د کورنیو چارو

وزارت

لاسته راوړنې او خنډونه

زما د یادا ښتونو ټولګه

۲۰۰۳ – ۲۰۰۵ کال

شاه محمود میاخیل

ډالۍ

دا کتاب خپل پلار سید محمود حسرت ته چې شل کاله یې د کورنیو چارو وزارت په مرکز او بیلا بیلو ولایتونو کې دنده اجرا کړې او همدا شان د کورنیو چارو وزارت ټولو منسوبینو ته چې دهېواد په امنیت او اداره کې ستونزې ګاللي ، قرباني یې ورکړې او شپه او ورځ یې د ډېرو سختو شرایطو لاندې نه ستړي کیدونکي هلې ځلې کړي او کوي یې ډالۍ کوم

د کتاب دپشتی انځور: د کورنیو چارو وزارت

بسم الله الرحمن الرحیم

سریزه:

د ډېرو کلونو راپدېخوا د ورځنۍ پېښو او دخپلو تاثراتو یاداشتونه لیکم چې دا کار زیاتې ښېګڼې لري. له یوې خوا د دې یاداشتونو نه د کاري ژمنو او د نظریاتو په عملي کولو او تعقیب کې ګټه اخستل کیږي نو له بل پلوه که څوک غواړي چې دخپلو یاداشتونو مجموعه ټولنې ته د یو مستند سند په توګه

وړاندې او خپل تاریخي مسولیت ادا کړي نو دا یاداشتونه د لیکلو پر وخت ورسره زیاته مرسته کوي.
د پېښو ثبتول په تاریخي لحاظ خورا اهمیت لري ځکه نن که موږ په تېرو لسیزو او یا صدیو خبرې او د پېښو قضاوت کوو نو زموږ استناد یوازې په هغه اسنادو ولاړ دی چې ثبت شوي او دخلکو په لاس کې دي شاید چې په تېرو وختونو کې ډېرې داسې مسلې پیښې شوي وي چې هغه ثبت شوي نه دي او نن ترې موږ اګاهي یا خبرتیا نه لرو.
د پېښو ثبتول زما په اند د هر افغان دنده ده او هغه باید چاپ او راتلونکي نسل ته په مېراث پرېږدي تر څو زموږ راتلونکی نسل د دې اسنادو په رڼا کې د تېرو پېښو او یا شخصیتونو په هکله منصفانه او پرځای قضاوت وکړي او د راتلونکو پېښو په هکله ترې ګټوره پایله واخلي.
کله مې چې په کورنیو چارو وزارت کې په دنده پیل وکړ نو کار ي بوختیاؤ سره سره مې د ورځنۍ پېښو یاداشتونه لیکل چې د دې کتاب مجموعه د دې یاداشتونو یوه بیلګه ده.
البته کتاب لیکل او یا تاریخ لیکل درنده او با مسولیته دنده ده چې تاریخ لیکونکی باید د پېښو او تصامیمو ټول اړخونه د هغه وخت د شرایطو په رڼا کې وڅیړي او بیا پرې قضاوت وکړي. څرنګه چې زه مؤرخ نه یم او هم د لیکوالۍ په فن پوره

بلدتیا نه لرم نو ما یوازې د پیښو ګزارش په پوره امانت داری لیکلی دی.

د دې خبرې یادونه ضروري بولم چې په دغه لنډه موده کې چې ما د کورنیو چارو په وزارت کې کار کړی ډېرې داسې پیښې نورې هم شوي چې یا خو یې ما سره یاداشتونه نه وو او یا د وخت د ضرورت په بنیاد مې ټولې پیښې په دې کتاب کې نه دي ځای کړي.

د دې کتاب د لیکلو په وخت کې د کورنیو چارو وزیراودانشمندمشرعلي احمد جلالي ډېرې ښې مشورې راکړې خو د جلالي صیب د ټولو مشورو عملي کول زما له وس نه بهر و ځکه چې زیات وخت او کار ته یې ضرورت درلوده نو ما یوازې په ګزارشي بڼه قناعت وکړ او دتحلیل او تجزیې برخه مې تاریخ لیکونکو ته پریښوده چې د دې کتاب نه د ریفرینس په توګه ګټه واخلي البته ما خپل دوه کتابونه مخکې هم په ګزارشي ډول لیکلي چې یو یې ((د واقعیتونو په بهېر کې)) او بل یې ((بیړنی لویه جرګه او په مشرقي ولایاتو کې د انتخاباتو بهېر)) نومیږي.

زما لیکنې همیشه په همدې شکل په روانه او عام فهمه ژبه دي تر څو ترې په ټیټه کچه لوستونکي هم ګټه واخلي.

زه د کورنیو چارو وزیرجناب علي احمد جلالي نه په خاصه توګه مننه کوم چې ماته یې د کورنیو چارو په وزارت کې د کار کولو موقع مساعده کړه تر څو خپل وطن او هېوادوالو ته ترخپلې وسې د خدمت جوګه شوم، د جلالي صیب له علمیت، تجربو او لارښوونو نه ما خورا زیاته ګټه اخستې او دکورنیو چارو په وزارت کې زموږ د موفقیت عمده عامل یوازې د ده دښې رهبرۍ پایله وه.

همدا شان زه د کورنیو چارو وزارت د امنیتي معین ډګر جنرال هلال الدین هلال نه مننه کوم چې د جلالي صیب تر رهبرۍ لاندې موږ د یو ښه ټیم په توګه سره کار کاوه چې د دوارو معنیتونو ترمنځ ډېرې ښې اړیکي وې او تر اوسه پورې موږ د ښه ملګرو په توګه سره اړیکي لرو، ددې نه برسېره زه د کورنیو چارو وزارت د ټول پرسونل (پولیس او مُلکي مامورینو) نه مننه کوم چې همیشه یې دپرګرامونو په عملي کولو کې ماسره مرسته کړې ده او همدا شان د کورنیو چارو وزارت رهبري هیئت ماته همیشه ښې مشورې راکړې چې د دوی مشورې هم دستاینې وړ دي چې ما ترې دکارونو په سمون او پرمختګ کې همیشه ګټه اخستې ده، زه د خپل دفتر له ریس عبدالواحد پټان او سکرتر محمد نسیم نه په خپل وار مننه کوم چې همیشه به تر ډېر ناوخته پورې ما سره په دفتر کې

وو او زما ورځني کارونه به يې تنظيمول، د دې کتاب د ټايپ او چاپ په برخه کې راسره خپلو نږدې همکارانو اسدالله ساحل او ثنا الله تسل ډېره زياته مرسته کړې چې زه ورڅخه مننه کوم، که د دوی هڅونه نه وای نو دټېرو اوه کلونو په شان به څو نور کلونه هم تېر شوي وای چې ما دا کتاب چاپ ته تيار کړی وای.
همدا شان عبدالوسع ساهو هم دټايپ په برخه کې زياته همکاري کړې چې دستاينې وړ ده.

له حاجي صيب محمد حسن حسام نه هم په خپل وار مننه کوم چې د دې کتاب په وروستي ايډيټ کې يې د پوره دقت څخه کار اخستی زه ورته د اوږد ژوند هيله کوم.

البته زما د ژوند په ټولو مرحلو کې زما کورنۍ او اولادونو هميشه زما د کارونو ملاتړ کړی او زه يې دې ته هڅولی يم چې خپلو خلکو ته تر خپلې وسې دخدمت جوګه شم که د دوی هڅونه او ملاتړ نه وای نو دا ممکنه نه وه چې خپل کارونه مې په ښه توګه سرته رسولي وای ټول دې ښاد او بريالي وي.

په ګران افغانستان کې د امن، سوکالۍ او پرمختګ په هيله

شاه محمود مياخيل

د قمبر څلور لارې

د فرورۍ ۲۲ نېټه ۲۰۱۱ کال دشنبې ورځ سهار لس بجې

د کورنیو چارو د وزارت د پخواني وزیر پروفیسر علی احمد جلالی دسرڅو لنډې خبرې

ډېر خوشاله یم چی زما ګران اوپیاوړئ همکار ښاغلئ شاه محمود میاخیل دا زحمت په ځان ومانه چی خپلی هغه خاطری چی د کورنیو چارو په وزارت کی ئی دڅومهمو کلونو په دوران کی را غونډی کړی او لیکلی وی په دی کتاب کی هیوادوالوته وړاندی کړی.

د ۱۳۸۲-۱۳۸۴ کلونو په دوران کی چی ښاغلئ میاخیل د کورنیو چارو په وزارت کی زما نژدې همکارودافغانستان دولت په ملک کی دسولی دټینګولو او دولتی موسساتودبیا جوړولواو سمبالولوپه چاروکی له سترو چلنجونوسره مخامخ و. په دی لړ کی دکورنیو چارو دوزارت تر ټولو لوئی ننګوونی دملی پولیسو جوړول، دهغوی روزل او په یوه مسلکی اډانه کی ددغو ځواکونوموسساتی سمبالول و. په دې برسیره هغه مهال دکورنیو چارو وزارت د محلی ادارومسئولیت هم په غاړه درلوداو میاخیل صیب داداری معین په حیث ددی برخی مسئول و.

سخت کلونه و. ستونزی پریمانه او زورواکان بیباکه اوخپل سری و. محلی ټوپکسالارانو دمرکزی دولت د اوامرو منلو ته زړه نازړه و او ملیشییانو ته دقانون ماتول نصوار هم نه و. امکانات محدود او سیاسی ملاتړنیمګړی و. په دغو سختوشرایطو کی دکورنیو چارو وزارت په عین وخت کی په تش لاس په څو جبهو کی مبارزه کوله تر څو په هیواد کی د امنیتی ځواکونو اساس کیښدی، سالمی محلی اداری رامنځته کړی ا و زورورډقانون تابع وګرزوی. په هغه وخت کی دکورنیو چارو د وزارت اجراآت او لاس ته راوړنی ښائی دهمدی شرایطو په نظرکی نیولو سره وارزول شی. ددغو اجراآتو یو شمیر نمونې چی په ګزارشی ډول لیکل

شوی د میاخیل صیب په دی کتاب کی وړاندی شویدی اودهغوپه باب قضاوت به لوستونکی پخپله وکړی.
زه له ښاغلی میاخیل صیب سره له ډیره راهیسی پیژنم او هیڅکله می دهغه په صداقت، وطن پالنی، اداری او سیاسی تقوا کی شک ندی کړئ.
اوس چی زه دده دا کتاب لولم نو وینم چی دخپل ماموریت د وخت ټولی پیښی ئی په امانت داری سره د لوستونکو په مخ کی ایښی دی. زه دده ددغه زیار او حوصله مندی مننه کوم او دا کتاب دهیواد دتاریخ دڅو حساسو کلونو دپیښو د روښانولو دپاره ډېر مهم او غنیمت بولم. لوی خدای (ج) دی نور هم توفیق ورکړی.
کابل، د۱۳۹۰ کال د ثور میاشت
پروفیسرعلی احمد جلالی

د ښاغلي شاه محمود میاخیل لنډه پیژندنه:

شاه محمود میاخیل د سید محمود حسرت زوی په **۱۳۳۷** هـ ش کال دثور دمیاشتی په یولسمه نیټه د کنړ ولایت د خاص کنړ ولسوالۍ د منګوال په کلی کې زیږیدلی او خپلې زده کړې یې په افغانستان او پاکستان کې د ماسټرۍ تر کچې رسولي دي. ښاغلي میاخیل د امریکا د مشهورو پوهنتونو Harvard, Stanford او NDU نه د ښه حکومت دارۍ ، قانون حاکمیت او لیډر شیپ په برخو کې فیلو شیپونه ترلاسه او زده کړې یې کړی دي.

ښاغلی شاه محمودمیاخېل سره له دې چې یو تکړه لیکوال او ژورنالیست دی په تیرو درې لالهانده لسیزو کې دخپل هېواد افغانستان په اړه بې تفاوته نه دی پاتې شوی او همیشه یې د هیواد

دابادی، صلحي او آرامی لپاره په ملی او نړیواله کچه نه ستړی کیدونکې هلی ځلی کړی او د ډیرو قضایاو شاهد او ناظر پاتې شوی دی. ښاغلی میاخیل صیب د افغانستان په قومي، ولسي او اداری جوړښتونواو ارزښتونو باندي ډیر ښه پوهیږی او په دی اړه یي زیاتي لیکني هم کړي دی. ښاغلی میاخیل همیشه د افغانستان ځوانه طبقه دی ته هڅولی اوتشویق کړی چې د هیواد په مسایلو کې باید بې تفاوته پاتي نشی چې په دی لړ کې ما شخصاً د میاخیل صیب د لار ښوونو او صحبتونو نه زیاته ګټه اخستی ده.

په دي دري لسېزو کې ښاغلي میاخیل په مهمو دندو لکه دکورنیو چارو وزارت معینت ، دښه حکومتدارۍ په څانګه کې د ملګرو ملتونو سلا کار ، د بلجیم د کمیټې مرستیال او امریکاغږ راډیو محلي خبریال په توګه کار کړی دی. اوس مهال ښاغلی میاخیل په افغانستان کې د متحده ایالاتو د سولې دانستیتوت مشر دی.

چاپ شوي اثار:

۱-بیړنۍ لویه جرګه او په مشرقي ولایاتو کې د انتخاباتو بهیر

۲-دواقعیتونو په بهیر کې

۳-او دا کتاب د کورنیو چارو وزارت یادښتونه

ناچاپ اثار:

۱-واقعیتونه دکیسو او روایتونو په هنداره کې

۲-دمقالو مجموعه(انګلیسي)

په انګلیسي ژبه چاپ شوې مقالې:

۱- افغانستان پیژندنه (په امنیت او اداره کې د قومي جوړښت رول): دغه مقاله په هند کې د مولانا عبدالکلام ازاد انسټیټوټ له خوا په کال ۲۰۰۸ م کې چاپ او خپره شوې ده

۲- په افغانستان کې دثبات راوستلو پلان: په کاناډا کې دحکومت د اداري سمون او نوښت دنړیوال مرکز له خوا په ۲۰۱۰م کال کې خپره شوې ده

۳-دافغانستان د بیا رغونې په وړاندې پراته خنډونه (ټولنیز ،اقتصادي اوسیاسي عوامل یې) : دغه مقاله په هند کې د مولانا عبدالکلام ازاد انسټیټوټ له خوا په کال ۲۰۱۰ کې چاپ او خپره شوې ده

۴- بشري امنیت او دقانون حاکمیت، د افغانستان تجربه: دانګلستان د کیمبرج پوهنتون له خوا په ۲۰۱۱ م کال کې دکتاب د یو فصل په توګه چاپ او خپره شوې

۵-د تاریخ تکرار : په افغانستان کې د مجاهدینو د تاکتیکونو او موجوده جګړې ترمنځ توپیر: په امریکا کې د منځني ختیځ دانسټیټوټ له خوا په ۲۰۰۹م کال کې خپره شوې

اسدالله ساحل

د کورنیو چارو په وزارت کې د کار لامل

د ۲۰۰۲ م کال د جون په میاشت کې دبیړنۍ لوی جرګې پر مهال دولسمشر د دفتر رئیس ډاکټر احمد یوسف نورستاني راته وویلې چې ولسمشر مې افغانستان ته ستاسې له راتګ څخه خبر کړی که دې خوښه وي ورسره به مشوره وکړم چې تاسې د کنړ د والي په توګه وګماري.

نورستاني صیب ته مې د هو او نه ځواب ورنه کړ خو زه په دوه دلایلو دې ته چمتو نه وم چې یاده دنده ومنم لومړی دا چې: زه په دې باوري یم چې په خپله سیمه او ولس کې به ستونزمنه وي چې یو والي دې په خپلو چارو کې بریالی وي دویمه خبره دا چې: نه مې غوښتل د خپلو اولادونو زده کړو کې خنډ او ځنډ راولم، ځکه هغه معاش چې د یو والي لپاره ځانګړی شوی دومره نه و چې د خپلې کورنۍ او اولادونو د زده کړو مصارف پرې پوره کړم.

د جهاد په کالونو کې مې هیڅکله په دې فکر نه و کړی چې په حکومت کې به دنده تر سره کوم خو یوه هیله مې درلوده که خدای افغانستان آزاد کړي نو ولسي جرګې ته به د خلکو د استازي په توګه ځان کاندیدوم، ځکه ما له همغه مهاله فکر کاوه چې په دولت کې د دندې تر سره کول سپیڅلتیا، صداقت او ژمنتیا ته اړتیا لري او له رشوت اختسنې باید ډډه وشي. ما دا فکر هم کاوه چې د پیسو پیدا کولو لپاره له دولت پرته نورې مشروع لارې هم شته که یو څوک وغواړي او هڅه وکړي پیدا کولای یې شي. زه په دې برخه کې له خدایه ډېر راضي یم، په تېرو دېرشو کالونو کې مې چې هره دنده ترسره کړې. ورځخه مې کافي معاش ترلاسه کړی. چې

زما د ژوند لومړني ضرورتونه وربانديې پوره شوي دي او دې ته نه یم اړ شوی چې د خیانت او رشوت په اړه فکر وکړم، زه په دې عقیده لرم چې قناعت تر ټولو ستره شتمني ده او هر هغه څوک چې قناعت، ژمنتیا او سپیڅلتیا ولري نو په سلو کې پنځوس کارونه په خپله سمبړي او که لږ نوره هڅه او زحمت وکاږي نو په سلو کې اویا یا اتیا به په خپلو چارو کې خامخا بریالي کېږي.

په هر حال د ۲۰۰۲ م کال د نومبر په میاشت کې داسې اوازې او ګونګوسې وې چې د موقتي ادارې مشر ښاغلی کرزی صیب، ښاغلی علي احمد جلالي ته د کورنیو چارو د وزیر په توګه دنده پیشنهاد کړې او کیدای شي چې نوموړی دا دنده قبوله کړي. علي احمد جلالي چې د هېواد نامتو لیکوال، سیاست پوه او پوځي صیب منصب دی دغه مهال دامریکاغږ راډیو د فارسي برخې رئیس و. د ۱۹۸۵ – ۱۹۹۰م کلونو په موده کې ښاغلي جلالي د امریکاغږ د پښتو څانګې مشري پر غاړه درلوده نو هغه مهال زه په پېښور کې د دغه راډیو محلي خبریالۀم او نوموړی زما آمر و. دقیقه ورځ مې یاده نه ده خو په همدې میاشت کې یوه ورځ مې له جلالي صیب سره وعده درلوده او زه یې د غرمې ډوډۍ ته میلمه کړم. د۱۹۹۰ م کال د مې په میاشت کې چې کله زه امریکا ته لاړم نو کله کله به مې له جلالي صیب سره د غرمې ډوډۍ یو ځای خوړه او په اصطلاح لنچ (Lunch) به مو سره کاوه. دا چې په دې ورځ مې یوه بله وعده هم درلوده نو جلالي صیب ته مې وویلې چې ښه به دا وي چې کوم نږدې رستورانت ته لاړ شو او تیار خواړه به وخورو، جلالي صیب وویلې سمه ده، راځه د امریکاغږ راډیو ته مخامخ (McDonald) رستورانت ته به لاړ شو، هلته چې سره کیناستو، په دې وخت کې اکبر ایازي چې هغه هم دامر یکا غږ

راډیو په پښتو څانګه کې کار کاوه له کومې خوا راپیدا شو. له سلام کلام وروسته نوموړی لاړ او موږ خپلو خبرو ته دوام ورکړ.

ما له جلالي صیب څخه پوښتنه وکړه چې ویل کیږي په افغانستان کې مو د کورنیو چارو دوزارت دنده قبوله کړې ده، دا ریښتیا ده که څنګه؟ جلالي صیب وویلې نه تراوسه مې نه ده قبوله کړې خو یو څه شرایط مې کرزي صیب ته وړاندې کړي دي که کرزی صیب یې رأسره ومني نو کیدای شي قبوله یې کړم. جلالی صیب سمدستي یې له مانه پوښتنه وکړه چې ستا څه پروګرام دی که زه لاړ شم تاسې ر اسره کار کوئ که نه؟ ما ورته وویلې که ته لاړې او فکر دې کاوه چې ګوندی زه څه کولای شم نو بیا راباندې غږ وکړه.

د دې خبرو وروسته مې جلالي صیب بیا ونه لیده خو ډېر ژر د کورنیو چارو د وزیر په توګه وټاکل شو او د ۲۰۰۳م کال د جنوری په میاشت کې یې خپله دنده اشغال کړه.

دکورنیو چارو د وزارت له کارونو سره مې له ابتدایه او لیسی له دورو نه یو څه اشنایې درلوده ځکه زما پلار مرحوم سید محمود حسرت دکورنیو چارو د وزارت سابقه دار مامور و چې په بیلا بیلو ولایتونو کې یې په مختلفو پوستونو دندې اجرا کړې وې او زیاتره وخت به زه ورسره دفتر ته تلم او په فخري (بیګارچي) توګه مې ورسره کار کاوه. حتی په پنځم او شپږم ټولګي کې زه په زیاتره اداري کارونو لکه مکتوب لیکل، جلب نامه جوړول، صادره او وارده باندې پوهیدم. څرنګه چې زما لیک ښه و او په هغه وخت کې په دفترونو کې فوتو کاپي ماشینونه نه وو اکثریت اسناد به مامورینو دوه یا درې نقله کول نو ما به زیاتره دا کار کاوه او یا په اصطلاح مبرزا قلمي مې یو څه یاده وه.

هماغه وو چې د ۲۰۰۳ م کال د مې په میاشت کې جلالي صیب په یو رسمي سفر امریکا ته راغی، دتلفوني تماس نه وروسته یې وویل چې دمې د میاشتې په دولسمه نیټه ماسپښین دوه نیمې بجې په واشنګټن کې دافغانستان سفارت ته راشه او هلته به سره دنږدی نه خبرې وکړو. په دې وخت کې په پراګ کې د جان اغا الکوزي په مشوره د ازادۍ راډیو پښتو څانګې رئیس سره مې په واشنګټن کې انټرویو هم کړې وه چې دوی زه انتخاب کړی وم چې د ټریننګ لپاره پراګ ته لاړ شم.

کله چې د افغانستان سفارت ته لاړم نو دافغانستان سفیر اسحق شهریار خپله د کار خونه موږ ته خوشې کړه چې موږ په کې کینو. جلالي صیب شهریار ته وویلې چې دی مې راغوښتی چې بد راه یې کړم او افغانستان ته یې بوزم. جلالي صیب په خپل صحبت کې له ملګرو سره همیشه خوش تبي کوي او ډېرې زیاتې کیسې، طنزونه او متالونه یې یاد دي، که په ساعتونو ورسره کیسې وکړې سړی نه ستړی کیږي او ډېر څه ترې یادوی. د محلي ادارو د جوړیدو په ارتباط ما یو څه پیشنهادونه لیکلي و هغه مې جلالي صیب ته ورکړل چې څنګه یې ولوستل بیا یې خوش تبي وکړه چې دا دې زما دلیکنو څخه اقتباس کړی دی او همدارنګه پلانونه زه هم لرم خو په دې لیکنو کار نه کیږي له ما سره لاړشه او دا په خپله عملي کړه.

ما له جلالي صیب سره وعده وکړه چې دوه درې اونۍ وروسته کابل ته درځم بیا به مصلحت وکړو چې څه وکړو. هماغه و چې د جون د میاشتې په نیمايې کې کابل ته لاړم او دجون دمیاشتې په ۱۹ مه نیټه د کورنیو چارو وزارت ته لاړم چې جلالي صیب وګورم.

دکورنیو چارو وزارت چې یو پر څلورمه د حکومت تشکیل جوړوي د ټولو وزارتونو نه خورا لوی وزارت وو چې دافغانستان ټول والیان، ولسوالان، ښاروالان، ملي پولیس، سرحدي پولیس، هوایې ډګرونه، ترافیک، د تذکرو او پاسپورت توزیع او لوی لارې او... دې ټولو دکورنیو چارو وزارت اړوند دفترونو پورې اړه درلوده.

کله چې د وزارت دروازې ته ورغلم ډېر زیات بېرو بار وو، په مشکله مې د کورنیو چارو د وزیر ددفتر ودانۍ ته ځان ورساوه نو د کورنیو چار ود وزیر دناستې ودانۍ دوه ورودي دروازې درلودې چې په یوه دروازه به وزیر، د وزارت معینان، رئیسان او جنرالان وزارت ته ننوتل او دبلې لارې به عادي مراجعین او ټیټ پوړي مامورین او پولیس چې دوزارت مقام سره به یې کار درلوده ودانۍ ته ننوتل. زه هم دې دروازې ته ورغلم نو مؤظف پولیس رانه پوښتنه وکړه چې دچاسره دې کار دی؟ ما ورته وویل غواړم دکورنیو چارو وزیر سره وګورم، ده راته وویلې چې له پذیرش څخه دې چټۍ راوړې ده که نه؟ ما ورته وویلې چې پذیرش څه شی دی، هغه وویلې چې پذیرش د وزارت د ودانۍ نه بهر یو دفتر دی او څوک چې غواړي له وزیر صیب سره وګوري باید هلته مراجعه وکړي او بیا د پذیرش دفتر د وزیر صیب له دفتر سره تماس نیسي که یې لازمه وګڼله وخت ورکوي او که نه خدای دې مل شه، ما ورته وویلې چې زه نه غواړم چې وزیر صیب ته رأساً ورشم که ما د هغه د دفتر سکرتر ته پریږدې نو ښه به وي زه یو پرزه لیک وزیر صیب ته استوم که یې وغوښتم وربه شم او کنه بېرته به لاړ شم، څرنګه چې زه د مؤظف پولیس سره په نرمه لهجه غږیدم، نو خبرې ته یې غوږ کیښود او زه یې د ودانۍ په لومړي پوړ کې یو تن صیب منصب سمونیار (جګړن) ته ورپه لاس کړم ما نوموړي ته وویلې زما

نوم فلانی دی د وزیر صیب ملګری یم او له امریکا څخه راغلی یم نو که زما دا پرزه لیک دې وزیر صیب ته ورساوه نوډېره زیاته مهرباني به مو وي که يې وغوښتم وربه شم که نه بېرته به لاړ شم. دغه صیب منصب وویلې چې نن خو د پنجشنبې ورځ ده وزیرصیب ارګ ته تللی دی او په دفتر کې نه شته دی او دا هم معلومه نه ده چې بېرته راځي او که نه؟ خو زه به ستا لیک خامخا ترهغه ورسوم خو دتلیفون شمېره دې په کې ولیکه ، ما ورته وویلې چې زه خو تازه همدا نن راغلی یم او د کابل دتلیفون شمېره هم نه لرم خو که ته ماته کومه شمېره راکړې، نو زه به بیا درته زنګ ووهم، دغه صیب منصب خپله او دوزیر صیب د یاور شمېرې راکړې د تګ په وخت کې مې له دی صیب منصب څخه دنوم پوښتنه وکړه ده راته وویلې چې نوم مې عنایت الله دی او دکنړ ولایت اوسیدونکی یم، ما وویل دا خو ښه شوه زه هم کنړی یم. مازدیګر ما د وزیر صیب یاور سمونوال (ډګروال) ګل اغا روحاني ته تیلفون وکړ، لومړی مې ورته ځان معرفي کړ، ورته مې وویلې که له وزیر صیب سره خبرې وکړم ښه به وي، ګل اغا سمد ستي زه له جلالي صیب سره رخ کړم، له سلام وروسته یې راته وویلې: چېرته اوسیږې؟ ما ورته وویلې په کارته پروان کې، د (ودان افغانستان) په دفتر کې، له محمد نصیب سره اوسیږم چې زما نږدې ملګری دی او څه تکلیف نه شته، نو جلالي صیب وویلې که تکلیف نه وي، نوهملته ښه يې او که نه ماسره هم اوسیدلی شې او سبا چې د جمعې ورځ ده یولسو بجو کې وزارت ته راشه خبرې به سره وکړو او فرصت به هم وي، ماورته وویلې چې د جمعې ورځ هم کار کوې؟ ده وویلې چې زه خپل ټول مهم کارونه د جمعې په ورځ کوم ځکه چې دمراجعینو تګ راتګ نه وي. بیا مې جلالي صیب ته وویلې

که د وزارت موظفینو ته احوال ورکړئ چې سبا ته مې در پرېږدي او په اسانۍ سره درشم نوښه به وي.

د جون د میاشتې په شلمه نیټه په یولس بجو د کورنیو چارو وزارت ته لاړم د ځان پېژندنې وروسته موظفو کسانو په ډېره اسانه پرېښودم چې د جلالي صیب دفتر ته لاړ شم، د جلالي صیب له یاورانو سمونوال ګل اغا، سمونوال محمد داود او جنرال امین الله سره له ستړي مشي وروسته سمدستي د جلالي صیب دفتر ته لاړم، جلالي صیب سره د روغبړ وروسته هغه دستي ټوکې پیل کړې او وویلې دایمي راغلی یې که چکري؟ ما ورته وویلې دا خو نو په تا پورې اړه لري خو زما نیت د دایم دی.

جلالي صیب ډېر خوشاله شواو راته یې وویلې: کومه دنده غواړې چې د کورنیو چارو په وزارت کې یې ترسره کړې. ما ورته وویلې چې زه نه پوهېږم، کومه دنده چې ته راکوې او څنګه زه مؤثر کار کولای شم همغه ښه ده ځکه زه د کومې مشخصې چوکۍ یا دندې په امید نه یم راغلی. ده راته وویلې چې ته لومړی کس یې چې مشخصه دنده نه غواړې، که نه دلته چې هر څوک راځي له اوله یې ځان لپاره چوکۍ یا دنده په نښه کړې وي، جلالي صیب وویلې چې ښه به دا وي چې زما په دفتر کې کار وکړې او ماسره باید نږدې وې، رسمي دنده به دې دوزېر ستر سلاکار وي. د سبا نه چې د شنبې ورځ ده راځه خپل کار پیل کړه. دخپل دفتر رییس جنرال ګل نبي احمدزی ته یې امر وکړ چې په دریم منزل کې چې د وزېر صیب دفتر هم هلته وو زما لپاره دفتر جوړ کړي.

په کورنیو چارو وزارت کې د ستر سلاکار په توګه
د کار د پیل نیټه ۲۰۰۳م کال د جون دمیاشتې ۲۱ مه
ستونزې او جنجالونه

د شنبې په ورځ چې دکورنیو چارو وزارت ته ورغلم جلالي صیب له امنیتي معین جنرال هلال الدین هلال او یو شمېر نورو رئیسانو سره معرفي کړم، جلالي صیب راته وویلې چې زه باید دهغه په ټولو کتنو کې موجود ووسم چې د کورنیو چارو د وزارت له کارونو سره بلد شم او هغه ژمنې چې د اداري چارواکو سره تر سره کیږي تعقیب یې کړم تر څو په سمه توګه عملي شي جلالي صیب دا راته هم وویل چې د سه شنبې په ورځ د مې د مېاشتې په ۲۴ مه نېټه د کورنیو چارو وزارت د یو لوړ پوړي پلاوي په مشرۍ بلخ، سمنګان، جوزجان او هرات ولایتونو ته سفر کوي نو ښه به دا وي چې زه هم ورسره ملګری شم. د کورنیو چارو وزارت چې د حکومت د ټولو نه لوی وزارت وو، یوازې په داخل د وزارت کې یې له اتیاو ډېر ریاستونه درلودل، ما باید د ټولو رئیسانو د نومونو پیژندل دهغوی کاري تجربې، تنظمي اړیکي او راتلونکي کاری پلانونو څخه ځان خبر کړی وای چې دا یو لوی او مهم کار و.

په تېرو دېرشو کالونو کې د کورنیو چارو وزارت په یو نظامي وزارت بدل شوی و حال دا چې دغه وزارت د ثور له کودتا دمخه یو ملکي وزارت او د افغانستان د حکومتدارۍ د ثقل مرکز و. هغه مهال دکورنیو چارو وزارت دلومړي او دوېم معینانو په نامه دوه معینیتونه درلودل او یوازې د ژاندارم او پولیسو عمومي قوماندان و چې دپولیسو ټول کارونه یې سمبالول، مګر په وروستیو وختونو کې حتی مالي او اداري ریاست او د ثبت احوال نفوس مامورین هم ټول د پولیسو صیب منصبان وو او په

ملکي چوکاټ کې د پنځمې رتبې نه ښکته دمامور، کاتب او یا هم د سر کاتب په نامه خو له سره په تشکیل کې کوم بست هم نه و، یو تشکیلاتي تورم (زیاتوالی) په ملکي رتبو او د پولیسو په چوکاټ کې راغلی وو. د۱۳۵۷هـ ش کال دثور له کودتا نه مخکې په کورنیو چارو وزارت کې حتی یو کس جنرال هم نه و او حتی د پولیسو عمومي قوماندان چې د جنرالۍ بست و تل به د ملي دفاع له وزارت څخه یو څوک په دې دنده ګمارل کېده او د پولیسو ډېر کم صیب منصبان به د ډګروالۍ او یا ډګرمنۍ تر رتبې رسیدل خو په دې وخت کې چې زه د وزارت ستر سلاکار په توګه مقرر شوم د جنرالانو شمېر په کورنیو چارو وزارت کې ۳۲۰ کسو ته رسیده چې اکثره یې په مختلفو رژیمونو کې دفرمانونو له لارې دې رتبو ته رسیدلي وو، په وزارت کې دننه مور نه پوهیدو چې څوک پولیس دی او څوک نه دی، ځکه چې چا به پلنګي دریشي اغوستې وې او دچا به د دریشۍ سره پکولونه پر سر او دسمالونه به یې پر غاړه کې وو.

د۲۰۰۱ م کال نه وروسته جهادي قوماندانانو هم په مرکز او هم په لرې پرتو سیمو کې لوړې چوکۍ په شین زور نیولې وې او تقریبا ملک الطوایفي وه، ځکه چې په هره سیمه او هر ولایت کې یو زورواکي قدرت درلوده او دمرکزي حکومت اطاعت یې نه کاوه، د مرکز او ولایتونو او همدارنګه د ولایتونو او ولسوالیو ترمنځ اړیکي ډېرې ضعیفه وې او یاهم په نشت حساب وې، زورواکو به دګمرکونو عایدات هم مرکز ته نه استول.

دکورنیو چارو وزارت هم کافي بودجه نه درلوده چې یو څو موټرې واخلي، د ملي پولیسو په نامه خو په کورنیو چارو وزارت کې هیڅ

موجود نه وو، د پولیسو اکادمي دکالونو راهیسې فلج (غېرفعاله) وه(۱)

ما د بیلګې په توګه څو نیمګړتیاوو ته اشاره وکړه، په داسې حالاتو کې جلالي صیب وزارت ته راغی چې نوموړی له یوې خوا اړ وچې په ټول هېواد کې ورځنی امنیت تامین کړي او له بله پلوه په وزارت کې د زور واکانو قدرت راکم کړي، د ښه حکومت دارۍ سیستم تقویه کړي او تر څنګ یې د ملي پولیسو روزنې ته هم جدي پام وکړي.نوموړي غوښتل چې د وزارت ظرفیت لوړ کړي او د زور واکانو قدرت هم په تدریجي توګه راکم کړي تر څوامنیتي خلا رامنځ ته نه شي، قوانین باید په وزارت کې پلي او دخپل سریو مخه ونیسي او د هر چا حقوق دقانون په چوکاټ کې خوندي شي.

د طالبانو د سقوط نه دوه کاله وتلي و خو پولیسو او ښه حکومتدارۍ ته چې دېوې ټولنې اصلي او سرنوشت سازه رکن تعینوي هیڅ توجه نه وه شوې که څه هم د جرمني هېواد د پولیسو روزنې او مجهز کولو ذمه واري پرغاړه اخستې وه، په اصطلاح **Lead Nation** (مخکښه هېواد) و (۲) خو تر دې دمه دپولیسو په برخه کې مرستې محدودې وې یوازې د

---

(۱) دامریکا حکومت ګانګرس د فیصلې له امله د امریکا د دفاع وزارت یوازې د ملي اردو سره کومک کولی شو او تقریبا دیوه کال نه زیات وخت یې ونیوه چې جلالي صیب دامریکا حکومت په دې قانع کړ چې دملي پولیسو په جوړولو کې باید دکورنیو چارو وزارت سره مرسته وکړي چې بالاخره اصلي کومکونه د کورنیو چارو وزارت ته په ۲۰۰۶م کال کې هغه وخت راورسیدل چې جلالي صیب او دهغه ټیم له وزارت څخه تللی او استعفا یې ورکړې وه خو متاسفانه له دغه کمکونونه په سمه توګه ګټه وانخستل شوه ، د دې په عوض چې له کمکونونه سمه استفاده وشي او امنیتي چارې پرې ښې سمبالې شي خو له بده مرغه کله چې دغه کومکونه راورسیدل نه یوازې د پولیسو لپاره سم تهداب کېنښودل شو بلکې نور هم خراب شو

(۲) د ۲۰۰۱م کال د سپټمبر په میاشت کې چې د افغانستان د بیا رغونې لپاره کوم کانفرانس دجاپان په توکیو ښار کې جوړ شو نړیوالو دکانفرانس په پایله کې د افغانستان د بیا رغونې بیلا بیلو سکتورنو ته مخکښه هېوادونه(Lead Nations) وټاکل چې د بیلګې په توګه ایټالیا د عدلي او قضایې ریفورم لپاره ، متحده

پولیسو لپاره یو څو موټرې د کورنیو چارو وزارت په واک کې ورکړل شوې وې او د پولیسو د اکاډمۍ په بیا رغونه ابتدايي کار پیل شوی و.

د امریکا متحده ایالاتو هم پولیسو ته ډېره توجه نه درلوده دهغوی لومړیتوب د ملي اردو جوړول و، ځکه دوی غوښتل چې ملي اردو د دې جوګه شي چې دوی سره د القاعدې او طالبانو په ټکولو کې مرسته وکړي امریکا ته مهمه نه وه چې په عام ولس څه تېریږي، زورواکان او ټوپکسالارانو څنګه په ولس ظلم کوي او حتی که به دوه جنګسالارانو خپل ترمنځ جګړه کوله دوی په دې برخه کې هم هیڅ توجه نه کوله او دې جنګ ته به یې Green on Green جنګ وایه یعنې د حکومت د طرفدارو ترمنځ جګړه کې د دوی کارنه و همداشان دمخدره توکو په محوه کولو او قاچاق په مخنیوي کې هم ISAF برخه نه اخستله او دایې د افغان حکومت کار باله.

د جارج بوش (**George Bush**) په دوره کې امریکا او خاصتاً د دغه هېواد دفاع وزیر **Donald Rumsfeld** په خپل نیلي سپور و او دعراق جګړه یې تازه پیل کړې وه. دامریکایانو توجه د افغانستان له جګړې نه دعراق لوري ته اوښتې وه او ټول پوځي، اقتصادي او ملکي کومکونه هغې خواته متوجه وه.

وروسته چې د عراق جګړه نوره هم توده شوه نو د عراق جبهې د تروریزم پر ضد جګړه کې امریکا لپاره دجګړې محوري بڼه غوره کړه او په دې سره د افغانستان ستونزو ته توجه کمه شوه دا چې په عراق کې جګړه له کنتروله وتلې وه نو امریکایې او ایتلافي قواؤې له سخت ازمون سره

ایالات دملي اردو ، چاپان د DDR یا دبې وسلې کولو او ملکي سازۍ ، دانګلستان حکومت د مخدره موادو سره دمبارزې په برخه کې او دجرمني هېواد د ملي پولیسو دروزنې او تقویت لپاره مخکښه هېوادونه وټاکل شو.

مخامخ شوې وې نو ځکه خو په افغانستان کې د متحده ایالتو سفیر زلمي خلیلزاد حالاتو ته په کتو غوښتل چې په دغه هېواد کې د زور واکانو او جګړه مارو ډلو سره معامله وکړي او په دې توګه نړۍ او په ځانګړې توګه د امریکا ولس ته په مصنوعي توګه وښايي چې دوی په افغانستان کې بریالي دي او دا جګړه یې ګټلې ده. دوی غوښتل په دې پروپګنډې سره د جورج بوش دویم ځل انتخابیدو ته لاره هواره کړي.

په لومړي سر کې به چې مونږ کله غوښتل یوعادي مامور دکار د ښه والي په موخه له دندې ګوښه کړو، نو جنجال به یې د جمهوري ریاست تر ماڼۍ رسیده ځکه د هر پولیس یا ملکي مامور خپل سری کړۍ به تر یو زوراکي ضرور رسیدلې وه چې د دغه زورواکې ډلې مشر به یا په کابینه کې ناست و او یا به یې د جمهوري ریاست معاونینو کې له یو سره تړاو درلوده، حتی دغو ډلو مشرانو دومره اغیز په ولسمشر ښاغلي کرزي درلوده چې ډېر کرته به د دوی له خبرې نه شو تېریدلی. نو ځکه به جلالي صیب له نیم څخه زیات وخت په ارګ کې د زورواکانو سره په نااندرو او جګړو تېراوه، دوی به جلالي صیب ته ستونزې جوړولې تر څوخپل کارونه او پرګرامونه په سمه توګه عملي نه کړي.

همدا شان د ملي پولیسو نشتوالی او دمحلي چارواکو د زور او ظلم نه ولسي خلک ورځ په ورځ ماڼې جن کیدل او دبلې خوا د پاکستان حکومت نظامي چارواکو او خاصتاً د پاکستان استخباراتي شبکې(ISI) به په سیمه کې د خپلو ستراتیژکو اهدافو لپاره دطالبانو ګروپونه او ډلې منظم کولې، روزلې او افغانستان ته به یې د امنیت دخرابولو لپاره رالیږلې.

څرنګه چې ما مخکې یادونه وکړه چې نړیوالې ټولنې دخپلو اهدافو د سرته رسولو په منظور د افغانستان دښه حکومتدارۍ سره چندان دلچسپي نه درلوده نو همدا رنګه د حکومت دننه د ولسمشر کرزي کمزوری مدیریت د دې لامل شوی و چې د ده حکومت لوړ پوړي غړي (کابینه) هم په مشخصه اجنډا کار ونه کړي اوهر چا ځانته جلاجلا اجنډا درلوده.

ولسمشر کرزي به هم د خپلې کابینې فعاله غړو رغنده مشورو ته غوږ نه نیوه او یوازې وروستۍ خبره به یې د امریکا دمتحده ایالاتو دسفیر زلمي خلیل زاد منله.(۳)

۳.دا مطلب په هغه مقاله کې چې د واشنګټن پوسټ دلیکوالې **Kathleen Parker** له خوا چې د ۲۰۱۰ م کال د اپریل په دیارلسمه نیټه لیکل شوی ښه ښکاري چې زلمي خلیل زاد ورسره په مرکه کې ویلي وو چې ده دخپل ماموریت په موده کې په اونۍ کې شپږ ماښامي له کرزي سره یوځای کاوه او هم به یې د کرزي **Bad temper** او بد کسان (زورواکي) به یې کنترولول همدارنګه د دې خبرې ښه ثبوت دنیویارکر په مجله کې **Jon lee Anderson** د ۲۰۰۷م کال دجون په شپږمه نیټه په هغه مقاله کې چې سرې په ارګ کې ! حامد کرزی د افغانستان د رئیس جمهور په توګه یوه معما.

ښه **Hamid Karzai and the dilemma of being Afghanistan's President: The man in the Palace**

څرګندیږي نوموړي لیکوالې خپل راپور د هغه مرکو پر بنسټ لیکلي چې له ښاغلي کرزي او د ده دشا او خوا همکارانو سره یې کړي دي. نوموړی په یو ځای کې د کرزي له خولې لیکي : (موږ امریکایان دلته راوستي او دا مؤفقیت وو او همدا علت و چې ما په ټاکنو کې ډیرې رایې اخستې ...) په بل ځای کې د حبیبه ثرابي له قوله لیکي چې (خلیل زاد دویم جمهور رئیس دی ... نوموړې وایي چې مشکل دادی چې خلیل زاد په خپله د پالسۍ اعلان کوي او حتی د جمهور رئیس نه هم په جدي توګه خبرې کوي ، نو ځکه خلک شک کوي چې نوموړی د کرزي څخه قوي او ځواکمن دی نوموړی په یو بل ځای کې په کابل کې دامریکا دسفارت د یو مامور له قوله لیکي ، : چې کرزی کله تشناب ته هم ځي نو خلیل زاد یې له لاسه نیسي او لار ښونه ورته کوي .لیکوال په یو بل ځای کې لیکي: چې خلیل زاد حتی کرزی خپلو وزیرانو ته هم نه پریږدي چې ورنږدې شي. د زیاتو معلوماتو لپاره دا مقاله د نیویارکر مجله په لاندې انترنیتي صفحه کې لوستلی شي.

http://www.newyorker.com/archive/2005/06/06/050606fa_fact_anderson
(Last acussed: 6 septermber 2010

ډېرو محدودو وزيرانو به د نظام د جوړېدو او دښه حکومت دارۍ پر لور ځيني فعاليتونه کول خو د دوی کارونه به هم د ځينې تنظيمې مشرانو له خوا سبوتاژ کيدل چې ګواکې دايي د مجاهدينو پر وړاندې کومه توطئه ګڼله او يا په بله اصطلاح دوی به ښه حکومتداري د خپل قدرت لپاره ګواښ ګاڼه نو په دې توګه ددغو فعالو وزېرانو کارونه هم د دغه کشمکش تر سيوري لاندې وو. د افغانستان دقوانينو له مخې ولسوال، قاضي، څارنوال او ټول د لومړي او دويم بست مامورين د جمهور رئيس په فرمان ټاکل کيږي، په دې توګه دوزېر صلاحيت هم د اشخاصو په ګمارلو کې خورا محدود اوټول واک دجمهور رئيس سره دی. په د ې وروستيو کلونو کې دا جوته شوه چې جمهور رئيس ښاغلي کرزي چې څوک مقرروی او د يو منتخب جمهور رئيس په عوض ديکتاتورۍ ته مخه کړې ده.

مخکې له دې چې د هرات او ځينو شمالي ولايتونو په سفر لاړ شو دوه درې ورځې مې جلالي صيب سره په کتنو کې برخه واخسته او د سهار نه تر ماښام ناوخته به دومره مصروف وو چې د ډوډۍ خوړولو ته به هم نه وزګاريدو. دسهار له خوا به په لسګونو عام افغانانو او چارواکو د کتنې غوښتنه کوله او تقريبا هر چا به د ځانونو سره عريضې د مخه ليکلې وې او دخپلې خوښې چوکۍ او بستونه به يې غوښتل او دماذيګر نه تر ماښامه به په لسګونو بهرنيانو چې عادي کارونه به يې درلودل لکه ولاياتونو ته د سفر اجازه اخستل او يا هم د ويزو تمديد او يا به کومه بله مسئله وه، دوی به د وزېر صيب ليدو ته انتظار کاوه، ځکه چې د کورنيو چارو په وزارت کې داسې څوک نه ووچې د دوی سره خبرې وکړي څو وزېر صيب په دومره وړو کارونو مصروف نه شي خو له بده مرغه چې دا

کارونه هم اوس وزیر صیب ته ورپاتې و ، جلالي صیب هم د افغانانو سره د خبرو او کتنو ښه تجربه پیداکړې وه ځکه چې په لومړی وخت کې به جلالي صیب د هرچا خبرو ته تر وروستي بریده غوږ نیوه خووروسته د خبرو په جریان کې به پوه شو چې دغه شخص کومه غوښتنه لري نو ورڅخه به یې دعریضې غوښتنه لومړی کوله تر څو مربوطه شعبې ته یې راجع کړي او زیات وخت یې ونه نیسي. له دې کتنو وروسته به جلالي صیب حتما نږدې هر ماښام ارګ ته تللو څو په ورځنۍ مسائلوله ولسمشر کرزي سره خبرې وکړي، نو په دې اساس دسهار له اوه بجو نه د شپې تر یولسو بجو به ټوله ورځ په کار مشغول وو.

ما جلالي صیب ته وویل که دې خوښه وي ټول هغه خارجیان چې غواړي تاسره وګوري لومړی به زه ورسره ګورم که ما یې کار خلاصولی شو، نو ضرور نه ده چې تاسې وګوري، په دې توګه به تاسې ته د ماسپښین له خوا یو څه وخت سپما شي او تاسې به د وزارت لپاره د ستراتیژۍ د جوړولو او راتلونکي کاري پلانونو لپاره او هم به د هغو لوړپوړیوبهرنیانو، لکه سفیر ان او یانور بهرني امنیتي چاروکي چې غواړي له تاسې سره وګوري د هغوی لپاره به کافي وخت ولرئ. جلالي صیب رأسره داخبره ومنله نو په دې ترتیب جلالي صیب نیمایې ورځ به چې د خارجیانو په لیدو تېریده د هغوی دکتنو څخه خلاص شو.

دیادولو وړ ده چې دغه مهال دکورنیو چارو وزارت نږدې یو لک پولیس او مامورین درلودل، په دغه یولک کسانو کې یوازې ما او جلالي صیب بریښنا لیک (**Email Address**)درلوده چې د رسمي کارونو لپاره مو ترې کار اخسته نور ما څوک ونه لیده چې د دفتري کارونو لپاره دې ایمیل وکاروي، حتی د بری رئیسانو مبایل تلفن هم نه درلوده او له

کمپیوټر او انټرنیټ سره هم بلد نه واو نه په وزارت کی د انټرنټ شبکه وه،او اکثره په دی نه پوهیدل چې انټرنټ څه شی دی او څه ګټه لري؟ یوازې د کمپیوټر دبرخې رئیس په کمپیوټر ي کارونو یو څه پوهیده خو کافي مسلکي پرسونل یې نه درلوده.

که موږ یویشتمې پیړۍ ته وګورو چې څوک انټرنیټ ونه پیژني او یا بریښنا لیک ونه لري نو د دې معنا دا ده چې دوی دنړۍ نه بې خبره دي او د اوسنۍ نړۍ د اسانتیاو سره اشنایې نه لري او نه شي کولای چې خپل کارونه په سمه توګه سرته ورسوي. همدا علت دی چې د افغانستان په حکومتي ادارو کې هغه ځوانان چې په انګلیسي او کمپیوټر پوهیدل په لوړو کرسیو او لوړو معاشونو مقرر شول چې دې کار دنوي نسل او پخواني مامورینو تر منځ همکاري پیکه کړې وه او یو بل ته یې په ښه سترګه نه کتل. په دې کې هیڅ شک نه شته چې کمپیوټر او انګلیسي په اوسني عصر کې د یوې ادارې د پرمختګ او مدیریت (Modern Management) لپاره اهمیت لري خو له دغه ځوانانو باید په تدریجي توګه ګټه اخستل شوی وای، له دوی نه باید په هغو ساحو کې کار اخستل شوی وای چې دوی پرې پوهیدل. ورته ستونزه په اتیایمه لسیزه کې په امریکا کې هم رامنځ ته شوې وه هغه ځوانان چې په کمپیوټر پوهیدل ډېر ژر پیسه دار شول، دوی داسې فکر کاوه چې دوی دهغه چا په پر تله چې په کمپیوټر نه پوهیږي په ټولو اداري او اقتصادي چارو کې ډېر بریالي دي، دغه نسل چې وروسته په (Dotcom Generation) مشهور شول وروسته ډېر ژر له سقوط سره مخامخ شول.

دا مهال پنځه طبقې مامورین د افغانستان په دولت کې په کار بوخت دي چې یو له بل سره افهام او تفهیم یې د اندیښنې وړ دي.

۱-هغه کسان چې د ظاهر شاه او دواد خان د دورو متخصيين وو. خو له بده مرغه چې دوی له نوي انکشافاتو سره ځانونه نه دي عيار کړی خو دوی ته ځانونه اوس هم متخصيصين ښکاري خو په اصل کې د اوسني عصر تخصص څخه بې برخې دي.

۲-دثور له کودتا وروسته په مختلفو رژيمونو کې پخواني شوروي اتحاد ته په سلګونه او حتی په زرګونو کسان دزده کړو لپاره ليږل شوي ووخوبيا له بده مرغه د دغه کسانو ډېری يې د زدکړو پر ځای هلته هسې ورځې اړولې وې. ديپلومونه يې راوړي خو په څه نه پوهيدل دوی ډېرو يې د جګړو په ډګر کې د لاسته راوړنو او مؤفقيتونو پر اساس رتبې ترلاسه کړې وې، درې لسيزو جګړو دوی هم د نړۍ د چټک پرمختګ له کاروانه وروسته پاتې کړل او سمدلاسه دوی ته هم ستونزمنه وه چې په اسانۍ سره ځان له اوسني بهير سره برابر کړي) (۴)

۴.کله چې ماته د وزارت په دريم پوړ کې دفتر جوړ کړای شو ، د افغانستان يوې لوې نقشې ته پرده پرته وه چې زياته خيرنه (چټله) وه نو ما د دفتر کارکوونکو ته وويلې چې داپرده لرې کړئ څکه نقشه پخپله ډيره ښايسته ښکاري. کله چې مې پرده لرې کړه ، د کورنيو چارو د وزارت د مطبوعاتو د چارو امر خدای ببنلي سمونوال امان الله ((صلح دوست)) راته وويلې چې صيب دا نقشه محرمه ده ، نو ما ورته وويلې چې په دې کې دمحرميت څه دي ؟ څکه دی بيچاره له دې نه و خبر چې اوس د ګوګل له لارې (Google Earth) په انټرنتي سايټ کې د هر چا کور هم په واضحه توګه معلوميدای شي.

۳-د طالبانو او مجاهدینو په رژیمونو کې هم داسې څېرې کمې نه وې چې د تخصص او حتی ځینې د سواد له زده کړو هم محروم پاتې شوي و ، د دوی مؤفقیت او رتبې هم د جګړې د ډګر په لاسته راوړنو پورې تړلې وې، دوی لپاره هم د اوسني بهیر سره یوځای کیدل ستونزمن وو.
۴-هغه افغانان چې په غربي نړۍ کې یې څو لسیزې تېرې کړې وې او یاایې زده کړې هلته ترسره کړې وې ، دوی چې افغانستان ته راغلل نو غوښتل یې هغه څه چې یې په بهر کې لیدلي و په افغانستان کې یې تطبیق کړي ، بې له دې چې د خپل ټولنې عینې واقعیتونه او شرایط په نظر کې ونیسي.
۵-هغه طبقه افغانان وچې هغوی د خپلې ټولنې په عیني اوذهني واقعیتونو اوشرایطو باندې پوهیدل او هم یې دافغانستان په چارو کې تجربه درلوده دغه ډلې په تېرو درې لسیزو کې دنړیوال انکشاف او پرمختنګ سره ځانونه عیار کړي و ، دوی چې کله هیواد ته رأستانه شول ، واقعا چې د دې قشر موثریت زیات و خو له بده مرغه چې د ورته کسانو شمېر په اوسني حکومت کې ډېر کم تر سترګو کیده ، جلالي صیب یو له دغو کسانو څخه ووچې هم یې تجربه درلوده او هم له نړیوالو پرمختګونو څخه یو باخبره شخص وو. همدا علت وو چې نوموړی په خپلو کارونو کې د ټولو ستونزو او چلینجونو سره سره بریالی هم وو.

د بلخ، سمنګان ، جوزجان او هرات ولايتونو ته سفر
۲۰۰۳ ز کال دجون دمياشتې له ۲۴- ۲۹ مې نيټې پورې

د بلخ ولايت سفر :

د جون دمياشتې په ۲۴ مه نيټه د سه شنبې په ورځ مو د کابل هوايي ډګر څخه په انګليسي(c-130)ډوله الوتکه کې د کورنيو چارو وزارت د لوړپوړي هيئت په ملګرتيا پرواز وکړ او مزار شريف ته لاړو، جلالي صيب په الوتکه کې خپل د زرې ضد موټر چې کرزي صيب ورکړی و هم له ځانه سره مزار شريف ته انتقال کړ تر څو د سمنګان، جوزجان او بلخ ولايتونو او ولسواليو ته هم سفر وکړي. د بلخ ولايت په هوايي ډګر کې دبلخ والي اسحاق رهګذر، دسمنګان والي محمد اقبال منيب، د اومې فرقې قوماندان استاد عطا محمد نور، د اتمې فرقې قوماندان جمعه خان همدرد ، سلګونه قومي مشران،سپين ږيري، ملکي او پوځي افسران او دښوونځيو نجونې او هلکان هر کلي لپاره راغلي وو، له هوايي ډګر څخه دلسګونو موټرو په بدرګه کې دشاه ولايت مآب حضرت علي کرم الله وجهه روضې زيارت ته لاړو، د دعا نه وروسته د بلخ ولايت مقام ته لاړو، چېرته چې ګڼ شمېر مشرانو زموږ د راتګ لپاره انتظار کاوه.

د بلخ والي اسحاق رهګذر وويلې چې دبلخ ولايت امنيتي وضعه نسبتا دنورو سيمو په پرتله ښه ده که د بې وسلې کولو پروسه عملي او د ملي اردو د تشيکلاتو کارونه چټک شي نو امنيت به نور هم ښه شي. نوموړي زياته کړه چې په دې کار سره به دهر چا موقف او ځای هم معلوم شي. دامهال د مزار شريف په ښار کې دوه قول اردو د اومې او اتمې په نامه موجودې وې چې د يوې مشري استاد عطا محمد نور او دبلې مشري د

جمعه خان همدرد پر غاړه وه چې جمعه خان همدرد دغه مهال دجنرال دوستم سره تړاو درلوده ځکه نوموړي غوښتل په دې توګه به په شمال کې د جمعیت اسلامي ګوند نفوذ راکم کړي. د بلخ والي په خپلو خبرو کې زیاته کړه چې دوی د ملي شورا د امنیت د دیارلس فقره ییزې فیصلې نه ملاتړ کوي، ده وویلې چې پرون د افغانستان دښمنانو زموږ هېواد په شمال او جنوب تقسیم کړی وو اوس موږ د مرکزي حکومت پشپړ ملاتړ او د دوی د اوامرو اطاعت کوو ، د تعلیم په برخه کې بلخ والي زیاته کړه چې اوسمهال په بلخ کې ۳۳۲ښوونځي فعال دي چې یوازې ۸۰ ښوونځي یې ودانۍ لري او پاتې نور په خیمو کې زده کړې کوي، د بلخ والي دخبرو نه وروسته جلالي صیب د خپل سفر اهداف په دې ډول تشریح کړل:

هر څه د مخه تاسې ته د ولسمشر سلامونه وړاندې کوم. تاسې چې د خپل یو خادم څخه هرکلی وکړ درڅخه ډېره مننه کوم، د افغانستان ستونزې ډېرې زیاتې دي چې تاسې یې په خپله حس کولای شئ ، دافغانستان په خلکو ظلم شوی له دوی سره جفا شوې، دلته د د غه ستونزو یادول ښایې فایده ونه لري، خو هغه ستونزې چې اوس ورسره مخامخ یو په هیڅ صورت د قانون له پلي کیدو پرته نه حل کیږي، اندیښنه دلته پیدا کیږي چې موږ پریو بل اعتماد نه کوو یو بل مو نه دی درک کړی، هیڅوک نه غواړي چې په افغانستان کې دې امنیت نه وي او دی دې یو باعزته ژوند ونه لري، نو بیا ولې له موږنه لاره ورکه ده؟ هو ! یو ډله خلک شته چې خپلې شخصي ګټې تر هر څه مقدمې ګڼي او خپلې ګټې په ګډوډۍ کې ویني.

جلالي صیب زیاته کړه چې بیا رغونه، امنیت او یوه ښه اداره یو بل سره ارتباط لري، خو اوس هر څه شخصي شوي دي د بیلګې په توګه له یو

قوماندان نه ټول وېره لري، نهادونه نه دي جوړشوی او هر څوک خپلې تنظيمي اړيکي پالي، ديوې پرمختللې او مدني ټولنې په اړه څوک فکر نه کوي، د دولت او خلکو ترمنځ واټن زيات شوی حکومت بعضوته يوازی هدف دی نه د امن، نظم او خدمت وسيله.

جلالي صيب وويلی چې حکومت خادم دی او ملت مخدوم ، داسې نه ده چې حکومت دې د خلکو مال ته سترګې پټې کړي وي. ترهغې چې ملي ګټې په شخصي او ګوندي اړيکو لوړې ونه ګڼئ، هيڅ پريکړه ارزښت نه لري، زه او تاسې به هم دا هيله نه لرو چې معجزه دې واقع شي او دا هر څه دې په خپله سم شي، ولس په شمال کې له امنيتي وضعيته خوښ نه دی، ما له جنرال دوستم او استاد عطا سره خبرې کړي، تر هغې چې د مزار ښار غېر نظامي نه شي امنيت نه شي ټينګيدلی، تر څو چې اداره د تنظيمي اصالت څخه راونه وځي هيڅ ستونزه نه شي حل کيدای، ستاسې همکاري (خلکو) ډېره مهمه ده، والي، ولسوال، قوماندان، د ګمرک ريس هر يو يې په خپله ساحه کې حاکم او مسؤل دی.

ده زياته کره چې په نامه به پوليس وي خو اړيکي به يې تنظيمي وي هر هغه څوک چې خلکو ته خدمت ونه کړي همغه نهاد چې په کې کار کوي خلک ورته اړتيا نه لري، که در سره په ريښتني توګه ونه غږيږم ستاسې دوست به نه يم او که تاسې زموږ نيمګړتياوې را په ګوته نه کړئ شته وضعيت به دوام ومومي، زه د سياسي، مادي او ياهم د اداري شان او شوکت غوښتونکی نه يم، يوائې ستاسې دهمکارئ هيله لرم. مننه

د جلالي صيب له خبرو وروسته مولوی محمد اسلم دعلماؤ د شورا رئيس او سيد محی الدين ګوهری دمخورو دشورا غړي خبرې وکړې. ښاغلي ګوهري وويلې. «به نماينده گی مردم که هميشه چشم به امنيت

دوخته صحبت مې کنم تازمانی کی سلاح جمع نه شود وبه جای ظلم منطق و دانش جای نه گېرد که این خواسته تمام ملت افغانستان وبالخاصه شمال است ما نفس کشیده نه مې توانیم. جناب وزېر : وظیفه شما ازهمه مهمتر است، امروز پولیس پولیس نیست، پولیس او است که به پای خود ایستاده باشد ، امروز پولیس تحت نفوذ تنظیم ها است، ما پوست کنده گپ میزنم، امروز ما نان نه داریم مگر ازما ده یک وده پانزده (۶) گرفته مې شود ، سلاح باید گم شود مگر حالا سلاح خریده مې شود شما باید از دسیسه های اهل غرض باید اگاه باشید ، نفرهای که به شما مې آید همه شان از مردم نه خاسته وکسی که هویت اصلی اش معلوم نیست به نمایند گی مردم مې آید ، والی امر مې دهد مگر ولسوال عملی نمې کند ، نه که عملی نمې کند مشکلات دیگر را ایجاد مې کند ، ما دولت مرکزی را به قطره قطره خون حمایت مې کنیم اما از شما صورت اجر اش مې خواهیم تمام ولایت های شمال با شما است وحقوق همه ملیت ها باید به جایش حفظ باشد».

وروسته وکیل عبد الوهاب دمخورو دشورا رئیس خبرې وکړې او خبرې یې یو څه تخریشی وې ده وویلې: « شمال باعث سقوط حکوت نجیب شد مگر متاسفانه ازجنوب افغانستان حکومت برضد ما جهاد شروع کرد و این مشکل از جای شروع شده که مې گفت ((داپښتونستان زما)) بعد از این ایجاب نمې کند که قطعات نظامې درشهر باشد».

۶- زورواکو له خلکو نه لسمه یا پنځلسمه حصه دحاصلاتو په زور اخستله

د لته یوه یادونه په کارده چې دغه مشران استاد عطا محمد نور پوه کړي وو چې باید په خپلو خبرو کې یادونه وکړي چې دمزار شریف له ښار نه باید وسله وال ځواکوونه ووځي ځکه په دې وخت کې د جنرال عبدالرشید دوستم قطعات زیات په ښار کې ځای پر ځای وو او ده دجنرال دوستم قواؤې دځان لپاره تهدید ګڼلې چې وروسته به یې یادونه هم وشي چې دواړو خوا و د قواؤ ترمنځ نظامي برخوردونه هم رامنځ ته شول چې د کورنیو چارو وزارت او نړیوالو قوتونو په منځګړتوب په کې اوربند وشو.

د بلخ ولایت د غونډې نه وروسته جلالي صیب خپلو رئیسانو ته امر وکړ چې دولایت د ملکي او پولیسو د ادارو بررسي وکړي او خپل راپور د وزارت مقام ته وړاندې کړي، په خپله جلالي صیب چې زه هم ورسره وم دشمالي ولایتونو سپین ږیرو او قومي مشرانو سره لیدنو ته دوام ورکړ. دفاریاب د ولایت معاون سید احمد سعید او امنیه قوماندان سید یوسف فریاد سره مو وکتل او د فاریاب ولایت په مشکلاتو مو ځان خبر کړ.

دفاریاب امنیه قوماندان په خپلو خبرو کې وویلې چې زما دراتګ نه دمخه د فاریاب په ولایت کې څلور قوماندانان وو او پولیس چا نه پیژندل د کوهستانونو د دوه ولسوالیو پرته دولایت ټولو ولسوالیو ته مې سفرونه وکړل، دغه قوماندان چې تازه د کورنیو چارو وزارت له خوا تعین شوی وو وویلې چې د ولسوالیو ترمنځ فاصله ډېره زیاته ده او موږ ورسره هیڅ نوع مخابراتي رابطه نه لرو، نظامي قطعات د جنرال دوستم او جمعیت د ډلې په هره ولسوالۍ کې د غونډونو په نامه شته دی خو په هره قطعه کې د۲۰-۲۵ زیات نفر نه لري د کابل څخه معتمدین میلیونونه افغانۍ تنخواوې راوړي خو پولیس او مامورینو ته تنخوا نه ورکول کیږي او وایې چې پیسې په جنګ کې له منځه تللي دي، یو معتمد مو

بندي کړی او څارنوالۍ ته مو معرفي کړی دی، ده وویل چې دفاریاب والي قاضي عنایت کابل ته تللی او تر اوسه پورې نه دی راغلی او وایې چې په فاریاب کې یې د ترور کیدو وېره شته خو په حقیقت کې په فاریاب کې هیڅ خبره نه شته او وضعیت نورمال دی.

ده وویل چې د فاریاب ولایت د اندخوی څلور ولسوالي چې د آقینه بندر هم په کې شامل دي جنرال دوستم په زوره د جوزجان ولایت پورې تړلي دي تر اوسه یې بېرته فاریاب ته نه دي حواله کړي، همدارنګه د جنرال دوستم څلورویشتمه فرقه په سرحدي چارو کې مداخله کوي نو ښه به دا وي چې دا مسائل دجنرال دوستم سره مطرح شي.

ماښام مو جنرال دوستم سره دهغه په کور کې وکتل، جنرال دوستم جلالي صیب ته وویل چې د مزار ښار ډېر مسلح شوی او یو جدي اقدام باید وشي که نه نو وسلوال تصادم رامنځ ته کیدای شي.

جلالي صیب ورته وویلې دا چې یوه ډله پر بل اعتماد نه لري نوځکه خو باید دمزار شریف ښار غېر نظامي شي او د انګلستان له هېواد مو غوښتي دي چې خپل PRT (Provincial Reconstruction Team) یعنې د بیارغونې ټیم مزار شریف ته راولیږي، موږ باید په مزار شریف کې د پولیسو یو تعلیمي مرکز جوړ کړو تر څو ملي پولیس وروزو، دولتي نهادونه باید تقویه شي، هغه څوک چې دپولیسو د مرکز نه خلاصیږي د تعلیم په وخت کې به ورته دېرش ډالر او له فراغت نه وروسته به ورته اویا ډالر معاش ورکول کیږي، اوس مهال د پولیسو معاش دېرش ډالر وو چې خورا کم معاش وو. جلالي صیب جنرال دوستم ته وویلې چې دازموږ پرګرام دی او دا باید دلته عملي شي او تاسې باید همکاري وکړئ، جنرال دوستم وویلې چې په شمال کې د۲۰ - ۳۰ زره نفرو پورې مسلح کسان لرم

خو مرکز ماته يوازې د۵۵۰۰ نفرو اعاشه راکوي زه اتيا ټانکونه او شپاړس BMڅلويښت ډوله دستګاوې او نور زيات مهمات لرم که (ايساف) تضمين وکړي زه دا ټولې وسلې مرکزي حکومت ته سپارم، ځکه د مزار په هر کور کې د شمالي ټلوالې يو قوماندان اوسيږي او هر کور يوه پو سته ده، دوی زما او دمسعود عکسونه لږولي او ورڅخه بده استفاده کوي او بدنامي يې موږ ته ده، نو زه حاضر يم چې د مرکزي حکومت سره همکاري وکړم.

د جون په پنځه ويشتمه نيټه دسهار چای مو د حزب وحدت د شمال شورا د مسؤل سردار سعيدي سره وڅښه ترڅو د دوی مشکلاتو ته غوږ کيږدو او دا تعهد ترې واخلو چې د مرکزي حکومت د پراګرامونو په عملي کولو کې مرسته وکړي، په دې وخت کې د بلخ په ولايت کې د وه لويئ او دوه وړې ډلې وې، د دوه لويو ډلو مشري جنرال دوستم او عطامحمد نور کوله او د دوه وړو ډلو مشري چې يوه يې د هزاره ګانو وه چې مشري يې د وحدت دحزب سردار سعيدي کوله او بله وړه ډله د پښتنو وه چې مشري يې جمعه خان همدرد کوله. د دغو وړو ډلو رول ډېر مهم وو، ځکه چې که دوی به د هرې لوی ډلې ملاتړ کاوه همغه ډله قوي کيدله، نوپه دې وخت کې سردار سعيدي د استاد عطامحمد نور او د پښتنو ډلې د جنرال دوستم څخه ملاتړ کاوه، که څه هم د جنرال دوستم او پښتنو ترمنځ په سرپل او جوزجان کې اړيکي چندان ښې نه وې، ځکه ازبکو په دغو سيمو کې پر پښتنو ډېر ظلمونه کړي ووخو په بلخ کې يې دجنرال دوستم سره مرسته کوله، د سردارسعيدي سره د چای خوړلو پر وخت د دغې شورا غړی جنرال مرتضی د ۳۸ مې فرقې قوماندان، استاد جعفري او ښاغلی رفيعی هم موجود وو. دوی هم د مزارپه ښار کې د

مسلحو کسانو د زیاتوالي نه شکایت کاوه او ویلې یې که مرکزي حکومت ژر مداخله ونه کړي خامخا مسلحانه برخورد رامنځ ته کیږي.

په مزار شریف کې د استاد عطامحمدنور او جنرال دوستم تر منځ تاوتریخوالی هغه مهال رامنځ ته شو کله چې دعطامحمد نور پلویانو د جنرال دوستم یو کس د رجب بای په نوم لومړی وتښتاوه چې وروسته ووژل شو ، د کورینو چارو وزارت متهمین نیولي او د دې مسلې د څیړنې په موخه یې یو کمیسیون هم ټاکلی و چې د یوناما استازی هم په کې و خو داسې وبره وه چې د بلخ والي به متهمین خوشې کړي ځکه چې نوموړی د عطامحمدنور پلوي یو کس وو خو جنرال دوستم غوښتنه درلوده چې دغه قاتلین دې کابل ته انتقال شي. د جنرال دوستم ځینو نفرو دا هم ویل که دا انتقال نه شي نو دجنرال دوستم وسله وال به پر محبس حمله وکړي او دوی به یې په خپله ووژني. د یوناما استازي وړاندیز داوو چې دبلخ ولایت په چارواکو کې دې تغېر رامنځ ته شي او بې طرفه کسان دې په دندو وګمارل شي که نه نو دلته امنتي وضعیت ډېر ژر خرابیدای شي او دوی یادونه وکړه چې هغه ۷۵پولیس چې له کابله دد غې موضوع دتحقیق په موخه راغلي هغوی هم کومې پایلې ته درسیدو پرته کابل ته ستانه شوي دي.

د سمنګانو ولایت ته سفر
دجون دمیاشتې ۲۵ نیټه ۲۰۰۱ م کال

سردار سعیدي سره له چایو خوړولو وروسته مو د سمنګانو ولایت پر لوري خپل سفر پیل کړ، دتاشقرغان د حضرت سلطان په ولسوالۍ کې دسمنګانو والي سید محمد اقبال منیب او ورسره سلګونه قومي مشران او دښوونځیو زده کوونکي زموږ هر کلي ته ولاړ وو، زده کوونکو ډېرې په زړه پورې ملي ترانې وړاندې کړې چې د جلالي صیب له خوا په نغدي تحایفو وویاړل شول، په دغه سفرکې موږ سره استادعطامحمد نور، جمعه خان همدرد او دبلخ دامني قوماندان ډګر جنرال سیدمحمد هم ملګرتوب کاوه،غرمه مهال د سمنګان ولایت مرکز ایبکو ته ورسیدو، دلته هم په سلګونو کسانو زموږ انتظار ویسته په ایبکو کې مو په هغه غونډه کې برخه واخسته چې د جلالي صیب او ورسره هیئت په ویاړ جوړه شوې وه.

لومړی د سمنګانو والي محمد اقبال منیب خبرې وکړې او د هرکلي نه وروسته یې وویل ((افغانستان داخل مرحله ئې نوین مې شود که بعد از دوره اشغال و اختلاف های داخلي جوامع بین المللی و دوستان خارجي افغانستان باما ایستاده و همکاري میکنند ، دپروز افغانستان د رجوامع بین المللی به حیث مملکت حامې مرکز تروریزم وقاچاق مواد مخدر شناخته مې شد ، اما امروز وطن ما در استانه بازسازی قرار دارد ، اگر وحدت ملی داشته باشیم گامې استوار در بازسازی خواهیم داشت، افغانستان خانه همه است، سمنگان دارای شش ولسوالی و تخمینا تعداد نفوس آن به شش لک نفر مې رسد ، همه اقوام پهلوی یک دیگر

مثل برادر زنده گی مې کنند. دشمنان افغانستان مې خواهند که ثبات سیاسي افغانستان رابرهم بسازد مگر ما حمایت خود را از فرامین،هدایات و احکام حکومت مرکزی اعلان مې کنیم و تا ئید فیصله ۱۳ فقره یې شورا امنیت رامې کنیم وامنیت اینجا مربوط قوماندانې امنیه است نه گروه مسلح دیگری.

دسمنګان د والي د خبرو نه وروسته جلالي صیب په خپلو خبرو کې لومړی د دولت د رئیس سلامونه خلکو ته وړاندې کړل او دسمنګانو د ولایت د چارواکو او خلکو له هر کلي یې مننه وکړه او ویې ویل: ((په دې غرونو کې په زرګونو رستمان[1] راپیدا شوي دي او خپل هېوادیعنی افغانستان یې له دښمنانو ساتلی، خدای جل جلاله دې وکړي څرنګه چې موږ په جګړه کې همیشه میدان وړی نو په سوله کې هم باید له چا کم ونه وسو، د ځان غوښتنې نه باید ځانونه وژغورو، که افغانستان ارام وي نو موږ به هم ارام یو، هو ! که زه راتلونکې ته هیله من نه وای نو ما د وزارت دا درنده دنده نه قبلوله،دافغانستان ډېری خلک سوله غواړي، همدارنګه نړیوال ټولنه هم د افغانستان امنیت ته ځانګړې پاملرنه کوي، په راتلونکو درېو کلونو کې به موږ نږدې پنځوس زره پولیس ولرو چې دا پولیس به دیو شخص، یو تنظیم اویا یو قوم پوری به تړاوونه لری، ښه معاش او ښه امکانات به ولري چې په عزت سره خپله دنده پر مخ بوځي.))

د جلالي صیب له خبرو وروسته دسمنګانو دولایت مرستیال خادم حسین ناطقي خبرې وکړې او وې ویل: د ۱۳۵۷ هـ ش کال دلوې د میاشت په ۲۲مه نیټه د دره صوف خلکو قیام وکړ چې بیا حکومت زه بندي کړم چې

---

[1] رستم پهلوان تخت چې دتخت رستم په نا مه یادیږی اود هغه وخت ښار د ایبکو د ښارسره نږدی پروت دې او دافغانستان د لرغونو اثارو له جمله نه دی ځکه جلالی صیب د رستم نوم ته اشاره وکړه.

لومړی دلته په سمنګانو کې بندی وم او بیا یې کابل ته انتقال کړم او بیا د **۱۳۵۸** کال د جدي په **۲۲** نیټه خلاص شوم او وروروسته بېرته دلته راغلم او په عملي جهاد کې مې برخه واخسته. له دې وروسته مو د دره صوف معادن او بیا ولسوالي ونیوله او وروسته مو تخت رستم هم ونیوه چې د طالبانو پر ضد انقلاب هم دلته پیل شو، چې مشترکه شورا مو جوړه کړه چې زه یې دشورا مشر، حاجي عبدالوهاب د نظامي شورا مشر او حاجي احمدي چې اوس د دره صوف د ابتدایې محکمې قاضي دی د قضایه شورا رئیس وو، په دره صوف ولسوالۍ کې شیعه او سني قومونه دواړه د وروڼو غوندې بودوباش لري اوس دا ولسوالي دوه شوې او د د ره صوف علیا او سفلی په نامه یادیږي.

دبلخ ولایت او سمنګانو تر منځ**۱۰۳** کیلو متره فاصله ده او دخلکو عمده ستونزه د زور واکانو سره وه چې د خلکو ځمکې او جایدادونه یې په زور نیولي و، په دغه ولایت کې پښتانه اقلیت وو چې دازبکو له خوا به ظلم ورباندې کیده.

د سمنګانو والي سید محمد اقبال منیب چې ازبک و، ډېر زرنګ سړی ووچې دشرایطو سره یې ځان ډېر ژر عیاروه او دهر چا په مزاج به یې خبرې کولې، حتی د ولایت په خونه کې به یې د مختلفو کسانو عکسونه درلودل او کوم هیئت به چې راته نو دهغه دطرفدار عکس به یې په خونه کې راځړاوه، د بیلګې په توګه کله چې به د کابله ځوک ورتلل نو دښاغلی کرزی صیب عکس اوکه د جنرال دوستم له خوا به څوک وو نو د جنرال دوستم او که د جمعیت به څوک وو نو بیا به یې د احمد شاه مسعود عکس په خپله خونه کې لګاوه.

په سمنګانو کې د غرمې ډوډۍ دمخه جلالي صیب خپل د پلاوي رئیسان د ولایت بررسي ته ورلېږل او ما سپینېین بېرته د مزار شریف ښار ته رأستانه شوو ، مازدیګر مو په مزار کې د دغه ښار د یو شمېر سپین ږېرو سره وکتل، جلالي صیب سپین ږېرو ته څرګنده کړه چې زموږ د سفر هدف دا دی چې تفصیلي خبرې وکړو او مشکلاتو د حل لارې چارې ولټوو. موږ ملي پولیس جوړو چې لومړی ورسره څلور کاله قرارداد کوو او بیا تر شلو کالو پورې د پولیسو په چوکاټ کې کار کولای شي او تقاعد به هم ولري. د دې پرګرامونو په اړه بې تفاوتي د دې معنا لري چې د خپلو اخلاقي، اجتماعي او ملي مسؤلیتونو څخه تیښته کوو ، د بې وسلې کولو پروسه باید دوام پیدا کړي او کار باید اهل کار ته وسپارل شي، مهاجرین چې کله هېواد ته رأستنېږي د بې کارۍ له امله دوی دویم ځل مهاجرت ته اړ کېږي، باید دوی ته دکار زمینه مساعده شي.

یو تن مولوي د نورو په استازیتوب خبرې وکړې او وویل: کله چې دهقانان خپل حاصل ټولوي نو مسلح کسان ورنه په زور دعشر په نامه (ده یک) حاصلات ټولوي، ده وویلې ((تامین امنیت وقتی شده میتواند که تعداد ارباب هاباید برداشته شود ، اگر چند خدا مې بود این نظام درهم وبرهم مې شد ، همین قرارگاه ها ارباب ما نیست، ما یک مسؤل مقتدر وآزاد د ر ولایت مې خواهیم،کسانیکه فرامین رامې خواهد تطبیق کنند اول باید سرخود عملی کند ، این ارباب ها که درشهر مې گردند موترهای مسلح پشت سرشان مې باشد که ترس و وهم را ایجاد مې کند. تقریبا دو روز پیش چهار بجه روز در شهر تاجر ما رابسته کرده، و هفت هزار دالر را ازنزدش برد ، به همه اداره های امنیتی رفتیم هیچ کس عرض ما را نه گرفت ما چطور مې توانیم که سر این ارباب های مسلح انتقاد کنیم، مواد

مخدر راکه قاچاق مې کند همین ارباب های مسلح میباشد ، آدم غریب و تاجر قاچاق مواد مخدر را کرده نمې تواندجنگ در دروازه بلخ (۸) مې شود ومال ما در دیگر جای شهر چور مې شود))

جلالي صیب د دغو مشرانو دخبرو اوریدو وروسته دوی ته وویل: حکومت اوسمهال په مرکز کې هم کمزوری دی، ځینې مسائل په مرکزي حکومت باندی له اطرافونو تحمیلیږي ، موږ باید داسې ګام پورته کړو چې هدف ته مو نږدې کړي، په ډېرو ټولنوکې ډېر کرته دتصوراتو پر بنسټ پریکړې کیږي اوواقعیتونه په پام کې نه نیول کیږي نوزموږ ستونزه هم همدا ده چې ډېر کرته دتصوراتو پر بنسټ پریکړې کوو هر شخص دلته چارو ته د تنظیمي، سیمه ییزو ، ژبنیو او نورمسأیلو په شکل ګوري، په میمنه کې خلک د نوی والي پر شا اوخوا راجمعه شوي دي، موږ د میمنې ښار ته پنځوس تنه پولیس دکابل نه لیږلي چې دخلکو په همکاری اوس هغه ځوک ښار ته نه پریږدي چې د وسلې دګرځولو کارت ونه لري. د کوکنارو دکرکیلي ځخه دهقانان ډېره لږه ګټه اخلي او ډېره ګټه یې قاچاقبرانو او نورو ته رسیږي خو بدنامي یې دافغانانو ده.

د فاریاب والي قاضي عنایت هم موجود و او ویې ویلې چې دمیمنې په ښار کې دجمعیت او جنبش دډلی کسان د خلکو په کورونو کې په زوره ځای په ځای شوي وو ځلور کسه یې ترور کړل او بیا وروسته جګړه پیل شوه چې اتلس ساعته یې دوام وکړ چې دیارلس کسه په کې مړه شول او ځوارلس کسه په کې ټپیان شول، خلکو مظاهره وکړه او پر ولایت یې هجوم راوړ او ویل یې که تاسې زموږ حمایت وکړئ دا مسلح کسان موږ په تیږو او کوتکیو هم له ښاره ویستلی شو ، هماغه وو چې موږ دخلکو د دې اقدام نه حمایت وکړ او اوس دمیمنې په ښار کې مسلح کسان نه شته.

داچې په بلخ ولایت کې زما پلار څو دورې د ندې اجرا کړې وې نو ما هم په دغه سیمه کې ډېر پښتانه مشران پیژندل نو دوی له مانه غوښتنه وکړه چې غواړي جلالي صیب سره په ځانگړي توګه وګوري نو ما جلالي صیب ته وویل که دوی ته وخت ورکړي او ستونزې یې واوري نو ښه به وي. جلالي صیب مازدیګر ناوخته وخت ورکړ چې نږدې سل کسه پښتانه مشران دبیلا بیلو ولسوالیو څخه راغلل. د بلخ د ولسوالۍ نه مېرزا عبدالرحمن خبرې وکړې او ویې ویل چې د بې وسلې کولو پروسه باید عملي شي، په موږ هر چا ظلم کړی او دولایت په ټولو شعبو کې زموږ عرض څوک نه اخلي، دبلخ ولایت امنیتي وضعیت ډېر خراب دی. ورپسې د بلخ دولایت دمخورو د شورا مرستیال وکیل عبدالحمید خان چې د شولګرې د ولسوالۍ دی خبرې وکړې (۹) او ویې ویل: جناب جلالي صیب ستا په راتګ اوس موږ ازادې خبرې کوو، یوازې زموږ دغه لیدنه هم ډېره مؤثره ده، دې کې شک نه شته دی چې امنیت خراب دی، قاتلین نه نیول کیږي او ظلمونه شته دی، نژادي تبعیض شته دی، په دولتي ادارو کې پښتنو ته حتی د یو پیاده سهم هم نه دی ورکړل شوی، که د سولې او بازسازۍ پروسه وروورو هم پرمخ ځي موږ ورته خوشبین یو.

یو تن د لوی جرګې وکیل حاجي عبدالقیوم د بلخ ولسوالۍ اوسیدونکي وویل چې که تاسې دغه مسلح کسان له ښاره وباسۍ نو دوی اطرافو ته راځي او هلته هم ظلم کوي، هغوی هم د دې خاورې بچیان دی، همدا اوس دبلخ د ولسوالۍ ښارګوټي ۵۰۰ متره مربع مساحت لري

۹.وکیل عبدالحمید خان بارکزی دشولګرې ولسوالۍ د پښتنو د شورا مشر چې پخوا دوه ځلې په ملي شوار کې دشولګرې ولسوالۍ د خلکو متنخب وکیل هم پاتې شوی دی ، نوموړي زما دپلار مرحوم سید محمود حسرت ډیر نږدې ملګری وو.

او د تنظیمونو دوه پوستې په کې شته او که نور مسلح کسان هلته راشي نو ستونزې به نورې هم ډېرې شي، نو ښه به دا وي چې وسله والې ډلې بې وسلې شي.

وروسته جلالي صيب خبرې وکړې او وویل چې: زه له تاسې سره موافق یم چې د بې وسلې کولو بهیر باید ادامه پیدا کړي، خبرې خو ډېرې دي خو د حل لارې باید ولټول شي. په دولتي ادارو کې باید ټولو قومونو ته هم د مرکز او هم دولایاتونو په کچه په متنا سبه توګه ونډه ورکړل شي خو اهلیت باید په نظر کې ونیول شي، د جرګې اصل دی چې یو څه به اخلې او یو څه به ورکوې، امید دی چې دا ستونزې ژر حل شي او زه دې ته متوجه یم.

د جوزجان ولایت ته سفر
دجون دمیاشتې ۲۵ نیټه ۲۰۰۵ م کال

د مزار شریف او جوزجان ولایت مرکز شبرغان تر منځ واټن ۱۱۸ کیلو متره دی چې په دوه ساعتونو کې هلته ورسیدو، د سهار چای مو د شیخ آصف محسني دفرقې دقوماندان جنرال نجیب سره وڅښلو، شبرغان ښار ته نږدې په سلګونو مشران، پوځي او ملکي چارواکي او د ښوونځیو شاګردان، د جنرال دوستم په ګډون دهرکلي لپاره ولاړ وو.

د کورنیو چارو وزیر او ورسره پلاوي د شبرغان د ښار ادیتوریم ته لاړ ځو هلته له خلکو سره وګوري او خبرې ورسره وکړي. د شبرغان ښار وضعه د مزار د ښار په پرتله ارامه ښکاریده، ځکه د لته یوازې د جنرال دوستم د جنبش ډله په قدرت کې وه او په ادیتوریم کې د ښځو شمېره هم زیاته وه، د جنرالانو شمېر هم ډېر زیات وو، ځکه چې جنرال دوستم هر چاته یې چې خوښه شوې وه د جنرالۍ رتبې ورکړې وې او عجیبه خولا دا وه چې کله موږ د شبرغان ښار ته داخلیدو نو دترافیکو ځو موټر سایکلونو زموږموټری بدرګه کولی نو زه د جلالي صیب سره په یوه موټر کې سپور وم او خبرې مو کولاې چې یو ترافیک ته چې پر موټر سایکل سپور و، متوجه شوم او جلالي صیب ته مې وویلې چې دې ترافیک ته ګوره چې د اوږې پر یو اړخ یې دبرید جنرالۍ او پر بل اړخ یې د تورن جنرالۍ رتبې لګیدلي دي.

دسید عزیز الله په نامه د جنبش د ډلی یو تن نماینده چې انانسري یې کوله موږ ته هر کلی ووایه او وي ویل: په جوزجان کې ټول قومونه یو بل سره د ورورنو په څېر ژوند کوي امنیتي وضعه هم ښه ده خو د دې لپاره

چې دښار وضعيت خوندي پاتې شي د شپې له خوا د شبرغان په ښار کې په تګ راتګ بنديز لګول کيږي، له دې وروسته يې له جلالي صيب نه وغوښتل چې خبرې وکړي.

جلالي صيب وويلې: « د خوښۍ ځای دی چې د شبرغان په ښار کې د خپلو ورونو سره ګورم، موږ بايد يو بل ته د وروروۍ لاسونه ورکړو، نور نو بايد خپل ځانونه ونه غولوو ځکه ستونزې ډېرې دي او موږ بايد دغه ستونزو ته د حل لارې چارې ولټو، قومي اختلافاتو ته د افغانستان دښمنان لمن وهي او پړه يې په مرکزي حکومت ور اچوی، صلاحيتونه او مسؤليتونه ګونګ دي،يو والي تربل والي فرق لري او حتی د دوی (واليانو) کړنې د نورو په اشاره ترسره کيږي. جلالي صيب زياته کړه په ځينو ځايونو کې په پښتنو ظلم شوي، په بعضې ځايونو کې په هزاره ګانو او په بعضې کې په ازبکو خو په دې سيمه کې په پښتنو زياتی شوی دی او اوس دانتقام ځای نه دی او بايد په يو بل اعتماد وکړو چې ستونزې حل شي.»

د جلالي صيب د خبرو نه وروسته ښاغلی عبدالصمد آصف دجوزجان ولايت اداري رئيس دولايت په کاري چارو رڼا واچوله او ويې ويل: ۱۸۰۰ کسان د نفتو او ګازو په پروژه کې کار کوي، ۱۴ د تيلو څاه ګانې اوس مهال فعالې دي او د جوزجان ولايت برق د ترکمنستان څخه راځي، نږدې ۱۲۰۰ کسان د جوزجان په محبس کې بنديان دي چې ډېر يې طالبان دي چې اوسمهال اعاشې او اباتې ته ضرورت هم لري خو مزکزی حکومت مونږته کافی بودجه نه راکوی. ده وويل چې د مرکزي حکومت ټول فرامين مو عملي کړي او د بشر دحقوقو د قوانينو د رعايت مسئله مو جدي نيولې ده.

وریسې محترمه ایوبي د جوزجان ولایت دښځو په استازیتوب خبرې وکړې او ویې ویل: همه برادرهای ما که از خارج به وطن برای خدمت برگشته ستایش مې کنیم که زنده گی آرام خویش رامانده، ومثل جمعه محمد محمدي (۱۰) که زنده گی خویش را از دست داده، هر چه عاجل تر باید خلع سلاح عمومې در افغانستان صورت بگېرد، پولیس ملي و اردو با اقتدار به میان بیایئد، دیگر حوصله جنگ نیست وهمه تشنه صلح هستند، به پیش اشخاص غېر مسؤل سلاح باید دیده نه شود، افغانستان از افغان ها است به این وآن تفرقه نباشد. مانمې گویم که اشتباه نه شده اما امروز پېروزی آمده موضوع اقلیت مطرح نیست عفوه عمومي شود وبه اهل کار کار سپرده شود. سلام های مارا به رئیس دولت برسانید و در ولایت ها هم پوست های اساسي به زن ها داده شود، وافتخارات جوزجان نادیده گرفته نه شود.

وریسې یو تن د مولوي محمد ابراهیم په نامه عمومي خبرې وکړې، همدارنګه داندخوی څلور ګونو ولسوالیو په استازیتوب محمد ظاهر خبرې وکړې او ویې ویل چې اندخوی څلورنیم لکه نفوس لري او آقینه بندر فعال دی، په ۳۲ ښوونځیو کې پنځه دېرش زره زده کوونکي سبق وایې. ۲۳۰ تجارانو د فعالیت جوازونه اخستي نو زموږ پیشنهاد دادی

۱۰.جمعه محمد محمدي چې دښاغلي کرزي په موقته دوره کې دکانو او صنایعو وزیر شو. د ۲۰۰۳م کال د فروری په ۲۴مه نېټه کله چې نوموړی دیو پلاوي په مشرۍ دپاکستان دکراچۍ د هوایي ډګر څخه د کویټې سیمې ته دځینو معدنونو د لیدنې په موخه یې سفر کاوه، الوتکه یې د کراچۍ په سمندر کې راپریوته نوموړی او ورسره اوه کسیزه پلاوی وطن ته دخدمت په خاطر خپل خوږ ژوند دلاسه ورکړ، دیادولو وړده چې د جمعه محمد محمدي مړی هم پیدا نه شو.

چې اندخوی باید مستقل ولایت شي، ځینی خلک کوشش کوي اندخوی د فاریاب په ولایت پورې وتړي داچې اندخوی د فاریاب څخه په ۱۴۰ کیلو متری او د شبرغان څخه ۷۵ کیلو مترو کې موقعیت لري چې ۲۵ کیلومتره یې پوخ سړک دی نو ځکه خوموږ وایو چې تر څو اندخوی یا مستقل ولایت نه شي او یاهم په جوزجان پورې ونه تړل شي موږ خپل معاشونه نه اخلو، په اندخوی کې نه ولسوال او نه پولیس وسایط لري چې امنیت تامین کړي خو خلکو په خپله امنیت تامین کړی دی.

څرنګه چې ما مخکې یادونه وکړه چې جنرال دوستم غوښتل چې دآقینه بندر ترخپل کنټرول لاندې وساتي ځکه چې دا یو عایداتي منبع وه او نه یې غوښتل چې بېرته یې دفاریاب ولایت ته ورکړي نو جنرال دوستم اکثریت ویناوال په دې پوه کړي ووچې دا مسائل باید په خپلو خبرو کې مطرح کړي او د کورنیو چارو وزیر غوږونو ته یې ورسوي.

داندخوی د استازي دخبرونه وروسته یوتن ښوونکی دنورو په استازیتوب خبرې وکړې، نوموړي د خپلو خبرو په پیل کې د پښتو دا متل ولوست ((که تا ویل چې زه یم او ما ویل چې زه یم نه به ته یې او نه به زه یم او که ماویل چې ته یې او تاویل چې ته یې هم به ته یې اوهم به زه یم)) نوموړي زیاته کړه چې د جوزجان په ولایت کې امنیت تامین دی او څلورزره معلمین په خپلو دندو بوخت دي، دا چې دملي اردو په جوړولو په کابل کې کار پیل شوی نو دملي پولیسو کار باید له جوزجان څخه پیل شي ځکه چې دلته مجرب افسران شته دي، نوموړي ښوونکی زیاته کړه چې غربي رسنۍ په اګاهانه او غېر اګاهانه توګه په جنرال دوستم پسې تبلیغات کوي په داسې حال کې چې په جوزجان کې ملي وحدت او امنیت تامین دی او ۱۳۷۰۰۰ شاګردان ښوونځیو ته ځي، نوموړي زیاته کړه په

جوزجان کې پراخې ځمکې شته نو ښوونکو ته باید یوه یوه نمره ځمکه ورکړل شي.

د نوموړي ښوونکی د خبرو نه وروسته ګل احمد پیمان د پښتنو په استازیتوب خبرې وکړې، پیمان چې غوښتل یې د جوزجان د مرستیال والي په توګه تعین شي خو جنرال دوستم سره د رابطې دخرابوالي له امله په مزار کې اوسیدلو خو نوموړی له مزار نه زموږ سره ملګری شو، نوموړی چې دکورنیو چارو د وزیر په ډاډ په ډاډه توګه غږیده ویې ویل: موږ د اختر خان شهید او جنرال دوستم سره اوږه په اوږه جنګیدلي یو، دطالبانو په وخت کې زه دوه ځله بندي شوي هم یم خو اوس مشکل د جنرال مالک پلویان اوهغه کسان چې د جنرال دوستم له نامه بده استفاده کوي پیدا کړی دی، زه د خلکو د تشکیلاتو په اساس مرستیال والي او سید محمد هاشمي د والي په توګه تعین شولو مګر اوس ټول اداري تشکیلات د دوه قومونو (هزاره او ازبکو) په لاس کې دي.

د ګل احمد پیمان خبرو په جنرال دوستم ښه تاثیر ونه کړ، که څه هم نوموړي اراده نه وه چې خبرې وکړي خو ولاړ شو او ویې ویل: من هم مسؤلیت دارم به حیث نماینده خاص رئیس دولت باید به (وزیرصاحب داخله) مشوره بدهم که چطور امنیت تامین شود. ما ګپ های خورد وریزه را باید دامن نزنیم، من درمسجد شبرغان بامردم مشوره کردم، وقتیکه حکومت نجیب سقوط کرد وحکومت مردمي تشکیل دادیم، به من واشنګتن پیشنهاد کرد که پنج هزار نفر کومک کنید، دوهزار سوار وسه هزار پیاده، تاکه به تلفات کم طالب سقوط کرد.

اگر طالب یا طالب نماها زورگویی کند ما درمقابل اش ایستاده خواهم شد، ماګپ راکه کردیم به اوعمل مي کنیم. در دیگر ولایت های شمال

مشکل نیست تنها درمزار این مشکل است، مزار باید غیر نظامي شود و در هر خانه که دیپو است از بین رفته شود، هشتاد هزار نفر به خاطر خیانت مالک کشته شد وامر پشتون کشی را داده بود. ماہوگی منگل، رسول بی خدا وجمعه اځک مشوره های غلط را به نجیب داد، من به خاطر وحدت ملی سه معاون را در ولایت جوزجان تعین کردم، من نفرهای راتعین مي کردم و بعدا فرمان ښاغلی کرزی صاحب صادرمی شد.

والي مزار کار راپیش برده نمي تواند وبه سطح وزیر باید در انجا والی باشد، یک سال به انتخابات مانده، ومامي خواهیم که یک رول خوب را بازی کنیم، مایک حکومت اسلامي که دیموکرأسي در آن باشد مي خواهیم، ما مي خواهیم که یک جبهه وسیع جور کنیم، بیست لک نفر افغان ها قربانی داده و اگر کسی تجزیه افغانستان مي خواهد ما مخالف هستم اولین گام عملی را در صلح وامنیت و خلع سلاح مامي گریم ماعملی ثابت مي کنیم».

د سرپل والی تاج محمد کوهي او دامنیه قوماندان عبدالمنان چې دکورنیو چارو وزیر لیدنې لپاره شبرغان ته راغلی وو، دوی هم په دې غونډه کې خبرې وکړې د سرپل والي چې هغه هم د جنرال دوستم له خوا هلته تعین شوی و وویل: سرپل نهه ولسوالي لري او دا چې د عمومي لارې څخه لرې پرته سیمه ده نو ځکه خو چارواکي ورته نه راځي، دوه درې میاشتې کیږي چې د سر پل مامورینو او پولیسو معاش نه دی اخستی، همدا شان سږ کال دحج او اوقافو وزارت د سرپل ولایت لپاره یوازې دوه سوه کسان سهمیه دحج دفریضې د اداء کولو لپاره ورکړې ده، حال داچې موږ دوه زره کسان مراجعین درلوده ده وویلې چې زموږ برق ښه نه دی او دترکمنستان نه دی، پولیس یونیفورم نه لري او هم د

پاسپورت داخستنې لپاره موږ مزار ته ځو ، یوازې دګوسفندي په دره کې یو څه امنیتي مشکلات شته،خو د ولایت د نورو برخو امنیت ښه دی تراوسه زموږ دامنې د قوماندان منظوري نه ده راغلې.

دغرمې ډوډۍ مو په شبرغان کې د جنرال دوستم په کور کې وخوړه او هغې نه وروسته ببرته د مزار ښار ته رأستانه شو. مازدیګر مو د بلخ د ولایت په مقام کې دټولو ادارو مشرانو سره په هغه ناسته کې ګډون وکړ چې والي محمد اسحاق رهګذر له خوا جوړه شوې وه، رهګذر وویل چې د مزار په ولایت کې څلور اتیا بیلا بیلې ادارې شته او دبلخ ولایت شپاړس اداري واحدونه (ولسوالۍ) لري او موږ له خپل توان څخه زیات کار کوو.په ټولو شعباتو کې قومي او ژبني تناسب په پام کی نیول شوی دی.

خو په حقیقت کې دنوموړي داخبره سمه نه وه، اکثریت کرسۍ دجمعیت اسلامي اړوندکسانو قبضه کړې وې، ده وویلې چې موږ هره اونۍ اداري مجلس لرو، په هفته کې یو ځل د استاد عطا سره ګورو او داونۍ په اخره کې د لوی جرګې د وکیلانو سره هم غونډه لرو، د والي دخبرو نه وروسته جلالي صیب خبرې وکړې او ویې ویل: چې هره اداره په درې اصولو کار مخ ته بیایې : اول جوړښت یا اداري ساختار دی، مګر متاسفانه چې نن موږ په اداري جوړښتونو کې له مشکلاتو سره مواجه یو، دغه مشکلات په ځینو سیمو کې ډېر زیات او په ځینو سیمو کې بیا دومره نه دي. دویم قانوني چار چوکاټ دی چې په تېرو **۲۵** کالونو کې مختلف قسمه قوانین وضع شوي دي. خو موږ لا هم د(**۱۹۲۴**) کال قوانین پلي کوو. او دریمه مسئله د کدرونو ده چې مسلکي کدرونه د نن ورځې د شرایطو پر اساس ډېر کم دي،د بیلګی په توګه دکندهار په ښار کې شپږ

زره پاکستاني وګړي کار کوي ځکه چې موږ مسلکي کدرونه نه لرو، همدا شان کافی منابع او امکانات هم نه شته دی، د امنې قوماندانان د پولیسو موټرې او مخابراتي وسایل نه لري، زیاتره ولسوالان دفترونه هم نه لري او د خلکو له کورونو څخه کټه اخلي او که یو دوه ترهګر راشي نو بیا هغه سیمه پریږدي او بل ځای ته ولسوالي نقلوي بیا مخالفین ادعا کوي چې ولسوالي ونیول شوه، جلالي صیب وویل چې موږ اوس د ولسوالانو لپاره شل زره افغانۍ د دسترخوان په نامه ورکوو، ولسوال باید موټر دفتر او نور وسایل ولري چې خلکو ته ښه خدمت وکړی شي.

د جلالي صیب پسې د ښځو چارو د ریاست مرستیالې خبرې وکړې او ویې ویل: موږ په تېرو جګړو کې یو میلون شهیدان ورکړي او درې میلونه معلولین او معیوبین لرو، د کونډو او ماشومانو په حال باید رحم وشي، موږ ښځو ډېر نعمتونه له لاسه ورکړي او هم د امنیت د نشتوالي له امله زموږ انجونې په بورقو کې ښوونځیو ته ځي، خپل ملي سرود مو ورک کړی دی او د هر تحول سره د بېرق رنګ او ملي سرود بدلیږي.

له دې وروسته د ګمرک رئیس خپل شکایت وړاندې کړل او نوموړي وویل چې حېرتان بندر ته څېرمه دوه نظامي لواوې پرتې دي د دوی د لاسه موږ محصول نه شو اخستی په لارو کې مسلح کسان ولاړ وي او له موټرو محصول اخلي، دوی وړاندیز وکړ که عسکري جبري شي او پولیس د کانکور له لارې ونیول شي نو ښه به وي.

د مزار ښاروال وویلې چې شپږ زره کورنۍ بې سر پناه او سیږي او موږ هیڅ امکانات نه لرو چې دوی سره کومک وکړو، د امنیه قوماندان وویل چې دا څنګه امکان لري چې پولیس بې تنخواه، له ځای او وسایطو پرته د خلکو امنیت تامین کړي.

جلالي صیب د دوی په ځواب کې وویلې چې د معلولینو او معیوبینو مشکل ملي او اجتماعي مشکل دی او یوې ملي ستراتیژۍ ته ضرورت دی، خلک هم مسؤلیت لري چې د حکومت تر څنګ د دولت سره مرسته وکړي ، دمیزان په میاشت کې به نوی اساسي قانون انشأالله تصویب شي خو دجبري مکلفیت دوره اوس ممکنه نه ده، د مخه باید سمه احصایه او دتذکرو ویش تر سره شي، دا هم امکان لري چې زورور او پیسه دار کسان به خپل بچیان جبري عسکرۍ ته نه لیږي او دا کار به یوازې په غریبو خلکو تطبیق شي، خلک غریب دي پولیسو ته باید معاش ورکړل شي.

دمجلس په منځ کې یو ډله سپین ږیرو چې غالبا د استاد عطامحمد نور له خوا به لمسؤل شوي وو، په شکایتونو یې پیل وکړ دوی ویل چې نهر شاهي ولسوالي دوه کاله کیږي چې د وسله والو له خوا اشغال شوې او دا وسلوال باید بې وسلې شي.

دا و دغه درې ولایاتونو ته زمونږ د سفر جزیات چې په مختصره توګه مو تاسې ته وړاندې کړل، دا دافغانستان د دغه وخت د وضعیت یوه بیلګه وه چې اداره ضعیفه وه، د مرکزي حکومت نه اطاعت نه وو، مسلحو او زور واکانو په عام ولس باندې رنګارنګ ظلمونه کول، نو ځکه خو د وضعیت د بدلیدو لپاره جدي او عملي اقداماتو ته اړتیا وه چې له بده مرغه د مرکزي حکومت د ضعف او بې تفاوتۍ له امله څنګه چې لازمه وه ډېر کارونه په سمه توګه په مخ نه تلل.

د مزار نه هرات ته سفر
د جون د میاشتې ۲۷ نیټه ۲۰۰۳ م کال

سهار لس بجې مود مزار شریف نه د انګلستان د ولایتي بیارغونې ټیم په(C-۱۳۰) الوتکه کې د هرات په لورې پرواز وکړ او د یوساعت او لس دقیقو الوتنې نه وروسته د هرات هوایې ډګر ته ورسیدو چې د هرات والي محمد اسماعیل خان د سلګونو دولتي چارواکو، مخوروواو سپین ږیرو سره د دهرکلي لپاره ولاړ و. د هرات ښار ته دا زما لومړنی سفر و. لومړی مونږ د هرات هوایې ډګر نه دهرات ښار ختیځ لورته د تخت سفر سره نږدې د خانه جهاد په نامه میلمستون ته لاړو. کله چې د هرات هوایې ډګرنه د خانه جهاد میلمستون ته تللو نو په لاره کې د هرات د ښار عظمت او تاریخي قدامت په ډاګه ښکاریده. څرنګه چې د جمعې مبارکه ورځ وه په خانه جهاد میلمستون کې مو لږه دمه وکړه او د لمانځه د اداکولو لپاره د هرات د والي محمد اسماعیل خان سره یوځای د هرات د جامع جومات پر لورې وخوځیدو. د هرات جامع جومات چې د افغانستان د مهمو تاریخي ځایونو څخه دی چې تقریبا اته سوه کاله پخوا د غوریانو د دورې پاچا سلطان غیاث الدین غوري لخوا جوړ شوی اوله هغې وروسته بیلابیلو پادشاهانو د د غه جومات ساتلو ته ډېره پاملرنه کړې او اوس هم خورا ښکلی دی.

که څه هم جلالي صیب د هرات په جامع جومات کې د خبرو کولو اراده نه درلودله خو د جومات خطیب له جلالي صیب نه وغوښتل چې یو څو خبرې وکړي. څرنګه چې د لمانځه وخت ډېر نږدې و نو جلالي صیب ډېرې مختصرې خبرې وکړې او ویې ویل: وېره او بې اعتمادي دوه غټې

ستونزې دي چې ډېر نور مشکلات زيږوي نو موږ بايد په خپلو منځو کې د وېرې او د بې باورۍ لاملونه له منځه يوسو. خو د هرات د جامع جومات خطيب وروسته په خبرو کې وويلې چې جلالي صيب او ورسره هيئت د راتلونکې اساسي قانون د مسودې په هکله د خلکو سره د مشورواو تفاهم لپاره راغلی خو موږ علماء ددې قانون دمسودی په اړه دوه انګېرنې لرو، يو داچې په تېرواساسي قوانينو کې او حتی د کمونيستانو په وخت کې هم ذکر شوی و چې دوی اسلام ته احترام کوي خو په عين حال کې د بيان په ازادۍ يې تاکيد شوی وو خو موږ په تېره جرګه کې وليدل چې د بيان د ازادۍ په نامه د اسلام توهين وشو چې دا د بيان ازادي بايد ترديې حده نه وي چې د اسلام بې حرمتي وشي دوی داچې کومه بله ماده چې د اسلام د دين سره تضاد لري هغه بايد له منځه يوړل شي. که څه هم زموږ د سفر موخه هرات ولايت ته د اساسي قانون د پوهاوی لپاره نه وو خو د هرات خطيب د وخت نه په استفادې سره د پورته ټکو يادونه وکړه اوزما په اند داساسی قانون مسوده يي نه وه لوستلی ځکه چې داساسی قانون په دريمه ماده کې په واضيح توګه ليکل شوی چې په افغانستان کې هيڅ قانون نشي کولای چې داسلام د سپېڅلي دين دمعتقداتو او احکامومخالف وي.

د هرات والي اسماعيل خان زموږ د پلاوي ډېره زياته مېلمه پالنه وکړه او له ماښامه وروسته مو د ګذره په سيمه کې د خواجه عبدالله انصاري د مقبرې زيارت هم وکړو او د تخت سفر سره نږدې د باغ ملت په نامه ديو بڼ چې اسماغيل خان جوړ کړی و او دهرات ښاريان د خپلو کورنيو سره د سهار نه تر د ماسخوتن تر ناوخته پورې هلته د تفريح لپاره ورتلل هم کتنه وکړه.

د خانه جهاد په میلمستون کې د ماسخوتن لخوا ناست و او د تخت سفر او باغ ملت ننداره مو کوله چې اسماعیل خان د جهاد د وخت قصې پیل کړې او ویې ویلې چې په ۱۳۶۵ز کال کې مو دلته د شورویانو سره دوه میاشتې ډېرې سختې جګړې وکړې چې درونډ مالي او ځاني تاوان مو ورته ور واړول.

ددغه مېلمستون نه د هرات جامع جومات، د ګوهرشاد بیګم مقبرې او د هرات د ښار ننداره ډېره په زړه پورې وه اسماعیل خان وویلې: چې دطالبانو په وخت کې تقریبا پنځوس کلي چې د ایران او افغانستان د سرحد ترمنځ پراته و طالبانو له منځه یوړل او تخریب یې کړل چې د ایرانیانو او افغانانو ترمنځ باید اړیکي نه وي په دې وخت کې د کورنیو چارو د استخباراتو مرسیتال جنرال منان خان فراهي ته دا راپورونه رارسیدلي و چې د ایران د پاسدارانو غړي د افغانستان خاورې ته راننوځي او حتی د غوریانو د ولسوالۍ په سیمو کې کله کله ګزمه کوي خو اسماعیل خان دا راپورونه ردول او ویلي چې د ایران او افغانستان ترمنځ پولې تړل شوي دي.

اسلام قلعه، انجیل، زنده جان، غوریان او کوهسار ولسوالیو ته سفر
جون د میاشتې ۲۸ نیټه ۲۰۰۳ م کال

سهار وختې د هرات والي اسماعیل خان د سهار چایو د څښلو لپاره خانه جهاد میلمستون ته راغی او د جهاد قصې یې کولې. د چاي د خوړلو نه وروسته د سهار په اتو بجو او د پرشو دقیقو جلالي صیب د خپل پلاوي سره د اسلام قلعه د بندر په لورې حرکت پیل کړ، لومړی مو په لاره کې د هرات د پنځمې سرحدي لواء افتتاح وکړه، جلالي صیب د پنځمې لواء د پرانیستنې مرأسمو ته دقومندانانو او منسوبینود بلنې څخه مننه وکړه او ویې ویل چې په نوي تشکیل کې سرحدي لواء د سرحدي پولیسو په نامه یادیږي چې په لومړي قدم کې به له هیواد نه دفاع کوي او په ټولو بندرونو او هوایې ډګرونو کې به ځاي پر ځای کیږي، د امکاناتو لخوا به مجهز وي او حتی چورلکې به هم ولري. جلالي صیب زیاته کړه چې په نوي تشکیل کې به د سرحدي پولیسو اته لواء ګانې وې او زه د سرحدي پولیسو راتلونکې ته ډېر زیات هیله من یم.

د یادونې وړده چې په هرات کې زموږ د سفر په وخت کې به چې کومې غونډې ته موږ تللو د غونډې ګډونوالو به هغه څه ویلې چې د هرات والي اسماعیل خان لخوا به ورته ویل شوي و خو د غونډې په پای کې به زیاتره ګډونوالو خپلې اندیښنې او نظرونه موږ ته په کاغذ کې لیکلي وو او زموږ د پلاوي په جیبونو کې به یې پټ اینبودل او موږ ته به یې ویلې چې دا بیا پټ جلالي صیب ته ورکړئ.

د جلالي صیب د خبرونه وروسته د سرحدي پولیسو د لواء یو تن صیب منصب په اوپراتیفي مسائلو خبرې وکړې او ویې ویل چې مخکې د هرات

په سرحدي سيمو کې د مخدره موادو قاچاق په ازاده توګه کيده خو اوس موږ د دغه قاچاق مخه نيولې ده، ده زياته کړه چې موږ له مزار نه تر ذوالفقار د بندره پورې ۲۸۰ کيلو متره سرحد د ايران سره لرو او همداشان د ايران سرحد سره ۳۷ تهانې او د ترکمنستان سره لس تهانې لرو.

دسهار په لسو بجو او پنځلسو دقيقو د زنده جان ولسوالۍ ته ورسيدلو چې د کشتې وان په سيمه کې په سل ګونو ولسي خلکو او د ښونځيو زده کوونکي زموږ هرکلي ته ولاړ و. لومړی د پوليسو يو ټولی د کورنيو چارو وزير علي احمد جلالي ته قطعه وړاندې کړه او وروسته د زنده جان ولسوالۍ د ملي پيوستون د شورا مشر استاد حبيب الله د ښه راغلاست نه وروسته وويل: گذشته مابايد شيرين و اينده ما بايد درخشان باشد اسلحه دشمن نمي تواند که مابين ما تفرقه بياندازد، واين خيانت ملي خواهد بود که ياد ملت شهيد پرور رافراموش کنيم، شما افغان ها يگانه مجاهدين هستيد که مشت سنگين به دشمنان وارد کرده ايد.

۹۸ در صد مردم هرات درامن زندگی مي کند، ما کدرهای را درهرات داريم که به ما رهنمايی مې کند...»د استاد حبيب الله له خبرو وروسته جلالي صيب خبرې وکړې او وويلې: د ټولو دمخه درته د ولسمشر سلامونه وړاندې کوم، زه ستاسې خادم اوتاسې چې خپل خادم ته هرکلی وويلو نو درڅخه ډېره مننه کوم خدای دې تاسې ته اجر درکړي، افغانان خپلو اسلامي او کلتوري ارزښتونو ډېر احترام لري، موږ ملي بيا رغونې ته اړتيا لرو (۱۱) هيڅ قوم پر بل برتري نه لري ټول يو ډول حقوق لري او هغه

(۱۱) زه فکر کوم چې د جلالي صيب دبازسازي ملي نه موخه شايد داوه چې په دې وخت کې د هرات د ګمرګ عايدات چې ميليونونو ډالره په مياشت کې وونو د هرات والي اسماعيل خان مرکزي حکومت ته نه ورکول او په دې نامه يې په هرات کې ساتل چې ګوندې دې په دې پيسو هرات کې د

څه چې ډېر مهم دي لومړی باید موږ خپل ترمنځ هغه وېره او ترس چې له یو بله یې لرو له منځه یوسو، (۱۲) او دویم دا چې حکومتونه دخلکو دخادمانو حیثت لري نوځکه خو دخادم او مخدوم ترمنځ باید صمیمانه اړیکي وي او که داسې ونه شي نو ټولنه ښایې د جوړېدو پر ځای د خرابېدو خواته لاړه شي.

ددې مختصرو خبرو نه وروسته د غوریانو ولسوالۍ په لورې مو حرکت وکړو چې د سهار په یولسو بجو او ثلویښتو دقیقو هلته ورسیدلو. د غوریانو د ولسوالۍ په سلګونو ولسي خلکو، قومي مشرانو، د ښوونځیو زده کوونکي او محلي چارواکي هرکلي ته ولاړ و.

د غوریانو ولسوال محمد نبي طالب د هرکلي نه وروسته وویلې: ملت ومردم که اطراف اینجا جمع شده ازهمه ملت های ۳۰۰ هزاري غوریان نمایندګی مې کند، بعض مردم مغرض هستند که توطئه ها مي کند که به پشتون ها حق داده نه شده ویا حقوق پشتون ها زېرپا شده مگر من خودم الکوزی هستم و در پېروزي اول (هرات) والي غور بودم و حال ولسوال غوریان هستم این برادر هائیکه تشویش مې اندازد باید زنده ګې برادرهای خود را نارام نه کند (۱۳) ما این امنیت امروز راکه د رهرات مې بینم ما مرهون امر صاحب اسماعیل خان هستم.

بیارغاونې کارونه پرې کوي نو څرنګه چې کوم مالونه د ګمرکاتو له لارې د افغانستا ن په نامه راځي نو دا د یو ولایت او یو شخص پیسې نه دې او باید په افغانستان کې په متوازن شکل به په بیارغونه کې ولږول شي او حتی د هرات د ښار نه بهرد بیا رغونې کارونه چندان په سترګو نه ښکاریدل.

(۱۲) په هرات کې داسي ویره وه چې جلالي صیب د دې لپاره هرات ته راغلی چې اسماعیل خان له دندې د ګوښه کیدلو لپاره شرایط برابر کړي.

(۱۳) په دې وخت کې د اسماعیل خان او د امان الله خان ترمنځ په شینډنډ کې تاوتریخوالی روان و او د امان الله خان پلویانو په غوریانو ولسوالۍ باندې کله ناکله بریدونه کول امان الله خان د

طی ۲۴ سال گذشته ما با حزب اسلامې و برادران شعیه عملیات مشترک داشتیم جنگ های گروهی مثل دیگر ولایت در اینجا صورت نه گرفته است، ما از حکومت مرکزي اطاعت مې کنیم و ما افتخار میکنیم که آغای کرزی خودش مجاهد و فرزند مجاهد شهید است، ما از جناب شما جلالي صیب این خواهش مې کنیم که عرض ما رابه آغای کرزی برسانید و احترام که مابه اسماعیل خان داریم شما هم باید احترام و توجه خاص داشته باشید.

د غوریانو د ولسوال د خبرونه وروسته یو کس د غوریانو د خلکو په استازیتوب وویلي چې ددوي په دې ولسوالۍ کې د ځېنلو د اوبو د نشتوالي له امله زیاتې ستونځې لرې او وویلې چې ددوې لپاره د اوبو نشتوالی جدي ستونزه ده او څښلو داوبو کویان باید وویستل شي.

بل تن د ډاکټرمحمد صالح سلجوقي په نامه خبرې وکړې او وویلې: موږ باید ملي لمړیتوبونه په نظر کې ونیسو او موږ داساسي قانون د توشیح نه ملاتړ کوو او افغانستان ملي فرهنګ باید تقویه کړو، نو موږ ي وویل چې څو نفره فراري طالبان د غوریانو د سیمې نه د شین ډنډ په زېر کوه سیمه کې پناه اخیستې او دوی زموږ د ولسوالۍ یوولس کسه د لمانځه پر مهال ووژل خو دغه قاتلین په موټرو کې د خپلو وسلو سره کابل ته ځي او څوک یې نه نیسې د دي موخه د شینډنډ امان الله خان و. ډاکټر سلجوقي وویل چې موږ د وزیر صیب څخه د ا هیله لرو چې امیر صیب اسماعیل خان نه یوائې د هرات والي دی بلکې نوموړی په دغه ولایت کې د لوړ مقام خاوند دی او په ټولو تصامیمو کې ورسره باید مشوره وشي.

نورزو د قوم وو چې وروسته د ۲۰۰۲م کال د اکتوبر د میاشتې په درویشتمه نیټه په خپل منځي جګړه کې ووژل شو.

ده وويلې چې په هرات کې څو حکومته دي، يو حکومت په زېر کوه کې دی او بل د اسماعيل خان دی، په زېر کوه کې زموږ درې کسه بنديان دي او موږ له امېر صيب اسماعيل خان نه غواړو چې هغه څوک چې قانون ماتوي بايد ونيول شي.

د دې سيمې خلکو په اېران کې د افغاني بنديانو په هکله هم ستونزه درلوده اوله کورنيو چارو وزارت څخه يې وغوښتل چې د افغانستان حکومت بايد ددوی په خلاصونه کې مرسته وکړي. دغوريانو په ولسوالۍ کې وزېر صيب خبرې ونه کړې او دکوهسار ولسوالۍ ته لاړو او هلته په يوه بجه او شل دقيقو ورسيدلو چې هلته هم دنورو ولسواليو په شان يو شمېر ولسي خلکو اوقومي مشرانو د ښوونځيو د زده کوونکو په شمول زموږ هر کلی وکړ. کله چې د اسلام قلعه بندر ته ورسيدو نوموږوليدل چې زموږ د ځينو عسکرو د اېران پوځ دريشي په تن کړې وې اوپر موږ يې ډېر بد تأثېر وکړ. د اسلام قلعه په جومات کې جلالي صيب او ورسره پلاوی د خلکو سره وليدل، لکه څرنګه چې مخکې ما وويلې زيات شمېر کسانو ته وظيفې ورکړل شوې وې چې دامان الله خان پر ضد خبرې وکړي او دغه غوښتنه به يې هم کوله چې بايد د هرات په ټولو چارو کې دې اسماعيل خان سره مشورې وشي او بايد له هرات نه لرې نه شي.

په اسلام قلعه کې جلالي صيب په خپلو خبرو کې وويلې چې په افغانستان کې ۲۵ کاله جګړه شوې او وروسته له ۲۵ کلو بيارغونه څه اسانه کار نه دی او هر فرد بايد دافغانستان په بيارغونه کې برخه واخلي. جلالي صيب وويلې چې د مخدره موادو د کرکيلې نه يواځې او يواځې قاچاقبران ګټه اخلي او بزګرانو ته هيڅ ګټه نه رسيږي په پای کې جلالي

صيب زياته کړه او ويې ويلې چې افغانستان د ټولو کور دی او ټول مساوي او متناسب حقوق لري.

د جلالي صيب نه وروسته يوتن مولوي په پښتو خبرې وکړې او ويې ويلې چې د خوښۍ او وياړ ځای دی چې يو لوړ پوړې پلاوې دلته راځي او د خپل ولس سره ګوري خو دا هرچاته د لمر په شان روښانه ده چې هرات کې سوله او يووالی د اسماعيل خان په واسطه تامين دی.

د اسلام قلعه د بندر د ليدو نه وروسته د شپې لپاره بېرته د هرات ښار ته رأستانه شولو.

د شین ډنډ او ادرسکن ولسوالیو ته کتنه :
جون ۲۹/ ۲۰۰۳م کال

د جون د میاشتې په **۲۹** نیټه سهار مهال مو د بادغیس والي گل محمد عارفي او ددغه ولایت مستوفي سره ولیدل. دوی وویلې چې د بادغیس په ولایت کې دوه فوځي لواگانې موجودې دي چې یوه لواء د اسماعیل خان شخصي ده او بله د حکومت ده . دوي وویل چې څو ورځې د مخه د دغه دوو لواء گانو ترمنځ یو تاوتریخوالی رامنځ ته شو چې یوولس کسه له یوې غاړې او پنځلس نور له بلې غاړې ووژل شول که د حکومت لخوا جدي مداخله ونشي او په راتلونکو څو ورځو کې یوه لواء منحل نشي نو په سیمه کې د ډېرې سختې جگړې امکان شته دی.

د بادغیس والي سره له کتنې وروسته سهار اسماعیل خان زموږ مېلمستون ته راغی او د چای د خوړلو وروسته موږ اته نیمې بجې سهار د شین ډنډ او ادرسکن ولسوالیو په لور د هرات ولایت د مرستیال حاجي مېر سره یوځای حرکت وکړو او شاو خوا لس بجې د ادرسکن ولسوالۍ ته ورسیدو چې د سړک په دواړو غاړو کې په سل گونو خلک زموږ هرکلي ته ولاړ وو. د ادرسکن په جامع جومات کې مو چې د سړک په سر وو دولسي خلکو سره ولیدل ځکه چې په دې وخت کې د ادرسکن ولسوالې ودانۍ نه درلوده.

لومړی د ادرسکن ولسوال ټولو میلمنو ته هرکلی ووایو او ویې ویلې؛ دیدن وزیر داخله از نقاط دور افغانستان نشانه خدمت به مردم است و این جای خوشي است که ما وزیر خود را اینجا مي بینیم. مشکل امنیتي وجود نه دارد اگر تحرکات از طرف جنوب وجود نه داشته باشد چیزی مشکل

نیست. ما مشکل درباره بیوه های کسانې داریم که شوهرهای شان در ایران بندي است، ولسوالي و قومندانی امنیه ادرسکن تعمیر نه دارد که ولسوال در تعمیر فواید عامه دفتر دارد و قومندان امنیه د ریک قلعۀ کهنه جابجا شده است. چون شغل مردم ادرسکن مالداري و قالین بافي است باید دربازسازي آن بسیار توجه شود . سال گذشته تنها پنجاه نفر شاگرد د رمکاتب ادرسکن بود مگر امسال تعداد شاگردان به ۴۱۵۰ نفر رسیده است.

ادرسکن د ولسوال له خبرو وروسته جلالي صیب مختصري خبرې وکړې او ویې ویلې:

ای که استقلال داری شکر استقلال کن

خدمت خلق خداء راقبلۀ امان کن

د افغانستان په اداري تشکیلاتو کې ولسوالۍ هغه ځایونه دي چې خلک د خپل حکومت سره نښلوي، موږ تل ښارونو ته توجه کړې ده ولسوالي مو د پامه غورځیدلي دي، حال دا چې دافغانستان په سلو کې ۸۵ خلک په ولسوالیو کې ژوند کوي، زموږ خلک په کلیو کې اوسیږي، دوی دجهاد په دوران کې تر ټولو ډېر تلفات ورکړي، نو ځکه خو دکلي او ولسوالیو خلک تر بل هر چا ډېر مستحق دي چې مرستې ورسره وشي. زه دخو وزارتونو سره په تماس کې یم چې یو داسې ملي پرګرام پیل کړو چې له مخې یې ولسي خلکو ته ګټه ورسیږي، افغانان مسلمان دي او مسلمانان به وي، هیچاته اړتیا نشته چې تاسې ته وعظ وکړي چې مسلمانان شئ، اوس د بیارغونې د جهاد وخت دی، موږ باید خپل هېواد ته متوجه شو موږ نشو کولای په اوسنۍ نړۍ کې له نورو پرته ژوند وکړو ،

که نړیوالې مرستې نه وای ښایې موږ به لاهم په ستونزو کې و خو موږ باید ډېرې هلې ځلې وکړو تر څو دنورو مرستو ته اړ و نه اوسوو.

د ادرسکن ولسوالۍ نه مو د شین ډنډدولسوالۍ پر لور حرکت وکړو چې د شین ډنډ د هوایې ډګر سره د تشریفاتو یوه قطعه وزېرصیب ته تقدیم شوله او د ماسپښین په دولسو بجو د شین ډنډ ولسوالۍ ته ورسیدلو چې په زرګونو خلک هلته هم د هرکلي لپاره ولاړ وو، موږ له موټرو ښکته شولو او هرکلي ته ولاړ خلکو سره مو روغبړ وکړو، که څه هم د امنیت له پلوه وضعیت چې په دغه سیمه کې د مخالفینو تحرکات موجود وډېره ډاډمنه نه وه، خو بیا هم جلالي صیب او ورسره پلاوي تقریبا یو کیلومتر لاره په خپلو پښو ووهله او د خلکو سره مو ستړی مشي کوله چې په دې وخت کې یو قومي مشر جلالي صیب د لاسه ونیو او ورته یې وویل چې په شین ډنډ کې یو شمېر مسائل شته چې باید حل شي، جلالي صیب ورته په ځواب کې وویلې چې زه پوره معلومات لرم او کوښښ کوم چې حل یې کړم د دغه نزاکتونو نه یو داسماعیل خان او د زېرکوه امان الله خان ترمنځ جنجال وو چې په دغه سیمه کې ناامني رامنځ ته کړې وه.

په هغه غونډه کې چې د شین ډنډ په ولسوالۍ کې جوړه شوې وه د شین ډنډ ښاروال د کورنیو چارو وزېر او ورسره پلاوي ته ښه راغلاست ووایه او زیاته یې کړه چې موږ د شین ډنډ خلک د حامد کرزي په مشرۍ د افغانستان د مؤقت حکومت څخه ملاتړ کوو او همداشان د اسماعیل خان نه هم ملاتړ کوو چې دهرات په امنیت کې یې زیات زیار ویستی دی وروسته له **۲۵** کلونو د الومړی ځل دی چې موږ یو وزېر دلته ګورو چې د خلکو د ستونزو نه ځان خبروي.

وروسته یوتن مولوي دحاجي مقام په نامه خبرې وکړې او ویې ویل چې موږ طمعه لرو چې هغه وړه ستونزه چې دلته په هرات کې موجوده ده ستاسو په راتګ سره به ختمه شي خو د حل کیلي ستاسې په لاس کې ده ځکه تاسې باید د خلکو په زړونو حکومت وکړئ.

یو تن بل مولوي دمحمد هاشم په نوم له هرکلي نه وروسته وویل: همه جهان به کمپیوتر زندگی میکند و ما مردم در جنگ و جدال اغوشته هستیم. رئیس جمهور امیر ماست و اسماعیل خان امیر مااست و راه تامین صلح به این ملت تعلق دارد نه به نیروهایې خارجی ها و این ها(خارجی ها) ما رااستعمال میکند امروز تعصبات زبانی و منطقوي به اندازه است که ما را ازهم دور کرده است.وقتی که اسماعیل خان امد معاونیت فرقه را به امان الله خان داد ، ما از وزیر صیب داخله مې خواهم که این مسئله امان الله خان وا سماعیل خان راحل کند و خارجي ها (طالب ها) که در زیر کوه است از انجا خارج کند.

وروسته بیا جلالي صیب خبرې وکړې او د دولت د ریئس جناب حامد کرزي سلامونه یې دوی ته ورسول او زیاته یې کړه چې د شینډنډ د زیر کوه خبره هم یادېږي هغوی وایې چې موږ ته خپل حق نه دی راکړی شوی او د خپلی سیمې نه ویستل شوي یو. خو بله خوا بیا وایې چې د زیر کوه نه خلک راځي او موږ وژني او اختطافوي نو داخبرې د ملي یوالي او پخلاینې نښه نه ده. ځینې وایې چې په وسله باندې خپل حق اخلو خو اوس د دې وخت تیر دی او خلک له جګړو ستړي شوي دي زموږ اوسنی جهاد د وسلو جهاد نه دی، اوسنی جهاد د ملي پخلاینې جهاد دی او دوطن بیا رغونه ده.

ځوک چې غواړي د وسلو پر زور خپله اراده تحمیل کړي ملت د هغوی سره نه دی، افغانستان د ټولو شریک کور دی او ټول مساوي اومتناسب حقوق لري او هیڅوک د دې حق نه لري چی بل ته په کمه سترګه وګوري هرچاپه جهاد کې برخه اخیستې او د وطن په ابادیدو کې حق لري. ملي پخلاینه هلته راځي چې په صداقت سره یو بل ته لاسونه ورکړو. موږ د خبرو پهلوانان یو خو په اوریدو کې ضعیفه یو . موږ باید سپیني خبرې وکړو او د حل لاره باید را وکاږو، که یوازی یو بل ملامتوو نو د افغانستان ستونزې نه شو حل کولای. دلته دوه زور ور سره مخالف دي او په منځ کې خلک ترور کیږي او له دا سي حالت نه مجرمین استفاده کوي ، دوسلو د سوري لاندې سوله نه راځي، دلته ګورو چې د زبرکوه نه هیڅوک هم نه دي راغلي او دا سمه نه ده، موږ ستاسي خادمان یو او ددې ستونزې د حل لپاره به لاري چارې لټوو.

د جلالي صیب له خبرو ورسته یو تن د قومندان عبدالله په نوم وویلې چې په ټول افغانستان کې حکومت شته خو زبرکوه کې حکوم نشته دی ځینې القاعده او طالبانو چې د لته حکومت کړی دی، جرمونه یې کړی نواوس موږ څنګه هغوی ومنو، یو سړی (امان الله خان) په یوه منطقه کی ودریږي او د پښتنو په نامه جهاد اعلانوي او هغه پښتانه چې په نورو سیمو کې چې دده ملاتړ نه کوی هغوی وژني. زما په کور راغی او هغه یې چور کړو او زه دلته (شین ډنډ) راغلم. قوماندان عبدالله وویل چې امان الله خان، مولوی محمد ګل اخوند یې د پنځو کسانو سره شهید کړو ځکه چې امان الله ته یې ویلي وو چې موږ ستا ملاتړ نه کوو، د نورو ځایونو څخه قاتلین او غله راغلي او په زبرکوه کی د امان الله خان سره اوسیږي، نن په سل ګونو کسانو غوښتل چې د زبر کوه نه دلته راشي خو امان الله

خان پرې نه ښودل. موږ شپيته کورنۍ د زېړکوه نه دلته په خيمو کې پراته يو صرف په نامه ددې چې پخوا موږ د جمعيت سره و.

وزير صيب د دي په ځواب کې وويل چې يواځې په خبرو څه نه کيږي پريکړه بايد وکړو او هغه عملي کړو، هغوی هم وړانديزونه لري.

د هرات ولايت مرستيال حاجي مېر وويل چې موږ پښتنو ته حق ورکړی دی ګورو چې د هرات ښاروال پښتون دی او بايد چې يو هئيت تعين شي چې دا وپلټې چې څومره پښتانه دي او څومره غېر پښتانه دي. که د مرکز په کچه منځګړتوب وشي نو دا مسئله حل کيدلای شي، اوس د شينډنډ د خلکو په منځګړتوب دغه شخړه دلته يو څه اواره شوې ده.

د شين ډنډ ولسوالي چې په څلورو بلوکونو باندې تقسيم شوې ده چې د بلوک اب کلي، بلوک زاول، بلوک زېړ کوه او بلوک قصبه په نامه ياديږي.

جلالي صيب د دوی په ځواب کې وويل چې زه په خپله دواړه خواوې کابل ته دعوت کوم او دا مسئله به هلته حل کوم.

د دې خبرې يادونه اړينه ده چې جلالي صيب د اسماعيل خان او امان الله خان نه وورسته وغوښتل چې دواړه کابل ته راشي چې ددوی ترمنځ روغه جوړه وکړي چې په پای کې دواړه په ۲۰۰۳ م کال د اګست په دريمه نيټه د کورنيو چارو وزارت ته د سهار د چايو لپاره راغلل. په دې مجلس کې يواځې جلالي صيب، اسماعيل خان، امان الله خان او ما ګډون درلود.

جلالي صيب وړانديز داو چې د شين ډنډ په ولسوالۍ کې د زېړکوه خلکو ته بايد څلورمه برخه ځای په دولتي ملکي پوستونو اود پوليسو په ليکو کې ورکړل شي او هم امان الله خان بايد دهرات په ولايت کې په کومه

مهمه دنده وګمارل شي خو په دې شرط چې د زېر کوه مسلح قوتونه بې وسلې شي که څه هم اسماعیل خان دې پریکړې ته حاضر نه و خو امان الله خان چې مطلق بې سواده وو داخبره یې و نه منله او فکر یې کاوه چې په جنګ به زیات قدرت ونیسي.

ماچې د امان الله خان پوهه ولیده نو نهایت بې بندوباره و او بې ځایه حرکتونه او خبرې یې کولې، داچې امان الله خان د یوې ولسوالۍ په یوه وړه برخه کې څه مسلح کسان درلودل نو ده نه شو کولای چې د اسماعیل خان او یا د مرکزي حکومت پرضد وجنګیږي خو جلالي صیب اسماعیل خان دې ته مجبور کړو چې د امان الله خان سره خبرو ته کیني. د امان الله خان غوندې کسان چې نه یې پوه درلودله او نه یې سواد،اویوازی د پښتنو دنوم نه یې د ځان په ګټه سؤ استفاده کوله. نوزما په اند هر قوم باید د داسې کسانو نه چې نه پوهه لري او نه سواد لري او نه ملي منافعو ته وفاداراو ژمن وي ملاتړ ونه کړي اونه دهغوی پسې لاړ شي.

داسې راپورونه هم په هغه وخت کې موجود و چې امان الله خان ته ایرانیانو پیسې ورکولې چې د حکومت پرضد فعالیت وکړي چې د افغانستان حکومت او په ځانګړې ډول امریکایانو ته درد سر ایجاد کړي او همدا علت و کله چې اسماعیل خان د هرات نه لرې شونو امان الله خان بیا هم د حکومت پر ضد فعالیت ته دوام ورکړ چې د ۲۰۰۲م کال د اکتوبر د مباشتې په درویشتمه نېټه په خپل منځي جګړو کې د بارکزو د قوم سره ووژل شو.

کله چې د شین ډنډ نه د هرات ښارته رأستانه شولو ماښام اته نیمي بجې وې چې د هرات د ولایت په مقام کې ګڼو دولتي چارواکو او د هرات د بیلا بیلو ولسوالیو مشرانو،اودمدنې ټولنو استازو چې یو شمېر

ښځوپکې هم برخه درلوده غونډه درلودله او موږ هم هلته لاړو. دهرات د ولایت ودانۍ او تالار او هم یو شمېر نورې ودانۍ لکه تخت سفر د هرات د پخواني والي عبدالله ملکیار په وخت کې جوړ ې شوې وې خو دتالار دننه نقاشي د اسماعیل خان په وخت کې شوې وه چې خاصه ښکلایې درلوده. اسماعیل خان وویلې چې د دد غه نقاشۍ کار د هیواد مشهور هنر مند محمد صدیق مشعل کړی ده. په دغه غونډه کې د اساسې قانون د کمیسون غړي عبدالحی الهي هم برخه درلوده. غونډه د قران کریم د څو ایاتونو   په تلاوت پیل شوه او لومړی د هرات د پوهنتون رئیس عبدالروف مخلص خبرې وکړې. ددې خبرې یادونه ضرورې ده چې په دې وخت کې د افغانستان حکومت غوښتنه درلوده چې د هرات په ولایت کې د بیارغونې ټیم جوړ کړي او هم د پولیسو د روزلو لپاره تعلیمي مرکز د امریکا په مرسته جوړ شي خو اسماعیل خان د دې دواړو پروژو مخالفت کاوه او ورته داسې بریښېدله چې که د پي-ار- ټي ټیم جوړشي نو دابه د ده قدرت ته ګوابس رامنځ ته کړي نو ځکه اسماعیل خان اکثریت ویناوال په دې پوه کړي و چې دا مسائل په خپلو خبرو کې د کابل نه د ورغلي پلاوي غوږونو ته ورسوي.

د هرات د پوهنتون رئیس مخلص وویلې چې: «ما فراموش نمې کنیم که جهاد ماتوسط مداخله خارجی هاآغاز شد، تجاوز خارجي ها هواداران داخلي هم داشت و شاهد افراط گري چپ بودیم. بعداً افراط گری دیگری بنام طالب به میان امد و در هر دو دوره ملت ما صدمات زیات دید ونه

باید گذاشت که ملت ما به افراط گرایي بار دیگر به نام دیموکرأسي و غېره برود (۱۴)

ما باید میانه رو باشیم و نگاه به فرهنگ و مبارزه خود بکنم، استحکام و امنیت زېر بنا اجتماعي است، ما از رسانه ها خبر جنگ وانفجار را در ساحات دیگر کشور میشنویم و اینجا شکر است که درمنطقه ما امن است، ما مشکل درباره وحدت ملي نه داریم، مانه مشکل مذهبي داریم و نه مشکل قومي البته انکار نه باید کرد که وحدت ملي درکشور مانیز رو به تحکیم است یک امری هم ازطرف ولایت سرما تحمیل نه شده است و هر اداره ولایت هرات بامرکز و وزارت خانه ها خود روابط منظم دارد ماصلح، رفاه و ابادي راتنها به هرات نمي خواهیم بلکې به تمام افغانستان مي خواهیم».

دهرات پوهنتون د رئیس د خبرو نه رووسته د استاد رباني د وخت ملي سرود د زده کوونکو لخوا وویل شو او وروسته جلالي صیب مختصرې خبرې وکړې او ویې ویل: په دې درې ورځو کې مې له پنځه ولسوالیونه لیدنه درلوده، زنده جان، غوریان، کوهسار، ادرسکن اوشین ډنډاو دولسمشر سلامونه مې هغوی اوهم تاسې ته رسوم. امنیت، بیارغونه او سیاسي ثبات یو له بل سره مستقیمي اړیکي لري، خو دا امنیت نه باید یوازې د هرات ښار پورې محدود پاتې شي بلکې ولسوالیو ته هم باید

(۱۴) متاسفانه چي د هرات د پوهنتون رئیس د افغانستان کورنیو جګړو ته چې د ۱۹۹۲ څخه تر ۱۹۹۲ کلونو ترمنځ شوې وې هیڅ اشاره هم ونه کړه چې دهیواد زیات ښارونه او په ځانګړې توګه یې د کابل ښار په بشپړه توګه ونړاوو او شاو خوا شپیته زره هیواد وال مو ووژل شول چې دافغانستان په تاریخ کې یو تور داغ دی. له همدې جګړو له امله زموږ د ګاندېیو هیوادونو لاسوهنو د طالبانو راتګ ته لاره هواره کړه.

وغزول شي خاصتاً د شينډنډ ولسوالي چې همدا اوس دزبر کوه په سيمه کې ستونزې شته دی ، خلک بايد خپلې ستونزې د خبرو دلارې حل کړي، دخلکو او پوليسو همکاريو ته اړتيا ده او همکاري د بياوغونې لپاره مهم عنصر دی، ولسوالان بايد په دې برخه کې اساسي رول ولوبوي.

د جلالي صيب له خبرو وروسته د شهداً او معيوبينو رئيس ښاغلی مقيم فلاح يو شعر ولوست او ورپسې يوې ښځې د ښځو د شورا په استازيتوب وويلې چې اساسي قانون بايد د اسلام د اصولو په چوکاټ کې ووسي او د ښځو حقوق د اسلام د اصولو سره سم بايد په اساسي قانون کې ځای ولري.

د جون د میاشتې ۳۰ نیټه – 2003م کال
د هرات ولایت د مختلفو قومونو او ګروپونو سره لیده کاته :

سهار مو د هرات ولایت د لسو ولسوالیو د ولسوالانو او د بادغیس ولایت د مرستیال سره وکتل. جلالي صیب دوی ته وویل چې ولسوالیو ته خاصه پاملرنه په نظر کې لرم چې هره ولسوالي باید ودانۍ، موټر او نورې اړتیاوې ولري نو ددې لپاره موږ په یو ملي پروګرام باندې کار کوو او ۱۳۸۲ش کال د سرطان د میاشتې د لومړۍ نیټې نه به هر ولسوال ته شل زره افغانۍ د دسترخوان لپاره دمیاشتې ورکول کیږي.

همدغه شان د اداره عامه په نامه به تعلیمي اداره او لایحه د وظایفو ولسوالانو ته جوړه شي چې په هغه کې د پولیسو، څارنوالانو او ولسوال نقش او رول واضحه وي.

ولسوالانو سره د لیدلو په وخت کې یو تن د خواجه عیسی په نامه چې د ښار د پولیسو د یو ماموریت مشر وو راغی او جلالي صیب یې د سهار چایو د څښلو لپاره بللی و. خواجه عیسی د شهید افضلي (۱۵) د خپلوانو څخه و خو د اسماعیل خان سره یې تعلقات ښه نه وو. کله چې خواجه عیسي سهار راغی نو اسماعیل خان وزیر صیب ته وویلې چې تاسې خواجه عیسي سره د چایو لپاره مه ځئ ځکه هغه ځای نه لري او هغه کوځې ستاسو لپاره مناسبې نه دي. جلالي صیب وویلې چې فرق نه کوي زموږ هیواد دی او هر چېرته تللی شم او غواړم چې لاړ شم.

۱۵شهید افضلي په هرات کې د جمعیت اسلامي د مشهور قومندانانو څخه و چې د اسماعیل خان سره یې رقابت درلوده او وروسته په مشهد کې ووژل شو چې د هغه په وژنه کې د اسې اوازې وي چې ګوندې اسماعیل خان لاس لري. که څه هم اسمعیل خان او د افضلي ډلې دواړه د اسلامی جمعیت په ډله کې و خو حتی دجهاد په کلونو کې دواړو ډلو په پیښور کې جدا جدا حویلي درلودې.

باالاخره د اسماعیل خان په ډېر فشار جلالي صیب له خواجه عیسی څخه معذرت وغوښته او ورسره یې ژمنه وکړه چې په راتلونکي سفر کې به چې نوموړی هرات ته راځي نو ورسره به حتما چاي څښي. خوخواجه عیسی وویل چي زه مجاهد یم او د شهید زوی یم او د القاعده او طالبانو پرضد جنګیدلی یم که رأسره لاړنشئ نو سخت به خفه شم. په دغه وخت کې اسماعیل خان خواجه عیسی ته وویلې چې «تو خیانت کرده اي» نو خواجه عیسی ورته وویلې چي ماخیانت نه دی کړی او د دواړو ترمنځ خبرې دومره ترخې شوې چې ګوندې خواجه عیسی جدي عمل وکړي، په دغه وخت کې موږ ټول او حتی د هرات ولسوالان، د بادغیس والي مرستیال او قومندانان ډېر زیات خفه شوو او اسماعیل خان ډېر وړوکی ښکاره شو چې د پولیسو د یوې حوزې د مشر سره یې داسې برخورد وکړ. که ددې سهار خبری ترخې او بې خونده شولې خو زماپه اند جلالي صیب باید دابلنه رد کړی نه وای.

د دغې صحنې نه داسې معلومېده چې د هرات خلک څومره په اختناق کې شپې او ورځې تېروي. اسماعیل خان کولای شو چې خواجه عیسی ته یې خصوصي ویلي وای چې ولی یې د ده له اجازې پرته وزېر صیب ته بلنه ورکړې وه. په همدې ورځ دسهار په اتو بجو په هرات کي د اهل تشیع مشران د حجت الاسلام رجب علي په مشرۍ راغلل او جلالي صیب ته، دوی په خپلو خبرو کې وویلې چې: په تېرو ۲۵ کلنو کې هرچا په افغانستان کې لاسوهنه وکړه خو دافغانستان په ملت دې افرین وي چې اوس یې هم خپل ځان استوار ساتلی دی. اوس یوه فضا پیدا شوې چې هر قوم چې هرچېرته وي باید مساوي حقوق ولري. کرزی صیب هیڅ قوم او هیڅ یوې کورنۍ ته په خاص امتیاز قایل نه دی. جلالي صیب زیاته کړه

چې زه د کورنیو چارو وزارت لپاره چندان لیواله نه ؤم ځکه چې دایوه درنه وظیفه ده خو دکورنیو چارو وزارت باید دافغانستان وړوکی ممثل وی.

د اهل تشیع ډلې یو کس وویلې: چې دهرات په اداره کې د اویاو ریاستونو نه یوازې یو ریاست اهل تشیع ته ورکړل شوی همداشان په لسو ولسوالانو کې یو هم د اهل تشیع نشته دی. همدارنګه د هرات په ښار کې په سلو کې څلویښت شیعه ګان اوسیږي یو یې هم په ښاروالۍ کې کومه دنده نه لري. دوی وویلې چې موږ نه غواړو چې چوکۍ د قوم په اساس تقسیم شي خو تعادل باید په نظر کې ونیول شي. جلالي صیب د دوی په ځواب کې وویل چې په یوبل باور او فداکارۍ ته اړتیا شته او زموږ تصورات باید په واقعیتونو ولاړ وي او باید چې یو بل ته حق ورکړو تر څو زموږ ترمنځ باور زیات شي.

په همدې ورځ د جرمني سفېر چې په هرات کې وو د جلالي صیب سره وکتل او وویلې چې اسماعیل خان د دې مخالف دی چې ګوندې ایساف په هرات کې د بیارغونې ټیم پرانیزي (۱۲) خو جلالي صیب د جرمني سفېر ته وویلې چې دا دمرکزي حکومت تصمیم دی او که د دې مخالفت کوي نو باید د هرات ولایت نه استعفا ورکړي. په همدې ورځ یانې د جون په دېرشمه نیټه جلالي صیب د خپل پلاوي سره د پي - ار - ټي په سي یو سلو دېرش الوتکه کې بېرته کابل ته راغی.

---

(۱۲) د جرمني حکومت لومړی غوښتل چې په هرات کې د بیارغونې ټیم یا PRT جوړ کړي خو د اسمعیل خان د مخالفت په وجه بیا دوی د PRT ټیم د کندوز په ولایت کې جوړ کړ همدا شان د ایران سره د حساسیت په موخه امریکا نه غوښتل چې په هرات کې PRT جوړ کړي خو بیا وروسته ایتالویانو په هرات کې PRT ټیم جوړ کړ.

د کورنیو چارو وزارت کې د ستر سلاکار په توګه زما ټاکنه :

که څه هم د هرات او شمالي ولایاتونو د سفر نه د مخه جلالي صیب راته په شفاهي توګه ویلی و چې زه به د کورنیو چارو په وزارت کې د ستر سلاکار په توګه دنده ترسره کوم خو کله چې موږ بېرته کابل ته ستانه شولو تقریبا په دري او نیو کې زما د تقرر پیشنهاد د انتقالي دولت رئیس جناب کرزي صیب لخوا منظورنه شو. کرزي صیب له جلالي صیب څخه غوښتي و چې زه باید په ارګ کې کومه دنده ترلاسه کړم خو ما جلالي صیب ته وویلې چې زه غواړم چې د کورنیو چارو په وزارت کې له تاسو سره دنده ترسره کړم او که دلته زما کار ستاسو سره نه کیږي نو زه په بل ځای کې کار نه کوم ځکه چې د جلالي صیب سره له ۱۹۸۵ څخه تر ۱۹۹۰م کلنو پوري ما د امریکا غږ راډیو د محلي خبریال په توګه په پیښور کې کار کاوه. ما غوښتل چې د جلالي صیب سره د نږدې نه کار وکړم ځکه چې نوموړي عالم او د تجربې خاوند دی او د هغوی له تجربو او پوهې څخه به ګټه پورته کړم او خپل هیواد والو ته به ښه خدمت وکړای شم. باالاخره د سرطان د میاشتې په نولسمه نیټه کرزي صیب زما د تقرر فرمان لاسلیک کړو(د فرمان کاپي ددي کتاب په اخره کې ضمیمه ده).

لکه څرنګه چې ما د کتاب په پیل کې لیکلي و چې کله جلالي صیب د کورنیو چارو وزارت د نده ترلاسه کړه نو د وزارت وضعه ډېره خرابه وه، د کاري ظرفیتونو کچه ډېره ټیټه وه، او مالي منابع چې څنګه د پولیسو او سیمه ییزو ارګانونو د ادارو لپاره لازمې وې موجوده نه وې او له بلې خوا ددي نش په کچه امکاناتو سره سره همزمان ورځنۍ پیښې او امنیتي مسائلوتعقیب او اداره بایدهم په مخ بیولی شوې وای، او له دې سره په

تدریجي توګه باید د وزارت ظرفیتونو ته هم ارتقاء ورکړل شوي وای،نو د دې لپاره موږ باید نړیواله ټولنه په دې قانع کړې وای چې د کورنیو چارو وزارت سره کافي مرسته وکړي چې ملي پولیس او محلي اداري تقویه شي.

د دې ترڅنګ موږ باید د اساسي قانون د لوی جرګې لپاره ټاکنې ترسره کړې وې او هم مو د راتلونکو پارلماني او جمهوري ریاست ټاکنو لپاره دکارتونو د ویشلو لړۍ لپاره د امنیت زمینه مساعده کړې وی دکورنیو چارو وزارت وړاندیز داوو چې دکارتونو پرځای دې د تذکرو د ویشلو پروسه تطبیق شي څکه چې تذکرې ویشل په سمه توګه د هیواد اداري، سیاسی او امنیتي ټولو پروسو سره مرسته کولی شي او هم له بلې خوا به هرکال دولت د ټاکنو لپاره د کارتونو د ویشلو په پلمه میلیونونه ډالرنه مصرفوي. خو متاسفانه چې زموږ دغه وړاندیز ته د افغانستان حکومت او هم نړیوالې ټولنې په خپل وخت هر کلی ونه وایه او په عوض ددې چې د اداري چوکاټ دایمي اساس یا بنیاد کېښودل شي په بدل کې د ټاکنو دکارتونوپروسه چې هېڅ بنیاد نه لري مصارف یې تر اوسه پورې تقریباً دو سوو میلونو ډالرو ته رسیږي حال داچې په هغه وخت کې تقریبا پنځوس میلونه ډالره د کارټونو په ویش مصرف کېدلې.

په لومړي سر کې جلالي صیب ماته دنده وسپارله چې زه باید د ولایاتي بیارغونې ټیمونو او د پولیسو د وجهي صندوق سرپرستي وکړم.

په ۲۰۰۳ م کال کې د افغانستان په مختلفو سیمو کې د مرکزي حکومت د لږ نفوذ د نشتوالي له امله محلي چارواکو او ټوپک سالارانو خپل حکومت چلوه، او حتی اکثریت والیانو د ګمرکاتو عایدات مرکزي حکومت ته نه رالیږل او ددې ترڅنګ محلي قومندانانو چې د ائتلاف د

قواؤ سره يې په يو شکل د اشکالو اړيکي درلودلې زياتره به يې ولسي کسان د القاعده او طالب په نامه ځورول او نيول او په دې پلمه به يې له ولس نه باج هم اخيستو. اکثريت خلکو د لوړ پوړو چارواکو سره د کتنو په وخت کې د مرکزي حکومت نه دوه غوښتنې درلودلې چې د ائتلاف او ايساف ماموريت بايد له کابل نه ولاياتونو ته وغځول شي چې د محلي چارواکو قدرت محدود شي او دا ځکه چې په هغه وخت کې د ملي پوليسو او د ملي اردو جوړيدلو ته زيات وخت او امکاناتو ته اړتيا وه.

د ولس دويمه غوښتنه داوه چې يو شمېر محلي قومندانانو او چارواکو خپل مخالفين يا رقيبان په بيلابيلو نومونو ځورول او نيول به يې نو له دې امله ولس ټينګار کولو چې ولايتي بيارغونې ټيمونه دې ولاياتونو ته پراخه شي او هلته دې د جنګسالارانو مخه ونيسي او محلي چارواکي بايد دنورو سيمو اوسيدونکي وي ترڅو يوه بې طرفه اداره رامنځ ته شي او دخلکو دزور ولو مخه ونيول شي.

بالاخره د ناټو ځواکونو پريکړه وکړه چې دوی به د هيواد په يوشمېر ولاياتونو کې د بيارغونې ټيمونه جوړ کړي چې نيمايې کارونه به يې بيارغونه او نيمايې به نظامي فعاليتونه کوي او دا لاندې اهداف به ترسره کوي:

1. د مرکزي حکومت لمن به ولاياتونو او ولسواليو ته پراخوي.
2. د افغانستان د امنيتي ارګانونو په روزلو او ملاتړ کې به مرسته کوي.
3. په ولاياتونو او ولسواليو کې به د بيارغونې کارونو لپاره زمينه برابروي.

نو په دې توګه د کورنیو چارو وزارت تر مشرۍ لاندې یو عالي کمیسون چې څونورو وزارتونو او د امنیت شورا سلاکار هم په کې برخه درلوده جوړ شو تر څو د ولایاتي بیارغونې ټیمونو د کارونو سرپرستي وکړي. ددې کارونو دهمغږۍ لپاره د کورنیو چاروپه وزارت کې زما د مشاوریت په چوکاټ کې د پي ار ټي په نوم یو ریاست د جوړیدلو تصمیم ونیوه او زما د پیشنهاد په اساس جنرال سید کمال سادات ددغه ریاست د رئیس په توګه وټاکل شو. د ناټو د قواؤ سره په تفاهم د کورنیو چارو وزارت د جنرال په کچه یو کس د ولایتي بیارغونې په ټیمونو کې مقرر کړو چې د بیارغونې کارونه د محلي ادارو سره همغږي کړي. خو متاسفانه چې کله موږ په ۲۰۰۵م کال کې له وزارت نه استعفاٴ ورکړه دحکومت رول د ولایتي بیارغونې په ټیمونو کې کم شو. که څه هم د جلالي صیب وړاندیز داو چې د دغه پروسې نوم دې د ولایاتونو د ثبات ټیم په نامه ونومول شي خو متأسفانه د ولسمشر کرزي لخوا دغه غوښتنه ونه منل شوه او د PST (Provincial Stability Team) پرځای یې PRT (Provincial Reconstruction Team) یاني د ولایتي بیارغونې ټیم نوم غوره وګڼلو.

دغه نوم وروسته یو مشکل رامنځ ته کړو ځکه چې هر والي په دې فکر وو چې که ددوی په ولایت کې د ولایتي بیارغونې ټیم دامریکا پرته د نورو هېوادونو وي نو ددې مانا به داوي چې د دوی په ولایاتونو کې به بیا رغونه کمزوري وي نو هرچا د امریکایانو د PRT غوښتنه کوله ځکه چې دامریکا PRT زیاتې پیسې درلودلې. د امریکااو نورو هېوادونو پراختیایې ادارو لکه USAID، DFID اوGTZ هم خپلې مرستې د ولایاتي بیارغونې ټیمونو له لارې کولې او د دې نه برسېره د امریکا ترمشرۍ

لاندې ائتلافي قواؤ د (Commander Emergency Respond Program) یا CERPپه نامه میلیونونه ډالر درلودل او هغه یې هم د ولایتي د بیارغونې ټیمونو له لارې د بیارغونې او نورو پروژو باندې مصرفولې تر څو د مخالفینو دنفوذ مخنیوی وکړي. په ۲۰۱۰م کال کې یوازی د CERP بودجه تقریبا دولس سوه میلونو ډالرو ته رسیدله.

مونږه ولېدل چې په وروستیو کلونو کې دې بې حسابه پیسو مصرفولو درې عمده ستونزې رامنځ ته کړې:

1. یو خو PRT په ولایاتونو کې دیوې موازي ادارې بڼه غوره کړه چې په ټولو برخو کې لکه اداره، امنیت او بیارغونې کې به یې ګوتې وهلې.
2. د PRT قراردادونه چې شفافیت په کې ډېر کم وو نو د اداري فساد لپاره یې زمینه برابره کړه او همدا شان زیات شمېر والیانو د ځانونو لپاره انجیو ګانې او ساختماني شرکتونه د خپلو خپلوانو په نامه جوړ کړي وو او ساختماني قراردادونه یې دخپلو شرکتونو په ګټه انحصار کړي وو.
3. مختلفو هیوادونو چې د ناټو غړیتوب درلوده د دې لپاره چې د امریکایې ځواکونو سره د تروریزم پرضد مبارزه کې برخه واخلي نو د جنګي اړخ په عوض یې د بیارغونې د ټیمونو په جوړولو کې ونډې اخیستلو ته ترجیح یا برتري ورکړه، د بیلګې په توګه لیتوانیا، نیوزیلینډ یا سکاندینوي هیوادونو چې مالي مرسته یې کمه وه نو د دوی د بیارغونې کارونه هم ډېر سست وو نو له دې امله یې په یو شمېر ولایاتونو کې منفي رقابتونه رامنځ ته کړل او د محلي چارواکو او د PRT ټیمونو ترمنځ اړیکي هم

خرابې شوې. د کومو موخو لپاره چې دغه ټیمونه رامنځ ته شوی و هغه اهداف یې ترسره نه کړل اودا په زغرده ویلی شم که له یوې خوا PRT ځینې انکشافي کارونه کړي خو له بلې خوا د افغانستان د بې ثباتي او اداري فساد په زیاتوالي کې هم مهم اغېز درلود او اکثره والیانو په عوض ددې چې د ولس ستونزې حل کړي نو زیات وخت به یې د PRT سره خپلو شرکتونو ته د قراردادونو په اخستلو تېراوه.

په ۲۰۰۳ م کال په اوایلو کې نړیوالو د افغانستان د ملی پولیسو د تقوویې لپاره یو وجهي صندوق د ملګرو ملتونو د انکشافي اداري په چوکاټ کې د LOTFA (Law and Order Trust Fund of Afghanistan) په نامه جوړ کړ چې ترڅو پولیسو ته معاشونه په خپل وخت ورسیږي او هم د تجهیزاتو اود ظرفیتونو په لوړوالي کې مالي پانګونه وکړي. په دغه وخت کې په محلي ادارو کې یانې په ولایاتونو او ولسوالیو کې مستوفیتونه او هم بانکي سیستمونه فعال شوي نه و نو پیسې باید په فزیکي ډول له مرکز نه ولایاتونو ته او د ولایاتونو نه ولسوالیو ته انتقال شوي وی، په دې وخت کې د پولیسو شمېر د کاغذ پر مخ ټول درې اویا زره تنو ته رسیده خو موږ په دې نه پوهیدلو چې په افغانستان کې څومره واقعي پولیس شته دی او کنه.

د کورنیو چارو وزارت د مالیه وزارت له لارې د دغه ټول تشکیل په اندازه معاشونه، اعاشه، اباته او یونیفورم حواله کاوه خو دغه معاشونه او لوژستېکي امکانات اکثریت پولیسو ته نه رسیدل. کله به چې دغه معاشونه حواله کېدل او بیا د ولسوالیو پورې پیسې انتقالیدلې نو هرچا به ترې یو څه کمیشن د کورنیو چارو او مالیه په وزارتونو کې اخسته او

همدارنګه به د ولسواليو او ولاياتونو قومندانانو هم ترې خپله برخه اخيستله. په دې وخت کې اکثريت پوليس راجستړ يا ثبت نه وو او قومندانانو خپل ملګري او قومي کسان استخدام کړي وو او د هغوی معاشونه به يې په خپلو جيبونو کې اچول، دغه تش په نامه پوليسو به خپل ځانونو ته معاشونه اونورامکانات د ولس څخه د زور له لارې پيداکول.

که څه هم په دې وخت کې د پوليسو تنخواوې ډېرې کمې وې يانې تقريبا دېرش ډالره په مياشت کې وو خو بيا هم چې کله به يو هيئت کومې حوزې ته تللو نو يو کس به د يوې مياشتې معاش اخيستی و او بل کس به بيخی خبر هم نه و او يا به د غه پوليس بيخي حوزو سره راجستړ هم نه وا و په خپل سر به يې کار کولو.

جلالي صيب چی کله ماته د LOTFA مسؤوليت راوسپاره نو ماته يې وويلې چې د مالي وزارت اود LOTFA د پروګرام سره دا مسئله حل کړه چې څومره پوليس راجستړ دي او څومره نه دي او ددې سربېره موږ څنګه کولای شو چي پوليسو ته د غه کم معاش هم په خپل وخت کې ورسوو.

کله چې زه د کورنيو چارو د وزارت د مالي او پېژند ادارو سره کيناستم نو دا راته معلومه شوه چې دوی د معاشونو د توزيع ځانګړی سيستم جوړ کړی چې دوی ته د غېر مشروع عايداتو يوه مهمه لاره وه نو په دې توګه موږ د مالي وزارت او د LOTFA د مسؤولينو سره غونډه وکړه او دا فيصله مو وکړه چې د کورنيو چارو وزارت به هره مياشت د موجوده پوليسو تعداد او شهرت د مالي وزارت ته ليږي او هغوی به د دوی معاشونه د تشکيل په اساس نه ، بلکې د موجوده پوليسو په اندازه حواله کوي او هم د اد مالي وزارت مسؤليت دی چې پيسې ولاياتونو ته انتقال

کړي او په ولایاتونو کې مستوفیتونه باید په دوی معاشونه وویشي. وروسته له دې چې موږ د معاشاتو سیستم بدل کړو د پولیسو شمېر په دویمه میاشت کې له درې اویازرو څخه دوه پنځوس زرو ته راکوز شو نو موږ ته معلومه شوه چې یو ویشت زره پولیس یوازې د کاغذ پر مخ موجود وو.

غواړم چې یوې بلې موضوع ته اشاره وکړم چې څوک غواړي په اداره کې سمون راولي او ولس ته خدمت وکړي اکثریت ورځني اداري کارو نه کوم خاص تخصص ته ضرورت نه لري. یو اځې پاکې او قوي ارادې او زړه سواي ته اړتیا ده. د بیلګې په توګه چې کله د کورنیو چارو وزارت ته راغلم نو د افغانستان دپاسپورټ موده یوکال وه، نوما د پاسپورټ رئیس جنرال ګل مېرخان راوغوښته او ورته مې ویل چې ددې پاسپورټ موده یو کال ولي ده؟ نو ده وویلې چې دقانون په اساس دا موده یو کال ټاکل شوې ده، نو ما ورته وویلې چې زه دومره پوهېږم چې د دې قانون یامقرره د تبدیلولو لپاره د لوی جرګې داېرېدو ته اړتیا نشته چې په اساسي قانون کې تغېر راولي یو اځې یو پیشنهاد د وزېرانو شورا ته کیږي ځکه چې پاسپورت د صکوکو قیمت لري او که کابینه منظوري ورکړي نو دا مقرره بدلیدلای شي اوکنه؟ ده راته وویل چې هو دا مقرره په دې ډوا بدلېدلې شي.

د امسأله مې د جلالي صیب سره مطرح کړه او سمدستي یې امر وکړ چې پیشنهاد جوړ کړي ماته یې راکړي چې د کابینې په غونډه کې پرې خبرې وکړو. هماغه و چې پیشنهاد مو جوړ کړو ا وجلالي صیب ته مو ورکړو، زموږ پیشنهاد داو چې د پاسپورټ موده باید لس کاله وي خو د مالي وزېر ډاکټرصیب اشرف غني نظر داو چې موږ باید نوي پاسپورټونه

چاپ کړو او پس له هغې باید د پاسپورټ موده لس کاله کړو. متأسفانه چې نه کاله وروسته هم نوی پاسپورتونه هم چاپ نه شوې. نو په دې اساس کابینې د پاسپورټ موده د پنځو کلونو لپاره منظور کړه چې دا په حقیقت کې د یوې ورقې په لیکلو سره موږ په دفترونو کې پنځه ځلې د کار حجم کم کړو او دخلکو لپاره مو پوره سهولت برابر کړ. کله چې زه د ۲۰۰۴م کال د مۍ په لسمه نیټه د مخابراتو وزیر محمد معصوم ستانکزي او دنورو وزارتونو لوړ پوړو چارواکو سره د پکتیا، پکتیکا،خوست او لوګر ولایاتونو ته د خلکو دمشکلاتو د څیړلو لپاره په سفر لاړوم نو زیات شمېر خلکو د کورنیو چارو د وزارت له دې اقدامه سخته مننه کوله چې د پاسپورټ موده پنځه کلنه کړه او ډېرزیات خوشاله و ځکه چې د جنوبي سیمو زیات شمېر کسان په خلیج هیوادونو کې میشت او کار کوي نو هغوی د پاسپورټ د مودې د غځولو په اهمیت پوهېدل او خوشحاله وو.

همدارنګه په دغه وخت کې یوه بله ستونزه داوه چې له ولایاتونونه به ډلې ډلې خلک چې د بیلابیلو سازمانونو او خلکو لخوا به سازمان ورکول کیدل او کابل ته به راتلل ترڅو دخپلو سیموله چارواکو شکایت کولو او حتې ځانونه به یې ددولت رئیس ته رسول چې دا ولسوال یا والي تبدیل کړه او په عوض یې دبلې ډلې نفر مقرر کره. نو دوی به جهادي مشرانو تر درباره دروازې ټکولې او لوړ پوړي چارواکي به یې نه پرېښودل چې خپل کارونه په اسانۍ سره سرته ورسوي او دهغوی وخت به یې ضایع کولو جلالي صیب هم مجبور و چې ددې ډلو سره چې اکثریت به یې د دولت د ریاست لخو رالیږل کیدل ملاقات وکړي، د دې ملاقاتونو یا کتنو مشکل داو چې ټول لوړ پوړي دولتي چارواکو ذهنونه به یې مغشوشول او نه به پوهیدل چې د چا خبره ریښتیاده او د چاخبره دروغ ده. یوې ډلې به چې د

يو چا صفت کولو نو بلې ډلې به يې غيبت کاوه نو موږ مجبور وو چې په داسي حال کې چې امکانات نه و او مخابراتی اړيکي د ولاياتونو او ولسواليو سره کمزورې وي نو جلالي صيب به هميشه ماته دنده رأسپارله چې د يوناما، پي ار تي او يا د وزارت د نورو کشفي ادارو له لارې واقعی معلومات ترلاسه کړم چې په راتلونکې کې موږ وکولای شو چې سم او پرځای تصميم ونيسو ،زه غواړم چې د ځينو غونډو او دخلکو د شکايتونو د يوڅو نمونو يادونه وکړم:

د جولای د مياشتې اتمه نيټه ۲۰۰۳ م کال :

د غور ولايت يو شمېر سپين ږيري د خپلو ستونزو د حلولو په موخه کابل ته راغلي و او دا شکايت يې درلود چې د عبوري حکومت د راتګ نه وروسته په خپل منځيو جګړو کې شاو خوا **۲۵** کسان وژل شوي دي او د غور اداره د يو تنظيم او حتی د يو کلي په لاس کې ده او په دغه ولايت کې د بزګرانو څخه د کوکنارو د کرکيلې عشر اخلي. دوی غوښتنه کوله چې د غور امنيه قومندان بايد بدل شي او له کابل نه يو وړ کس د امنې قومندان په توګه وليږدول شي. د يادولو وړده چې په دغه وخت کې د غور والي د جمعيت اسلامي غړی، ډاکټر ابراهيم و.

په همدې ورځ د نورستان د کامديش دسيمې يو شمېر سپين ږيري د کورنيو چارو د وزير سره ليدنه درلوده او په هغې ستونزې ورسره وغږېدل چې د کامديش او دکشتوز کلو ترمنځ رامنځ ته شوې وه. دکشتوز خلکو ادعا کوله چې د کامديش کلي د دوی کورنه ورسوځولي او دوی يې دې ته اړکړي چې خپل کلي پريږدي او د غازي اباد ولسوالۍ ته کډه شي. دغه ستونزه لا تراوسه پورې حل شوې نه ده.

د جولای لسمه نېټه:

د فراه د ولایت یو شمېر مشران کابل ته راغلي وو او د فراه د والي عبدالحی اودامنیه قومندان ضابط جلیل څخه یې شکایت درلود او غوښتل یې چې نوموړی باید تبدیل شي او په عوض یې له کابل نه بل قومندان ولیږل شي. دوی دا هم ویلې چې د فراه خلک باید والي په خپله خوښه وټاکي.

د جولای دولسمه نېټه:

د کندهار والي ګل اغا شېرزی د جلالي صیب سره د لیدنې پرمهال د کندهار پرحالاتو وغږېدو او جلالي صیب ته یې د کندهار په اړه وویل چې د کندهار وضعه قومیت بازیو خرابه کړې او باید له کابل نه یو هئیت کندهار ته راشي چې د کندهار د ټولو ولسوالیو امنیه قومندانان تعین کړو. شېرزي همدارنګه وویل چې په کندهار کې یوولس ولسوالان د پوپلزیو د قوم څخه دي او که خانو (خان محمد چې د امنیه قومندان و) سرحدی قومندان شي نو امنیتي وضعه به نوره هم خرابه شي. ځکه سرحدي لواء ډېره مجهزه ده چې ۲۳۷ منصبدار ، ۲۸۴ ساتمن او ۹۷۹ ساتونکي په تشکیل کې لري. دشېرزي غوښتنه داوه چې د کندهار د پولیسو شمېر باید له ۱۳۰۰ څخه ۱۸۰۰ تنو ته لوړ شي.

جلالي صیب په ځواب کې وویل چې موږ مرکزي پولیس جوړوو او هم به د لویو لارو لواء ګانې جوړې کړو چې د کندهار- سپین بولدک او کندهار- کابل د لویو لارو امنیت وساتي. جلالي صیب زیاته کړه چې پخوا به په حکومتونو کې معیار اخلاق او اهلیت و خو اوس د ودانیو جوړل دي.

په همدې ورځ د عدليه وزېر عبدالرحيم کريمي د جلالي صيب سره ناسته درلودله او جلالي صيب ته يې وويل چې په هرات کې د اسماعيل خان او امريکايې جنرال کرل ايکنبېري (۱۷) ترمنځ يو نزاکت پيدا شوی دي، ده وويل چې اسماعيل خان جنرال ايکنبېري ته وويل چې بهرنيانو ترهګر افغانستان ته راوستي خو ايکنبېري ورته په ځواب کې وويل چې ترهګر د جهادي رهبرانو لخوا راوستل شوي دي. جلالي صيب کريمي صيب ته وويلې که نړيواله ټولنه په افغانستان کې نه وای نو اسماعيل خان به هم، نن په هرات کې نه و.

د کريمي صيب د ليدنې موخه داوه چې د کرزي صيب د فرمان په اساس ټول محابس يا زندانونه بايد دکورنيو چارو له وزارت څخه د عدلې وزارت ته انتقال شي، حال دا چې د عدليه وزارت نه کافي بوديجه درلودله او نه يې کافي ظرفيت درلودلو چې دافغانستان د ټولو محابسو واک په خپل لاس کې واخلي. د دې سر بېره د محابسو د امنيت او ساتلو لپاره بيا هم پوليسو ته اړتيا شته دی. داغوښتنه اصلاً دايتاليا دحکومت وه چې دعدلې ريفورم دنده يې په غاړه درلوده يا په اصطلاح مخکښې هېواد و.

---

(۱۷)ايکنبيري چې وروسته بيا د امريکا لخوا په افغانستان کې سفير شو مخکې له دې دی د امريکايې ځواکونو قومندان هم په افغانستان کې و او په دغه يعنی لومړۍ مرحله کې دامريکا دحکومت له خوا د ملي اردو د جوړولو چارو دنده په غاړه درلوده.

د ملګرو ملتونو د یوناما د فتر د مشر ژان ارنو(Jean Arnault) سره کتنه:

په همدې ورځ جلالي صیب د ملګرو ملتونو دیوناما ددفتر د مشرژان ارنو سره غونډه درلودله او په څلورو مهمو موضوعګانو باندې سره خبرې وکړې.

1. د وسله والو بې وسلې کول
2. د ټاکنو لپاره د رایو ثبتول
3. د اساسي قانون د لویې جرګې لپاره د ټاکنو پروسه...
4. د راتلونکو ولسي جرګې او ولسمشرۍ ټاکنو ته تیاری.

د جلالي صیب نظر داو چې که دا ټول کارونه په سمه توګه ونه شي نو د افغانستان ستونزې به نورې هم زیاتې شي خو دملګرو ملتونو د دفتر دلیل داو چې دا ټول کارونه باید د بون دکانفرانس د پریکړو سره سم په خپل وخت ترسره شي.

د جولای دیارلسمه نیټه:

جنرال ایکنبېري د جلالي صیب سره په لاندېنیو موضوعاتو خبرې وکړې:

لومړی: د اسماعیل خان نه یې شکایت کولو چې مشکلات جوړوي او باید ډېر زر د پي ارټي لخوا په هرات کې د پولیسو د روزلو مرکز جوړ شي او همدارنګه د پولیسو د چټک غبرګون قطعه هم جوړه شي.

دوهم : د ملي دفاع وزارت د ریفورم په اساس باید د یو ښه کردار والا شخص لوی درستیز شي. په دې وخت کې دوی په دغه درې نومونو غور کولو: جنرال شېرمحمد کریمي، جنرال بسم الله خان او جنرال محمد رحیم

وردګ. خو جنرال ایکنبېري وویلې چې مارشال فهیم د جنرال کریمي او جنرال رحیم وردګ سره مخالفت کوي. خوکرزی صیب په خوښه وروسته جنرال بسم الله محمدي د لوی درستیز په توګه، جنرال محمد رحیم وردګ د ملي دفاع دوزارت د لومړي مرستیال په توګه او جنرال شیر محمد کریمي د ملي دفاع وزارت د اوپرأسیون د رئیس په توګه تعین شول.

د جولای څوارلسمه نیټه:

د مرستندوی ه هیوادونو استازو جلالي صیب سره غونډه درلوده او د پولیسو د وجهي صندوق د تقویه کولو په اړه یې خبرې وکړې. جلالي صیب وویلې چې موږ باید تر پنځوسو زرو پورې ملي پولیس او تر دولسو زرو پورې سرحدي پولیس د پولیسو په تعلیمي اکاډمۍ کې وروزو چې د دې لپاره مالي لګښت ته اړتیا ده.

جلالي صیب وویلې چې موږ یو شمېر پخواني پولیس لرو چې د خپل عمر د زیاتوالي له کبله نشي کولای چې خپلو وظیفو ته دوام ورکړي او همدارنګه اکثریت نور چې د مجاهدینو د لیکونه پولیسو سره یو ځای شوي دي کافي تجربه نه لري او زیاتره یې بې سواده دي نو په دې اساس د نوو ملي پولیسو روزنه اړینه ده،د پولیسو په اکاډمۍ کې موږ اوس یوازې د اوسوو ځخه تر اتو سوو پورې پولیس روزلی شو، د لویو لارو د ساتلو پولیسو ته مو هم اړتیا شته، د دې ترڅنګ موږ د مرکز او زونونو په کچه د چټک غبرګون پولیسو ته هم اړتیا لرو چې عاجلو او اضطراري حالاتو کې ترینه کار واخیستلی شي، په هوایي ډګرونو کې موږ هم مسلکي پولیسو ته اړتیا لرو چې د هوایي ډګرونو کنټرول خپل کړي.

په دغه غونډه کې د مالي وزیر ډاکتر اشرف غني وړاندیز دا وو چې موږ عاجل دوه سوه میلونه ډالرو ته اړتیا لرو چې د پولیسو ریفورم، زده کړې او تربیه یې پرمخ بوزو خو نړیوالې ټولنې یوائې د شپیتو میلونو ډالرو ژمنه کړې چې دا یوائې د پولیسو د معاشاتو لپاره چې هغه هم ډېره کمه تنخواه ده کفایت نه کوي. ډاکټرصیب غنی زیاته کړه چې یو ټانکر تیل له هرات څخه کابل ته راځي شپاړلس ځایه ترینه پیسې اخیستل کیږي او بې له ملي پولیسو نه حکومتداري نشي کیدلای. ډاکټرصیب غنی وویل چې سم او مسلکي پولیسو په درلودلو سره د حکومت عایدات هم زیاتیدلای شي او بیا حکومت کولی شي چې د خپل پولیسو مصارف په غاړه واخلي. په هغه وخت کې د افغانستان خلک ملي پولیس غوښتل خو نړیواله ټولنه د ملي پولیسو روزنې ته ځکه توجه نه کوله چې دوي ته د ملي اردو روزل اسانه و او د پولیسوروزل سخت وځکه چې ملي اردو یوائې د جګړې لپاره روزل کیږي او ملي پولیس باید د جکړې د روزلو سربېره باید په قوانینو هم پوه شي او د خلکو حقوق باید وپیژني. بل دلیل داو چې نړیوالې ټولنې ملې پولیس دملت سازی برخه ګڼله چې دی کارته هغوي تیار نه و.

ډاکټرصیب غنی وویل چې د پولیسو د روزلو لپاره یوائې دشپیتو میلونو ژمنې نه ۴۴ میلونه ډالر موږ ته راکړل شوي، حال داچې موږ یوائې د پولیسو دمعاشاتو او د کورنیو چارو وزارت د مصارفو لپاره سږ کال یو سلو او اولس میلونو ډالرو ته اړتیا لرو.

د ملګرو ملتونو د انکشافي اداري یا **UNDP** مشر ښاغلی مراد هم تایید کړه چې د پولیسو وجهي صندوق ۷۴ میلونه ډالر کسر یوائې د

پولیسو د معاشاتو په برخه کې لري نو په دې اساس نړیوالې مرستندویه ټولنې ته په کار دي چې د پولیسو د تقوي لپاره عاجل کومکونه وکړي.

جلالي صیب زیاته کړه چې موږ اوس پولیسو ته د میاشتې ۸۰۰ افغانۍ چې ۱۸ ډالر کیږي ورکوونو څنګه کولای شو چې موږ په دغه لږ معاش ښه کسان پولیسو ته جذب کړو، ده وویل چې موږ یواځې یو محدود شمیر پولیس په کابل کې جذب کړي خو ولایاتونو کې په دې معاش موږ څوک نشو جذبولی او که جذب هم شي نو د سولې او امنیت لپاره کار نه کوي او یواځې د شخصي ګټو لپاره به کار کوي. موږ چې څومره زر پولیس وروزو هماغومره به زر اداره په ولایاتونو کې ښه شي.

ډاکټرصیب اشرف غنی وویلې که مرستندویه هیوادونه عاجل کومکونه ونه کړي د اګست د میاشتې د نیمایې نه وروسته موږ پولیسو ته داناکافې معاشونه هم نه شو ورکولی. په دی غونډه کې نړیوال بانک، اسیایې بانک، انګلستان، جاپان، امریکا او د ملګرو ملتونو د پرمختیایي ادارې استازو برخه درلودله.

په پای کې جلالي صیب وویلې چې څنګه دا نوې دوره پولیس فارغ شي نو د کورنیو چارو وزارت غواړي چې د اته ولایاتونو د امنیه قومندانان تبدیل کړي. جلالي صیب د بیلګې په توګه وویلې چې په کندهار کې په عوض د دې چې پولیس خلک وساتي خلک د پولیسو نه ځان ساتي.

د جولای د میاشتې په ۱۵ نیټه د پولیسو پورته مشکلات د کورنیو چارو وزارت لخوا امنیتي مشورتي ګروپ ته چې د حکومت او نړیوالې ټولنې ترمنځ میاشتني غونډه وه وړاندې شول چې د پولیسو ریفورم تائید او عاجل کومکونه د پولیسو سره وکړي.

د ایساف مشر جنرال نوربت وین هیسټ

(Gen Norbert Van Heyst)

سره د جولای دمیاشتې په ۱۲ نیټه غونډه

د غونډې موخه د پاکستان د سفارت په هکله د امنیتي تدابیرو د نیولو وه ځکه چې د جولای دمیاشتې په اتمه نیټه د کابل ښار یو شمېر وګړي دپاکستان په سفارت ورغلل او دغه سفارت ته یې زیان ور واړولو. دغه پېښه هغه وخت رامنځ ته شوه چې داسې اوازې په کابل کې خپرې شوې چې ګوندې د مومندو په سیمه کې دپاکستان میشتو او افغاني عسکرو ترمنځ شخړه شوې چې په پایله کې یو شمېر پاکستاني عسکر د افغانستان خاورې ته ننوتلي دي.

د ایساف مشر په دې اند و چې ګویا اوس هم د پاکستان سفارت د امنیت له پلوه په تشویش کې دی خو جلالي صیب ورته اطمېنان یا ډاډ ورکړو چې موږ کافي ترتیبات نیولي او مخکنۍ پېښه د توقع خلاف وه او د یو شمېرمغرضوکسانو لخوا ترتیب شوې وه چې موږ په دې توانیدلي یو چې پنځه مشکوک کسان ونیسواو د افغانستان حکومت ژمنه کړې چې د پاکستان سفارت ته اوښتی تاوان جبېره یعنې بدل ورکړي. د ایساف مشر وویلې چې د ناټوعمومی مشرپه کابل کې په ایساف پړه اچولې چې ولې یې د پیښې په مخنیوي کې اجراات نه دي کړي. جلالي صیب د ایساف مشر ته وویلې تاسې د پاکستان سفېر ته اطمېنان ورکړۍ چې که دوی هرڼګه مشکل لري نو ماسره دې اړیکه ونیسې زه به ورته نور اضافي پولیس ورولیږم.

د دې سربېره جلالي صیب د ایساف نه وغوښتل چې تاسې باید په لارو کې چیک پوستونه جوړ نه کړئ او همیشه د پولیسو سره باید په تماس

کې اوسئ ځکه په خپل سر تحرکات زمونږ او تاسو ترمنځ همغږۍ ته زیان اړوي.

د جولای د میاشتې ۱۸ نېټه:

جلالي صیب به هره پنجشنبه د کورنیو چارو په وزارت کې اونیز مطبوعاتي کنفرانس درلود چې دهیواد په امنیتي حالاتو باندې یې خبرې کولې، خپلې نیمګړتیاوې او فعالیتونه به یې د رسنیو سره شریکولې او افغانان به یې د ټولو پېښو څخه خبرول په دې ورځ یې په مطبوعاتي کنفرانس کې په لاندې موضوعاتو خبرې وکړې:

د پاکستان په سفارت باندې حمله: نوموړی وویل چې دا له مخکې نه ترتیب شوی کار و چې مونږ یې په تړاو پنځه تنه نیولي دي.

په شمال کې وضع ښه نه ده او هغه ډلې او قومي قطعات چې موجود دي هماغو په خپلو منځو کې مشکلات جوړ کړي نو دوی باید بې وسلې شي ځکه که حکومت ولس ته امنیت برابر نه کړی نو خپل مشروعیت دلاسه ورکوي.

د ایران او پاکستان سره چې په سرحداتو کې کوم مشکلات لرو باید د خبرو اترو له لارې حل شي، مونږ د پاکستان د سفارت تاوان ورکوو او همداسې د افغانستان، پاکستان او امریکا ترمنځ دې درې اړخیز کمیسون جوړشي او د پولې په شاوخوا کې چې کوم مشکلات دي هغه باید حل کړي.

په همدې ورځ د امریکا د دفاع وزارت مرستیالې **Ms. Lauren Keane** د جلالي صیب سره وکتل او د خبرو په ترڅ کې یې وویلی چې د کورنیو چارو وزارت ښه مشکله وظیفه ده خو جلالي صیب ورته وویلې چې

مشکل کار نه دی خو یو شمېر کسان موږ کارته نه پرېږدي، ده ورته وویلې چې د کنړ او پکتیا والیان مو بدل کړل او د فراه والي هم کیدای شي په دغو څو ورځو کې تبدیل کړم. جلالي صیب بیا اسرار وکړو چې PRT باید دولایتي ثبات د ټیم Provincial Stability Team په نوم بدل شي. همدارنګه د پولیسو وجهي صندوق پیسي نه لري جرمني د پولیسو سره د مرستې ژمنه کړې خو څرنګه چې لازمه ده هومره مرسته نه شي کولای نو دامریکا متحده الات دې باید پولیسو سره په مرسته کې ونډه واخلي.

جلالي صیب وویلې چې د پولیسو او پوځ وظیفې سره جلادي ځکه د پولیسو وظیفه دقانون حاکمیت دی او د پوځ وظیفه په اضطراري حالاتو کې د هیواد څخه دفاع کول دي. او جلالي صیب وویلې چې څومره اردو او یا بهرنۍ قواؤې په حکومتي چارو کې مداخله کوي هماغومره بدامنۍ زیاتیږي. اوس پوځ عملیات کوي، خلک نیسي او خپل زندانونه لري همداشان ملي امنیت ریاست د احق نه لري چې په دفاع وزارت کې دخپل ځان لپاره دوکان جوړکړي او هلته خلک وساتی. نو ښه به داوي چې یو امنیتي ستراتیژي موجوده وي چې د هر دولتی ارګان رول په هغه کې واضیح وي. د متحده ایالاتو د دفاع وزارت مرستیالې د جلالي صیب سره همغږي وښودله او وویلې چې دوی کوشش کوي چې دپولیسو سره مرستې وکړي.

په همد ې سهار د جرمني سفېر د جلالي صیب سره د لیدلو لپاره راغی اوجلالي صیب ته یې ویلې چې زه نن تاسره د پولیسو په اړه جدي خبرې کوم ځکه تاسې اندیښنه لرئ چې جرمني د پولیسو سره لازمه مرسته نه کوي. ده وویلې چې زه دا منم خوپولیس باید مرکزي حکومت ته وفاداره اوسي او دکیفیت په لحاظ ښه وي نوښه به داوي چې کابل د جرمنی

حکومت ته یو غوښتنلیک واستوي او ترې وغواړي چې د پولیسو د روزنې چارې ګړندۍ کړي خوتر دې څنګ لا زیاتو کمکونو ته اړتیا شته تر څو د ملي پولیسو د روزنې مرکزونه په اطرافو کې جوړ کړو.

جلالي صیب ورته وویلې چې زه په دې هلو ځلو کې سترې شوی یم نو ځکه ما داخبره د هیواد ولسمشر اومرستندویه هېوادونو سره شریکه کړې ده ځکه چې له یو طرف نه د اساسي قانون د لوې جرګې لپاره هلې ځلې رواني دي او له بله پلوه د راتلونکي کال ټاکنې مو په مخ کې پرتې دي نو که عاجل اقدام ونشي نو بیا یوازې پیسې څه نه شي کولای. زه فعلاً یو زر افسرانو ته اړتیا لرم چې د پولیسو تعلیمي مرکزونه فعال کړم او زه باید پولیسو ته هاغسې معاش ورکړم چې د ملي اردو لپاره تعین شوی دی ،ما دا مسئله د جرمني د پولیسو د پروژې د مشر ښاغلي **Zumof** سره مطرح کړې چې که د دولت رئیس زما پلان ومني آیا جرمني کومک کولی شي چې مرسته وکړي او کنه؟ خو هغه وویلې چې جرمني نور کومک نه شي کولی ځکه جرمني اوس یوازې دولس تنه پولیس د روزنې لپاره لري چې دا کافي نه دي. جلالي صیب وویل چې د ملي پولیسو روزنه د افغانستان د ثبات لپاره یوه جدي مسئله ده اومرستندویه هېوادونه باید دې ته جدي پاملرنه وکړي.

د جرمني سفیر وویلې چې زموږ ټولې پروژې د جرمني د بهرنیو چارو وزارت له لارې اجراء کیږي نو ځکه د پولیسو د پروژې مشر هو- یا نه نشي کولای نو باید په دې فکر وکړو چې څرنګه وکولای شو چې په راتلونکي کې د پولیسو لپاره مرستې جلب کړو نو د دې لپاره چې موږ له کابل نه ولایاتونو ته د پولیسو روزل وغځوونو سیاسی ارادې، صحیح طرحه او

امکاناتو ته اړتیا شته نو زه به د امریکا متحده ایالاتو ته هم ولیکم چې راتلونکې پولیس به د تېرو پولیسو نه باید تفاوت ولري.

جلالي صیب په ځواب کې ورته وویلې چې موږ خپل کورنی کار کړی دی ،پوره تفصیلي پلانونه مو جوړ کړي دي او د پولیسو لپاره مشخصات تعین شوي او هغه څوک چې د موجوده پولیسوته د شرایطو وړ دي هغه به جذب شي او پاتې نور به یې رخصت شي.

د جرمني سفیر وویلې چې جرمني د مخکښه هیواد په توګه د پولیسو دپروګرامونو د همغږي کولو دنده پر غاړه لري خو دابه ښه وي چې د دولت رئیس ښاغلي حامد کرزی د جرمنی مشر ته یولیک واستوي او ددې خبرې دې یادونه وکړي چې بې له امنیته موږ تاکنې نه شو کولای او دکابل نه باید د پولیسو ریفورم ولایاتونو ته وغځوو نو ددې لپاره د تعلیمي مرکزونو د جوړولو او زیاتو امکاناتو ته ضرورت دی نو ښه به داوي چې د نورو هیوادونو د مشرانو سره یې مطرح کړي نو په دې توګه به د پولیسو سره د زیاتو کومکونو امکانات برابر شي. جلالي صیب د جرمني سفیر سره ژمنه وکړه چې دې به ولسمشر کرزي لخوا د جرمنی چانسلر یعنې دحکومت مشر ته یو لیک واستوي.

د جولای ۱۹ نیټه :

په همدې ورځ د پاکستان سفیر رستم شاه مومند د جلالي صیب سره د کتنې لپاره راغلی و چې د پاکستان د سفارت د امنیت او په شبرغان کې د پاکستاني بندیانو په هکله ورسره خبرې وکړي. د پاکستان د سفارت د امنیت په هکله جلالي صیب ورته وویلې چې زه به یو هئیت درولیږم او تاسي ورته خپل مشکلات په ګوته کړئ او څومره پولیس چې د سفارت د

امنیت لپاره ضروري دي هغه به موږ درولیږو. د شبرغان په بندي خانه کې تراوسه پورې ۵۴۰ پاکستانې اوسیدونکې چې د طالبانو نه یې حمایت کاوه بندیان ونو د پاکستان د سفیر غوښتنه داوه چې هغوی یاخوشې کړئ او یا پاکستان ته د انتقال لپاره زمینه برابره کړئ.

رستم شاه مومند وویلې چې امریکایانو غوښتل چې د دغو بندیانو نه ابتدایي تحقیق ونه کړي ترځو دوی خوشي نه شي خوځرنګه چې د دوی صحي وضعیت خراب دی که داپروسه چټکه شي نو بهتره به وي. جلالي صیب ورسره ژمنه وکړه چې دا موضوع به د دولت د رئیس سره مطرح کړي. رستم شاه مومند دا ادعا هم کوله چې یو شمیر پاکستاني اتباع دښاغلې مارشال فهیم سره هم بندیان دي خو جلالي صیب په ځواب کې ورته وویلې چې زه په دې هکله هیڅ معلومات نه لرم اوفکر کوم چې دامعلومات ستاسې سم نه دي.

په همدې ورځ په افغانستان کې دADB یعنې د اسیایې پراختیایې بانک مشر د جلالي صیب سره کتنه درلودله او مهمه موضوع داوه چې دوی غوښتل د کندهار او کابل ترمنځ سړک جوړ کړي خو په رقابت کې د دغه سړک د جوړولو چارې یوې پاکستانۍ کمپنۍ ګټلې وې خو وروسته چې بیا د اسیاي پراختیای بانک د دغه کمپنې مشخصات او تجربه ارزیابي کړه باید دا قرارداد یې نه وی ګټلی نو دویمه کمپنۍ چې یوه هندي کمپنۍ وه دغه قرارداد یې واخست خو هندي کمپنۍ بیا دغه قرار داد په دویم لاس پاکستاني کمپنې ته ورکړ. د دغه لارې د امنیت لپاره جلالي صیب اسیایې بانک ته وویلې چې په اوس وخت کې د لویو لارو امنیت ساتل اړین دي نو داچي موږ د لویو لارو د ساتلو لپاره کافي پولیس نه لرو نو ښه به دا وي چې اوس ځایې خلک امنیت وساتي خو دوی باید

مرکز ته راپور ورکړي او په دې هکله به د لويو لارو د ساتنې رياست ته هدايت ورکړم.

د جولای ۲۲/ ۲۰۰۳م کال:

په دې ورځ د اروپايي ټولنې مشر د جلالي سره د کنټې لپاره راغی چې د کابل طورخم د سړک د جوړولو سروې په هکله خبرې وکړي او د کورنيو چارو وزارت د سروې په وخت کې د دغه سړک امنيتي تدابير ونيسي. د اروپا د اتحاديې مشر وويلې چې دکابل جلال اباد په لاره زموږ د سروې ټيم په مرکز باندې يو شمېر کسانو چې د پوليسو او پوځيانو يونيفورم يې په ځان وو ورننوتي وو دروازه يې ماته کړې او د مخابرې دستګاه يې ورانه کړې وه. جلالي صيب ورته وويل چې موږ ددې پېښې په تړاو يو څوکسه نيولي او د قانون مطابق به ورته سزا ورکړو. د کابل - جلال اباد د لارې لپاره به موږ درې سوه کسيزه قطعه جوړه کړو چې دلارې امنيت وساتي او په دې اړه د ننګرهار او لغمان د واليانو سره به تماس ونيسم چې لازم تدابير برابر کړي. د اروپايي ټولنې مشر جلالي صيب ته وويلې چې د دې سړک سروې به په دوو مياشتو کې بوشپړه شي.
په همدې ورځ د نړيوال بانک يو هئيت د جلالي صيب سره وکتل او دوی په هغه سروې چې د اداري مشکلاتو په اړه د افغانستان په شپږو ولاياتونو کې شوې وه وغږېدل. په سروې کې راغلي و چې د تېرو درې لسيزو جګړو سره بيا هم په افغانستان کې اداري سيستم چوکات شته او په ولسواليو کې کارکيږي نو بايد چې ولسواليو ته خاصه پاملرنه وشي چې د محلي ادارو ظرفيت لوړ شي. جلالي صيب ورته وويلې چې ښه اداره

واقعا په امنيت کې مرسته کولای شي او د ولسواليو جوړول زموږ د مهمو لومړيتوبونو څخه دي.

د جولای ۲۴/ ۲۰۰۳ م کال :

د ملګرو ملتونو د اداري مرستيال **Jean Arnault** دجلالي صيب سره وکتل او وويلې چې د دې امکان نشته چې د اساسي قانون لپاره لويه جرګه د اکتوبر په مياشت کې دايره شي نو کيدای شي چې لويه جرګه د ډيسمبر په مياشت کې راوغوښتل شي خو ترڅو چې د ملي دفاع وزارت کې په لوړه کچه ريفورم رانشي نو لويه جرګه بايد راونه غوښتل شي.

جلالي صيب په ځواب کې ورته وويلې چې که د لويې جرګې لپاره سم ترتيبات او تياری نه وي نيول شوی نو د هغې موخې لپاره چې دا جرګه راغوښتل کيږي هيڅ ګټه به ونه لري.

د جولای ۲۷ /۲۰۰۳ م کال

په افغانستان کې دانګليسي ځواکونو مشر د جلالي صيب سره تعارفي ملاقات درلود. په همدې ورځ په افغانستان کې د نړيوال بانک مشر **Alaistair Mckenzie** او د بانک مېنجر **William Byrd** د جلالي صيب سره وکتل او په د ې وغږيدل چې څرنګه دوی کولای شي چې د پوليسو د وجهي صندوق سره مرسته وشي اوهم د ډيسمبر په مياشت کې په دوبۍ کې د مرستندويه هيوادونو په غونډه کې امنيتي سکټور سره د مرستې په هکله تياری ونيسي. جلالي صيب دوی ته وويل چې له يوې خوا موږ غواړو چې خپل پوليس تقويه او وروزو خوله بله خوا راپورونه مو ترلاسه کړي چې د پولې هاخوا ته د سرحد او بلوچستان په ايالتونو کې طالبان او پاتې شوني يې ځانونه منظموي او د دغه ايالتونو واليان او

حکومت ورسره مرسته کوي. جلالي صیب همدارنګه دوی ته وویل چې نشه يې توکي، اداري فساد او تروریزم د امنیت لپاره خطردی او دسیمه ییزې همکاري په وسیله کولای شو چې موږ د ګاونډیانو سره دا ستونزې حل کړو. ایران د افغانستان سره په پوله د ۲۵ امنیتی پوستو د جوړولو ژمنه کړې خو د ټولو نه مهمه خبره په افغانستان کې سیاسی ریفورم دی چې په دې ټولو مسائلو اغیز درلودلای شي.

د جولای ۲۸ /۲۰۰۳ م کال :

جلالي صیب په دې ورځ د ډي ډي ار **DDR** یا بې وسلې کولود دفتر د مشرښاغلې سلطان عزیز سره وکتل او د دغه پروګرام د پرمختګ په اړه يې د پروان، کندوز، مزار، هرات، کندهار، بامیان، ګردیز او جلال اباد په سیمو کې معلومات ورکړل. د سلطان عزیز موخه داوه چې هغه صیب منصب چې د ملي اردو څخه منفک کیږي باید په پولیسو کې جذب شي نو جلالي صیب ورته وویلې چې دغه کس چې تجربه لري نو بیا ولې د ملي اردو څخه لرې کیږي نو ښه خبره به داوي چې په ملي اردو کې جذب شي او که يې وړتیا نه لري نو بیا په کورنیو چارو وزارت کې هم کار نشي کولای.

په پای کې ورته جلالي صیب وویلې چې موږ ته د دې صیب منصبانو لېست د تحصیل، درجه او کاري تجربې پر بنسټ برابر کړئ او هغه کسانو چې زموږ شرایط پوره کړای شول په پولیسو کې به يې جذب کړو.

همدارنګه له دې غونډې وروسته د ملګرو ملتونو د کابل د ساحې مشر **Trevor Martin** د وردګو او سروبي د سیمو په اړه جلالي صیب ته معلومات ورکړل او وویلې چې د وردګو او سروبي د پولیسو قومندانان د امنیت په راوستلو کې پاتې راغلي او ولسي وګړي زوروي. جلالي صیب

ورته په خوب کې وویل چې د وردګو والي هم خپله دنده سمه پرمخ نه بیايي او مور د ټولو قومندانانو او والیانو په هکله معلومات راټولو چې هغوی څومره په خپلو دندو کې صادقه دي او ډېر ژر به نور تغیرات هم راشي.

همدارنګه له دې وروسته د وردګو یو شمېر مشران چې په اغلب ګومان د امنیه قومندان او والي لخوا رالیږل شوي و د جلالي صیب سره وکتل او دوی ادعا کوله چې د وردګو والي ، امنیه قومندان، مستوفي او د معارف د ریًس نه ټول ولس خوشاله دی او دوی مجاهدین دي او خدمتګاران دي نو دوی باید تبدیل نشي که دوی تبدیل شي نو په سیمه کې به ناامني زیاته شي اوهم یې وزیر صیب ته یې بلنه ورکړه چې ودرګو ته راشي او وضعیت له نږدې وګوري.

همدارنګه په همدې ورځ د ایساف د قواؤ یوتن مشر **Major Torpin** د کابل د سروبي او د وردګو د ولایت د یو شمېر قومندانان په هکله راپور ورکړو چې دوی د طالبانو او القاعده سره اړیکې لري او هم د نشه یې توکو قاچاق کې لاس لري.

اګست ۳ /۲۰۰۳ م کال :

په دې ورځ د افغانستان د حکومت او نړیوالې ټولنې ترمنځ د همغږۍ ادارې چې د ملګرو ملتونو مشر لخدار براهیمي هم موجود و غونډه وکړه او داتصمیم ونیول شو چې د امنیت د ښه والي لپاره باید د نړیوالې ټولنې او حکومت د امنیتي ارګانونو ترمنځ یو شریکه اداره **Joint Coordination Body** په نامه جوړه شي، جلالي صیب د ایساف څخه مننه وکړه چې د کابل په امنیت کې ورسره مرسته کوي او وویلې چې

پنځلس امنیتی پوستې به د کابل په شاو خوا کې د ایساف سره په همغږۍ رامنځ ته شي. همدارنګه نن د کابل د هوايي ډګر کنټرول د ایساف د قواؤ نه د کورنیو چارو وزارت نوو ملي پولیسو ته وروسپارلی شو.
جلالي صیب دوی ته ډاډ ورکړو چې د هوايي ډګر په شمالي برخه کې چې یوشمېر داخلي بیځایه شوې کورنۍ اوسیږي هغه به د تفاهم له لارې نورو سیموته واستوي. د ګارنیزون قومندان جنرال بسم الله خان او د ملي امنیت مشر انجنېر عارف هم د ټولو نه مننه وکړه او وویلې چې که څه هم د کابل امنیت نظر نورو سیمو ته ښه دی خو د نړیوالو او افغاني امنیتي ادارو د همغږۍ لپاره ضرورت شته دی او امید دی چې د ملي پولیسو د ریفورم په پایله کې امنیتی وضعه نوره هم ښه شي.

د اګست ۲۰۰۳/۱۱ م کال :
د بلغاریه د حکومت یو هئیت د جلالي صیب سره وکتل چې د بلغاریه د کورنیو چارو وزارت غواړي چې د پولیسو روزنه کې مرسته وکړي. جلالي صیب ورته وویلې چې تاسو د خپلو امکاناتو په نظر کې نیولو سره موږ ته ډاډ راکړئ چې څومره کسان د څومره مودې لپاره په کوم ځای کې تربیه کولای شئ. نو بیا موږ به هماغسې پروګرام ستاسې د امکاناتو په نظر کې نیولو سره ترتیب کړو. په همدې ورځ د ائتلاف د قواؤ قوماندان Gen. David Barno دجلالي صیب سره وکتل او د پولیسو د روزنې په هکله سره وغږیدل جلالي صیب غوښتنه وکړه چې دامریکا د دفاع وزارت باید د پولیسو په روزنه کې مرسته وکړي ، دجنرال بارنو سره د (MPRI) د دفتر مسؤل چې د ملي اردو روزنه یې په غاړه درلوده هم موجود و ، دوی په دې نظر ووچې د پولیسو د روزنې په برخه کې د کورنیو چارو وزارت

لپاره مشاورین استخدام کړي خو د جلالي صیب نظر دا وو چې د مشاورینو لیست باید له مخکې نه راولېږي او باید د پولیسو په اړه تجربه ولري نو چې کله ده ددې مشاورینو لست منظور کړ نو بیا یې استخدام کړئ.

دا گست ۱۳ / ۲۰۰۳م کال :

نن د ډنمارک سفارت او د بشر دحقوقو سازمان له خوا د ښځود حقوقو په اړوندیو سیمینار برابر کړی وچې ښځو ته باید د کار او تعلیم زمینه برابره شي.سمونوال گل محمدمددزی د کورنیو چارو وزارت د بشر د حقوقو د دفتر مسؤل وویلې چې د مهاجرینو لپاره باید استوگن ځایونه تعین شي خو د مهاجرینو وزارت خپله دنده په سمه توگه نه ده اجرا کړې. ده وویل چې دغه نوي مهاجرین په ځېنو جرمونو کې لاس لري خو موږ یې ادرس نه شو پیدا کولای د بېلگې په توگه هغه بله ورځ یو ښځه راغله چې په اتمه ناحیه کې یې میړه لور په قمار کې بایللې وه ، همداشان په زندانونو کې ښځو ته مخدره مواد ورکړل کیږي، نودداسې جرمونو مخه باید ونیول شي اود ښځو لپاره باید په زندانونو کې روزنیز پرگرامونه ترتیب شي، د **USAID** مشر وویل چې په نوي اساسي قانون کې د بشر په حقوقو ډېر تاکید شوی او د ښځو حقوق باید خوندي وساتل شي.

جلالي صیب وویل: داساسي قانون د جوړیدو په اړه ډېر بحثونه روان دي خو خلک د هر ډول افراط گرۍ نه ستړي دي، د ۱۹۲۱ م کال نه راپه دې خوا د افغانستان په ټولو اساسي قوانینو کې د شریعت د نفاذ او اسلامي قوانینو تطبیق مادې ځای پر ځای شوي دي او د هغې مطابق به بشري حقوق مراعت کیږي.

په همدې ورځ دملي امینت په شورا کې د PRT یا بیارغونې د ټیمونو د اجرائیه کمیسیون غونډه وه چې د بهرنیو چارو وزیر ډاکټر عبدالله، د ښارجوړونې وزیر انجنیر یوسف پښتون، دکلیو پراختیا وزیرښاغلې محمد حنیف اتمر، د ملي امنیت شورا مرستیال انجنیرمحمد ابراهیم سپین زاده، د امریکا شازدافیر David Sydney، دکورنیو چارو وزارت امنیتي معین جنرال هلال الدین هلال او ما برخه درلوده. جلالي صیب دوی ته د PRT په هکله معلومات ورکړل. او وویلې چې په ۲۲ د دسمبر به د نیوزیلند PRT په بامیانو کې په کار پیل وکړي خو د جرمني حکومت لا تر اوسه تصمیم نه دی نیولی چې PRT په جلال آباد یا کندوز کې جوړ کړي خو دا مهمه ده چې PRT باید د پولیسو په روزنه کې مرسته وکړي. اوس PRT په ګردیز، مزار، کندهار، هرات او کابل کې جوړ شوی دی نو ښه به دا وي چې ددې PRT لپاره یوه لایحه د وظایفو یا رهنمود جوړ شي او دوی خپل کارونه د حکومت سره همغږي کړي او دا لایحه باید راتلونکي غونډې ته وړاندې شي. جلالي صیب ما ته دنده راکړه چې ددې لایحې مسوده د PRT لپاره ترتیب او راتلونکي غونډې ته یې باید وړاندې کړم دغه پورته کتنو او غونډو څخه مې د بېلګې په توګه یادونه وکړه خو ددې نه برسېره په لسګونو نور مسائل او غونډې وې چې د کورنیو چارو د وزیر او د وزارت د رئیسه هئیت وخت به یې نیوه.

په مزار شریف کې د جنرال عطامحمد نور او جنرال عبدالرشید دوستم د قواؤ ترمنځ لانجه :

داسې راپورونه وچې د مزار شریف په ښار کې د جنرال عطا محمدنور او جنرال دوستم د قواؤ تر منځ تشنج مخ پر زیاتیدو دی، حتی په ځینو سیمو کې نښتې هم رامنځ ته شوې دي او دواړو خواو خپل قطعات دښار په مختلفو سیمو کې ځای پر ځای کړي دي. دواړه خواوي ددې بهانه لټوي تر څو په یو پر بل حمله وکړي. دا کړکیچ هغه وخت اوج ته ورسیده چې د جنرال دوستم دوه قوماندنان د جنرال حبیب بای او ګل احمد په نامه د استاد عطا محمد نور د نفرو په واسطه د امام بُکري په سیمه کې اختطاف شولو چې وروسته د جنرال دوستم نفرو شله کسه ملکي وګړي بندیان کړل خو له جنرال روزي سره له تفاهم اوموافقې وروسته ملکي وګړي بېرته خوشې کړای شول اوهمدا شان دبلخ دامنیه قوماندانی، د PRT او UNAMA په کومک د پل امام بُکري په سیمه کې د دواړو قواؤ ترمنځ امنیتي پوستې واچولي تر څو دواړه خواوې په خپلو منځوکې جګړه ونه کړي. په PRT کې د کورنیو چارو وزارت استازي جنرال فضلي مونږ ته راپو راکړ چې دوه کسه نور د حبیب الرحمن او نصرت په نامه د ۵۱ فرقې د قوماندان علم خان له خوا تښتول شوی خو د دوی دخوشې کیدو په هکله د PRT نماینده د جنرال روزی او جنرال صبور چې د (۷) او (۸) قول اردو رئیس ارکان دي خبرې وکړې چې دوی خوشې کړې، ده وویل چې دمزار پولیس بې طرفه نه دي او اختطافونه زیات شوي دي،څوورځې دمخه انجنېر صادق د کود برق دفابریکې اداري مرستیال هم د جمعیت اسلامي دنفرو له خوا تښتول شوی و.

د سپتمبر او اکتوبر په مباشتو کې د مزار شریف په ښار کې بې امني او تښتوني اوج ته رسیدلي و. جنرال دوستم او جنرال عطأ ګروپونو چې یو یې د اومې قول اردو قوماندان او بل یې اتمه قول اردو په خپل کنټرول کې درلوده، غوښتل چې د مزار شریف په ښار کې باید نفوذ ولري، که څه هم جمعه خان همدرد د اتمې قول اردو قوماندان وو خو قدرت د جنرال دوستم سره وو.

استاد عطا محمد نور د جنرال دوستم نفوذ د مزارشریف په ښار کې د خپل قدرت لپاره تهدید ګاڼه نو کوښښ یې کاوه چې په یو شکل د اشکالو دجنرال دوستم لاس د مزارشریف نه لنډ کړي او ددې بدامنیو پړه په هغه واچوي. دا ګډوډې د اکتوبر د مباشتې په لومړۍ اونۍ کې داسې حد ته ورسیدله چې د دواړو خوا ترمنځ یو څه شخړې وشوې او د یو بل نفر یې یرغمل ونیول او حتی داسې آوازې هم خپرې شوي چې په دې شخړو کې پنځوسو نه تر شپیته کسو پوري وژل شوي دي.

د یوناما (UNAMA) او **PRT** مسؤولینو جلالي صیب ته خبر ورکړ چې که مرکزي حکومت ډیر ژر مداخله ونه کړي نو امنیتي وضعیت نور هم خرابېږي او د دواړو خواو ترمنځ د یو پراخه جنګ امکان شته دی.

دواړو خواو درندې وسلې لکه توپ، ټانکونه او **BM-41** دستګاوې د یو بل پر ضد ځای په ځای کړي دي.

هماغه و چې د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالي، د ملګرو ملتونو د یوناما د دفتر مشر ژان ارنو **(Jean Arnault)**، د امریکا د سفارت مرستیال **David Sydney**، د انګلستان سفیر ران نش **(Ron Nash)** او زه د اکتوبر د مباشتې په نهمه نېټه چې د ۱۳۸۲ هـ ش کال دمېزان د مباشتې اولسمې نېټې سره سمون خوري مزار شریف ته لاړو تر څو د دواړو

خواو ترمنځ اوربند وکړو او د بې وسلې کېدو پروسه هلته په چټکۍ سره عملي شي.

په دې وخت کې جنرال دوستم په کابل کې وو خو جلالي صيب ورته خبر ورکړ چې د اکتوبر په نهمه نېټه سهار وختي مزار شريف ته ځو نو تاسې هم بايد هلته راشئ او کولای شې چې موږ سره يو ځای په الوتکه کې لاړ شې که څه هم جنرال دوستم نه غوښتل چې مزار شريف ته لاړ شي خو د کورنيو چارو دوزير په اصرارجنرال دوستم دې ته مجبور شو چې له موږ سره يوځای لاړ شي. جنرال دوستم په دې خبره ټېنګار کاوه چې جلالي صيب او ورسره هئيت بايد په کابل کې ورسره وګوري خو د جلالي صيب او ملګري هئيت ټېنګار په دې وو چې په کابل کې خبرې ګټه نه لري او ټول مسائل به د مزارشريف په ښار کې د نږدې نه حل کړو.

همدا نن د پنجشنبې په ورځ مزار ته له راتګ دمخه جلالي صيب په خپل اونيز مطبوعاتي کنفرانس کې د مزار حالاتو ته اشاره وکړه او ويې ويل : پرون دامنيت شورا يو څلور فقره يي پيشنهاد دکورنيو چارو د وزارت منظور کړی دی چې استاد عطامحمد نور او جنرال دوستم دواړه بايد له مزار څخه کابل ته راوستل شي که څه هم جلالي صيب د کنفرانس په منځ کې نور زيات تفصيل ورنه کړ او همدارنګه د مزار دتګ په اړه يې هم معلومات ورنه کړل خو ماته يې خصوصي وويلې چې دکنفرانس نه وروسته مزار ته ځو او په شمال کې بايد عميق تغېرات راشي تر څو دشمال وضعه عادي حالت ته راوګرځي.

کله چې دکابل نه د مزارشريف هوايي ډګر ته ورسيدو نو دهوايي ډګر نه رأساً د **PRT** دفتر ته لاړو چې د انګلستان د حکومت له خوا هلته نوی پرانستل شوی و. په **PRT** کې د کورنيو چاروو زارت استازې جنرال فضل

احمد فضلي، د PRT قوماندان ډګرمن Dickie Davis او د پولیسو مشاور Maj. Zimmer د مزارشریف په حالاتو تفصیلي راپور د کورنیو چارو وزیر او د کابل نه راغلي پلاوي ته وړاندې کړ د دې خبرې یادونه ضروري ده چې موږ کله د هوایې ډګر څخه د PRT مرکز ته چې دبلخ دروازې سره نږدې وو ورتلو نو د جګړې له و برې ټول دکانونه تړل شوي وو او هیڅوک په سرکونو نه ګرځیدل ، تا به ویل چې دمزار له ښاره ساه وتلې ده که څه هم د راډیو له لارې د ډېرو تلفاتو خبرې کیدلې خو دغه تلفات تر لسو کسانو نه زیات نه وو.

په مزار کې مو استاد عطامحمد نور، جنرال دوستم،جمعه خان همدرد او دبلخ والي اسحاق رهګذر ته خبر ورکړچې ټول باید په دوه بجو د PRT دفتر ته راشي تر څو دمزار پر مسائلو باندې خبرې وکړو. که څه هم دوی غوښتل چې د کورنیو چارو وزېر علي احمد جلالي او ورسره هئیت له دوی سره جلا جلا وګوري خو وزېر صیب او ورسره هئیت غوښتل چې ټول به په یوځل ووینې، ځکه چې موږ غوښتل چې دوی بیا دا فکر ونه کړي چې ګواکې مرکزي حکومت د کوم مشخصې ډلې څخه ملاتړ کوي نو ښه به دا وي چې دنړیوالې ټولنې د استازو په مخامخ له دوی سره خبرې وشي او دا خبره ورته په ګوته شي چې مرکزي حکومت او نړیواله ټولنه ددې ګډوډیو برداشت نه شي کولی.

دوی د PRT مرکز ته په ټاکلي وخت راغلل او دکنفرانس په خونه کې سره کیناستو په شمال کې د وحدت د حزب مشر سلطان سعیدي په مزار کې نه ونو د هغه پر ځای یې مرستیال ښاغلي سلطاني راغی. که څه هم جنرال دوستم بیاهم اصرار کاوه چې له ده سره دې جلا وکتل شي خو جلالي صیب ورسره دا خبره ونه منله. استاد عطامحمد نور په لومړي سر

کې وویلې چې موږ خو ونه شو کولای چې د حل لاره پیدا کړو دا چې تاسې مشران راغلي یاست ښه به داوي چې تاسې یوه د حل لار راوباسئ.
جلالي صیب وویل: په دې هکله به مرکز تصمیم ونیسي خو دا چې اوس وضعه ارامه شي او جنګ ونه شي څه باید وشي ؟
استاد عطا محمد نور وویل :لومړی دې د دواړو خواو قطعات بېر ته خپلو پخوانیو ځاینو ته ستانه شي، څو د خلکو تشویش له منځه ولاړ شي، ځکه د جنرال دوستم د فرقې قطعات د شبرغان نه بلخ ولسوالۍ ته او د سرپل نه چمتال ولسوالۍ ته راغلي دي نو ځکه موږ هم خپل قطعات ویستلي دي او د امام بُکري په سیمه کې مو ځای پر ځای کړي دي، جلالي صیب وویل: مخکې له دې چې قواؤې بېرته خپلو اصلي ځایونو ته ستنیږی لومړی باید ټول نیول شوی کسان پریښودل شي.
استادعطامحمدنور وویل: ایا دا سمه ده چې د اختطاف په نامه دې پنځه زره کسه دلته راټول شي، کله چې زه د دې خبرې نه خبر شوم نو والي صیب رهګذرته مې وویل: هرهغه چا چې دا نفر تښتولي هغه ونیسئ لومړنی خبر دا و چې دا نفر د آغا زلمي له خوا تښتول شوي دي نو والي صیب ته مو وویل چې هغه ونیسي، ومو کتل چې د اغا زلمي موټر چپه شوی دی او هغه په شفاخه نه کې زخمي دی نو بیا مو دهغه ورور ونیوه، وروسته دوی (جنرال دوستم نفرو) وویل چې اغا زلمي دا کار نه دی کړی، دا نفر حبیب الرحمن تښتولي دي، کله مو چې دحبیب الرحمن دنیونې هڅه وکړه. دغه قوماندان چې لادرکه شوې تل به د ۱۵ تر ۳۰نفرو باډي ګارډانو سره ګرځیده خو دوی وایې چې دغه قوماندان کود برق فابرکې ته د ډوډۍ لپاره دعوت شوی او له هغه ځایه نادرکه شوی دی، د

استاد عطامحمد نور هدف دا و چې دا یوازې بهانه ده چې د جنرال دوستم له خوا جوړه شوې ده.

جلالي صیب وویل :ښه داده چې قطعات باید بېرته خپلو سیمو ته ستانه شي او داختطاف په مسائلوباید تحقیق وشي. جلالي صیب له ټولو وغوښتل چې په نوبت خبرې وکړي تر څو لفظي شخړه رامنځ ته نه شي او باید دیو بل خبروته غوږ کیدو.

جنرال دوستم وویل: زه هم په کابل کې وم، زه او استاد پوهیږو چې یوه ورځ زیات باډي ګارډان لرو او یوه ورځ کم، دوی فیصله کړې چې زما قوماندانان دلته ونیسي، رجب بای یې ونیوه، تاسې(هیُت) دلته یاست دا مسائل بنیادي حل کړئ. زه بې غېرته نه یم چې زما قوماندان دې دلته وژل کیږي او زه دې دلته ګرځم له دې نه مور ته مرګ بهتر دی، مور دامنیت د شورا د پریکړې حمایت کوو، ټولې قواؤې دې جمع شي او هغه ځای ته دې لاړې شي چې د قول اردو لپار ټاکل شوی دی، مور د لته د امنیت دخرابۍ باعث شوي یو دلته باید بې طرفه پولیس وي چې نه د جنرال دوستم نفر وي نه دعطااو نه دوحدت (هزاره ګروپ)،که په شمال کې امنیت خراب شي په جنوب هم تأثېر لري.

د یوې خبرې یادونه ضروری بولم داچې د جنرال دوستم نفر تښتول شوي و، نو ډېر بې حوصلې و خو د دې لپاره چې د مرکزي حکومت او نړیوالې ټولنې پریکړو ته غاړه کیږدي نو جلالي صیب د مجلس دمخه د انګلستان له سفېر څخه وغوښتل چې د **PRT** الوتکې دې د مزار په ښار، شبرغان او د جنرال دوستم په کور یو څو دورې ووهي، نو دا به په دواړو خواو تأثېر وکړي او دوی به زمور پریکړو ته غوږ کیږدي، د انګلستان سفېر همداسې وکړل چې په نتیجه کې د دواړو غاړو مورال راټیټ شوی

و ، که نه دوی هیڅکله حاضر نه و چې په یوه خونه کې سره کیني او خبرې وکړي.

د۸مې قول اردو رئیس ارکان جنرال مجید روزي وویل: زه د استاد عطامحمد دخبرو سره موافق نه یم داومې قول اردو رئیس ارکان جنرال صبور دلته دی، دغه دوه جنرالان (قوماندانان) دماښام په شپږو بجو اختطاف شوي دي موږ اغا زلمې ونیوه خو هغه وویل چې دا بل چا اختطاف کړی دی.

جنرال دوستم وویل چې موږ موافق یو چې مزار باید بې وسلې شي او له جنرال عطا نه یې پوښتنه وکړه چې ایا ته موافق یې او کنه ؟

استاد عطأ وویلې چې مسئله دځای ده قواؤې به چېرته ځای پر ځای شي، جنرال دوستم وویل چې موږ به په غرونو کې شپې وکړو په موږ دې بلا راوغورځېږي، موږ په دشتو کې شپې کولای شو، وزارت دفاع دی موږ ته تجېرونه راکړي هغه به موږ ووهو.

جلالي صیب د **PRT** د قوماندان نه وغوښتل څه خبرې لرې او کنه؟ خو په عوض کې یې د انګلستان سفېر**(Ron Nash)**وغږېده.

نوموړي وویل :موږ واورېدل چې اختطافونه شوي او کسان وژل شوي دي اول باید بارکونه تعین شي او ټول قطعات باید هلته په شا شي که داسې ونه شي نو دقتل او اختطاف تحقیقات هم نه شي کیدلای، که تاسې اوس موافقه کوئ او بیا یې ماتوئ نو داهم تاسې لپاره شرم دی،موږ به یو وخت دلته نه یو ، دا ستاسې د شهرت لپاره ښه نه ده ځکه تاسې خپل ملت ته شرم رسوئ، دا هفته **PRT** خپل وخت ستاسې ترمنځ دجګړې په کولو مصرف کړی، په بلخاب کې ستاسې او حزب وحدت تر منځ جنګ

وو ،**PRT** قواؤې هلته تللی و ې هغه پیسې چې دبیارغونې په نامه دلته راغلي هغه په دې جګړو مصرفیږي.
جنرال دوستم وویل چې زه موافقه کوم چې بلخ ولایت دې بې وسلې شي خو زه واضحه وایم چې زما په نفرو به حمله نه کیږي، همدا پیسې چې موږ په یوه ورځ جنګ مصرفوو پرې همغه ځایونه جوړولی شو. یوه شریکه قوه باید جوړه شي او هغه باید په ښار کې ځای پر ځای شي.
جلالي صیب وویل: اول باید د امنیت شورا د فیصلو لپاره یو پلان جوړ شي چې دلته امن راشي، دویم د اختطاف او وژنو مسئله جدي ده او دریم دا چې موجوده تشنج څنګه ختم شي باید حل لارې ولټوو.
دملګرو ملتونو مشر(**Jean Arnault**) وویل چې د مزار د امنیت شورا عالي کمیسیون دې دا مسائل حل کړي.
بلخ والي ښاغلی اسحاق رهګذر وویل چې د مزار خلک تشویش لري او پنځه سوه مشران په دې ولایت کې جمع شوي وو او دهغوی طرحه دا وه چې په اول قدم کې باید ټول مسلح قوتونه د مزار له ښاره ووځي خو دا مشکل د مزار دامنیت کمیسیون نه شي حل کولای، یوازې جنرال دوستم او استاد عطا محمد نورچې دلته موجود دي، دوی دا مسائل حل کولای شي.
جنرال دوستم وویل چې د خپلو او پردیو تر ټولو دمخه بې ابرو شولو ولې شف شف کوو ،کوم ځایونه چې تعین شوي همغه ځایونو ته به قواؤې ولیږو.
استاد عطامحمد وویل چې د ښار غیر نظامي کول ماته قبول دي،دولت دې ماته خیمه راکړي او ځای دې راته جوړ کړي.

جنرال صبور وویل چې موږ په تېرو درې کالونو کې پلانونه درلودل خو ټول لوټه (کلوخ) په اوبو کې ړدي او پرې تېرېږي. ټول مشران دلته دي او باید اساسي فیصله وکړي، مسئله د دوه کسانو ترمنځ پیدا کیږي بیا پورته مشرانو ته رسیږي او په سیاسي جنګ بدلیږي، په شمال کې هیڅوک داسې نه شته چې د دې دواړو(جنرال دوستم او استاد عطامحمد نور) د قوماندې څخه تېر شي ټولې ثقیله وسلې دې په یو ځای کې راټولې شي، قانون ته باید احترام وشي او هر مشکل چې پیدا کیږي باید د قانون له لارې حل شي.

جلالي صیب د مجلس په پایله کې وویل:

۱-جنګ باید بند شي

۲-ټول قطعات باید په یوه یا دوه ورځو کې خپلو ځایونو ته په شا شي.

۳-وروسته دې د ملي امنیت شورا فیصله عملي شي

۴-داختطاف شوي کسانو لپاره دې یو کمیسیون جوړ شي او تحقیق دې وکړي.

۵-د کابل نه یوه قطعه پولیس دمزار ښار دامنیت لپاره رالیږم چې دښار امنیت وساتي.

جلالي صیب جنرال صبور ته امر وکړ چې دا مواد په یوه ورقه کې ولیکه چې ټول یې امضاء کړي.

دفیصلې متن په لاندې ډول وو:

<u>فیصله نامه ای هیت محترم عالی رتبه درقبال</u>

<u>رفع تشنج فعلی در ولایت بلخ!</u>

جهت خاتمه دادن به وضعیت موجوده در ولایت بلخ ذیلا فیصله نامه صادر میگردد:

۱-اعتبار ازهمین لحظه آتش بست را طرفین رعایت نماید.
۲-قطعات قول اردو ۷و قول اردو ۸ درقدم اول قرار ذیل ازخطوط جمع وتجمع نماید.
الف : قطعات چمتال مربوط قول اردو نمبر۸ به قلعه غوث الدین و از قول اردو نمبر ۷ به دهدادی.
ب: قطعات مسپر بلخ از قول اردو۷بفرقه ۵۱ وا ز قول اردو۸به چاربولک.
ج: تمام قطعات طی دو روز به وضع الجیش خود منتقل شوند.
۳-همزمان با اجرائ عملیه فوق کمیسیون ذیل جهت برسی مسائل بعمل آمده توظیف میگردد:
۱-جنرال عبدالمجید روزی ازجنبش
۲-جنرال عبدالصبور از جمعیت
۳-محترم سلطاني از حزب وحدت
۴-جنرال علم خان ازادی
۵-نماینده دفتر یوناما
۶-نماینده PRT
۷-نماینده ثارنوالي
۸-جنرال نبي خان از قول اردونمر ۸
۴-برای حل مسائل بطور دایمي تمام مواد ات موافقات شوارى محترم امنیت ملی دولت انتقالي اسلامي افغانستان عملی گردد یعنی مرکز قطعات قول اردو۷ در تنگی مارمل- قول اردو۸ در لوای ۷۲ سابقه و فرقه ۳۸ درتنگي شادیان جابجا گردد.

۵-وزارت محترم امور داخله یک قطعه به کمیت ۳۰۰ نفر پولیس مرکز را ظرف سه یوم به مزارشریف توظیف نماید.
۶-افراد یکه درجریان جنگ بیجا شده اند دوباره بمحلات شان جابجا گردند.
۷-نظارت از متن فیصله نامه به دوش دفتر یوناما و **PRT** میماند.
قرار شرح فوق فیصله نامه هذا صحت است وقابل اجرا میماند.
سند توسط ذوات آتی امضأ شد:
محترم ستر جنرال الحاج عبدالرشید دوستم
محترم سترجنرال عطامحمد نور
محترم الحاج محمد اسحاق رهگذر والی بلخ
محترم الحاج جمعه خان همدرد قوماندان قول اردو ۸
محترم الحاج سلطاني نماینده حزب وحدت
شاهد :سفیر محترم کشور دوست انگلستان **Ron Nash**
مسؤل یوناما ازکابل **Jean Arnault**
محترم وزیر امور داخله دولت انتقالي اسلامي افغانستان علي احمد جلالي
(اصل این فیصله با امضاء اشخاص فوق الذکر ضمیمه این کتاب است)

<u>ضمیمه فیصله نامه هیئت محترم عالي رتبه وبزرگان شمال</u> :

در ارتباط وحل کلیه مسائل درهمه ولایات شمال شامل بلخ، سمنگان، جوزجان، سرپل، فاریاب تمام موادات فیصله نامه مورخه ۱۷ میزان ۱۳۸۲درمزار شریف قابل اجرا میباشد وکمیسیون مؤظف به همکاری دفتر یوناما و **PRT** درعملي نمودن ان اقدام نماید.

این سند هم توسط ذوات آتی امضاً شد:
محترم ستر جنرال الحاج عبدالرشید دوستم
محترم سترجنرال عطامحمد نور
محترم الحاج جمعه خان همدرد قوماندان قول اردو ۸
محترم الحاج سلطاني نماینده حزب وحدت
محترم وزیر امور داخله دولت انتقالي اسلامي افغانستان علي احمد جلالي
شاهد :سفېر محترم کشور دوست انگلستان **Ron Nash**
مسؤول یوناما ازکابل**Jean Arnault**
محترم ډیوېډ سیدنی **David Sydney** از سفارت کشور ایالات متحده امریکا
(اصل این فیصله با امضاء اشخاص فوق الذکر ضمیمه این کتاب است)

د یادولو وړ ده چې دافغانستان انتقالي دولت د بن دپریکړو پر بنسټ جوړ شوی وو، دملګرو ملتونو اداري او ایساف دافغانسان په ثبات کې همکاري او دبن د پروسي دعملي کېدودنده یې په غاړه درلوده.

څرنګه چې وخت ډېر کم و، نو دمزار شریف د ښار یو شمېر سپین ږېري د **PRT** مرکز ته راغلل او غوښتل یې دکورنیو چارو وزېر سره وګوري. د کتنې پر مهال سپین ږېرو وزېر صیب ته وویل چې په زرګونو کسان دولایت په دفتر کې ستاسې د لیدو په خاطر راټول شوي وو نو جلالي صیب دوی ته وویل چې زه فکر نه کوم چې په زرهاو کسان دې په مزار شریف کې ووسیږي، سپین ږېرو وویل چې د مزار ښار په لکونو نفوس لري، جلالي صیب دوی ته وویلې چې داسې وي او په لکونو خلک دلته

اوسیږي زه دکورنیو چارو د وزېر په توګه تاسې باید دې ته تشویق نه کړم چې مظاهرې وکړئ خو تاسې باید د دې ظالمانو پر ضد راپاڅیږئ او خپل اواز اوچت کړئ، دجلالي صیب هدف دا و چې ولس باید راتلونکي تغېراتو ته اماده وي ځکه دامنیت شورا دفیصلې پر اساس باید په ټول شمالي ولایاتونو کې تغېرات راشي. کله چې موږ د **PRT** نه راووتلو د **BBC** رادیو پښتو څانګې راته زنګ ووهلو چې مزار ته ستاسې دسفر نتیجه څنګه شوه، ځکه چې په دې وخت کې د جنرال دوستم او استاد عطا ترمنځ دجګړې په هکله رپوټونه خپاره شوې وکه څه هم په خبرونو کې مبالغه شوې وه خو بیا هم د مزار وضعه وخیمه وه. جلالي صیب راته وویل چې د **BBC** رادیو سره مرکه وکړه او ووایه چې دواړو خواو اوربند امضاء کړ او دمزار ښار دامنیت لپاره به دکورنیوچارو وزارت په درې ورځو کې له کابله یوه درې سوه کسیزه قطعه راولېږی چې دښارامنیت وساتي. کله چې ما د بي بي سي رادیوسره مرکه وکړه خلک د راډیوګانو له لارې له وضعیت نه خبر شول نوکله چې موږ ماښام هوایي ډګر ته ستنیدو، نو دسړکونو پرغاړه په سلګونو کسان راوتلي وو او زموږ موټرو ته یې چکچکې کولې او خوښي یې څرګندوله.

پر سبا چې وزارت ته راغلو، نوما جلالي صیب ته وویلې چې اوس دا درې سوه کسه پولیس له کومه کوې ځکه مامخکې یادونه کړې وه چې په وزارت کې کافي مسلکي پولیس، موټرې او لوژستیکي امکانات نه وو نو جلالي صیب راته وویلې چې امنیتي معین جنرال هلاالدین هلالي سره دا کارونه همغږي کړه او که د وزارت باډیګارډان هم وي خو مزار ته یې ولیږه چې خپله وعده پوره کړو.جلالي صیب وویلې که درې سوه نفرنه پوره کیدل ، فرق نه کوي خو نفر باید ولیږو ځکه چې څوک خو یې نه

شماري چې څوکسه لاړول، همغه وو چې د جنرال خلیل الله ضیایې په مشرۍ مو شا او خو دوه سوه پولیس د مزار ښار ته واستول چې د دې پولیسو په لیږلو د مزار په ښار کې پوره امن تأمېن شو.

که څه هم دا د ملي دفاع وزارت دنده ځکه وه چې د دوی دوه قول اردو قوماندانانو په خپلو منځو کې په جګړه کې ښکیل شوې و خو متأسفانه چې مورږ سره د د فاع دوزارت هېڅوک هم په دې سفر کې نه وو او نه دې ته چمتو و چې دا مسله حل کړي. په دی وخت کې ښاغلی محمد قسیم فهیم ددفاع وزارت وزیر و. د ټولو خطراتو سره سره د کورنیو چارو وزارت دا ابتکار په لاس کې واخېست او په مزارکې امنیتي وضع یې کنټرول کړه.

له دې وروسته د دفاع او کورنیو چارو وزارتونو په ګډه د پورته فیصلو په رڼا کې د امنیت شورا ته په شمالي ولایتونو کې د تغیراتو په هکله مشخص پیشنهادونه وکړل تر څو امنیتي وضعیت په دایمې توګه سم شي دواړو وزارتوپه ګډه دا لاندې پیشنهادونه دملی امنیت شورا ته وړاندې کړل:

پیشنهاد درمورد اصلاحات ادار ی ،نظامې و خلع سلاح در صفحات شمال :

کمیسیون مؤظف در مورد تطبیق فیصله های شورای محترم امنیت ملی به منظور تحکیم امنیت وثبات در صفحات شمال افغانستان به تاریخ ۲۰/۷/۱۳۸۲نشست کاری نموده وموضوع برخوردهای مسلحانه منطقه را مورد بحث و ارزیابی قرار داده وریشه های اختلافات ذات البینی ، بدامنی وبی ثباتی راتحلیل نمودند وهیئت برای استقرار، ثبات وامنیت در منطقه تدابیر آتی را در سه مرحله پیشنهاد مې نماید.

مرحله اول : پروسه رفع تشنج : الی ۱۰عقرب ۱۳۸۲

۱-تطبیق فیصله های مورخ ۱۷و ۱۹ دولت در مزار شریف در مورد قطع جنگ و بازگشت قطعات به موقعیت های دایمی ایشان.

۲-تعین والی وقوماندان جدید در ولایت بلخ

۳-اخراج پوسته های مسلح از شهر مزار شریف ومحدودیت حمل سلاح برای اشخاص واجد شرایط نظربه تصمیم کمیسیون امنیتی.

۴-موکول بودن سوق قطعات مسلح از وضع الجیش اصلی آن به امر وزیر دفاع ملی و لوی درستیز

۵-تأمین امنیت شهر مزار شریف توسط قطعه سه صد نفری پولیس اعزامی مرکز.

مرحله دوم : الی اخیر عقرب ۱۳۸۲:

۱-تجدید ساختار قول اردو های هفت وهشت به فرقه ها وتنظیم آن به سطح یک قول اردو.

۲-تعدیل فرقه ها به غند ها.

۳-تعین قوماندان خوش نام و بی طرف در رأس قول اردو.

۴-تثبیت سلاح ،مهمات وسلاح ثقیله تا راکت انداز جمع آوری، دیپو وقرار دادن آن تحت کنترول**PRT**.

۵-غیر نظامی ساختن بندر شهر حیرتان.

مرحله بعدی : اصلاحات وسیع تر اداری:

۱-گزینش کادرهای در ادارات کلیدی دولتی که در بر گیرنده امتیازات تنظیمی نباشد و تقرر اشخاص مسلکی و متخصص با رعایت ترکیب قومی در این بست ها.

۲-توسعه اصلاحات اداری، امنیتی ونظامې به سابر ولایات شمال افغانستان.

کمیسیون تطبیق پلان :

برای تطبیق پلان فوق یک کمیسیون با صلاحیت وبی طرف از نمایندگان وزرات های محترم دفاع، امور داخله و وزارت خانه های ذیربط تعین گردد تا عملاً در ولایات شمال فعالیت نمایند.

این کمیسیون با مقامات محلي ولایتي در تعین اشخاص مساعد که سهولت را در تطبیق پلان مطروحه به وجود اورد کومک نماید.

کمیسیون عند اللزوم پیشنهادات مزاید سازنده رابه مقامات عالي دولت ارائه نماید، برای ترمیم، اعمار وامنیت تمام دیپوها و ذخابر اسلحه و مهمات کومک و همکاري **PRT** خواسته شود.

تقویه قوه امنیتي :

به مقصد پشتباني این پروسه علاوه از قطعه سه صد نفري پولیس وزارت امور داخله، یک کندک اردو ملی و یک قطعه**ISAF** در ولایت بلخ جابجا شود.

نقش آینده سران ورهبران شمال درقبال شاخص های میزان کاري شان درصفحه تطبیق این پروسه تعین کننده پیشنهاد مې گردد.

علي احمد جلالي - وزبر امور داخله

ستر جنرال عبدالرحیم وردگ - معاون اول وزارت دفاع ملي

دگر جنرال هلال الدین هلال - معین امنیتي وزارت امور داخله

دگر جنرال همایون فوزي - معاون وزارت دفاع ملي در امور پر سونل، تعلیم وتربیه

(اصل این فیصله نامه با امضاء اشخاص فوق ضمیمه این کتاب است)

دپورته فیصلو دعملي کولو لپاره دامنیت شورا ، د کورنیو چارو وزارات تر مشرۍ لاندې یو کمیسیون مؤظف کړ چې دپوره برسۍ نه وروسته دپورته مواردو دعملي کولو لپاره لازمې فیصلې وکړي.

د اکتوبر د میاشتې په ۲۲ مه نیټه دیکشنبې په ورځ جلالي صیب دیوهیئت مشري چې د ملي دفاع د وزرات لوی درستیز ستر جنرال بسم الله خان، دملي امنیت د شورا مرستیال انجنیر محمد ابراهیم سپین زاده، دمزار د اومې قول اردو قوماندان استاد عطا محمد نور، دامریکا د قواؤ یو تن جنرال (Gen. Prasek) او زه د کابل نه مزار ته لاړو تر څو دکمیسیون فیصله په مزار کې اعلان کړو او هم انجنیر حبیب الله د بلخ ولایت د سرپرست والي او محمد اکرم خاکریزوال دنوې امنیه قوماندان په توګه او یو شمیر نور چارواکي معرفي کړو دا غونډه چې د بلخ ولایت په مقام کې جوړه شوې وه جلالي صیب د جنرال دوستم او استاد عطا محمد نور نه مننه وکړه چې دامنیت شورا د فیصلو حمایت کوي.

دجلالي صیب له خبرو نه ورسته استاد عطا محمد نور لنډې خبرې وکړې اودبلخ په ولایت کې یې د ریفورم نه خپل پوره ملاتړ اعلان کړ او ویې ویل چې دبلخ په ولایت کې د ریفورم د تطبیق نه وروسته په نورو شمالي ولایتونو کې د ریفوم عملي کول اسانه دي، د حزب وحدت ګوند په استازیتوب استاد سعیدي او د جنرال دوستم مرستیال جنرال روزی هم د دغه فیصلې نه ملاتړ وکړ. شپه مو په مزرا کې وکړه او سهار مو امنیه قوماندان جنرااکرم خاکریزوال او د امنیت آمر جنرال عبدالرزاق په خپلو نوو دندو معرفی کړل، ورپسې د شاه اولیاء یعنې دعلي کرم الله وجهه روضې ته لاړو او له هغه ځایه مو دبلخ ولسوالۍ ته سفر وکړ ترڅو خلکو ته اطمېنان ورکړو چې دبلخ ولایت وضع عادي حالت ته بېرته راګرځیدلې

ده. د بلخ په ولسوالۍ کې چې استاد عطا محمد نور هم رأسره و، وزیر صیب خلکو ته وویل چې دامنیت په راتګ سره به انکشافي کارونه هم پیل شي او خلکو ته به کار پیدا شي.

د بلخ ولسوالۍ یو تن قومي مشر الحاج عبدالقیوم وویلې چې ملت د حکومت نه ډېرې زیاتې هیلې لري خو دمرکزي حکومت په موجودیت کې د بلخ په ولسوالۍ حمله وشوه، زموږ دیو تن دوه پښې قطع شوي، دخواجه پارسا جومات چې دوه سوه کلن تاریخي قدامت لري، په خپل منځي جګړو کې تخریب شو، نو بې وسلې کولو پروسه باید دلته عملي شي او وسله وال ګروپونه باید د بلخ د ولسوالۍ نه ووځي. دچاربولک د ولسوالۍ یو تن قومي مشر د شېر افضل خان په نامه هم دچاربولک له ولسوالۍ نه د وسله والو ګروپونو د وتلو غوښتنه وکړه، ده وویل چې زموږ حاصلات لکه د پخته (پنبه) خریداري د دولتي چارواکو له خوا انحصار شوې ده او دا انحصار باید له منځه ولاړ شي او موږ باید پرېږدي چې خپل حاصلات په ازاده توګه په بازار کې خرڅ کړو ، ده وویلې چې د نظامي تشکیلاتو کمښت ضروري دی، ځکه دوی پر خلکو اعاشه حواله کوي او پنځلس ورځې کیږي چې دجنګونو له لاسه زموږ مکاتب ټول تړل شوي دي. دغه مشر زیاته کړه چې حکومت زموږ نه یوه کیلو پنبه په (۱۵) افغانۍ اخلي حال داچې په یوه کیلو زموږ (۲۰) افغانۍ مصرف کیږي، موږ د اوه کیلو غنمو په مقابل کې یو کیلو چای او د (۵۰) کیلو غنمو په مقابل کې یوه کیلو غوښه اخلو، داسې کسان هم شته چې کله د جنرال دوستم خواته ځي په ځان دعلي قل نوم ږدي او کله چې داستاد عطا خواته ځي نو پر ځان دعلي ګل نوم ږدي او کله چې د وحدت حزب خواته ځي په ځان دعلي داد نوم ږدي، همدغه کسان دي چې دوی په جنګ اچوي. یو بل

تن سپین ږیري د عطامحمد قریه دار په نامه چې د چمتال دولسوالۍ اوسیدونکی و وویلې چې که امنیت نه وي د مرکز یو حکم هم دلته نه عملي کیږي، دلته ملت د جنګ سالارانو له لاسه په سر ولاړ دی او هر څوک چې دوه میله وسله ولري د خپلې سیمې پادشاه دی.

یو بل دقاري عبد الصمد په نامه وویلې چې اوس موږ ته امید پیدا شوی چې حکومت زموږ پوښتنه کوي خو دا مریض افغانستان دېرش کلن مریض دی او وخت ته ضرورت لري چې جوړ شي. استاد عطامحمد نور په اخر کې وویلې چې موږ د دولت هر امر منو، امنیت او دخلکو عزت غواړو او دامنیت شورا د وروستیو پریکړو ملاتړ کوو.

د بلخ دولسوالۍ د لیدلونه وروسته بېرته مزار ښار ته ستانه شولو او دیوناما په دفترکې مو د PRT د قوماندان سره وکتل. دیوناماداستازی او PRT دقوماندان نظر دا و چې د لوی ځارنوالۍ نه باید یو باصلاحیته هیئت مزار شریف ته راشي تر څو داختطافونو مسائل بررسي کړي دلته ځارنوالان دمحلي چارواکو له خوا تهدید شوي دي او پوره بررسی نه شی کولای.

دبلخ په ولایت کې د فیصلې متن په لاندې ډول و:

فیصله کمیسیون مؤظف در ولایت بلخ
شهر باستاني مزار شریف ۴/۸/۱۳۸۲

بمنظور تطبیق فیصله شورا امنیت ملي و مجلس کابینه اصلاحات لازم در پنج ولایات شمال در شهر مزار شریف مورخ ۴ عقرب ۱۳۸۲ فیصله ذیل بعمل آمد.

۱-به اساس منظوری مقام ریاست دولت انتقالی اسلامي افغانستان محترم برید جنرال محمد اکرم خاکریزوال بحیث قوماندان امنیه ولایت بلخ

۲-محترم برید جنرال عبدالرزاق بحیث آمر امنیت ولایت بلخ

۳-الی تعین اشخاص مؤظف ذوات آتی بحیث سر پرست دربست ذیل تعین گردیدند.

-محترم انجینر حبیب الله رئیس پوهنتون بلخ بحیث سر پرست والي بلخ باحفظ پست قبلي

- محترم محمد ظاهر وحدت بحیث سرپرست معاون ولایت بلخ

- محترم محمد یونس مقیم بحیث سرپرست شاروال بلخ

- به اساس فیصله وتصمیم وزارت امور خارجه نماینده وزارت امور خارجه در شهرمزار شریف تبدیل و شخص مسؤل متعاقباً معرفی میگردد.

- به اساس تصمیم ریاست عمومي امنیت ملي محترم جنرال عبدالخلیل عامل به صفت رئیس امنیت ملی فاریاب تعین وتقرر حاصل نموده است.

- همچنان تغیرات مشابه درسایر ولایت بعدا عملی میگردد وشخصیت های که از وظایف سبکدوش گردیده اند درظرف وقت کم مقرر میگردد.

۴-قوماندان امنیه ولایت بلخ به همکاری هیئت های رهبری قول اردوهای ۷ و ۸ ومقام ولایت بلخ درهماهنگی باقطعه اعزامی پولیس مرکز در اخراج پوسته های داخل شهر ومحدودیت اسلحه درشهر طبق فیصله کمیسیون امنیتي مزار شریف وجا بجا نمودن پر سونل در عوض قرارگاه های اخراج شده از شهراقدامات مقتضی بعمل مي آورند.

۵-وزارت محترم دفاع ملی به همکاری مقامات محلی **PRT** و دفتر یوناما سلاح و مهمات اسلحه ثقیله (ماشیندار **14 mm**وبالا تر ازآن . هاوان **82mm** وبالاتر از آن، تمام راکت انداز ها ، تمام وسایط توپچی به شمول توپچی راکتی تانک ، ماشین محاربوی پیاده وزره پوش در تمام بلخ، ولایات شمالی که قطعات نظامی موجود میباشد تثبیت و شرایط را برای جمع آوری آن مساعد نموده وتمام این سلاح ها توسط وزارت محترم دفاع ملی الی آخر عقرب سال **۱۳۸۲** جمع آوری وتحت نظارت **PRT**قرار داده میشود.

اشخاص آتی فیصله مذکور را امضاً نمودند:

الحاج ستر جنرال عبدالرشید دوستم

مشاورخاص ریاست ۱۰۱۰ در امور امنیتي ونظامي

سردار سعیدي رئیس زون شمال حزب وحدت اسلامي افغانستان

الحاج اسحاق رهگذر والی بلخ

دگر جنرال بسم الله خان لوی درستیز

علی احمد جلالي رئیس کمیسیون مؤظف و وزیر امور داخله کشور

(پورتنی سند د دوی امضاء گانو سره ددې کتاب په اخره کې ضمیمه دی.)

له چپې خوا کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالي ، دافغانستان ولسمشر حامد کرزی او د لوګر والي محمد امان حمیمي (لوګر د محمد اغي ولسوالی)

ولسمشر حامد کرزی او د امریکا سفیر زلمی خلیل زاد

ښاغلی حامد کرزی د یو شمیر چارواکو ، قومي مشرانو او دښونځي زده کوونکو په منځ کې (لوګر محمد اغه ولسوالی)

له ښي خوا څخه لومړی زلمی خلیل زاد ، علي احمد جلالي ، حامد کرزی ،شهزاده مسعود ، زلمی رسول ،محمد یو سف پښتون او ولي منور (لوګر محمد اغه ولسوالي)

علي احمد جلالي د تاجکستان د کورنیو چارو وزیر سره (دوحه ، قطر)

ښاغلی حامد کرزی او شاه محمود میاخیل د کورنیو چارو د وزارت د پولیسو د عالي رتبه منصبدارانو سره (دارلامانې)

له کیڼ خوا نه لومړي قطار، شاه محمود میاخیل، شهزاده مسعود، محمد عمر داودزی، زلمی رسول، زلمی خلیل زاد (USID)مشر، جاوید لودین، محمد یوسف پښتون، امیره حق (UNAMA) مرستیاله،شیدا محمد ابدالي ،جنرال عبدالهادي خالد او ولي منور (لوګر محمد اغه ولسوالي)

ښاغلی علي احمد جلالي او شاه محمود میاخیل (دوحه قطر)

د پاکستان د کورنیو چارو وزیر فیصل صالح حیات او شاه محمود میاخیل (کابل انټر
کانټیننټل هوټل)

ښاغلی علي احمد جلالي اورسره پلاوی دقطردحکومت داستازی سره کتنه (دوحه قطر)

ډګر جنرال هلاالدین هلال او شاه محمود میاخیل (دوحه قطر)

له کیڼې خوا نه لطف الله مشعل ، ډګرجنرال هلال الدین هلال ،جنرال عبدالرحمن او شاه محمود میاخیل (دوحه قطر)

ښاغلی علي احمد جلالي د قطر حکومت له استازیواوکنفرانس ګډونوالو سره (دوحه قطر)

ښاغلی علی احمد جلالی او ورسره پلاوی د ایتالیا دبهرنیو چارو وزارت دمرستیالی سره کتنه (دوحه قطر)

دقطر شيخ حسن له خوا په جوړه شوې ميلمستيا کې ښاغلی علي احمد جلالي او ورسره پلاوی
دکينۍ خوا څخه په قطر کې دافغانستان سفير ، ډګر جنرال هلال الدين هلال ، علي احمد جلالي ، شيخ حسن ،
شاه محمود مياخيل، ډګر جنرال عبدالجميل جنبش او ډګر جنرال صبغت الله صايق (دوحه قطر)

-

شاه محمود میاخیل او ترځنګ یې د کابل والي ښاغلی سید حسین انوري او قومي مشران دکابل د استالف ولسوالۍ د تعمیر د بنسټ د ډبرې د ایښودلو په حال کې

بامیانو کې د نوي والي اغلی حبیبه سرابي معرفي کول (بامیان)

شاه محمود میاخیل په بامیانوکی د قومي مشرانواو د کورنیو چارو وزارت د منسوبینو په منځ کې (بامیان)

دبامیانو د نوي والي اغلی حبیبه سرابي معرفي کولو مراسم (بامیان)

شاه محمومد میاخیل د بامیان ولایت د چارواکو سره د بودا مجسمو دکتلو پرمهال(بامیان)

د۲۰۰۴کال دجمهوري رياست ټاکنې دټاکنو ديوې حوزې څخه کتنه، شاه محمود مياخيل او د مکرويانو د سيمې دپوليسو مشرسمونوال ګلا جان (کابل)

د شاه شهيد په سيمه کې د ټاکنو له حوزې څخه کتنه (کابل)

په صدارت کې له رای اچونې وروسته شاه محمود میاخیل له خبریالانو سره خبرې کوي

د کارته نو په سیمه کې شاه محمود میاخیل د ټاکنیزې حوزې څخه د کتنې پرمهال

شاه محمود میاخیل اودکابل والي ښاغلی سید حسین انوري د کابل
دسروبي ولسوالۍ دبنسټ ډبره ږدی. په انځور کې عبدالمالک صدیقي هم تر سترګو
کیږي (سروبي ولسوالي کابل)

د کابل د کلکانو ولسوالۍ دنوې ودانۍ دبنسټ ایښودنې مراسم شاه محمود میاخیل د کابل والي انوري اونور قومي او دولتي مشرانوسره (کابل کلکان)

دپولیسو دفراغت او شهادتنامو دویشلو مراسم د ښې خوانه ډګر جنرال نورالله ځل ، ډګرجنرال شیرآغا روحانی، امنیتی معین ښاغلی ضرار احمد مقبل ،شاه محمود میاخیل ،ډګر جنرال سید محمد خان ، تورن جنرال سید کمال سادات او ډګر جنرال صبغت الله صایق

د لوګر ولایت د سرخ اباد ولسوالۍ د لومړني ښوونځي څخه کتنه دغه ښوونځی چې یوې امریکایې ښځې له
خوا چې په عکس کې ښکاري رغول شوی دنومورې ښځې زوی د ۱۱ سپتمبر په پیښه کې وژل شوی اوس دغه
ښځه هم مړه ده په عکس کې د لوګر دمعارف ریس غروال ، او انجنیر محمد اشرف پوپل هم لیدل کیږي

شاه محمود میاخیل او د لوګر والي محمد امان حمیمي د قومي مشرانو سره د روغبړ پر مهال (لوګر)

دلوګر ولایت د ودانۍ دبنسټ ایښودلو مراسم (لوګر

د لوګر ولایت دسرخ اب دانجونو د ښوونځي دکار له بهیر څخه کتنه (لوګر)

د لوګر ولایت دسرخ اب دانجونو د ښوونځي دکار له بهیر څخه کتنه: په عکس کی شاه محمود میاخیل او مشاور وزیر شاهزاده مسعود د لوکر دمعارف ریس غروال سره (لوګر)

کابل نه شمالی ولایاتوته سفر: دمخابراتووزیر محمد معصوم ستانکزی،شاه محمود میاخیل، محترم عبدالرحمن معقول او محترم انوری د سمنګانو ددولتی چارواکو سره روغبړ

شمالي ولايتو ته کاري سفر د کينې خوا نه اغلی امنه افضلي ،د ولسمشر مرستيال محمد کريم خليلي، شاه محمود مياخيل ، ښاغلی معصوم ستانکزی اوښاغلی جمعه خان همدرد

شمالي ولايتونو ته د کاري سفر دموټرو د کاروان يوه بيلګه

دسمنګانو ولایت په ایبکو ښار کې دوالی غلام حسین شفق سره (شمال ته کاري سفر یو څنډه)

د شمال دکاري سفر په ترڅ کې په ایبکو ښار کې په هغه غونډه کې ګډون چې د کابل
څخه د ورغلي پلاوی لپاره جوړه شوې وه

دولسمشر مرستیال محمد کریم کریم خلیلي او ورسره پلاوی په ایبکو کې دتخت رستم څخه د لیدلو پر مهال

دولسمشر مرستیال محمد کریم خلیلي او ورسره پلاوی په مزار شریف کې د حضرت علي کرم الله وجهه د روضي څخه دلیدنې پرمهال

دولسمشر مرستیال محمدکریم خلیلي په مزار شریف کې د خبریالانو پوښتنو ته ځواب وایي

د تاشقرغان په سیمه کې د بلخ والي عطا محمد نور د کابل ښځه ورغلي پلاوی سره خدای په اماني کوي

شاه محمود میاخیل دپولیسو د اکاډمۍ دقوماندان ډگر جنرال محمد موسی نعیمی سره (دکورنیو چارو وزارت)

دکینې خوا نه جنرال محمد شفیق فضلي ، جنرال نعیمی ،شاه محمود میاخیل، جنرال مطیع الله او جنرال محمد حبیب ناصري (دکورنیو چارو وزارت)

د کورنیو چارو وزارت د پیژنتون د اسنادو د کمپیوتري کولو مراسم : دکنړ خوانه شاه محمود میاخیل ، جنرال شیراغا روحاني ،انجنیر محمد حسیب لطیفي ، جنرال سید محمد خان او جنرال محمد ناصر هاشمي

د کورنیو چارو وزارت د پیژنتون د اسنادو د کمپیوتري کولو نه کتنه

بغلان ته دنوي والي جمعه خان همدرد د معرفي کولو لپاره تلۀ او په سالنګونو کې د زياتو واورو وريدو له امله ودريدل

شاه محمود مياخيل د کورنيو چارو وزارت رئيسانو او قوماندانو سره (ارګ ماڼۍ)

افغاني پلاوی د بلجیم دبروکسل په ښار کې

شاه محمود میاخیل د کنړ ولایت دامنیه قوماندان جنرال مطیع الله خان ساپي
اودکورنیو چارو وزارت د قرارګاه د قوماندان سمونوال عبدالوحید سره (دکورنیو چارو وزارت)

میدان وردګو ولایت د نوي والي عبدالجبار نعیمي معرفي کولو مراسم : په عکس کې شاه محمود میاخیل ، ښاغلی سید حامد ګیلاني ، ښاغلی سید محمد ګیلاني او پخواني والي راز محمد دلیلي هم لیدل کیږي

شاه محمود میاخیل د وردګو دپخواني والي راز محمد دلیلي سره (دنوي والي جبار نعیمي د معرفي مراسم)

شاه محمود میاخیل د کنړ ولایت د نورګل ولسوالۍ دنوې ودانۍ د بنسټ
ډبرې دایښودلو پر مهال

شاه محمود میاخیل د کنړ ولایت د نورګل ولسوالۍ دنوې ودانۍ د بنسټ
ډبرې دایښودلو پر مهال دکنړولایت مرستیال حاجی محمد روزی سره

د بهرينو چارو وزارت مرستيال حيدر رضا سره يادګاري عکس (سویډن ستاکهولن)

دبلخ ولايت دشولګرې ولسوالۍ نه کتنه ، دښي خوانه مير عبدالرحمن معقول ،شاه محمود مياخيل او دبلخ ولايت مرستيال محمد ظاهر وحدت ليدل کيږي

دبلخ ولایت د شولګرې ولسوالي د ودانۍ دکار له بهیر څخه لیدنه

د بلخ ولایت دشولګرې ولسوالي دخلکو سره کتنه

د بلخ ولایت د شولگري ولسوالۍ په جامع جومات کې د خلکو سره خبرې

د بلخ ولایت دشولگرې ولسوالۍ د پولیسو دقطعې معاینه

دبلخ ولایت دشولګرې ولسوالۍ د صحي کلینک د منسوبینو څخه کتنه

د پکتیا ولایت له قومي مشرانو سره کتنه ، په عکس کې دمخابراتو وزیر محمدمعصوم ستانکزی او د کورنیو چارو وزارت سلا کار معین مرستیال هم لیدل کیږي

کنړ ولایت ته د نوي والي اسدالله وفا د معرفي کولو مراسم

کنړ ولایت ته د نوي والي اسدالله وفا ته د کنړ د خلکو هرکلی

کنړ نوي والي اسدالله وفا ته دکنړ د خلکو هرکلی

شاه محمود میاخیل دکنړ نوي والي اسدالله وفا د معرفي کیدولو په مراسمو کې د کنړ خلکو ته ویناپر مهال

دخاص کنړ د ولسوالۍ د قومي مشرانو سره لیدنه (د کورنیو چارو وزارت)

د پکتیا ولایت څخه کتنه په عکس کې له کښې خوا څخه ښاغلي هر یو شریفي ، شاه محمود
میاخیل ،محمد معصوم ستانکزی ، محمد احسان ضیا او معین مرسیتال (دګردیز هوایي ډګر)

دپکتیا والي اسدالله وفا سره کتنه:د کینې خوانه امنیه قوماندان جنرال حی ګل سلیمانخیل،ښاغلی هریوفضل احمد عظیمي ،شاه محمود میاخیل، اسدالله وفا او محمد معصوم ستانکزی (ګردیز ښار)

دجمهوری ریاست د ټولټاکنو په مهال شاه محمود میاخیل دکورینو چارو وزارت ویاند لطف الله مشعل اوجنرال عبدالمنان فراهی د استقلال لیسه په حوزه کی

پاکستان ته دکورنيوچارو د وزير رسمي سفر
۲۰۰۳م کال دجولای د مياشت ۲۳ـ ۲۴مې نېټې پورې

د پاکستان د اسلامي جمهوريت د کورنيو چارو وزير ښاغلي فيصل سيدصالح حيات د افغانستان د کورنيو چارو وزير علی احمد جلالي ته ځو ځله بلنه ورکړې وه چې داړيکو دښه والي او ګډې همکاری لپاره پاکستان ته سفر وکړي. هماغه و چې دکورنيو چارو وزير د يو لوړپوړي هيئت په مشرۍ دجولای په **۲۳** مه نيټه پاکستان ته رسمي سفر وکړ چې په دغه سفر کې د کورنيو چارو د وزارت امنيتي مرستيال ډګرجنرال هلال الدين هلال، دکورنيو چارو د وزارت د تروريزم سره دمبارزې پر ضد رئيس تورن جنرال عبدالجميل جنبش، د کورنيو چارو دوزارت د استخباراتو رئيس جنرال نعمت الله جليلي، په پاکستان کې دافغانستان سفير ننګيالی طرزی او ما د کورنيو چارو د وزير د سترسلاکار په توګه ګډون درلود.

زموږ الوتکه دسهار په نهه بجو او شلو دقيقو داسلام اباد په هوايي ډګر کې کښته شوله چې د پاکستان د کورنيو چارو وزير ښاغلي فيصل صالح حيات دنورو لوړ پوړو چارواکو سره په هوايي ډګر کې هرکلي ته ولاړ وو. دروغبړ نه وروسته ښاغلي فيصل صالح حيات وويلې چې لومړی به زموږلپاره هغه استوګن ځای ته چې د اسلام اباد په **Marriott** هوټل کې تيارکړی دی لاړ شواو هلته به له لږې دمې نه وروسته په يولسو بجو او دېرش دقيقو د پاکستان له صدراعظم مير ظفرالله خان جمالی سره موليدنه ترتيب کړې ده.

په هوټل کې دلږ دمې نه وروسته کله چې موږ د پاکستان د صدر اعظم دفتر ایوان صدر ته لاړونو ښاغلی جمالي یو څو دقیقې ناوخته راغی، موږ چې دپاکستان د پلاوي سره په غیررسمی خبرواترو بوخت وو، د پاکستان د کورنیو چارو د وزارت سکرترجنرال له جلالي صیب څخه دګوریلایي جنګونو په اړه پوښتنه وکړه او ویې ویلې چې ستاسې بیوګرافي مې په انټرنیټ کې لوستلې او ډېر کتابونه مو لیکلي دي.

کله چې جلالي صیب د خوشال خان خټک د دورنه راپدې خوا دګوریلایي جنګونو په اړه معلومات ورکړل نو د کورنیو چارو د وزارت سکرترجنرال سره نورې پوښتنې نه وې، نورې خورې ورې پوښتنې یې پیل کړې،بیا یې پوښتنه وکړه چې ایا د دري الفبا د عربي ژبې په شان ده او که څنګه؟ داچې د اردو ژبې ډېره برخه دري ده نو نوموړي باید داسې پوښتنه نه وی مطرحه کړې خو دې د جلالي صیب د خبرو تر تاثیر لاندې راغلی وه.

دپاکستان د صدارت مانۍ مخکې ما له داخل څخه نه وه لیدلې، کله به چې د هجرت پر مهال اسلام اباد ته تللو نو له بهره مودغه مانۍ (ایوان صدر)لیدله چې د سترې محکمې تر څنګ په یوه لیکه پرته وه. له بهر هم ډېره ښکلې معلومیده خو دننه هم ډېره زیاته ښایسته وه، په دغه کتنه کې له جلالي صیب سره یوازې امنیتي معین هلال الدین هلال،په پاکستان کې د افغانستان سفیر ننګیالی طرزي اوزه ملګري وواودزمونږ دپلاوي نور ملګري په هوټل کې پاتې شول.

کله چې صدراعظم میر ظفر الله خان جمالي راغي نو لومړی یې وویل پاکستان ته ښه راغلاست جلالي صیب ورته وویلې چې ډېره ښه ده چې بیا دې وینم، ستاسې د میلمه پالنې او داچې وخت مو راکړ چې درسره

وګورو هم مننه کوم، (دا باید ووایم چې دا خبرې ټولې په انګلیسي ژبه وي).
ښاغلي جمالي وویلې چې ډېر خوشاله یم چې په لوړ موقف کې مو ګورم، له دې معلومیده چې جلالي صیب او جمالي له وړاندې سره هم پیژندل.
جلالي صیب وویلې چې زموږ د دواړو هېوادونو تر منځ روایتي دوستي د دواړو هېوادونو په ګټه ده، تاسې له افغانانو سره په تېرو پنځه ویشت کلونو کې مرستې کړې دي خو وروستۍ کومه پېښه چې په کابل کې (د پاکستان اسلامي جمهوریت پر سفارت حمله وشوه) یو غېر متوقعه پېښه وه هیله لرم چې د دواړو هېوادونو پر اړیکو به ناوړه اغیز ونه کړي.
ښاغلي جمالي وویلې چې ګیله خلک له نږدې دوستانو څخه کوي.
جلالي صیب وویلې چې موږ باید داپېښه تر شا پرېږدو او دمسائلو دحل لارې چارې ولټوو، ځکه چې موږ د تروریزم سره په جګړه کې یو او موږ هره ورځ د مشکلاتو سره مخامخ یو که څه هم پاکستان دکرښې دې خوا خپل کوششونه کړي دي خو ډېرو هڅو ته اړتیا ده چې افغانستان ته د ترهګرو د اوښتنې مخنیوی وشي، موږ پر چا پړه نه اچو.
ښاغلي جمالي وویلې چې دافغانستان دبهرنیو چارو وزېر ډاکتر عبدالله عبدالله موږ ملامتوي.
جلالي صیب وویلې چې ځینې وخت د کرښې څخه ځینې کسان افغانستان ته د ورانۍ په موخه راوړي، دغه کار سړی بدګمانه کوي خو ګډو هڅو ته اړتیا ده چې د تروررېزم مخنیوی وکړو، پاکستان هم د قومي

او مذهبي کشمکشونو څخه متضرره کیږي خو یوازې ګډې هڅې کولای شي چې د دا ډول پیښو مخنیوی وکړي.

جلالي صیب وویلې چې موږ دپاکستان پر وړاندې هیڅکله بده اراده نه لرو او په کابل کې د پاکستان دسفارت دسوځیدو د پیښې په اړه ښنه غواړو او د دې قضیې په اړه مو شپږ کسه هم نیولي دي.

ښاغلي جمالي وویل چې ډېره زیاته مننه، موږ باید په وضاحت او صداقت سره خبرې وکړو، پخوا که دپاکستان د حکومت موقف هر څه و، په هغې نه غږیږو خو د یولسم سپټمبر د پیښې وروسته دپاکستان حکومت د متحدینو دقوتونو او د حامد کرزي د حکومت نه ملاتړ کړی دی او د تروریزم په مقابل کې د جګړې په لومړۍ کرښه کې پروت دی ، دپاکستان په تاریخ کې د ا لومړی ځل دی چې موږ دومره قواؤې قبایلي سیمو کې ځای پر ځای کړې دي. مګر بد بختانه بیا هم موږ ملامتیږو ، موږ غواړو د دواړو غاړو ترمنځ روابط ښه شي، اوس جمال په پاکستان او جلال په افغانستان کې دی. موږ ستاسې دتحقیقاتو (دسفارت په هکله) هرکلی کوو ، خو متاسفانه چې هم هلته او هم دلته داسې کړۍ شته چې نه غواړي د داوړو هېوادونو ترمنځ دوستي تقویه شي چې دا د تروریزم څخه بدتره خبره ده، زموږ نیت همدا دی چې د دواړو هېوادونو ترمنځ ښه راوبط وي اونور هم ښه شي او ټول افغانان وکړای شي چې خپل وطن ته ستانه شي. افغان مشر ښاغلي حامد کرزي له موږ غوښتي چې مهاجر افغانان باید تر یو وخته په پاکستان کې پاتې شي چې موږ ورسره دا خبره منلې ده.

موږ غواړو مرسته وکړو او په افغانستان کې بهتري وګورو خو د مهاجرو ساتل یو خطر او یو قمار دی. افغانستان یواځنی هېواد دی چې دخارجیانو اشغال نه مني او دا په ځای وخت دی چې موږ باید مرسته

وکړو ، مخکې له دې چې موږ مسائل د مطبوعاتو له لارې مطرح کړو ښه به دا وي چې د ديپلوماسۍ له لارې مسائل حل کړو ، که مسائل د مطبوعاتو له لارې مطرح کيږي نو موږ هم مجبور يو چې د مطبوعاتو له لارې وغږيږو ځکه چې موږ دلته پارلمان لرو او په پارلمان کې زموږ دحکومت مخالفين ډير قوي دي او له ما نه هميشه د افغانستان په هکله پوښتنه کوي.

جلالي صيب په ځواب کې وويل: ډيره زياته مننه زه تاسره موافق يم خو موږ هم دفشار لاندې يو. دګوشتي، باجوړ، چمن او وزيرستان له لارې تروريستان افغانستان ته داخليږي، افغانان هم له موږ توقع لري چې يو څه بايد وکړو ، جمال ښه نوم دی او دا توقع بايد له يو بله ولرو وايې چې وروري به کوو حساب ترمنځه، يو بل ته به ارزښت ورکوو، دا د افغانستان لپاره خردمندانه نه ده چې له پاکستان سره خراب روابط ولري.

زه ستاسې انګيرنې پرځای ګڼم چې زموږ ترمنځ د روابطو دنه ښه کولو موانع بايد له منځه يوسو.

ښاغلي جمالي وويل: زما دهيواد اوافغانستان ګټې سره نغښتې دي خو په افغانستان کې د نورو هيوادونو لکه دهند دنفوذ پراختيا چې موږ ګورو زموږ د انديښنې سبب ګرځي، افغانستان د مرکزي او جنوبي اسيا ترمنځ يو مهم هيواد دی، دتيلو پايپ لاين او تجارتي کرښې د افغانستان نه تيريږي، په کندهار کې زه د هندوستان دفعاليتونو نه راضي نه يم، همدارنګه په هرات يا زاهدان کې هم د دوی فعاليتونه د انديښنې وړ دي، موږ (افغانستان او پاکستان) د ويني ورونه يو.

جلالي صيب وويل چې موږ په افغانستان کې هيڅ هيواد ته اجازه نه ورکوو چې دپاکستان پرضد فعاليت وکړي او دا زموږ په ګټه هم نه ده،

هند دافغانستان سره روايتي دوستي لري او دا بايد د دې باعث نه شي چې زموږ روابط خراب کړي.

په اخره کې د پاکستان صدراعظم مېر ظفر الله جمالي د جلالي صيب نه وغوښتل چې د ده سلامونه ښاغلي کرزي ته ورسوي. دپاکستان صدر اعظم سره ليدنه ډېره مختصره وه او صرف تعارفي بڼه يې درلوده.

د دې نه وروسته زموږ پلاوی د پاکستان دکورنيو چارو وزارت ته دنورو خبرو لپاره لاړو، لومړی د افغانستان د کورنيو چارو وزير علي احمد جلالي او د پاکستان د کورنيو چارو وزير فيصل سيد صالح حيات د پنځوسو دقيقو لپاره دوه په دوه سره وکتل او وروسته د دواړو هېوادونو پلاوي شريکه غونډه درلوده.

په دې غونډه کې لومړي دپاکستان د کورنيو چارو وزېر ښاغلي فيصل صالح حيات، جلالي صيب او ورسره راغلي پلاوي ته هرکلی ووايه او ويې ويل چې د ښاغلي کرزي له سفر وروسته ستاسې سفر ډېر مهم دی چې په ډېرو مسائلوبه سره خبرې وکړو، هغه مسائل چې زموږ د دواړو هېوادونو پر اړيکو تاثېر لري .نوموړي زياته کړه چې موږ له افغانانو سره تاريخي روابط لرو، موږ تل دافغانانو ترڅنګ د ټولو چلنجونو تر څنګ دريدلي يو او په راتلونکي کې به هم ستاسې ترڅنګ ولاړ يو.

په دې وخت کې په پاکستان کې هوا ډېره ګرمه وه، نو ښاغلي فيصل حيات وويل د موقع نه په استفاده غواړم چې دهوا دګرم والي په هکله معذرت وغواړم، ده زياته کړه چې زه اميد لرم چې زموږ خبرې به ګټورې او سازنده وي او مسائلوته بايد د حل لارې پيدا کړو، له دې وروسته يې خپل ورسره پلاوی افغاني پلاوی ته ور وپېژنده.

جلالي صیب د پاکستان د کورنیو چارو وزیر د صمیمانه خبرو څخه مننه وکړه او په خپل نوبت یې ورته افغان پلاوی وروپیژنده او وروسته یې وویل: داډېره ښه موقع ده چې نن سهار مو د پاکستان صدراعظم سره وکتل، زموږ روابط یوازې دګاونډیتوب په بنیاد نه دي بلکې داوړه هېوادونه دیوشان ګواښونو سره مخامخ دي او د دواړو هېوادونو ترمنځ ګډې همکارۍ ته ضرورت دی ، زموږ چلنجونه نهایت زیات دي چې خپلې اداري له سره جوړې کړو ، نو دپاکستان په ګډون نړیوالې مرستې ته اړتیا لرو ، موږ دتروریزم پر وړاندې ګډې مبارزې ته ضرورت لرو چې په خپلو هېوادونو کې امن راولو.

د پاکستان د کورنیو چارو وزیر ښاغلي فیصل حیات وویل: پاکستان ستاسې خپل کور دی، موږ د تروریزم پر وړاندې مبارزې ته ژمن یو او دا د دواړو هېوادونو او نړیوالې ټولنې په ګټه هم ده، موږ غواړو دتروریزم د ټولو ډولونو پر ضد مبارزه وکړو ، جنرال مشرف په دې هکله خپله قوي اراده ښودلې ده. موږ د ټولو هغه ګوندونو او ادارو فعالیتونه بند کړي چې قومي او مذهبي تبعیضاتو ته لمن وهي .په پاکستان کې هم داسې عناصر شته چې زموږ امنیت تهدیدوی او موږ باید د دوی پر ضد جدي اقدام وکړو که دا فعالیتونه زموږ د سرحد شرقي لوري ته وي او یا هم غربي لوري ته، موږ دکابل قرارداد(د ډیورنډ کرښې معاهدي) (۱۸) له مخې

(۱۸) ددې خبرې یادونه ضروري ګڼم چې کله د ډیورند معاهده په کال (۱۸۹۳) کې امضا کېدله پاکستان اصلاً وجود نه درلوده او دا معاهده د بریتانوي هند سره د امیر عبدالرحمن خان له خوا لاسلیک شوي ده او د افغانستان یو حکومت هم د ډیورنډ د کرښې معاهده تر اوسه پورې په رسمیت نه ده پیژندلې.

(۱۹) کله چې محمد یونس قانوني د کورنیو چارو وزیر وو نو د کورینو چارو وزارت یو شمېر د پولیسو افسران هند ته د روزنې لپاره لېږلي وو نو د پاکستان حکومت وار وار دا غوښتنه کوله چې که افغانستان پاکستان ته هم یو څه پولیس د روزنې لپاره ولېږي خو د افغانستان حکومت په دننه کې ددې غوښتنې په هکله متضاد نظرونه لرل. ددې لپاره چې د دواړو هېوادونو ترمنځ توازن په نظر کې ونیول شي جلالي صیب وروسته ډېر محدود کسان چې تعداد یې تقریباً دېرش کسو ته رسیده د پولیسو افسران د کمې مودې لپاره پاکستان ته دزده کړو لپاره ولېږل.

اړیو چې په داوړو اړخونو کې امنیت تامین کړو، موږ به د افغانستان د ترقۍ سره مرسته کوو او دازموږ په فکر کې ده خو بعضې وخت ځینې خنډونه رامنځ ته کیږي او موږ غواړو چې هغه خنډونه له منځه یوسو، موږ په کُلي توګه دټولو سرحدونو نه هغه خوا مداخلې په خاصه توګه په افغانستان کې په کلکه ردوو، موږ ارزو لرو چې ښاغلی حامد کرزی او دهغه حکومت موږ سره دوستي ولري او موږ د افغانستان ازادي او سوکالي غواړو، موږ دافغانستان د بیارغونې لپاره زیاتې پیسې تخصیص کړي خو د امنیتي وجهې له امله لا تر اوسه دغه کمکونه مصرف شوي نه دي.که څه هم پاکستان په خپله محدود امکانات لري خو بیا یې هم له افغانستان سره د سل میلونو ډالرو د مرستې وعده کړې ده،موږ د افغان پولیسو د روزنې لپاره هم یو څه پیسې جدا کړي دي(۱۹) موږ به د پاکستان دپولیسو د اکاډمۍ نه کتنه هم وکړو او د پولیسو د روزنې په اړه به لومړني معلومات تاسې ته درکړو، خلاصه دا چې امنیت د دواړو ملکونو لپاره فوق العاده اهمیت لري ،په سرحد کې مشکلات باید د تفاهم له لارې حل شي. موږ دې ته حاضر یوچې دمهاجرینو په بېرته ستنیدنه او دپولیسو په روزنه کې تاسې سره مرستې وکړو، دافغان مهاجرو په هکله د ملګرو ملتونو دفتر**UNHCR** او زموږ د ارقامو ترمنځ اختلاف شته، افغان مهاجرینو تعداد په پاکستان کې تر دوه میلیونو پورې اټکل کیدای شي شاید چې غېر رسمي ارقام له دې هم اوچت وي، په سرحد کې موږ د مخدره موادو د قاچاق په اړه اندیښنه لرو، دواړه ملکونه باید دملګروملتونو په مرسته د دې مخنیوی وکړي ځکه چې دمخدره موادو قاچاق پر پاکستان ډېره منفي اغیزه کوي، همدارنګه موږ باید پاکستان ته د غېر قانوني اجناسو د قاچاق په هکله هم خبرې وکړو

همداشان هغه افغان بندیان چې په پاکستان کې بندیان دي موږ به هڅه وکړو دهغوی دبند دمودې تر پشپړیدو پورې لازم سهولتونه برابر کړو او د دې ترڅنګ هغه پاکستاني بندیان چې په افغانستان کې بندیان دي دهغوی د راخوشې کولو هڅې هم باید وشي، په دې هکله باید ګډ کار وشي او ګډې همکارۍ ته ضرورت دی.

زموږ پالیسي دا ده چې د افغانستان په کورنیو چارو کې مداخله ونه کړو او هرهغه څه چې زموږ دګډو همکاریو مانع ګرځي هغه باید له منځه یوسو، ستاسې د مؤفقیت په هیله.

له دې وروسته جلالي صیب خبرې وکړې او ویې ویل: زه ستاسې پر خبرو ډېر خوشاله شوم چې تاسې وویل چې پاکستان به د ټولو هغو ګروپونو او ډلو پرضد اقدامات وکړي چې د افغانستان پرضد فعالیتونه کوي او دا کار به ډېر ژر تغیرات رامنځ ته کړي، زه عقیده لرم چې پاکستان به په دې کار کې جدي وي، زه د خپل اړخه د همکارۍ وعده کوم. موږ دخپلو ادارو او خاصتاً د سرحدي پولیسو په جوړولو او ریفورم باندې کار کوو، همدارنګه مامعلومات ترلاسه کړل چې تاسې هم په خپلو ادارو کې په ریفورم کارکوئ نبه به داوي چې له یو بله زده کړه وکړو. موږ غواړو په راتلونکو څو میاشتو کې دپولیسو روزنه چټکه کړو. موږ د پېښو د بررسۍ او د شواهدو راټولولو په ساحه کې خاصتاً د نوې ټیکنالوژۍ په ساحه کې زیات کومک ته ضرورت لرو، موږ به ستاسې د دې پشنهاد چې غواړئ دپولیسو په برخه کې مرسته کوئ غور وکړو.

افغانان په پاکستان کې شته او دپاکستان خلکو او حکومت ورسره هر راز مرستې کړې دي، تېر کال یو میلیون افغان کډوال خپل وطن ته ستانه شوي دي او امید دی چې دغه لړۍ لاپسې وغځیږي. په دې کې هیڅ شک

نه شته چې افغانان اوس دپاکستان له خلکو سره ډول ډول اړیکي لري دوی به تنګ راتګ لري نو امید دی چې دپاکستان حکومت په دې برخه کې همکاري وکړي، په ځانګړې توګه اسلام اباد ته څېرمه د کچه ابادۍ په کمپ کې باید افغان مهاجرینو سره له حوصلې کار واخستل شي. زموږ اطلاعات دا وایې چې پاکستان حکومت نږدې پنځه سوه افغانان یوازې په اسلام آباد کې په دې پلمه نیولي چې کارت نه لري، په بلوجستان کې هم ورته نیونې شوي چې موږ یې په اړه دقیق معلومات نه لرو، زموږ هیله ده چې د پاکستان حکومت به هغه افغانان چې په وړو جرمونو کې نیول شوي او د (۸ - ۹) کلونو پر بند محکوم شوي نو ددې کسانو دوسیې باید له سره وکتل شي او هیله ده چې خوشې شي. البته هرهغه څوک چې په غټو جرمونو تورن دي دوی باید سزا ووینې.

په افغانستان کې دپاکستاني بندیانو مسئله جلا ده، (۵۴۰) تنه پاکستانیان په شبرغان او (۱۰۳) کسه په کابل کې بندیان دي، په دې مسئله کې د امریکا حکومت هم دخیل دی، موږ هڅه کوو چې دا ټول بندیان کابل ته انتقال کړو او دوسیې یې تکمیل او ژرخوشې شي.

د مخدره موادو د کرکیله او قاچاق او بد امني په سیمه کې د اقتصادي رشد د کم والي له امله مخ په زیاتیدو ده. دا منطقوي او نړیواله مسئله ده او موږ کوشش کوو چې دنړیوالې ټولنې په مرسته یې مخنیوی وکړو تر څو چې د کوکنارو پر ځای متبادله کرکیله پیدا کیږي دا به ستونزمنه وي چې دا بوټی په اسانه له منځه لاړ شي، بل لوري ته وچکالۍ هم د کوکنارو په کښت کې زیاتوالی راوستی، موږ دکورنیو چارو وزارت په چوکاټ کې د مخدره موادو پرضد اداره جوړه کړې ده، د جرمني او انګلستان په مرسته په یوه همه جانبه ستراتیژۍ باندې کار کووچې په

سیمه او هم په نړیواله کچه د دې مخنیوی وکړو. یو ملک په یوازې توگه له دې سره مبارزه نه شي کولای، موږ د ایران او تاجکستان سره هم په دوه اړخیزه همکاریو کار کوو چې ایران په دې برخه کې وعده کړې چې په سرحدي سیمو کې به امنیتي پوستې جوړوي، د تروریزم برخه کې ځکه گډې همکارۍ ته اړتیا ده چې تروریزم د دواړو هېوادونو گډ دښمن دی او دواړه هېوادونه له دغې پدیدې څخه ځوریږي او زیانویني. زه د درې اړخیزه کمیسیون(۲۰) او کارونو ته سترگې په لاره یم چې په سرحد کې به د تاوتریخوالي په کمولو کې رغنده رول ولوبوي، موږ د یو بل د خاورې نیولو ته ضرورت نه لرو ،مننه.

له دې وروسته ښاغلي فیصل حیات وویل: چې موږ تیار یو چې د تروریزم مخه ونیسو ځکه موږ هم د تروریزم قرباني یو ، موږ خوشاله یو چې درې اړخیزه کمیسیون جوړ شوی دی او موږ د افغانستان د خپلواکۍ اوامنیت درناوی کوو، خودامنیتي وضعیت له امله ډېر پاکستاني قراردادیان له افغانستان څخه راوتلي او ځای یې هندي کمپنیو نیولی، د کچه ابادۍ مسئله به وځنډول شي خو بعضې اشخاص چې غېر قانوني لاس وهنو او جرمي مسائلو کې لاس لري باید مخه یې ونیول شي، موږ دوی ته مهاجر نه وایو بلکې دوی زموږ خویندې او وروڼه دي که چېرې تاسې د اسې لست چې د قانوني اسنادو په نه لرلو یعنې **Foreign Act** په اساس بندیان شوي وي، نو موږ ته یې راکړئ هغه به خوشې کړو او یا که د چا د بند موده پوره شوی وي اونه وي خلاص شوی، هغه به هم راخلاص

---

(۲۰) د افغانستان، پاکستان او امریکا ترمنځ درې اړخیز کمېسیون جوړېدلو ته اشاره وه تر څو د افغانستان او پاکستان د پولو په شاوخوا کې د تاوتریخوالي مخه ونیسي او گډې همکاري ته زمېنه برابره کړي.

کړو، مګر ځيني دا سې پيښې رامنځ ته کيږي چې منفي تاثيرات لري، دبيلګې په توګه په کابل کې دپاکستان پر سفارت حمله، که څه هم تاسې څه کسان نيولي دي او موږ ستاسې په اقدام خوښ يو خو دا لومړی ځل نه دی، موږ دامريکا او افغان حکومتونو سره دپاکستاني بنديانو په هکله غږيدلي يو او يو زماني چوکاټ به ورته تعين کړو خومګر موږ ته ويل شوي چې تقريباً (۱۰۵) کسه پاکستاني بنديان هند ته استول شوي دي او موږ يې ليست هم لرو.

د دې خبرو په جواب کې جلالي صيب وويل: غواړم د يوڅو خبرو وضاحت وکړم، پاکستانی‌کمپنۍ د امنيتي دلايلو پر بنسټ نه دي راوتلي، بلکې ستاسې کمپنيو د قرارداد مشخصات نه دي پوره کړي او همدا اوس په کندهار کې شپږزره پاکستانيان په کار بوخت دي، مامخکې هم وويل چې په کابل کې پر پاکستاني سفارت حمله غندو او د دې قضيې په اړوند مو کسان هم نيولي. ښاغلي کرزي هم د پاکستان له حکومت نه ښننه غوښتې او د اوښتي تاوان خساره يې هم ورکړې ده.په دې اړه زه هيڅ معلومات نه لرم چې ګواکې پاکستاني بنديان دې هند ته استول شوي وي که تاسې ليست لرئ موږ ته يې راکړئ موږ به پرې غور وکړو او موږ چمتو يو چې ټول مسائل دخبرو له لارې حل کړو.

د پاکستان د داخله چار وزير وويل: هغه افغانان چې اسناد نه لري نو د افغانستان سفارت دې همکاري وکړي چې دوی ته اسناد ورکړي شي، موږ ۷۷۰ کسه افغانان له بنده خلاص کړي دي موږ دځينو امنيتي ملحوظاتو پر بنسټ ځيني افغانان نيولي دي او په دې کې هم شک نه شته چې پوليسو به ځينې د پيسو په خاطر هم نيولي وي.

د افغانستان سفیر ښاغلي ننګيالي طرزي وويل: هغه لستونه چې موږ د افغان بنديانو برابر کړي دي هغه د بشر حقوقو او خيريه ادارو له خوا هم تائيد شوي دي، دابه مشکله وي چې موږ ټولو افغانانو ته پاسپورټونه ورکړو او يا هغوی په ويزو دلته راشي، د مخدره موادو دمخنيوي په اړه په نږدې راتلونکي کې د افغانستان د ولسمشر د ملي امنيت سلا کار زلمې رسول او دمخدره موادو دضد اداري رئيس مېرويس ياسني پاکستان ته راروان دي چې په دې اړه به تفصيلي خبرې په راتلونکې کې وشي. همدارنګه د مالي او تجارت وزيران هم راروان دي چې له پاکستان څخه افغانستان ته د غيرقانوني اجناسو په واردېدواوافغانستان ته دمالونوپه ترانزيت، له پاکستاني چارواکو سره خبرې وکړي او په ګډه به د دغه ستونزو د مخنيوي په موخه لارې چارې ولټول شي.

په پای کې جلالي صيب د پاکستان د کورنيو چارو وزير ښاغلي فيصل حيات ته بلنه ورکړه چې کابل ته راشي، ترڅو د دواړو هېوادونو ترمنځ اړيکي لا غښتلې شي.

په پاکستان کې د متحده عربي امارتو سفير علي محمد الشامي غرمنۍ تياره کړی وه چې غرمه موهلته تېره کړه، دجولای په څلور ويشتمه نيټه سهار په نهه نيمو بجو د استراليا د مهاجرينو وزير چې په اسلام اباد کې و، له جلالي صيب سره وکتل او په استراليا کې دافغان مهاجرينو پر ستونزو خبرې وشوې، دغه وزير وويل چې استراليا ته دغير قانوني مهاجروشمېر ۳۹۰۰کسو ته رسېږي چې يو شمېر يې افغانان هم دي، نوموړي ژمنه وکړه چې د استراليا حکومت د افغان حکومت ملاتړ کوي خو د غير قانوني کسانو پر وړاندې د استراليا دريځ ثابت دی او استراليا نه غواړي چې غير قانوني کسانو ته پناه ورکړي او هغه کسان

چې هیڅ اسناد نه لري استرالیا حکومت یې له بنده خوشې کوي او خپلو هېوادونو ته یې استوي که افغانان هم په دې کې وي استرالیا به یې خپل هېواد ته واستوي.

جلالي صیب وویل چې تاسې قانوني ستونزه لرئ او موږ د امکاناتو نشتوالی، نو ښه به دا وي چې دافغانستان دمهاجرینو وزارت سره اړیکي ونسیئ او دې ستونزې ته به دحل لارې چارې ولټوو. موږ هم پوهیږو چې د خلکو قاچاق یو نړیوال مشکل دی اوحتې داسې کسان هم شته چې دافغانانو په نوم پاسپورټونه اخلي او په اروپا کې اویا نورو هېوادنو کې د سیاسي پناه غوښتنه کوي، موږ حاضر یو تاسې سره په دې برخه کې همکاري وکړو.

په همدې ورځ یو ځل بیا افغان پلاوي د ښاغلي فیصل صالح حیات سره په کورنیو چارو وزارت کې وکتل، ښاغلي فیصل حیات وویل چې تقریبا په ټولو مسائلو خبرې وشوې خو جلالي صیب وویل یوه مسئله چې ډېره مهمه ده هغه دطالبانو هغه غړي او مشران دي چې په افغانستان کې ورانۍ کوي او دلته په پاکستان کې ازاد ګرځي نو د دوی مخه باید ونیول شي، ځکه تروریزم د دواړو هېوادونو لپاره تهدید دی. جلالي صیب زیاته کړه چې ښاغلي کرزي صیب دې ته لیوال دی چې هم د ولسونو او هم په حکومتي کچه له پاکستان سره ښې اړیکي ولري.

ښاغلي فیصل حیات وویل هر هغه څوک چې د قانون خلاف فعالیت کوي مخه یې باید ونیول شي. په پاکستان کې د اسې ډلې او ګروپونه شته خو دا باید ووایم چې هیچا ته به اجازه ورنه کړو چې په افغانستان کې بې ثباتي رامنځ ته کړي او په افغانستان کې بې ثباتي زموږ په ګټه هم نه ده. ځینې جهادي ګروپونه بیانونه صادروي، موږ دا منو چې ځینې کسان تګ

راتګ کوي خو زموږ پوځونه په همدې موخه په سرحد کې ځای پر ځای شوي چې د دوی مخه ونیسي، موږ د امریکا نه هم غواړو چې د طالبانو مخه ونیسي، ځکه هغوی اوس یوازې د القاعدې د نیولو سره دلچسپي لري. موږ په ا فغانستان کې دهند دقونسلګریو په هکله تشویش لرو، ځکه دوی په افغانستان کې د پاکستان مخالفین روزي او حمایه کوي یې، په پای کې ستاسې له راتګ څخه مننه کوو او تاسې ته هر وخت هرکلی وایو که دسفر په پای کې یو تفاهم نامه لاسلیک کړو نو ښه به وي.

جلالي صیب په ځواب کې وویل: د اچې موږ په ډېرو مسائلوخبرې وکړې، موږ ستاسې دتعهداتو درناوی کوو، تاسې دهند سره زموږ د دوستۍ خبره بیا بیا تکرار کړه خو زه ډاډ درکوم چې افغانستان به هیڅاته اجازه ورنه کړي چې خاوره یې دګاونډیانو پر ضد استعمال کړي، دبلوچستان مسائل او پیښې د افراطیت پورې اړه لري.

وروسته دپاکستان د کورنیو چارو وزیر څرګنده کړه چې د افغانستان د کورنیو چارو د وزیربلنه ورته منظوره ده او ژمنه یې وکړه چې ډېر ژر به د افغانستان دوره وکړي او زیاته یې کړه چې ټول واړه او غټ مسائل باید دخبرو له لارې حل شي.

له دې وروسته دواړو وزیرانو ګډ خبري کانفرانس ته خبرې وکړې او د ژور نالستانو پوښتنو ته یې ځواب ووایه په کانفرانس کې لومړی د پاکستان د کورنیو چارو وزیر د افغانستان د کورنیو چارو وزیر او ورسره پلاوي ته هرکلی ووایه او بیا یې مننه وکړه چې د افغانستان د کورنیو چارو وزیر دده په بلنه د ښاغلی حامد کرزي د سفر په تعقیب اسلام اباد ته تشریف راوړی دی. نوموړي زیاته کړه چې پاکستان او افغانستان له ډېر پخوا دیو بل سره همکاري لري او په راتلونکې کې به هم دغه همکاریو ته

دوام ورکړي موږ په ډېرو خبرو سره غږېدلي یو او دخپلو خبرو له پایلو راضي یو، موږ یو بل ته ضرورت لرو او دا زموږ په ګټه هم ده، پاکستان چې څنګه زموږ کور دی داسې د ټولو افغاني خویندو او ورونو کور هم دی. پاکستان د افغانستان سره دوستۍ ته خاص ارزښت ورکوي ځکه چې موږ ګډې کلتوري، اجتماعي او اقتصادي اړیکي لرو او موږ د ښاغلي حامد کرزي د حکومت مؤفقیت غواړو، موږ باید خپل کوششونو او ګډو همکاریو ته دوام ورکړو ځکه دا زموږ د دواړو هېوادونو، سیمې او نړۍ په ګټه ده، دا د ټولې نړیوالې ټولنې مسؤولیت دی چې د افغانستان سره مرسته وکړي، پاکستان هم په خپل وار د خپلو اقتصادي مشکلاتو سره سره سل میلیونه ډالره مرسته د افغانستان د بیا رغونې لپاره ځانګړې کړې ده، موږ دعدم مداخلت واضحه پالیسي په ټولو ملکونو کې او په ځانګړې توګه د ګاونډیو هېوادونو پر وړاندې لرو، پاکستان به هیڅ ډلې او یا ګروپ ته اجازه ورنه کړي چې دافغانستان پر ضد فعالیت وکړي ځکه تروریزم د دواړو هېوادونو د ګټو پر ضد دی، په کویټه کې وروستی فعالیت ددې نښه ده او دازموږ شریک مسؤولیت هم دی.

د مخدره موادو د قاچاق او کرکیله زموږ د دواړو ملکونو ګډه ستونزه ده او باید دملګرو ملتونه او نړیواله ټولنه په دې برخه کې مرستې وکړي، دافغان مهاجرینو ستونزه موږ د **UNHCR** یا د مهاجرو د عالي کمشنري له لارې غواړو چې حل یې کړو تر څو افغان مهاجرین په عزت سره خپل وطن ته ستانه شي، همدارنګه موږ د سرحدي ستونزو، ترانزیټ او د افغان پولیسو په روزنه هم خبرې وکړې.

وروسته جلالي صیب خبرې وکړې او ویې ویل: لومړی دپاکستان د کورنیو چارو دوزېر څخه منن کوم چې زموږ ښه میلمه پالنه یې کړې

ده،موږ په مختلفو هراړخیزو مسائلو خبرې وکړې، دواړه ملکونه شریکې فرهنگي،اقتصادي او اجتماعي اړیکي لري او دواړه غاړې قوي نیت لري چې یو له بل سره همکاري وکړي او په دې اطمینان لرو. زه د دواړو خواو دمذاکراتو نه راضي یم، موږ په دې وخت کې کومک او همکارۍ ته ضرورت لرو تر څو د خپلو ادارو ظرفیت لوړ کړو، افغانستان به هیچاته اجازه ورنه کړي چې زموږ خاوره د بل چا پر ضد استعمال کړي او موږ باید یو له بل سره همکاري وکړو او د تروریزم او بنیاد گرايې مخه باید ونیسو، ځکه دا زموږ دسیمې او د نړیوالې ټولنې په گټه هم ده، پاکستان د افغان مهاجرینو سره کومک کړی دی تر څو چې د افغانستان اقتصادي وضعیت ښه کیږي هغه مهاجرین چې دلته اړیکي لري، دوی به ځي راځي، همدا شان د پولیسو په روزنه خبرې وشوې خو ډیر نور داسې مسائل لا پاتې دي چې باید په تفصیل خبرې ورباندې وشي، دبیلگې په توگه دپاکستان له لارې دافغان مالونو د ټرانزیټ مسئله او داسې نور...

وروسته جلالي صیب اسلام اباد ته څېرمه دپاکستان دپولیسو له اکاډمۍ نه لیدنه وکړه چې د پولیسو د اکاډمۍ قوماندان له خوا معلومات ورکړل شول، جلالي صیب وویل چې موږ غواړو زموږ پولیس دخدمت په یو ځواک بدل شي تر څو د خلکو او پولیسو ترمنځ همکاري زیاته شي. دپولیسو داکاډمۍ له لیدنې وروسته مازدیگر مهال جلالي صیب او ورسره پلاوی بېرته کابل ته رأستون شو.

د کورنيو چارو په وزارت کې د ولسواليو او ولاياتونو اړوند ورکشاپ

د ۲۰۰۳ م کال د اکتوبر په يويشتمه نيټه د نړيوال بانک په مرسته د کورنيو چارو په وزارت کې د ولاياتونو او ولسواليو د تقويې لپاره ورکشاپ جوړ شوی و چې په دغه سيمينار کې د کورنيو چارو وزير او منسوبينو برسېره دملګرو ملتونو استازي او د مالي وزير ډاکتر اشرف غني احمدزي هم ګډون کړی و.

د کورنيو چارو وزير په خپلو خبرو کې لومړی په اداري اصلاحاتو رڼا واچوله او ويې وويل چې که څه هم دافغانستان د اداري فزيکي زېربنا له منځه تللې خو د دې سره په ادارو کې کارونه پر مخ ځي او خلک مختلفو ادارو ته مراجعه کوي، دافغانستان په تشکيلاتو بايد تجديد نظر وشي او خارجي متخصيصين بايد يوازې دمشخصو ضروورياتو په بنياد استخدام شي موږ دفزيکي زېر بنا د جوړولو لپاره يو جامع پلان جوړ کړی ترڅو په ولسواليو کې امنيت او ثبات تامين شي او د دغې پلان په اساس به خلکو ته خدمات وړاندې شي. د دغه پلان په اساس، د ولسواليو او ولاياتونو ترمنځ مخابراتي اړيکي به ټينګې شي تر څو داسې يوه اداره رامنځ ته شي چې خلک پرې اعتماد وکړي. د جلالي صيب له خبرو وروسته، **Dr. Andrew Wilder** ، د **AREU** يا دافغانستان د ارزيابۍ او تحقيق اداري مشر خبرې وکړې او دخپل رئيسرچ او تحقيق پر پايله وغږېده. ده ويې ويل چې د افغانستان محلي ادارو اسکليت سره له دوه نيمو لسيزو جنګونونه وروسته اوس هم موجود دی او خلک ورسره اشتايي لري. له دې وروسته د افغانستان دمالي وزير ډاکټر اشرف غني

احمدزي خبرې وکړې او ويې ويل: زموږ هدف واضح دی، موږ يو پرمختللی او مرفه افغانستان غواړو او داسې هېواد غواړو چې د ټولو حقوق په کې خوندي وي، دولت بايد د خلکو خدمتګار وي نه بادار ، دولت او حکومت بايد دخلکو دحقوقو ساتونکی وي، نن ملت دی چې موږ رهنماي کوي، ملت د دولت نه حساب غواړي. ملت د دولت نه شفافيت غواړي،دا ټولې هغه خبرې دي چې د اسلام پيغمبر صلی الله عليه وسلم او خلفاء راشدينو يې بنسټ اېښی دی، هغوی د بيت المال ديوه خس حساب هم ورکاوه، ملت يو قوي دولت غواړي او ديو قوي دولت معنی دا نه ده چې هر څه په مرکز کې وي، افغانستان اجتماعي عدالت غواړي، افغانستان يوازې کابل نه دی بلکې کابل د اطراف لپاره وسيله د خدمت ده، زموږ دراتلونکي تصوېر معلوم دی، دملي انکشاف په چوکاټ کې دحکومت پاليسي ده چې په لاندې ستنو ولاړه ده.

اوله ستنه: امنيت دی چې ملي اردو، ملي پوليس او ملي امنيت بايد په وسلو مجهز وي ترڅو امنيت وساتي خو متأسفانه دتوکيو په کنفرانس کې دې اصل ته توجه ونه شوه او دا اشتباه وه مګر اوس دا نيمګرتيا مخ په ترميميدو ده.

دويمه ستنه: بشري قوت دی، موږ يو اداري نسل له لاسه ورکړی څکه اوس يو وزېر د يو مدېر کار هم کوي او مدېر دکاتب کار کوي، بې صلاحيته مسؤليت نه شي اخستل کيدای او همدا شان بې مسؤليته کار نه شي ترسره کيدای.

دريمه ستنه: اقتصاد دی او څلورمه ستنه: اداري اصلاحات دی، ډاکټر اشرف غني احمدزي زياته کړه چې زموږ اداره معيوبه ده او له اداري اصلاحاتو پرته موږ نه شوای کولای چې نړيواله ټولنه په دې قانع کړو چې

موږ سره مرسته وکړي، زورګوېي او زيات ګوېي ځای نه نيسي، د دولت مامورين بايد حساب ورکړي او هرڅوک بايد خپل د دارايې فورمه ډکه کړي چې څومره پيسې لري، زما په فکر وزارت ماليه لا تر اوسه مؤفقه نه ده ځکه په خپل وخت مامورينو ته معاش نه شي رسولی، وزارتونه بايد د خپلو تشکيلاتو او افرادو صحيح لست وزارت ماليې ته راوړي. ده وويل چې هيڅوک د قانون نه اوچت نه دی افغانستان يو مشر لري چې هغه ښاغلی کرزی دی او ولايات خود مختاره نه دي، اکثره بودجې د وزارتونو د ضرورت په مطابق نه دي، نوځکه د مالي وزارت ته د قبول وړ نه دي.

که موږ د جلالي صيب او ډاکتر اشرف غني پورته ته ذکر شوو خبرو ته وګورو، نو دوی دافغانستان د راتلونکې لپاره جدي او عميق پلانونه درلودل خو متأسفانه چې د جناب کرزي صيب او د بين المللي ټولنې له خوا د دوی ملاتړ ونه شو نو ځکه افغانستان په موجوده وخت کې له نامعلوم برخليک سره مخامخ دی.

د دې ورکشاپ نه وروسته په سبا يعنې د اکتوبر د مياشتې په دوه ويشتمه نيټه د بهرنيو چارو د وزارت په تالار کې د افغانستان د واليانو او قوماندانانو يو سيمينار د ادارې او پوليسو د سمپوزيم په نامه جوړ شوی وو چې لومړی ورته جلالي صيب خبرې وکړې او ويې ويل: که له يوې خوا د ادارې د جوړېدو پروړاندې زيات چلنجونه شته، بل خوا اميدونه هم شته، ادارې بايد د ګروهي شکل نه ووځي، زموږ مشکل ډېر په دې کې دی چې زموږ ادارې ګروهي بڼه نيولې او ستونزې يې پيدا کړي دي، ددغو ادارو مؤثريت بايد زيات شي تر څو خلکو ته ښه خدمات وړاندې کړی شي او امنيت برقرار شي، ترهغې چې محلي ادارې مرکزي حکومت ته وفاداره نه وي امنيت نه شي راتلای، زموږ پوليس ګروهي

شکل لري، په شمال کې امنیت د همدې رقابتونو او جګړو په پایله کې خراب شوي دی، کله چې یو قوماندان تبدلیږي ټول پرسونل یې ورسره ځي، لکه چې په زابل، فراه، میدان او تریو حده په کندهار کې همداسې وشول، دا هم باید ووایم چې په اته سوه افغانیو موږ څنګه کولای شو چې ځوانان ملي پولیسو ته راجذب کړو، دپولیسو معاشونه باید لوړ کړای شي او د ملي اردو د عسکرو سره باید برابر شي. پولیس باید غیر نظامي شکل ولري ترڅو د قانون حاکمیت تحکیم کړي اوس پولیس دجګړې په لومړۍ کرښه کې دي، حتی ترافیک هم ثقیله وسلې او راکټ انداز ګرځوي، که اداره ښه شي او خلک پرې اعتماد وکړي امنیت په خپله راځي خومتاسفانه چې زموږ اکثریت ولسوالۍ ودانۍ نه لري او ولسوال په یو کرایې کور کې دفتر جوړ کړی، نه موټر لري او نه نور امکانات، نو څنګه به خلک داسې ولسوال ته د احترام په سترګه وګوري، موږ دمحلي ادارو لپاره پلان ترتیب کړی او امېد دی چې نړیواله ټولنه به زموږ د دې پلان ملاتړ وکړي.

له جلالي صیب وروسته د ملګرو ملتونو دسرمنشي ځانګړي استازي لخدار براهیمي وویل: د افغانستان موجوده حکومت د نړیوالو له خوا په رسمیت پیژندل شوی خو امکانات نه لري چې خپله اداره وچلوي او حاکمیت تامین کړي، موږ باید خپل فعالیتونه سره هماهنګ کړو او هغه مخرب کسانو ته چې امنیت خرابوي دا وښایو چې دوی نور وس نه لري چې امنیت خراب کړي.

له لخدار براهیمې نه وروسته د مالي وزیر ډاکټر اشرف غني احمدزي خبرې وکړې او ویې ویل: زموږ اصلي مسئله دولت جوړول دي او موږ داسې دولت نه لرو چې دولس نمایندګي وکړي، دولت په ولس د زور

وسیله نه ده بلکې د ولس خدمتګار باید وي او ټول باید دقانون په چوکاټ کې کار وکړي، د دولت د رئیس نه نیولې تر سرکاتب پورې، هر څوک چې له قانونه وځي ولس ته د منلو وړ نه دی.

دنیا له موږ سره کومک کوي نه له موږ نه تیل غواړي او نه اډه.

د دولت اداري باید دعدالت بنیاد وي ،نن خلک د دې دولت نه شاکي دي که اساسي لاره د حل پیدا نه شي موږ به بیا دنیا او هم خدای جل جلاله ته خجله اوسو. نن تاسې (والیان او قوماندانان) د وضعې نه شکایت کوئ، د دې وضعې مسؤل موږ او تاسې یو ځانته باید ګوته ونیسو موږ دتاریخ نه عبرت نه دی اخستی چې بیا به قوماندانان بې سره نه وي، رشوت به نه وي، مګر داسې نه ده، دنیا دا وضعیت نه مني، اداري رشوت باید ورک شي، دولتي موقف څخه شخصي استفاده باید ودرول شي په خاصه توګه د مخدره موادو دقاچاق او کرکیلې په برخه کې، موږ له یو پلوه له دنیا نه کومک غواړو او له بل پلوه مخدره موادو ته توسعه ورکوو، دوه شیان په یو کمیس کې نه ځایږي ، دافغانستان وګړی د حق خاوند دی، سپیڅلتیا باید موجوده وي، دولت مالیه بنده کړې خو قوماندانان په خپل سر مالیه اخلي او حتی د اپینو (تریاک) نه هم مالیه اخلي او دغه اپین په دولتي موټرو کې انتقالوي، دا نه شي کیدلای چې دنیا ته یوه خبره او ځانته بله خبره وښایو ،له امنیت پرته اقتصادي رشد ممکن نه دی ترڅو چې سرمایه ګذاری ته شرایط برابر نه شي تر هغې پورې زموږ مشکلات حل کیدای نه شي خو زموږ افغان پانګوال باید د امنیتي وضعیت څخه مطمُین شي او په اسانۍ سره ځمکې د دوی په اختیار کې ورکړل شي چې فابریکې په کې جوړې کړي، تر څو چې موږ خپله عادي بودجه دخپل ملک له عایداتو پوره نه کړو موږ په جرات له نړیوالې ټولنې

سره خبرې نه شو کولای،موږ په دوه لارې کې ولاړ یو یا به مثبت طرف ته ځو او که نه منفي طرف ته خو روان یو، دحکومت تصامیم باید په ټولو برخو کې عملي شي او هغه طرحه چې د کورنیو چارو وزیر د افغانستان حکومت او نړیوالې ټولنې ته وړاندې کړې ده هغه موږ ټولو ته دمنلو وړ ده او باید عملي شي، افغانستان یوه ټوټه ده او ولایات صرف اداري واحدونه دي، اجرات باید دقانون په چوکاټ کې ترسره شي، زموږ ناکامي په دې کې ده چې اول وزارت مالیه باید په یو وخت کې ټولو ادارو ته معاش ورکړي او موږ هیله لرو چې دا ستونزه به دکال تر پایه حل شي، دویمه خبره دا ده چې موږ نه پوهیږو چې موږ په ولایاتونو کې څومره مامورین لرو. دریم هغه کسان چې مقرر شوي ایا د دې وړتیا لري چې کار وکړي او کنه؟ د دوی سوانح باید وکتل شي. څلورم د وزارتونو تشکیلات باید اصلاح شي او بې ځایه کاغذ پراني باید ختمه شي ځکه یو وزارت په دریو میاشتو کې یو مکتوب تر وزارت مالیه نه شي رارسولی، د عاجل او غیر عاجل کارونو توپیر باید وشي، مثبته خبره دا ده چې زموږ خزاین اوس ټول کمپیوټري شوي دي او مستوفیتونو ته باید تخصیص ولیږل شي او دبانک دلارې باید پیسې حواله شي تر څو ولایتونو ته فزیکي بودجه ورسول شي.

دډاکتر اشرف غني له خبرو وروسته دپکتیا والي اسدالله وفا خبرې وکړې او ویې ویل: د دې خبرې یادونه ضروري ګڼم چې د طالبانو د سقوط نه وروسته دپکتیا امنیتي وضعه ډېره خرابه وه او باالاخره د افغانستان حکومت او نړیوالې ټولنې په ګډه یو امنیتي پلان جوړ کړ چې هلته باید PRT جوړ شي او هم په اداره کې باید تغیرات راشي. دپکتیا PRT په افغانستان کې لومړنۍ PRT وه. کله چې د راز محمد دلیلي پرځای

اسدالله وفا د پکتیا والي شو. نو جنرال حی ګل سلیمانخیل د امنیه قوماندان په توګه وټاکل شو او امنیتي وضعه د پکتیا په ولایت کې ښه شوله. په دغه شپو کې د حکومت او نړیوالې ټولنې د همکارۍ یوه ښه نمونه د پکتیا ولایت و. اسدالله وفا وویلې چې د پکتیا نفوس نږدې ۲,۱میلیونه دی، پاکستان سره ۹۲کیلومتره پوله لري اونه لوی قومونه په پکتیا کې ژوند کوي، په پکتیاکې ۲۰ لیسې او ۱۹ متوسطې فعالې دي چې یو لک او شل زره شاګردان پر زده کړو بوخت دي. ده وویل چې اول مو د هرې ولسوالۍ نه دوه دوه کسان ولایتي شورا لپاره تعین کړل او اوس مو په ولسوالیو کې اداري فعالې کړي دي او په مرکز کې مو د قوماندان سالارۍمخه نیولې ده، د امنیې قوماندانی، اردوملي او ملي امنیت سره په ګډه کار کوو، د پاچا خان ځدران (۱) د ستونزې پرته بله ستونزه په پکتیا کې نه شته او PRTموږ سره د بیارغونې په پرګرامونو کې مرسته کوي.

دغه سیمینار ته جمهور رئیس کرزي هم خبرې وکړې نوموړي په خپلو خبرو کې وویل: وضع به شکل عمومي بهتر شده، از لحاظ اقتصاد، زراعت وغیره، اما از لحاظ امنیت من راضي نیستم، ما خود را حکومت اسلامي مې ګویم اصل حکومت اسلامې باید امن بیارد وعدالت تامین کند، حکومت کفر مې چله و بقا میداشته باشد ولی حکومت ظالم بقا کرده نمې تواند، متاسفانه درحکومت ما در بعضی نقاط ظلم موجود است و مابايد جلو ظلم را بگریم.

۱-پاچاخان ځدران په دغه وخت کې دمرکزي حکومت نه ناراضه و او دحکومت پر ضد یې فعالیت کاوه.

ما باید درگریبان خود به صفت حکومت سیل کنم و ببینیم که بنام ولسوال، والي، وزیر، معاون ریاست دولت، ورئیس دولت آیا خدمت کرده یم یانه. مردم های که من از اطراف ملاقات دارم هر هفته. ازحکمران های محلی شکایت دارند از دست قوماندان بازی به تنگ رسیده، کسی به تجار گفته اگر پیسه نه دهي القاعده هستی وبه خارجی میدهم ات.

اگر قصه های مردم رأست است وحقیقت دارد ما وقتی خود را حاکم عادل بگویم که مردم از دست ولسوال، قوماندان امنیه، و دیگر مسؤلین امنیتي ترس نه داشته باشد، در ولایت جنوبي مردم ازار مي شود، اگر پول نه دهید نام القاعده را سرش مانده می شود، در شمال مردم از جنگسالاران روز نه دارند.

حکومت مسؤلیت بسیار بزرگ دنیاوی وهم اخروی است در دنیا بدنامي دارد ودر اخرت بازخواست دارد، حکومت جای پیسه پیداکردن نیست، اگر پیسه مي خواهید کار دیگری را باید بکیند حکومت جای این نیست که از بیت المال دزدی کنیم، این فکر وطرز باید عوض شود. حکومت جای ظلم وخود نمایی هم نیست، درهیچ جای دنیا نیست، و درافغانستان باید قطعا نه باشد که ما از یوغ ظلم برخاستیم خواهش من از شما والي صاحبان وقوماندانان این است که بامردم رویه نیک کنید، حداقل باید باعث ازار شان نه شوید، روابط راکم کنید وبه ضوابط اصرار کنید، در شهرها وضع شاید بهتر باشد اما در ولسوالي ها وضع بدتر است، به بازسازی توجه کنید ما مردم غریب هستم مردم ما ازما ابادی های بلند منزل یا سرک های شیشه آینه نه مي خواهد، تنها زنده گی عادي مرفع مي خواهد. مهاجرین مي گوید که تا جمع آوری سلاح نه شود، وامنیت نه بیاید و ایساف به ولایات نه رود نه مي آید یعنی ایساف باید

توسعۀ پیدا کند. درجمع آوری اسلحه باید همکاري کنید تا افغانستان ازاد و مستقل سر پای خود ایستاده شود. بیدون این تا ابد احتیاج کشورهای خارج خواهیم بود ، امسال اوازه ها است که در اکثر نقاط تریاک کشت شده، در ظاهر یک چند نفر محدود را پیسه دار مې سازد اما درحقیقت مردم ما رامحکوم و بد نام مې کند ، زراعت ما راخراب مې کند ازهمه بالاتر ضد دین است این حرام است.

له دې وروسته د سیمینار ګډون کوونکي په څلورو ګروپونو تقسیم شول چې په مسائلواو مشکلاتو بحث وکړي او لازم پیشنهادات کابینې ته وړاندې کړي، د دې ګروپونو عمده پیشنهادات داوو چې وسله باید ټوله شي ، ملي پولیس تقویه شي، د بیارغونې پروسه باید ګړندۍ شي، که حکومت پولیسو ته معاش نه شي ورکولی نو د مکلفیت عسکري دوره دې بیا شروع شي. د دې والیانو او قوماندانانو یو پیشنهاد دا هم وچې د کابینې په سطحه تفاهم او صمیمیت نه شته نو ځکه اکثریت دغه مسلح قوتونه دکابینې په یویا بل غړي پوري تړلي دي او دوی په اطرافونو کې مشکلات پیدا کوي، باید داسې کابینه جوړه شي چې د خلکو د اعتماد وړ وي او دکابینې اعضا دتخصص تر څنګ باید د ملي خدمت تعهد هم ولري، دمجاهد غیر مجاهد ، طالب غیر طالب په نامه اختلافات باید له منځه لاړشي او د ملي پخلاینې پروسه باید پیل شي. د دې بر سیره د افغانستان سرحدات باید د تروریستانو او قاچاقبرانو پر مخ وتړل شي چې د بد امنۍ باعث کیږي.

دسیمینار په اخر کې جلالي صیب په خپله اختتامیه وینا کې وویل: مهم مسائل مطرح شول او دحل لارې چاری پیشنهاد شولې مګر اوس عمل کولو ته ضرورت دی، بې له همکاری بله لار نشته دی ترڅویوه

فضیله کړي چې په اجتماعی عدالت ولاړه وې جوړه کړواوددولت داری خبیثه کړي باید ماته شي.

روسیې ته د کورنیو چارو د وزیر ښاغلي علي احمد جلالي سفر ۲۰۰۳کال د نومبر ۱۳-۱۵ نیټه پورې

د روسیې د کورنیو چارو وزیر څو ځلې د افغانستان د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالي ته بلنه ورکړې وه چې د دواړو هېوادونو ترمنځ د ښه همکارۍ په خاطر سفر وکړي که څه هم دغه سفر څو ځلې وځنډېده خو جلالي صیب په عاجله توګه ومنله چې دا سفر د ۲۰۰۳ م کال د نومبر په یولسمه نیټه ترسره کړي. په دغه سفر کې له جلالي صیب سره یوازې زه او د جلالي صیب یاور جنرال ګل اغا روحاني ملګري وو. د مسکو په هوایي اډه کې د روسیې د کورنیو چارو وزارت د پروتوکول مشر، په روسیه کې دافغانستان سفیر احمد ضیأ مسعود او د سفارت یو شمېر نور کارکوونکي د استقبال لپاره ولاړ وو. دا مسکو ته زما لومړنی سفر وو، مسکو یو ښکلی او تاریخي ښار دی او دپخوانیو امپراطوریو عظمت په کې له ورایه ښکاریده، زموږ موټرې د روسیې دکورنیو چارو وزارت د استقبالیه موټرو په واسطه بدرګه کیدلې او موږ ته یې د اوسیدلو لپاره د مسکو په (Presidential Hotel) کې ځای برابر کړی و. دغه هوټل چې ډېر پخوانی و، د پخواني شوروي اتحاد دسیاسي بېرو مشرانو به هغه مهال په دغه هوټل کې استوګنه کوله.

روسیې ته زموږ د سفر موخه له روسیې سره د ښو اړیکو جوړول او له بل پلوه که وتوانیږو چې دکورنیو چارو وزارت ته د روسانو له خوا پولیسو ته د تجهیزاتو او نقلیه وسایطو کمکونه راجلب کړای شو او همدارنګه تاجکستان سره په پوله روسي ځواکونه میشت دي نو موږ غوښتل چې روسیه د مخدره موادو د قاچاق دمخنیوي په اړوند زموږ سره همکاري

وکړي، له افغانستان څخه قاچاقبران مخدره مواد د تاجکستان له لارې روسیه او له هغه ځایه یې شرقي او غربي اروپا ته لیږدوي.

په همدې ورځ په هوټل کې د لږ استراحت وروسته زموږ پروګرام د روسیې د کورنیو چارو وزارت له خوا د روسیې د سلاح دخرڅولو یو شرکت سره برابر کړی و، کله چې مو د دغې کمپنۍ له مشر سره وکتل، نو نوموړي وویل: دا لومړی ځل دی چې د افغانستان دحکومت له یو پلاوي سره ګورو، نو جلالي صیب له دوی نه پوښتنه وکړه چې زه باید پوه شم چې د پولیسو په کومو تخنیکي برخو کې تاسې له موږ سره مرسته کولای شئ؟ دکمپنۍ مشر وویل: متاسفانه چې موږ کافي معلومات نه لرو خو د روسیې د سلاح خرڅولو ٪۹۵ صادرات زموږ د کمپنۍ له لارې کیږي چې تیر کال مو د څلور ملیارده ډالرو په ارزښت سلاح خرڅې کړي دي او امید دی چې سږ کال دا رقم پنځه ملیارده ډالرو ته لوړ شي. زموږ ډېر صادرات هیلیکوپترې او کشتۍ دي خو که کاماز یا نورې موټرو خریداري تاسې کوئ موږ کولای شو چې هغه هم تاسې ته برابرې کړو. دکمپنۍ مشر زیاته کړه، دا چې زموږ کمپنۍ یوه دولتي کمپنۍ ده، هغه څه چې د دفاع وزارت موږ ته راکوي هغه موږ خرڅوو خو زموږ قیمتونه د ټولو نه کم دي. د دی کمپنۍ هدف دا و چې موږ باید کمکونه د پیسو په مقابل کې واخلو.

جلالي صیب وویل: هغه قراداد چې تاسې د هیلکوپترو په اړه رالیږلی یو اندازه تخنیکي معلوماتو ته ضرورت لري، ځکه چې موږ وړو کشفي هیلکوپترو ته ضرورت لرو، بل دا چې موږ مستقیما ستاسې کمپنۍ سره قرارداد نه شو کولای ځکه زموږ د حکومت د تدارکاتو قوانین دا ایجابوي چې ستاسي قیمتونه او مشخصات باید د نورو هېوادونو سره پرتله شي.

څرنګه چې روسیه ته زموږ سفر ژر برابر شو د روسیې د کورنیو چارو وزیر چې د جمهور رئیس پوتین سره د دغې هېواد یو بل ایالت ته په سفر تللی و زموږ دهیت دلیدو لپاره راونه رسیده. دنومبر په دیارلسمه نیټه مو د روسیه دکورنیو چارو په وزارت کې د دغه وزارت له مرستیال او ورسره پلاوي سره وکتل.

د روسیه د کورنیو چارو د وزارت مرستیا ل له هر کلي وروسته وویل: غواړو د مخدره موادو د قاچاق او تروریزم په هکله سره خبرې وکړو او موږ څنګه کولای شو د دغه دواړو پدیدو مخنیوی وکړای شونوموړي وویل چې دمخه مو د افغانستان دکورنیو چارو له وزیرانو محمد یونس قانوني او تاج محمد وردګ سره رابطه درلوده اوس موږ خوشاله یو چې تاسې سره په اړیکه کې یو.

جلالي صیب هم په خپل وار دنوموړي د میلمه پالنې نه مننه وکړه او ویې ویل: زما سلامونه د روسیې دکورنیو چارو وزیر ته ورسوه. تروریزم، مخدره مواد، د انسانانو قاچاق او نور سازمان یافته جرایمو پرضد مبارزه، دواړو هېوادونو ته خورا ډېر ارزښت لري.

په دې وخت کې د افغانستان دسفارت ترجمان سمه ترجماني نه شوه کولای نو جلالي صیب پخپله په روسي ژبه کله کله مداخله کوله او کوم ځای چې به په خبرو کې ترې پاتې کېده هغه یې تصحیح کوه، د روسیې د کورنیو چاروو زارت مرستیال وویل چې تروریزم موږ لپاره عمده مشکل دی او په خپل وزارت کې د تروریزم پر ضد اداره جوړه کړې ده نو د دواړو ملکونو ترمنځ ګډې همکارۍ ته اړتیا ده، ده وویل د ققفاز په سیمه کې موږ د تروریزم له ستونزې سره مخامخ یو، زه علاقمند یم چې د دواړو هېوادونو ترمنځ د تروریزم پر وړاندې دمبارزې یو ګډ کمیسیون جوړ شي.

د روسیې د تروریزم د ادارې رئیس چې په غونډه کې ناست و وویل: دتروریزم سره مشکلات په ټولو هېوادونو کې یو شانته دی او یوازې پولیس ورسره مبارزه کوي خو باید ټول ارګانونه په ګډه د تروریزم پر وړاندې مبارزه وکړي، موږ باید خپلې تجربې له یو بل سره شریکې کړو، دتروریزم پر وړاندې همکارې او دمعلوماتو شریکول ټولو ملکونو ته ضروري دي او د راتلونکي کال په پیل کې باید دا کمیسیونونه جوړ شي که څه هم د تروریزم اداره په روسیه کې د دولتي امنیت د وزارت په غاړه ده خو د کورنیو چارو وزارت سره ګډه همکاري لري.

جلالي صیب په ځواب کې وویل: څه چې تاسې وویل زموږ برداشت هم همدا دی ځکه افغانستان زیات ضرر لیدلی او تروریزم زموږ سیاسي، کلتوري او اجتماعي اړخونه تخریب کړي دي او د دې ځای نه یې نه یوازې افغانستان ته ضرر ورساوه بلکې نورې نړۍ ته یې هم ضرر ورساوه، هغه رژیم چې د تروریستانو حمایت یې کولو هغه اوس نه شته دی خو موږ اوس هم د تروریزم سره مبارزه کوو او د افغانستان امنیت ته یو جدي ګواښ دی، هغه تروریستان چې افغانستان ته راځي په یو ملک پورې تړاو نه لري او که خدای نا خواسته تروریزم یو ځل بیا په افغانستان کې غلبه کوي، نو موږ ټولو ته یې خطر دی، دې کې هېڅ شک نه شته چې د جناب کرزي د رهبرۍ لاندې افغانستان د تروریزم پرضد مبارزه کوي خو تر څو چې زموږ د اداروظرفیت لوړ شوی نه وي زموږ مبارزه کامیابیدای نه شي او موږ نړیوالو مرستو ته اړتیا لرو، په افغانستان کې ملي امنیت، ملي دفاع او دکورنیو چارو وزارت په شریکه سره همکاري کوي خو پولیس په افغانستان کې د تروریزم سره دجګړې په لومړۍ کرښه کې دي، موږ په سرحداتو کې په لسګونو حتی په سلګونو پولیس له لاسه

ورکړي، نو په دې اساس د افغان ملي پولیسو تقویه ډېره مهمه ده، دا ډېر ښه کار دی چې د تروریزم پر ضد مشترک کمیسیون جوړ کړو چې زموږ د کورنیو چارو وزارت د تروریزم د ریاست سره اړیکي ولري او معلومات تبادله کړي. زموږ دعلاقې وړ بله مسئله زموږ د ملي پولیسو انکشاف سره دمرستې مسئله ده او امید لرم چې څرنګه روسیه له افغانستان سره تاریخي اړیکي لري نو په دې برخه کې دې موږ سره مرسته وکړي ځکه چې دپولیسو روزنه د اردو له روزنې په پرتله ارزانه ده، نړیواله ټولنه هم په دې فکر کوي چې د ملي اردو د روزنې سره د ملي پولیسو تقویه او روزنې ته هم انکشاف ورکړي نو امید لرم چې د روسیې کمکونه هم راجلب کړای شو.

د روسیې دکورینو چاروورارت مرستیال وویل: زه امید لرم چې د راتلونکي کال په لومړۍ ربعه کې به په همکارۍ پیل وکړو، بله مسئله چې موږ ته مهمه ده هغه د مخدره موادو قاچاق دی چې موږ د کورنیو چارو په وزارت کې د مخدره موادو پر ضد اداره لرو او دعدلیې وزارت سره ګډه همکاري لري او په تېرو نه میاشتو کې چې دا دفتر جوړ شوی د مخدره موادو د قاچاق یو غټه شبکه مو نیولې او ۳۷۴کیلو ګرامه هېروین مو ضبط کړي دي نو موږ حاضر یوچې په ټولو ساحو کې له تاسې سره همکاري وکړو.

جلالي صیب وویل: د مخدره موادو ترافیک نه یوازې تنظیمي او ډله ییزو جګړو سره مرسته کوي بلکې د تروریزم سره هم مرسته کوي نو موږ په دې عقیده یو چې د مخدره موادو سره مبارزه په عین زمان کې د تروریزم سره مبارزه ده. او موږ په دې هکله جدي یو خو دتنظیمي جګړو له امله په افغانستان کې دکوکنارو کرکیله زیاته شوې وه، مګر دهقانانو ته

يې فايده ډېره کمه ده او زياته ګټه يې قاچاق چيانو ته ده، دمخدره موادو پر ضد مبارزه د يو هېواد کار نه دی بلکې نړيوالې همکارۍ ته اړتيا لري ځکه د دغه توکو قاچاق له ډېرو سرحدونونه تېرېږي نوددی مسلُه حل يوسيمه ييز او نړيوال ميکانزم ته ضرورت لری چې د مخدره موادو قاچاق مخه ونيسو ، که دملګرو ملتونو د **UNODC** اداره دا ابتکار په لاس کې واخلي نو ښه به وي.

د روسيې د داخله وزارت مرستيال وويل: زه ستاسې د ټولو نظرياتو ملاتړ کوم، موږ دمشترک المنافع دهېوادونو ترمنځ دا ډول همکاري لرو او کيدای شي قرغيزستان او تاجکستان هم په کې شامل شي، بله مسئله د افغان مهاجرينو مسئله ده چې يو تعداد يې په روسيه کې په قانوني توګه ژوند کوي خو يو تعداد نور بيا په غېر قانوني توګه په روسيه کې اوسېږي. د روسيې د مهاجرينو د ادارې مشر وويلې چې دا مسئله هم د تروريزم او مخدره توکو د قاچاق نه کمه نه ده، ځکه چې په تېرو لسو کالونو کې تقريبا ۱۲۰۰۰۰ افغانان د روسيې له لارې اروپا ته تللي دي چې تقريبا ۲۰۰۰ يې غېر قانوني اسناد درلودل، تراوسه دولس زره افغانانو د روسيې څخه قانوني اسناد ترلاسه کړي دي، موږ کوشش کوو چې په روسيه کې ټول بهرني اتباع بايد قانوني اسناد ترلاسه کړي او يا بېرته خپلو هېوادونو ته وليږدول شي، په دې هکله موږ د ملګرو ملتونودمهاجرت ادارې سره په تماس کې يو او يوازې څلورسوه کسان تر اوسه پور ې موږ بېرته خپلو هېوادونوته استولي دي، موږ پوهېږو چې افغانان اقتصادي مشکل لري او دوی جعلي ويزې جوړوي نو بايد په دې ساحه کې همکاري وشي.

جلالي صيب وويل: زموږ او ستاسې نظريات سره ډېر نږدې دي، مخکې وضعيت داسې وه چې افغانانو بهرته مهاجرت ته زړه ښه کاوه خو اوس په دې دوه کلونو کې نږدې دوه نيم ميليونه افغانان بېرته خپل هېواد ته رأستانه شوي دي او دا سلسله دوام لري او زه هيله لرم چې افغانان دنړۍ په هر ګوټ کې وي بېرته خپل وطن ته رأستانه شي، زه اميد لرم چې دافغانانو غېر قانوني مشکل هم راکم شي او موږ بايد په دې هکله سره همکاري وکړونو ښه به داوي چې په راتلونکې کې تاسې يو تخنيکي هيئت کابل ته را واستوئ چې په دې ټولو موضوعاتو زموږ له تخنيکي کسانو سره خبرې وکړي.

د روسيې د کورنيو چارو دوزارت مرستيال دجلالي صيب د دې وړانديز سره موافقه وکړه، جلالي صيب يو ځل بيا يادونه وکړه که تاسې د پوليسو په تجهيزاتو کې مرسته وکړئ نو ښه به وي خو د کورنيو چارو وزارت مرستيال وويل ستاسې پيشنهادونه مې ولسمشر پوټين ته وړاندې کړي او موږ په منظمه توګه هغه ته معلومات ورکوو تر اوسه هغه موږ ته ځواب نه دی راکړی ځکه ددغه مسائلو په هکله تصميم مشخصاً د ولسمشر پوتين پورې اړه لري.

په همدې ورځ مو د روسيې د دولتي امنيت له وزېر سره دهغه په دفترکې وليدل، جلالي صيب نوموړي ته وويل: داچې روسيه او افغانستان تاريخي روابط لري نو اوس دزياتې همکارۍ لپاره زمينه برابره ده.

د روسيې د دولتي امنيت وزېر وويل زه د تاسې سره هم نظره يم زموږ او ستاسې ادارې بايد سره نږدې اړيکي ولري او زه هيله لرم چې دغه اړيکي لا پسې پراخې شي، موږ د افغانستان د ځينو ادارو سره يو لړ کمکونه

کړي دي او امید لرم چې له نورو ادارو سره هم ورته کمکونه وکړو. موږ د ښاغلي کرزي او دهغه دکابینې دغړو څخه حمایت کوو، موږ لیواله یو چې په دې سیمه کې سوله راشي ځکه چې د تروریزم، مخدره موادو قاچاق او غیر قانوني وسلو شتون او خرڅلاو لا هم په دې سیمه او نړۍ کې غټ مشکل دی نو موږ حاضر یو چې همکاري وکړو.

جلالي صیب وویل: هغه مشکلاتو ته چې تاسې اشاره وکړه واقعا عمده مشکلات دي خو په افغانستان کې ثبات دسیمې او نړۍ په ګټه دی او ګډې همکارۍ ته ضرورت دی، موږ باید خپلې اداري لکه ملي پولیس، ملي اردو او عدلیه تقویه کړو ترڅو موږ په شریکه په سرحدي سیمو کې همکاري وکړو، موږ دولس زره سرحدي پولیس جوړو چې اته لواوې به ولري چې د دې لواګانو نه پنځه لواوې به دافغانستان په شمال او غرب کې ځای پرځای شي، د مخدره موادو د قاچاق د مخنیوي په اړه موږ له ایران سره موافقه کړې چې په سرحد کې ۲۵ تانې جوړې کړي، که ملي پولیس په افغانستان کې تقویه شي او په افغانستان کې امنیت ښه شي نو څرګنده ده چې په سیمه او نړۍ هم خپل اغیز لري. ستاسې له مرستیال سره مې په کابل کې لیدنه درلوده، که څه هم تاسې دمقاومت پر وخت د تروریزم پر ضد کمکونه کړي دي خو اوس چې په افغانستان کې حکومت جوړ شوی باید خپلې مرستې زیاتې کړئ.

د روسیې د دولتي امنیت وزیر وویل: سږ کال د مارچ په میاشت کې د روسیې سرحدي قواوې د دولتي امنیت وزارت پورې وتړل شوې، موږ امنیتي شورا لرو چې په رأس کې یې زه یم او باید دوه اړخیزه همکاري سره ولرو ځکه سرحدي مسائل موږ لپاره ډېر مهم دي او د پخواني شوروي اتحاد هېوادونه نه شي کولای خپل سرحدات په خپله وساتي،

موږ په افغانستان کې سوله او امن غواړو خو موږ د تاجکستان په سرحد کې امنيتي ستونزې لرو.

جلالي صيب وويل: د تاجکستان سره په پوله يو څه پوستې شته خو د دغه سرحد کنټرول مشکل دی نو د دې لپاره زموږ د سرحدي پوليسو تقويه ضروري ده چې هم امنيت وساتي او هم کشفي فعاليتونه ولري خو د دې تر څنګ موږ کشفي هوايي ځواک او چټک غبرګون قطعې ته اړتيا لرو البته ورته مشکل موږ په جنوب او جنوب ختيځ کې هم په خپلو سرحداتو کې لرو او هلته چيچن، ازبک، عرب او د نورو هېوادونو ډلې فعاليت کوي چې د روسيې او سيمې په امنيت تاثير لري نو ښه به دا وي چې روسيه هم د سيمو په هېوادونو فشار راوړي چې د افغانستان په ثبات کې مرسته وکړي څرنګه چې تاسې د افغانستان د ملي دفاع وزارت سره يو څه کومک کړی نو د کورنيو چارو وزارت سره هم مرستې ته اړتيا شته دی.

د روسيې د ملي امنيت وزير وويل: د سرحدي همکاريو لپاره به هم يو مشترک کميسيون جوړ کړو او په هرحالت کې به موږ له تاسې سره مرسته کوو.

که څه هم په دې او نورو ورته سفرونو کې به روسيه د افغانستان د کورنيو چارو وزارت سره د مرستې وعدې کولې خو تر هغې چې جلالي صيب په کورنيو چارو وزارت کې و، روسيې هيڅ راز مرسته ونه کړه.

په همدې ورځ مو د روسيې د مخدره موادو د قاچاق پر ضد د کميټې له رئيس **Alexander Fedorov** سره وکتل او نوموړي وويل: دغه رياست په **۲۰۰۳** م کال د مارچ په مياشت کې جوړ او د جون په لومړۍ نېټه يې خپل کار پيل کړی او دغه رياست رأساً د جمهور رئيس پوټين د قوماندې

لاندې کار کوي چې دري څلويښت زره پر سونل لري او د روسيې د فدرأسيون په ۸۱ رياستونو کې په دندو بوخت دي. ډاکټر زلمي رسول موږ ته بلنه راکړې وه چې په افغانستان کې په هغه نړيوال کنفرانس کې ګډون وکړو چې د مخدره موادو پر ضد مبارزې تر عنوان لاندې په کابل کې جوړېږي نوموړي وويل موږ غواړو تاسې سره همکاري وکړو، دملګرو ملتونو د ارقامو پر اساس په راتلونکي کال کې به په افغانستان کې د مخدره موادو د توليد اندازه شايد ۳۲۰۰ ټنو ته لوړه شي نو په لومړي قدم کې بايد د مخدره موادو دقاچاق مخه ونيسو او په دوی م قدم کې د مخدره توکو کرکيله له منځه بايد يوړل شي، ده زياته کړه چې د روسيې، ترکمنستان، قزاقستان او تاجکستان ترمنځ ګډه همکاري شته مګر سره له دې د افغانستان مخدره مواد دروسيې له لارې اروپا ته انتقالیږي خو د دې تر څنګ موږ د روسيې د يورال په ايالت کې په مخدره توکو د روږدو کسانو لوړه شمېره لرو او په ټوله روسيه کې نږدې درې ميلونه وګړي په مخدره توکو روږدي دي چې نيمايې په هېروينو اخته دي.

جلالي صيب وويل: متاسفانه چې په افغانستان کې د مخدره موادو توليد زيات شوی چې دا اندازه ۳۴۰۰ ټنو ته رسيږي، هغه کسان چې کمې ځمکې لري ګمان کوي چې له دې لارې به ډېرې پيسې ترلاسه کړي خو ګټه په اصل کې قاچاقبران کوي نه کروندګر، ډله ييزو او تنظيمي جګړو دمخدره موادو د توليد په زياتوالي کې مرسته کړې ده او تروريستان هم ورڅخه ګټه اخلي نو دمخدره موادو پر ضد مبارزه يو پيچلې او اوږد مهالې مبارزې ته اړتيا لري، په افغانستان کې د مخدره موادو پر ضد د مبارزې پاليسي د ملي امنيت د شورا له خوا جوړېږي خو د تنفيذ برخه يې په کورنيو چارو وزارت پورې اړه لري، د مخدره موادو له منځه وړلو لپاره

د افغان پولیسو او امنیتي ادارو تقویه او اقتصادي پرمختګ ته اړتیا ده، د دې برسېره دوه اړخیزو منطقوي او نړیوالې همکارۍ ته هم ضرورت دی، د ۳۵۰۰ ټنو اپینو څخه ۳۵۰ ټنه هېروین جوړېږي او دیو کیلو ګرام اپین قیمت درې سوه ډالره دی خو د سل ګرامو هېروینو قیمت لس زره ډالرو ته رسیږي.

د روسیې دمخدره موادو رئیس وویل: موږ غواړو د مخدره توکو دقاچاق پر ضد ځو کمربندونه جوړ کړو ، ځکه څومره چې د مخدره موادو دقاچاق مخنیوی کیږي په همغه اندازه یې په کرکیلې کې هم کمښت رامنځ ته کیږي خو د دې لپاره د کدرونو تربیې او دوه اړخیزه همکارۍ ته ضرورت دی نو په دې هکله باید د همکارۍ یو سند هم امضاء کړو.

د نومبر دمیاشتې په څوارلسمه نیټه موږ په مسکو کې د پولیسو د تجهیزاتو ننداړتون ته لاړواو دوی غوښتل چې پر موږ خپلې وسلې او تجهیزات خرڅ کړي خو جلالي صیب ورته وویل چې ښه به دا وي چې خپل مشخصات او قیمتونه راولیږئ چې زموږ د مالي وزارت او تخنیکي هیئت سره په دې هکله خبرې وکړي موږ د چنې وهلو یا بارګین لپاره دلته نه یو راغلي.

د ننداړتو ن له لیدنې وروسته مو د روسیې د بهرنیو چارو وزارت د لومړي مرستیال**Vyacheslav Trubnikov** سره په داسې حال کې ولیدل چې په افغانستان کې دروسیې پخوانی سفیر ښاغلي کابلوف چې تازه د افغانستان لپاره بیا ټاکل شوی و هم حاضر و.

د روسیې د بهرنیو چارو دوزارت لومړي مرستیال له هرکلي وروسته وویل: روسیه دافغانستان دحکومت او د اساسي قانون له مسودې نه حمایت کوي موږ په افغانستان کې ډېر ژر سوله او ثبات غواړو او موږ د

افغانستان تحولات د نړدې نه تعقیبوو چې څرنګه پر مخ ځي او په افغانستان کې امنیت راوستل ضروري خبره ده،روسیه دې ته حاضره ده چې په دې هکله مرستې وکړي، موږ حاضر یو چې د ملي اردو په جوړولو کې مرسته وکړو، موږ د افغانستان سره د همکارۍ ښې تجربې لرو، موږ د اساسي قانون د لوی جرګې پایلو ته منتظر یو او غواړو چې د بن پروسه په سمه توګه عملي شي.

جلالي صیب وویل : له تاسې نه مننه چې په دې لنډ وخت کې مو له ماسره وکتل، دافغانستان وضعیت ساده نه دی افغانان له څو لسیزو جګړو وروسته غواړي اساسي قانون ولري او خپل راوبط د راتلونکي په بنیاد ټینګ کړي نه د سابقه پیښو په بنیاد، موږ غواړو چې ټولو هېوادونو سره ګډې اړیکي ولرو او د نړیوالي ټولنې پرته موږ خپل هدف ته نه شو رسیدلی او د روسیې رول هم په دې اړیکو کې ډېر مهم دی، دوه اړخیزه او څو اړخیزه همکاریو ته ضروت دی او د دې لپاره یو روډمپ **Road Map** یعنې تګلارې ته ضرورت دی، زموږ مسائل په درې اړخونو کې روان دي اول سیاسي ثبات، دویم امنیت او دریم د بیا رغونې پروګرام، روسیه په شپږ جمع دوه (۲+۶) هیوادونو، د بن په پروسه کې او هم په نورو مسائلو کې دخیله وه، زموږ روسي دوستان په دې پوهیږي چې زموږ مسائل ډېر مغلق دي، امید لرم چې راتلونکې اساسي قانون سیاسي فعالیتونو ته شرایط برابر کړي، د ټاکنو لپاره دنوم لیکنې پروسه په راتلونکې میاشت (ډیسمبر) کې پیل کیږي څومره چې خلک په سیاسي فعالیتونو کې برخه اخلي په همغه اندازه ثبات راتلای شي اما د سیاسي پروسې مؤفقیت په امنیت پورې تړلی دی او دواړه مستقیما پر بیا رغونه تاثیر لري زموږ ټولې اداري بیا رغونې ته ضرورت لري نو ددې لپاره دا یو

مغلقه پروسه ده او حل يې هم مغلقې ستراتيژۍ ته ضرورت لري، روسيه د يو عنعنوي دوست هېواد په توګه بايد په دې ټولو ساحو کې له موږ سره مرستې وکړي، په تېرو درې ورځو کې موږ ستاسې د کورنيو چارو وزارت ، دولتي ملي امنيت (FSB) او د مخدره موادو ضد ادارې مسؤلينو سره ګټورې ليدنې درلودې، په دې ليدنو کې مو په دې بحث وکړ چې څرنګه سره ګډ کار وکړو هغه څوک چې دامنيت دنده پر غاړه لري، هغه خوب نه لري ځکه دوی د تنظيمي او ګروهي جنګونو، مخدره موادو قاچاق او سازمان يافته جناياتو دخطر سره هره لحظه مخامخ وي، افغانستان کافي ظرفيت نه لري چې د دې ټولو چلنجونو سره مبارزه وکړي، موږ نړېوالو مرستو ته تر هغې ضرورت لرو ترڅو خپل ظرفيتونه لوړ کړو، موثره امنيتي قواوې يوازې کولای شي چې امنيت تامين کړي نه دکميت لوړ والی، جلالي صيب زياته کړه : دخپلې موجوده وظيفې (د کورنيو چارو وزېر) نه برسېره زه مسؤليت لرم چې د PRT او ISAF پراختيا او تقويې لپاره هڅه وکړم، تاسې کولای شئ هغه پروژو سره مرسته وکړئ چې تاسې دمخه په افغانستان کې عملي کړي دي، دافغانستان ثبات په سيمه او نړۍ کې له ثبات سره مرسته کولای شي.

د روسيې د بهرنيو چارو وزارت مرستيال د جلالي صيب نه وغوښتل که دروسيې آژانسونو سره مرکې وکړي ډېر به ښه وي او زما هيله د تاسې نه دا ده چې دا کار وکړئ، روسيه په افغانستان کې ثبات غواړي، مخدره مواد زموږ لپاره مشکل دی او زه چې په تېره اونۍ کې په ايران کې وم، دهغوی سره مې هم په دې هکله خبرې کړي او موږ غواړو چې دملګرو ملتونو اداره بايد فعاله نقش ولوبوي.

جلالي صیب وویل: د مخدره موادو زیاتوالي موږ ټول نګرانه کړي یو ، دروسیې د کورنیو چارو وزارت او مخدره موادو پر ضد اداري مسؤلینو سره مو په همدې خبرې وکړې، همدا رانګه دروسیې دمخدره موادو پر ضد اداري مسؤل ومنله چې په نږدې راتلونکې کې به په کابل کې د مخدره موادو په اړه په جوړیدونکي کنفرانس کې برخه واخلي.

دنومبر په پنځلسمه نیټه دروسیې د کورنیو چارو وزارت له مسکو نه بهر د پولیسو د وسلو دښودلو او تطبیقاتو یو پرګرام جوړ کړی و چې د سختې یخنۍ سره بیا هم دلچسپه و، د پروګرام وروسته جلالي صیب هلته په یوه خبري ناسته کې خبرې وکړې او دخپل سفر پر موخو او اهدافو یې ژورنالستانو ته معلومات ورکړل. ماسپښین مهال مو د روسیې څخه ببرته افغانستان ته رأستانه شوو، دیادلو وړه ده چې د دغه سفر په جریان کې جلالي صیب په مسکو کې له ځینو افغانانو سره هم وکتل.

د ملګرو ملتونو د سر منشي ځانګړي استازي مرستیال ژان ارنو(Jean Arnault) سره کندهار ته سفر
۲۰۰۳ م کال دنومبر اولسمه نیټه :

څنګه چې دمسکو له سفر نه کابل ته راورسیدو د ملګروملتونو دفتر د کورنیو چارو وزارت ته خبر ورکړ چې دکندهار ولایت وضعیت په دې څو ورځو کې ډېر خراب شوی دی که د کورنیو چارو وزارت کندهار ته پولیس ونه لیږي نو د ملګرو ملتونو او ځینې نور خېریه اداري به په کندهار کې خپل دفترونه وتړي او دا به دا ساسي قانون دلوی جرګې او ټاکنو د ثبت نام پروسې ته صدمه ورسوي نوهماغه و چې د کورنیو چارو وزیر د ملګرو ملتونو د ځانګړې استازې د مرستیال ژان ارنو څخه وغوښتل چې دکورنیو چارو وزارت دیو لوړ پوړې پلاوي په ملتیا دې دنومبر پر اولسمه نیټه کندهار ته سفر وکړي او وضعیت دې له نږدې وڅاري او خپل وړاندیزونه دې دکورنیو چارو وزارت سره شریک کړي.

د هئیت په رأس کې جلالي صیب زه تعین کړم او ماسره یې د کورنیو چارو وزارت د تروریزم پر ضد دمبارزې رئیس پاسوال (تورن جنرال) عبدالجمیل جنبش ولیږه چې په امنیتي او سیاسي لحاظ دکندهار وضعیت ارزیابي کړو. کندهار ته له رسیدو سره سم مو د کندهار والي انجینر محمد یوسف پښتون سره وکتل او نوموړي وویل: پرون مو د امنیه قوماندان، د ملي امنیت رئیس، د قول اردو او ایتلافي ځواکونو د قوماندانانو سره غونډه درلوده، دوی ټول په دې عقیده دي چې طالبانو د کندهار په شا او خوا کې ځانونه منسجم کړي دي او غواړي دکندهار امنیتي وضعه خرابه کړي، تېره شپه پولیسو یو کس چې په موټر سایکل

سپور و او چاودیدونکي توکي ورسره وو نیولی دی همدا شان ټول هغه موټري چې نمر پلیټ نه لري نیسي، دکندهار شورا چې د هر ي ولسوالۍ نه په کې دوه کسه دي دا اوازې یې تأید کړي دي چې طالبانو د کندهار ښارپه څنډو کې ځانونه منظم کړي دي او غواړي چې دکندهار امنیتي وضعه خرابه کړي.

په همدې ورځو کې د کندهار، هلمند، زابل، ارزګان او نیمروز پنځو ولایاتونو دبیړنۍ لوی جرګې غړي په دې موخه سره راټولیدل چې په کابل کې د اساسي قانون دتصویب لپاره د جنوبي ولایتونو څخه **۵۳** غړي وټاکي، نو د دوی امنیت ساتل هم یو چلینج دی. موږ وړاندیز وکړ چې د دې غونډې او هم دملګرو ملتونو او غېر دولتي ادارو د امنیت لپاره باید د کورنیو چارو وزارت له کابله دپولیسو یو درې سوه کسیزه قطعه راوستاوي تر څو په ولایت باندې فشار کم شي او ښه به دا وي چې د کندهار پولیس او امنیتي ارګانونه خپل فعالیتونه د کندهار ښار څخه بهر زیات کړي، دکورنیو چارو وزارت سره له تفاهم وروسته موږ لا په کندهار کې ووچې درې سوه کسیزه قطعه د سمونوال لوګر شینواري په مشرۍ کندهار ته راورسیده او وظیفه ورکړل شوه چې دملګرو ملتونو دفاتر او غېر دولتي ادارو امنیت وساتي.

په همدې ورځ مو دکندهار امنیه قومندان سمونوال هاشم خان سره وکتل. نوموړي وویل: د کندهار دپولیسو استخباراتي شبکه غېر فعاله ده، امنیتي پلانونه مو جوړ کړي دي خو مخابروي وسایط، موټرې او نور مهمات نه لرو، مسلکي پرسونل نه لرو چې دکندهار څخه بهر کمربندونه واچوو اوهم دا کمربندونه کنټرول او حمایه ته ضرورت لري، دکندهار لپاره تقریبا دوه زره پولیس پکار دي خو موږ یوازې اته سوه کسه لرو، ده

وویل چې د معروف، ارغستان او شورابک ولسوالیو کې طالبانو بیا فعالیت پیل کړی دی پرون (۱۲ نومبر) یې په معروف ولسوالۍ کې یو قومي مشر چې د دولت طرفداري یې کوله په ډزو وویشته چې سخت ټپي شوی دی.

په همدې ماښام د ملګرو ملتونو د یوناما میلمستون ته لاړو او سهار یعنې د نومبر پر ۱۸ مه نیټه مو دیوناما کارکوونکو، **PRT** او ایتلافي قواؤ له قوماندانانو او د امریکا سفارت استازي سره غونډه درلوده، دوی وویل چې اصلي مشکل د دغو سیمو والیانو جوړ کړی دی. البته د کندهار له والي پرته چې فساد کې ککړ نه دی، نور ټول د دې سیمې چارواکي په بد امنۍ او دمخدره موادو په قاچاق کې لاس لري خو دکندهار والي سره محلي چارواکي همکاري نه کوي. دهلمند ولایت د ځلورو کسانو په ولکه کې دی چې ټول دمخدره موادو په قاچاق کې لاس لري او په لوی لاس غواړي دهلمند وضع خرابه کړي، دوی نه غواړي چې غیر دولتي ادارې او حتی د ملګرو ملتونو د ادارو په شمول هلته فعالیت وکړي دوی وویل: دارزګان والي یوازې هغو سیمو ته ځي چې دحکومت په لاس کې ده خو په حقیقت کې ارزګان دحکومت په کنټرول کې نه دی او دنړیوالې ټولنې استازي هم هلته سفر نه کوي، دلته هم محلي چارواکي د مخدره توکو په قاچاق کې ښکیل دي او له خلکو نه ټکس اخلي حتی دهلک پر سر محلي چارواکي یو بل وژني، دجنګونې لپاره یو سپی په پنځه شپږ لکه افغانۍ رانیسي، دوی وویل چې د پاکستان حکومت د کویټې په ژوب سیمه کې دطالبانو د روزنې لپاره یو کیمپ جوړ کړی اوله هغه ځایه په زابل کې فعالیت کوي، په زابل کې یوازې درې ولسوالۍ دحکومت په کنټرول کې دي او نورې ولسوالۍ د طالبانو سره دي، د زابل

والي چې کرزي صيب سره خپلوي لري په خپل دفتر کې بې غمه ناست وي، هيڅ کار نه کوي، همدا علت وچې يوه نيمه مياشت د مخه ټولې نړېوالې غېر دولتي ادارو په زابل کې خپل دفترونه وتړل او ووتل.

دوی وويل: په ډنډ، دامان، ميوند او شګه په ولسواليو کې امنيت ښه دی او د بيا رغونې کارونه يو څه روان دي خو د شاه ولي کوټ، ميانشين، شوراوک،لوی کاريز، معروف او سپين بولدک کې وضع خرابه ده، دکندهار والي غواړي د بيارغوني کارونه دسرحدي ولسواليو نه پيل کړي خو کله چې حکومتي قواؤې د سيمې نه ووځي نو طالبان هلته نفوذ کوي، که څه هم خلک طالبان نه غواړي، خو خلک د محلي چارواکو نه هم ناراضه او مايوسه دي، دملګروملتونو د يوناما د دفتر مشر طلعت بيګ موسيداکوف (**Tolatbek Mosedykob**) چې اصلا دقرغيزستان و او په پښتو ژبه يې رواني خبرې کولې وويل: ايتلافي قواؤې هم دطالبانو پر ضد سم عمليات نه کوي او حکومت هم بايد په کار پوه او مسلکي کسان د واليانو په توګه په دندو وګماري، ده وويل: دکندهار دپوليسو مشر مريض دی، ناوخته کارته راځي او د روژه ماتي وروسته يې هم درک نه لګيږي، يو نفر هم خپل نه لري چې د امنيت به ساتنه کې ورسره مرسته وکړی، دياودونې وړ ده چې دا مهال د روژې مبارکه مياشت وه. د امنيت امر چې د بارکزو دقوم نه دی زيات نفر لري خو داسې ويل کيږي چې دطالبانو سره اړيکي لري. محلي رقابتونه خاصتا دپوپل زيو، الکوزيو او بارکزيو ترمنځ وضعيت نور هم خراب کړی دی. که څه هم جنرال اکرم او ګل اغا شېرزی د کندهار نه لرې شوي دي، خو دلته اوس هم نفوذ لري او په چارو کې لاس وهنه کوي، د استخباراتو مشر چې دشمالي سيمو څخه دی هيڅ

فعالیت نه لري او اکثر پولیس په چرسو اخته دي، نو دکندهار په ولایت کې د پولیسو په لیکو کې جدي تغېراتو ته ضرورت دی.

په همدې ورځ په لسو بجو مو د کندهار د والي انجنېر یوسف پښتون سره د کندهار دولایت په مقام کې غونډه درلوده اوپه دې غونډه کې د کندهار چار واکو برسېره د **PRT** او ایتلافي قواؤ قوماندانان، دامریکا دسفارت استازی او دملګرو ملتونو د ځانګړي استازي مرستیال برخه درلوده. په څلورو مسائلومو خبرې وکړې:

۱-څنګه داساسي قانون د لوی جرګې ټاکنو ته په کندهار کې امنیت تامینولی شو؟

۲-څنګه دنړیوالو اوغیر دولتي ادارو امنیت ساتلی شو؟

۳-څنګه دټول کندهار امنیت تامین شي ؟

۴-څنګه د راتلونکې کال ټاکنو ته د نوم لیکنې دپروسې امنیت تامینولی شو؟

په کندهار کې د اساسي قانون د پروسې د دفتر مشر ډاکټر همایون وویلې چې د زابل ولایت په پنځو ولسوالیو کې امنیت نه شته او دخلکو استازي نه شي کولای چې د کندهار ښارته راشي، ځکه دغه استازي د تهدید سره مخامخ دي. هغه زیاته کړه چې د خاص ارزګان خلک دارزګان مرکز ترینکوټ ته د حکومت له وېرې نه شي راتلای او دکجران خلک هم د چار چینو د ولسوالۍ له لارې مرکز ته د طالبانو له وېرې نه شي راتلای اوهم د زابل په ولایت کې ښځې د اساسي قانون په لویه جرګه کې برخه نه شي اخستلای. تقریبا ۱۵۰ پولیسو ته ضرورت دی چې په کندهار کې د لوې جرګې دټاکنو دغونډې امنیت ونیسي خو په دې شرط چې بین المللي قواؤې یې نظارت وکړي. جنرال سالم وویل چې دلوي جرګې د غونډې او

ټاکنو د تامین لپاره باید د بین المللي او افغاني امنیتي ارګانونو ترمنځ یو مشترکه کمیسیون جوړ شي او لازم تدابیر په شریکه ونیسي.

د امنیه قوماندان د دې پر ځای چې پر امنیتي پلان وغږیږي وویل: موجوده پولیسو چې زیاترو یې پنځه ویشت کاله د یونیفورم په مقابل کې جګړه کړې ده او اوس چې دریشي اغوندي او له یو نیفورم څخه دفاع کوي دا هم یو کامیابي ده.

د نومبر په ۱۹ مه نیټه مو سهار په جنوب غرب سیمه کې دغیر دولتي موسساتو دهماهنګۍ اداري سوابک (SWABAC) سره د کندهار د امنیتي وضع او د دوی پر فعالیتونو خبرې وکړې چې دوی هم په چټکۍ سره د امنیتي وضعیت له خرابیدو اندیښنه درلوده. له دې وروسته مو د کندهار ښاروال عبدالله پوپل سره وکتل نوموړي وویل: په کندهار کې امنیتي وضع ځکه خرابه ده چې ګل اغا شیرزی تبدیل شوی او اوس څوک له حکومت سره همکاري نه کوي او خلک په مرکزي حکومت بې اعتماده شوي دي.

په همدې ورځ مو داساسي قانون دټاکنو په دفتر کې ډاکټر همایون او عمر ساطي سره وکتل او ددوی نظر هم دا ووچې د هلمند ، ارزګان او زابل والیان باید تبدیل شي او ورته وویل شي چې د اساسي قانون دلوی جرګې د ټاکنو په پروسه کې مداخله ونه کړي. دوی سره له کتنې وروسته د کندهار والي انجنیر یوسف پښتون مو بیا ولیده او نوموړي وویل چې هغه پولیس چې دکابل څخه دسپین بولدک د سړک جوړونې د هندي کمپنۍ د ساتنې په موخه راغلي دوی باید خپله وظیفه اشغال کړي او یا خو دې بیرته کابل ته ستانه شي، ځکه هندي کمپنۍ وایې موږ دوی ته ضرورت نه لرو ، که په راتلونکې کې کومه پیښه رامنځ ته کیږي نو

مسؤلیت به یې د دوی پر غاړه وي. کندهار والي سره له لیدنې وروسته د ملګرو ملتونو په ځانګړې الوتکه کې بېرته کابل ته را ستانه شو او خپل راپور مو د کورنیو چارو وزېر ته وړاندې کړ. د ملګرو ملتونو د سرمنشي د خاص استازي مرستیال ژان ارنو (**Jean Arnault**)د کورنیو چارو وزېر نه خاصه مننه وکړه چې د کندهار امنیتي وضعیت د ښه کیدو لپاره یې عاجل دري سوه کسیزه د پولیسو قطعه ولیږله او دملګرو ملتونو او غېر دولتي ادارو د دفترونو د بندیدو مخه یې ونیوله خود دې تر څنګ کندهار ته توجه په کار ده تر څو یو بې طرفه او فعاله اداره چې ټول قومونه په کې استازیتوب ولري ضرورت دی.

د پروان د PRT افتتاح او دقبایلو او سرحدونو چارو وزیر عارف نورزي سره د دولت د مرستیال امین ارسلا په دفتر کې کتنه

د نومبر د میاشتې په دوه ویشتمه نیټه په بګرام کې ما د پروان PRT نوی دفتر دبګرام په سیمه کې دایتلافي قواودقوماندان سره یوځای افتتاح کړ چې د پروان، پنجشېر، کاپیسا، کابل، لوګر او وردګو په ولایتونو کې د بیارغونونې او امنیتي ارګانونو سره به د امنیت په راوستو کې مرسته کوي.

په همدې ورځ راته د کورنیو چارو وزیر هدایت راکړ چې د انتقالي دولت مرستیال هدایت امین ارسلا په دفتر کې دقبایلو او سرحداتو وزیر عارف نورزي سره په سرحدي ولایتونو کې د میشته قومونو په اړه مجلس دی نو ته باید برخه په کې واخلې خو هغه پلان چې دسرحداتو وزارت غواړي ځانګړې ملیشې جوړې کړي ونه منې.

کله چې د ښاغلي هدایت امین ارسلا دفتر ته لاړم نو دقبایلو وزیر عارف نورزي د پکتیا ولایت یو شمیر سپین ږیري هم رسمي مجلس ته له ځانه سره راوستل چې په اصولو کې باید دا کار نه وی شوی، ځکه د ارسلا صیب په مشرۍ د دواړو وزارتونو ترمنځ مجلس و.

دکورنیو چارو وزارت موقف دا و چې له یوې خوا د غیر مسؤلو قوماندانانو بې وسلې کولو پرګرام چې د DDR په نامه یادیده پیل کړي او له بلې خوا دوی غواړي چې قومي ملیشې جوړې کړي نو داسمه پالیسي نه ده، دویم داچې داخلي امنیت ساتل یوازې د کورنیو چارو وزارت دنده ده نه دبل وزارت یا ارګان چې ځانونو ته امنیتي معینیتونه جوړ کړي حتی که ملي اردو او یاهم ملي امنیت په داخل دافغانستان کې

په امنیتي چارو کې ونډه اخلي نو باید د کورنیو چارو وزارت سره په همغږۍ او غوښتنه فعالیت او همکاري وکړي، دریم داچې که قومي مشران غواړي حکومت نه حمایت وکړي نو ښه داده چې خپل ځوانان د سرحدي پولیسو او یا هم دملي اردو په لیکو کې ځای پر ځای کړي خو د سرحداتو دوزیر عارف نورزي دلیل بیا دا و چې په موجوده وخت کې ملي پولیس نه شته دی او امنیت نه شي ساتلی نو د قومونو ملیشې به په امنیت کې ښه رول ولوبوي، که څه هم زموږ بحث جدي شو خو دا پیشنهاد مې د سرحداتو د وزیر سره ونه مانه او د کورنیو چارو وزیر هم تر پایه دغه پیشنهاد ونه مانه او په خپل موقف کلک ودریده او د سرحداتو وزارت او یا هم کوم بل ارګان ته یې اجازه ورنه کړه چې قومي ملیشې جوړې کړي، ځکه په نږدې تاریخ کې همدغه ملیشې ډېر کرته د مرکزي حکومتونو د ضعف لامل ګرځیدلي دي چې ښه بیلګه یې د ډاکټر نجیب الله د حکومت سقوط یادولی شو. خومتأسفانه چې دافغانستان حکومت او ایتلافي قواوپه تیرو څو کلونو کې د کمکې پولیسو، محافظوی پولیسو او محلي پولیسو په نامه پروګرامونه عملي کړل چې په ځای د دې چې په امنیت کې مرسته وکړي، په زیاتو سمو کې همدا ملیشې د بدامنی سبب ګرځیدلي دي.

د ترکي انجينر خوشې کيدل
د نومبر دپرشمه نيټه ۲۰۰۳ کال :

د سيپټمبر په مياشت کې يو تن ترکي انجينر چې د کابل کندهار د سړک جوړولو په پروژه کې يې کار کاوه د زابل او غزني ولايتونوترمنځ د طالبانو له خوا وتښتول شو خو د غزني والي اسدالله خالد په هلو ځلو دغه ترکي انجينر چې حسن اونال (Hassan Onal) نوميده خوشې شو او د کورنيو چارو وزارت ته يې راوست چې د ترکيې سفارت ته يې تسليم کړي، کله چې دغه ترکي انجينر د کورنيو چارو د وزير دفتر ته داخل شو او دترکي سفارت استازی يې وليدل نو په ژړا شو او جلالي صيب ته يې غيږه ورکړه، يوه عجيبه غوندې صحنه وه چې زموږ د ټولو احساسات يې هم را وپارول او د ټولو دسترګو نه اوښکې توی شوې، دغه ترکي انجينر وويلې چې ده واقعا خپل مرګ په سترګو ليدلی او هيڅ تصور نه کوي چې دی خوشې شوی دی.

دهرات د PRT افتتاح
د ډیسمبر لومړۍ نیټه۲۰۰۳م کال :

د هرات والي اسمعیل خان سره د زیاتو لانجو او مذاکراتو نه وروسته باالاخره د هرات په ولایت کې دPRT جوړېدل، د ډیسمبردمیاشتې په لومړۍ نیټه افتتاح شو. دهرات PRT افتتاح لپاره له کابل څخه دکورنیو چارو وزیر علي احمد جلالي، دامریکاسفیر زلمي خلیل زاد ، د ایتلافي ځواکونو قوماندان جنرال ډیویډ بارنو (Gen. David Barno) ، د عامې روغتیا وزیره ډاکټر سهیلا صدیق، دپلان وزارت مرستیال علي اصغر پیمان او زه هرات ته لاړو. د هرات په هوایي ډګر کې دهرات والي محمد اسمعیل خان، د فراه والي عبدالحی نعمتي، د بادغیس والي ګل محمد عارفي او په غربي سیمه کې د امریکایې قواؤ قوماندان جنرال استن (Gen Austin) د هرکلي لپاره ولاړ وو چې دهوایي ډګرنه راسأ د PRTمرکز ته لاړوو او دهرات PRT یې افتتاح کړه. د امریکا سفیر په خپلو خبرو کې وویل چې په څوارلسمه او پنځلسمه صدۍ کې هرات د یورپ د فلورانس د ښار سره مقابله کوله او دا سیمه د دنیا دغلې ګدام و ، علي شېر نوایې وایې: په هرات کې چې کله پښه غځوې نو پښه به دې په یو شاعر لږېږي خو دشلم قرن په اخره کې د روسانو د اشغال، تروریزم او داسې نورو عواملو په اساس په دې سیمه کې دتورتم سیورۍ خپور شو او امید دی چې هرات بېرته خپل تاریخي اهمیت په سیمه کې اعاده کړي.

په جلال اباد کې د اساسي قانون د لوی جرګې د غړیتوب لپاره د مشرقي د څلورو ولایتونو ټاکنې
د ډیسمبر د میاشتې۱- ۵ نیټې پورې

څنګه چې له هرات څخه رأستانه شولو زه جلال اباد ته د مشرقي د څلورو ولایتونو د استازو ترمنځ د اساسي قانون دلوی جرګې دغړیتوب په ټاکنو کې دبرخه اخستلواو نظارت لپاره لاړم، څرنګه چې زه د خاص کنړ د ولسوالۍ څخه د بیړنۍ لوی جرګې منتخب غړی وم، دغه ټاکنې هم دهغو دوه زره او څلورسوو کسانو ترمنځ کیدله څوک چې دمشرقي څخه دبیړنۍ لوی جرګې ته په لومړي مرحله کې تعین شوي وو.

د ډیسمبر په لومړۍ نیټه د جلال اباد په قبایلو ریاست کې لومړۍ ټاکنې د لغمان ولایت د استازو ترمنځ وشوې چې دا لاندې کسان د اساسي قانون د لوې جرګې لپاره درایو په اساس انتخاب شول.

شمېره	نوم	ولسوالي
۱	الحاج سید موسی	قرغه یې
۲	الحاج مکرم خان	قرغه یې
۳	معلم اسد الله	علیشنګ
۴	قاضي جبار	علیشنګ
۵	انجینېر محمد اکرام	دولت شاه
۶	انجنېر قرار	علینګار
۷	ډاکټرعبد الله لغمانی	مرکز (مهترلام)

د دیسمبر په دریمه نیټه د ټاکنو د شکایاتو کمیسیون د پریکړې پر اساس چې د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالي یې مشري کوله انجنیر قرا ریې له لست نه وویست ځکه د روژې په میاشت کې د ده د نفرو له خوا په یو برخورد کې دوه کسه وژل شوي وو او په عوض کې یې مولوي قیام الدین کشاف چې په نوموړي پسې یې زیاتې رای وړې وې د اساسي قانون د لوی جرګې د غړي په توګه وټاکل شو.

د ډیسمبر په دویمه نیټه د نورستان د استازو تر منځ ټاکنې ترسره شوې او دا لاندې کسان د اساسي قانون دجرګې د غړیتوب لپاره انتخاب شول:

شمېره	نوم	ولسوالي
۱	محمد تمیم نورستاني	برګمټال
۲	مولوي عبدالمنان	کامدیش
۳	وکیل غلام سخي	ننګراج
۴	امیر حمزه	دواب
۵	محمد مالک	ویګل

د ډیسمبر په دریمه نیټه د کنړ ولایت ۵۰۲ استازو د ټاکنو په نتیجه کې دا لاندې اته کسان انتخاب شول :

شمېره	نوم	ولسوالي	د رای شمېر
۱	مولوي شهزاده شاهد	څوکۍ	۹۳
۲	قاضي عبدالستار	ناړۍ	۳۸
۳	حاجي منګل	وټه پور	۳۷
۴	مولوی محمد اسلم	نورګل	۳۴
۵	سید احمد خان	مروره	۲۸
۶	استاد محمد رحیم	خاص کنړ	۲۸
۷	حاجي امانت خان	سرکانو	۲۶
۸	جان سردار	اسمار	۲۶

مخکې له دې چې دکنړ د ۵۰۲ استازي په خپلو منځو کې پورته اته کسه تعین کړي ما دخپلې ولسوالي منتخبو استازو ته وویل زه له تاسې ډېره مننه کوم چې دبیړنۍ لوی جرګې په وخت کې مو زه د ټولو په اتفاق سره خپل استازی تعین کړم نو داځلې زه او یا زما له کورنۍ څخه هیڅوک کاندید نه دی نو ښه به دا وي چې تاسې یو کس ټول په اتفاق په خپلو

مینځو کې تعین کړئ تر څو د ولایت په سطحه په ټاکنو کې یې د ګټلو چانس زیات شي که څه هم په دې وخت کې زما ورور سلطان محمود میاخیل غوښته چې ځان کاندید کړي خو زما د اصرار په اساس د خپل کاندیتوب نه تېر شو، ما دوی ته وویلې چې پښتنو کې متل دی چې وایي (ژرنده که دپلار ده هم په وار ده) دا چې زه او زما کورنۍ نه څوک نه دی کاندید نوځکه په زغرده خبرې کولای شم نو لوی جرګې ته باید ډېر پوه کسان تعین کړئ، که څه هم دلوی جرګې ورځې کمې دي خو په دې باید پوه شو چې دغه جرګه اساسي قانون تصویبوي او اساسي قانون زموږ دټولو په ژوند مثبت او منفي اغیز درلودی شي. داخبرې مو د کنړ ټولو استازیو ته هم په عمومي غونډه وکړې.
دخاص کنړ ولسوالۍ نه په اخره کې مولوي مطیع الله د چندراو د کلي نه ډګروال محمد الله خان د شامکار د کلي نه او استاد محمد رحیم خان د برې اراضۍ د کلي نه کاندید پاتې شول. دوی یو بل ته نه تېریدل خو ما د دې درې وارو کاندیدانو څخه هیله وکړه چې تاسې بېرون ته ووځئ موږ دخاص کنړ نماینده ګان په خپلو منځو کې به مشوره وکړو او موږ چې هره پریکړه وکړه هغه به تاسې منئ. موږ داسې فیصله وکړه مخکې له دې چې د ولایت په کچه په ټاکنو کې برخه واخلو ښه به دا وي چې په خپلو منځو کې رائ ګېري وکړو او هر کس چې د دې درې کاندیدانو څخه زیاته رایه واخسته هغه به زموږ د ولسوالۍ څخه په شریکه کاندید وي.
کله چې رای ګېري وشوه استاد محمد رحیم خان پنځلس رائ، مولوی مطیع الله یولس رائ او ډګروال محمد الله خان اته رائ اخستې وې نو په دې اساس مولوي مطیع الله او ډګروال محمد الله خان دخپل کاندیتوب څخه تېر شول.

زما دخبرو او د خاص کنړ د ولسوالۍ د فیصله نه وروسته د کنړ ولایت **۱۵۱** کاندیدانو نه یوازې څلور ویشت کاندیدان د مقابلې لپاره ودریدل چې مخکې ذکر شوی اته کس دزیاتو رایو داخستنې پر اساس انتخاب شول. د دې خبرې یادونه ضروري ګڼم چې دخاص کنړ ولسوالۍ د **۴۳** استازونه یوازې **۳۴** کسانو په ټاکنو کې برخه اخستې وه چې په دې کې شپږو کسو د خاص کنړ د ولسوالۍ کاندید استاد محمد رحیم خان ته رایه نه وه ورکړې ځکه محمد رحیم خان ټولې ۲۸ رای ګټلې وې.

د ډیسمبر په پنځمه نیټه د ننګرهار ولایت داستازو ترمنځ ټاکنې ترسره شولې چې دا لاندې **۲۳**کسه داساسي قانون لوی جرګې لپاره انتخاب شول:

شمېره	نوم	درایو شمېر	ولسوالي	سیاسي اړیکي
۱	مېرویس یاسني	۷۱	کامه	ملي محاذ
۲	حاجي روح الله	**۳۸**	رودات	دخالص اسلامي حزب
۳	حاجي شهزاده	**۳۱**	کامه	اسلامي جمعیت
۴	ملک قیس (نوراغا حاجی)	**۳۳**	بنیوه	
۵	عبدالله دعبدالرحمن زوی	**۴۱**	حصارک	
۲	حاجي داود ارسلایی	**۳۵**	سره رود	دخالص اسلامې حزب

۷	انجینرمحمد غوث	۳۲	دره نور	دخالص اسلامي حزب
۸	حاجی شاه پور	۳۳	کوټ	
۹	معلم ګل محمد	۲۸	شېرزاد	افغان ملت
۱۰	ضابط محمد ظاهر	۲۸	شېرزاد	ملی اسلامي محاذ
۱۱	سوچه ګل	۳۳	دور بابا	دخالص اسلامي حزب
۱۲	سید عبدالغفار پاچا	۳۷	خوګیاڼي	اسلامي جمعیت
۱۳	انجنیر عبدالغنی	۳۸	دره نور	
۱۴	فریدون مومند	۳۳	ګوشته	
۱۵	حاجی محمد داود	۴۰	حصارک	دخالص اسلامي حزب
۱۲	سید جمال پاچا	۲۲	بهسود	دحکمتیار اسلامي حزب
۱۷	ملک نظیر	۳۹	اګام	دخالص اسلامي حزب
۱۸	امان الله	۴۴	چپرهار	دخالص اسلامي حزب
۱۹	همایون شینواری	۲۸	اچین	دملی جبهه نجات

۲۰	انجنیر عبدالغفار	۴۵	بهسود	دحکمتیار اسلامې حزب
۲۱	روح الامین		ګوشته	افغان ملت
۲۲	حاجی سید عزیز		کامه	دحکمتیار اسلامې حزب
۲۳	حاجي امان خبري		خوګیانۍ ي	ملي اسلامي محاذ
۲۴	صفیه صدیقی		سره رود	

د اساسي قانون د لوی جرګې د امنیت د ساتلو او برګزاري په اړوند د دولت رئیس حامد کرزي د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالي او د کورنیو چارو وزارت هغه ۸ کسیزه ګروپ ته چې زه په کې هم شامل وم چې دلویه جرګه د امنیتي پلان څارنه یې کوله د خدمت مدال د ۲۰۰۴زکال دجنوري په دولسمه نېټه ورکړ ل شو چې ددغه مډال پیشنهاد د لوی جرګې د کمیسیون د مشرتابه له خوا شوی وو.

د ډیسمبر اومه نیټه ۲۰۰۳ کال
د جرمني په سفارت کې د مرستندویه هیوادونو ترمنځ د پولیسو دهمکارۍ غونډه

دکورنیو چارو وزارت د مشرتابه ستونزه همدا وه چې څنګه د نړیوال او په خاصه توګه د امریکا متحده ایالات په دې قانع کړي چې د پولیسو سره باید عاجلې مرستې وکړي ځکه چې پولیس د حکومت لومړنۍ څېره او د تروریزم پر ضد د جنګ په لومړي صف کې ولاړ دي، په دې وخت کې د امریکا متحده ایالات یوازې دې ته حاضر وو چې د پولیسو سره یوازې د روزنې په برخه کې مرستې وکړي او د تجهیزاتو په برخه کې باید یو بل هېواد دا بار اوچت کړي، دترکیې هېواد د مخابروي تجهیزاتو وعده کړې وه خو تر اوسه یې څه درک نه لرېده، همدا شان ایټالیا وعده کړې وه چې دپولیسو د یونیفورم په برخه کې به مرسته کوي خو دامریکا دمتحده ایالاتو دمرستو نه پرته نور د ټولو هیوادونو مرستې ډېرې کمې او ناچیزې وې، نو ځکه خو دغه غونډه هم ډېره موثره نه وه.

په ترافيکي پيښه کې
زما ورور سيد معصوم وژل کيدل
د ډيسمبر نهمه نيټه ۲۰۰۳م کال

په خپله خونه کې ويده وم چې سهار وختي زما ياور سمونيار امرالله زمادخونې دروازه وټکوله چې زما ورور سيد معصوم په ترافيکي پېښه کې دتخار ولايت د خوست او فرنګ په سيمه کې وژل شوی او جنازه يې کابل ته راوړې ده. که څه هم دوه ورځې دمخه ما په اوپراتيفي راپور کې لوستي و چې يو موټر د خوست اوفرنګ په سيمه کې د ګړنګ نه غورځيدلی او دولس کسه سورلۍ ټولې په کې مړې شوې دي خو په دې نه وم خبر چې زما ورور هم په دغه موټر کې دی، داچې په دغه وخت کې د موبايل ټيلفون سيستم په ټول افغانستان کې فعال نه و، نو زما ماما ګان چې کله خبر شوي و، هغوی يې جنازه کابل ته انتقال کړې وه، زما د ورور د وژل کيدو خبره زما دپلار لپاره ډېره سخته وه ځکه چې دا يې دريم زوی و چې په ځوانۍ کې يې له لاسه ورکړ، له دې وروسته مونږ جنازه دګنې شمېر دوستانو په موجودتيا کې دخاص کنړ ولسوالۍ ته انتقال کړه.
زما نورو ورونو او دوستانو زما د ورور د مرګ حادثه زما د پلار څخه پټه ساتلې وه خو هغه په دې پوه شوی و چې څه خبره شته او داسې ګمان يې کاوه چې ګوندې زه وژل شوی يم ځکه دخاص کنړ ولسوال او ځينې سپين ږيري زمونږ کورته راغلي وو، پلار مې وروسته راته وويلې چې هر زوی ځانته بيل ځای لري خو ما دا فکر کاوه چې ته وژل شوی يې او هر څومره به چې خلکو تسل راکاوه خو زما تشويش تر هغه وخته پورې وه چې زه خپل کلي منګوال ته دجنازې سره ورسيدم، جنازه مو د چهارشنبې

په ورځ په خپله پلارنۍ هدېره کې خاورو ته وسپارله او د جمعې په ورځ بېرته کابل ته ستانه شولو او د ډیسمبر په څوارلسمه نیټه مو د کابل د وزیر محمد اکبرخان په جامع جومات کې عمومي فاتحه واخستله، ټولو هغه دوستانو ته چې مونږ سره یې په جنازه اوفاتحه کې برخه واخسته د لوی خدای جل جلاله څخه ورته اجرعظیم غواړم او زما دورور روح دې ښاد وي. دیادونې وړده چې زما یو ورور سردامحمود په ۱۹۹۰ م کال کې په پېښور کې د نامعلومو کسانو له شهید کړې شو او بل ورور مې امیر محمودپه ۱۹۸۷ م کال کې په پیښورکې زما د ماما د زوی اجمل ختټک سره یو ځاې لادرکه شول چې ترنن پوري لا درکه دی. د دوی د لادرکې قصه ما په خپل مخکنې کتاب کې چې د واقعیتونو په بهیر کې نومیږی لیکلې ده.

داستاد کریم خلیلي تر مشرۍ لاندې د بې وسلې کولو د کمیسیون غونډه
جنوري دوه ویشتمه ۲۰۰۴ م کال

نن د صدارت په ماڼۍ کې د DDR یا بې وسلې کولو د کمیسیون د مشر او د دولت دمرستیال استاد کریم خلیلي تر مشرۍ لاندې د بیلابیلو وزارتونو او دمرستندویه هېوادونو د استازو سره غونډه درلوده. ستر جنرال عبدالرحیم وردګ دملي دفاع وزارت لومړي مرستیال وویل چې د بې وسلې کیدو پروسه ته لا تر اوسه توجه نه ده شوې او داچې ټاکنې راتلونکي دي باید د ټاکنو د مخه د اپروسه تکمیل شي او دا لاندې کارونه باید ترسره شي:

۱.مستقیما باید قوماندانانو سره خبرې وشي چې خپلې وسلې مرکزې حکومت ته وسپاري او له دې وروسته دوی یا په نورو ادارو کې جذب شي او یا اعزازي رتبې ورکړل شي.

۲.په اوله مرحله کې دوی باید ثقیلې وسلې مرکزي حکومت ته تسلیم کړي ځکه اوس دوی او هم حکومت یو قسم وسلې لري حتی ځینې د دوی نه له حکومته څخه هم بهترې وسلې لري دا توازن باید تغیر ومومي.

۳.هغه سیمې چې لومړۍ وسلې تسلیموي هغو سیمو سره باید اقتصادي مرستې وشي، څو یو تشویقي جنبه اختیار کړي، په دې هکله باید دولتي او بین المللي اداري خپل فعالیتونه سره همغږي کړي.

۴.دجمهوري ریاست ټاکنو پورې سل په سلو کې باید وسلې راټولې شي او د DDR پروسه باید حکومت رهبري کړي ځکه تر اوسه په دې برخه کې بهرنیان تصمیم نیسي.

د جاپان سفیر چې هېواد یې د **DDR** په پروسه کې مخکښه رول لوباوه وویل چې د**DDR** پروسه پنځه میاشتې دمخه پیل شوې ده خو اسانه کار نه و او اوس باید په نوي شکل عملي شي او د **DDR** پروسې ابتکار باید حکومت په لاس کې واخلي او په لومړۍ مرحله کې ټول پخواني قطعات باید منحل اعلان شي چې د دوی منحل کیدل به د ټاکنو سره هم کومک وکړي. د پوهنې وزارت مرستیال ښاغلي حسیني وویل چې موږ یو کس استازی په دې کمیسیون کې لرو او هغه اشخاص چې د معلمۍ شرایط پوره کولای شي موږ حاضر یو چې هغوی د معلمینو په توګه استخدام کړو ځکه چې موږ ۳۵۱۰۴ تنه معلمین په ولایاتونو کې کمبود لرو او حتی موږ په سږکال بودجه کې هغه معلمینو ته چې اطرافو ته ځي یو څه اضافي امتیازات هم په نظر کې نیولي دي. د کار او اجتماعي امورو وزارت استازي وویل چې دوی هم درې سوه کسانوته ضرورت لري چې په مختلفو ریشتو کې وروزي. دکلیو پراختیاوزارت استازي وویل چې موږ په ۹۰ ولسوالیو کې د ملي پیستون پروګرام پیل کړی او موږ کولای شو چې یو زیات شمېر کسان په دولتي، بین المللي او خوصوصي سکتور کې جذب کړو او په دې هکله مو دوه پروپوزلې یا طرحې د **DDR** کمیسیون مرستیال محمد معصوم ستانکزي ته ورکړې دي.

په اخر کې استاد خلیلي وویل چې موږ ټول په دې موافق یو چې دولت باید د دې نوي پروګرام رهبري په خپل لاس کې واخلي او اوس د دولت په سطحه یوه هماهنګي رامنځ ته شوې ده.

که څه هم د **DDR** په هکله ډېر زیات تبلیغات وشول زیاتې پیسې مصرف شوې خو دی پروسې یوازې سیاسي شکل درلوده او د دې پروسې له لارې یوازې د پنځوس زره په شا اوخوا کې وړې وسلې راټولې شوې خو

په افغانستان کې په میلیونونو سپکې او درنې وسلې موجودې دي چې اوس هم شته. د DDRپروسې ته زیاتره قوماندانانو داسې زړې وسلې ورکړي دي چې نه ورڅخه ملي اردو او نه هم ملي پولیس استفاده کولای شي ، حکومت د یو زاړه او بې استفادې کلاشینکوف په مقابل کې ۱۵۰ ډالره ورکولې او که نور مصارف پرې ورواچول شي نو دیو کلاشینکوف مصارف تقریبا ۳۰۰ ډالرو ته رسیدل، حال داچې یو کلاشینکوف په هغه وخت کې په بازار کې سل ډالر قیمت درلوده او حتی داسې ویل کیده چې بعضې قوماندنانو به د زړو کلاشینکوفونو په عوض بیا نوي کلاشینکوفونه چې له منځنۍ اسیا نه قاچاق کیدل پېرودل او بیا به دغه کلاشینکوفونه قاچاقبرانو د منځنۍ اسیا څخه د هیواد شمال او جنوب ته قاچاق کول او همدغو قاچاقبرانو به د مخدره موادو قاچاقبري هم کوله او د تروریستي ډلو سره یې هم اړیکي درلودې.

پکتیا ولایت مشرانو سره د کورنیو چارو د وزیر کتنه
مارچ څوارلسمه نیټه ۲۰۰۴ م کال

د پکتیا ولایت یو شمېر مشران د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالي سره د لیدنې په موخه کابل ته راغلي وو چې دخپلو سیمو ستونزې د کورنیو چارو د وزیر سره شریکې کړي. دوی هیله درلوده چې د کورنیو چارو وزارت ورسره په دې برخه کې لازمه همکاري وکړي، د د غه مشرانو له ډلې څخه یو هم عبدالحکیم منیب چې دطالبانو په وخت کې د مخابراتو د وزارت مرستیال و وویل چې د پښتنو په سیمو کې درې قوتونه دي، دولت، ایتلافي ځواکونه او ترهګر او موږ د دې درې واړو څخه په عذاب یو، تروریزم (القاعده) دفتر نه لري چې عریضه ورته وکړو تر څو موږ ته ضرر ونه رسوي او تر اوسه ترې په عذاب یو، دولتي مامورین موږ په عذابوی رشوت رانه غواړي او نور مشکلات راته پیدا کوي، د ایتلافي قواؤ سره هم په مشکل کې یو زموږ نفر بې ځایه نیسي. ده وویل چې څوک د حکومت سره جنګیږي او مجرم وي موږ یې هم مخالف یو او په شریکه باید مبارزه ورسره وکړو خو یوازې د زرمت په سیمه کې دوه سوه کوره په یوه وخت کې تالاشي شول او هیڅوک یې هم ونه نیوه خو بې عزتي یې وکړه او دوی په اخره کې راته یوازې **sorry** یعنې بښنه غواړم ووایې او لاړ شي. ښاغلي منیب زیاته کړه چې د حاجي سپین ورور چې بر ات نومیده، هندوستان ته د تداوۍ لپاره تللی و کله چې له هندوستان څخه بېرته راغی نو امریکایانو ونیوه او د۱۳۸۲ هـ ش کال د جدي د اتمې نیټې نه تراوسه پوري نادرکه دی، د لوګر ولایت اداري رئیس د حاجي محمد ولي موټر وړی او اوس د موټر مصارف هم د ده نه

غواړي، همدا شان د دوی په سیمه کې دامنیتي پوستې قوماندان خلک راغواړي او وایې چې د ځمکو اسناد مو راوړئ او که نه ځمکې درنه ضبطوو او د خلکو نه پیسې غواړي حال دا چې په پکتیا کې اکثریت خلک د ځمکو اسناد نه لري،حال داچې ددغه سیمی امنیه قوماندان هم دامریکایانو سره ارتباط لري او هم دطالبانو سره، زما کوریې تالاشي کړ او دلته په کابل کې زما په جایداد دعوه لري.یو بل تن وویلې چې زما ورور تورن محمد امان چې پخوا یې دحزب اسلامي سره جهاد کړی و، نه میاشتې وړاندې امریکایانو نیولی او تر اوسه پورې بندي دی په داسې حال کې چې دپکتیا په قول اردو کې برحاله مدبر د پیژند و، دقول اردو قوماندان او والي هم د دې تصدیق کوي خو څوک یې نه خوشې کوي، دې مشرانو وویل چې بله مسئله د پاچا خان ځدران ده که دا حل شي نو په پکتیا کې به دا نیول او کمشکش راکم شي، همدا شان اکثریت قوماندانانو بیا د پخوا په شان پاټکونه اچولي او خلک ځوروي. د وزیرو یو تن مشر حاجي ګل محمد وویلې چې د وزیرستان، احمدزیو او اتمانزیو ټول مشران موږ دلته په اتفاق راغلي یو او د انګورو په اډه کې باید ولسوالۍ جوړه شي ځکه موږ د دشمن په دروازه کې یو او دا زموږ عرض دی چې تاسې ته مو ورساوو او خپل راتلونکي نسل ته به زموږ غاړه ازاده وي چې موږ د دوی عرض ترتاسې رارسولی دی.

همداشان د ګومل دخروټو د قوم یو تن مشر د محمد حسن په نامه وویل چې تاسې باید له موږ سره یو هیئت ولیږئ چې له نږدې نه سیمه وګوري او دا دوه کاله کیږي چې دسرحدي لوا په نامه تشکیل شته دی، معاشونه اخستل شوي دي خو هلته په سیمه کې نه نفره هم نه لري، دې مشرانو دا هم غوښتل چې په خپلو سیمو کې قومي ملیشې جوړې کړي

خو د کورنیو چارو وزارت د دوی دې غوښتنې سره موافق نه و، جلالي صیب دوی ته وویل چې ما د پکتیا والي راغوښتی او ډېر ژربه د پاچاخان مسئله حل شي ستاسې نورې ټولې خبرې سمې دي او دهر مشکل لپاره حل لارې چارې لټوو.

په همدې ورځ د غزني یو شمېر مشران د حضرت ابوبکر په مشرۍ چې دوه اونۍ د مخه د کلیفورنیا نه راغلی و دکورنیو چارو د وزېر سره د کتنې لپاره راغلل او دا غوښتنه یې کوله چې ټول مجاهدین او عام طالبان چې بندیان دي باید خلاص شي ځکه دوی جهاد کړی او مجاهدین دي، د جهاد په دور کې یوازې د غزني د اسفنده کلي کې یو کور چې څلور ویشت کسه په کې شهیدان شوي اوس دغه کلی د شهید خیلو په نامه یادیږي، ده وویل چې پښتانه د سرکونو له سره نیول کیږي او بندیان کیږي حضرت ابوبکر خپله ملکي پخوله او غوښتل یې چې په دې توګه د ځان پسې یوه ډله جوړه کړي.

په همدې ورځ د هزاره جاتو دایکندي یو شمېر مشران د سلیمان یاري په مشرۍ د کورنیو چارو دوزېر سره د کتنې لپاره راغلل او ددوی غوښتنه داوه چې د رئیس جمهور له خوا د هزاره جاتو په سیمه کې د څلورو نورو ولایتونو او ۵۲ ولسوالیو دجوړیدو امر موجود دی اما اجرات پرې نه دي شوي، دوی وویل چې ترڅو د احزابو نمایندګان زموږ په سیمو کې حاکمان وي هلته د خدمت هیله نه شته دی نو دوی باید تبدیل او هم بې وسلې شي ځکه چې د دوی دلاسه د شهرستان، ورس او پنجاب زیات ولس مهاجرت ته مجبوره شوی دی، د دوی ادعا دا وه چې محلي چارواکي د مخدره موادو په قاچاق کې لاس لري او دبیا رغونې د کارونو نه کمشن اخلي. د ایت الله بهشتي زوی ښاغلي فخري وویل چې د شهرستان په سیمه

کې ټول چارواکي د یوې کورنۍ نه دي او یوازې درې زره منه اپین یې
دعشر په نامه د خلکو نه ټول کړی دی زموږ مشکل د دولت سره دا دی چې
په موږ یې ظالم حاکمان مقرر کړي دي. سلیمان یاري په اخره کې وویل
چې یو وختې زموږ ټول محلي چارواکي پښتانه و خو موږ دومره شکایت
نه درلوده خو اوس موږ دخپلو هزاره ګانو نه په عذاب یو.
دا خبره ریښتیا ده ځکه د هرې سیمې او هر قوم جنګسالارانو په خپلو
سیمو کې خپل خلک زورولي او ظلمونه یې کړي دي.

د کابل د پولیسو د تعلمي مرکز څخه د پولیسو
د فراغت په مراسمو کې ګډون
اپریل څوارلسمه ۲۰۰۴ز کال

نن د PRT دمشرتابه د نظارت کمیټې دغونډې نه وروسته د جلالي صیب سره یو ځای په موټرکې د پولیسو د تعلیمي مرکز پر لور روان وو چې د ملي پولیسو د یو ګروپ دفراغت په مرأسمو کې ګډون وکړو، په لاره کې راته جلالي صیب وویل چې پرون مې کرزي صیب ته وویل دا ښه نه ده چې د اسمعیل خان پر ځای یو بل هراتی د هرات دوالي په توګه وټاکل شي ځکه دا کومه مبراثي چوکۍ نه ده چې خامخا به هراتی ټاکل کیږي نوښه به دا وی چې د اسمعیل خان پرځا باید یو بې طرفه کس وټاکل شي، له بله خوا دا امتیاز ورکول هم نه دی پکار چې دده زوی دې د هوانوردۍ او ترانسپورت وزیر شي ځکه په دې توګه د ده نفوذ په مرکزي حکومت کې اضافه کیږي او په هرات کې به هم لاس وهنه کوي خو کرزي صیب زما دا پیشنهاد ونه مانه. جلالي صیب وویلې چې که زما اصرار نه وای نو کرزي صیب جنرال دوستم د ملي دفاع د وزیر په توګه ټاکلو ما ورته وویلې که دا کار وشي نو دا په دې مانا ده چې ده ته باج ورکوي، د دې خبرې یادونه ضروري ده چې د اپریل په اتمه نیټه د جنرال دوستم نفرو چې د فاریاب د والي په کور او دفتر برغل وکړ اودفاریاب والي عنایت الله عنایت چې ازبک هم و د جنرال دوستم دنفرو دلاسه وتښتیده او دامنیه قوماندان هم ښار پریښود، جنرال دوستم بیا وویلې چې په دغه سیمه کې دا مشکل د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالي او دملي دفاع وزیر مارشال فهیم جوړ کړی نو دوی دواړه باید دخپلو وظیفو نه لرې شي. جنرال دوستم ویلي

چې والي دحکمتيار د اسلامي حزب پورې تړاو لري او دامنيه قوماندان هم طالبان تقويه کوي ، حال داچې د۲۰۰ مې فرقې قوماندان هاشم حبيبي ځو ورځې د مخه والي ته خبر ورکړی و چې جنرال دوستم خپل نفر په شخصي جامو کې په کورونو کې ځای پرځای کړي دي او د فارياب په ښارکې د ګډوډۍ تکل لري چې همداسې وشوله خو د فارياب PRT، ښار دچوراو چپاول نه وژغورلو ، دکورنيو چارو وزارت سمدستې درې سوه پوليس او ملي اردو۷۵۰ کسه د ميمنې ښارته وليږل تر ځو وضع بېرته په کنټرول کې راشي.

د پوليسو د فراغت په مرأسمو کې پوليسو ته په خطاب کې جلالي صيب وويل چې تاسې دافغانستان دخلکو به زړه کې ځای لري خو د هغه چا د سترګو اغزي ياستې ځوک چې په افغانستان کې دامنيت دخرابې په لټه کې دي، دا ستاسې ملي افتخار دی او هم دا ستاسې مسلکې او شخصی افتخار دی ځکه تاسې دخلکو د امنيت مسوُل کېږی او تاسې وضعيت کنترولوې، که په دې کارکې بريالې شولې نو دا به ستاسې لوی افتخار وی خو اصلې کنترول تاسې بايد د خپل ځان نه پيل کړي، اميد لرم چی تاسې خلک وګوری نو تاسې ته مراجعه وکړی نه چې خلک دتاسې نه وتښتي او تاسې د خلکو د ځورونې سبب شي ځکه اوس زمونږ ولس د دولتي کسانو له خوا ځورول کېږي. زه له تاسې يوه هيله لرم چې تاسې خپل خداي حاضر وګڼې او د خدمت کولو شعارخپله دنده وګرځوي.

جنوبي ولایاتونو (پکتیا ، پکتیکا خوست او لوګر) ته د مخابراتو د وزیر په مشرۍ د یو لوړ پوړي پلاوي سفر دمې دمیاشتې دلسمې نیټې نه تر دولسمې نیټې پورې ۲۰۰۴ز کال

د وزیرانو شورا دپریکړې پر اساس د مخابراتو وزیر محمد معصوم ستانکزي په مشرۍ یو لوړ پوړي پلاوی تعین شو تر څو د مې د میاشتې په لسمه نیټه د پکتیا ، پکتیکا ،خوست او لوګر ولایتونو ته سفر وکړي او د دغو سیمو د امنیتي، اداري او هم د بیارغونې د کارونو نه مفصل راپور د وزیرانو شورا ته وړاندې کړي. د دغه پلاوي غړي په لاندې توګه وو.

۱.ډګرجنرال فضل احمد عظیمي دکورنیو چارو وزارت اداري معین
۲.ښاغلی محمد احسان ضیأ د کلیو او پراختیا د وزارت معین
۳.انجینر جلال زاده د ښار جوړونې وزارت معین
۴.ښاغلی صدیقي د مالي وزارت سلا کار
۵.محمد انور رحماني د اداري اصلاحاتو د کمیسیون غړی
۶.معین مرستیال د کورنیو چارو وزارت سلاکار او دافغانستان د تحیکم ثبات د پروګرام مسؤل
۷.ارسلا جمال دافغانستان دتحکیم ثبات د پروګرام معاون
۸.شاه محمود میاخیل د کورنیو چارو وزارت ستر سلا کار

دکابل د هوایي ډګر نه مو دملي دفاع وزارت په الوتکه کې سهار اوه بجي او پنځه څلویښت دقیقې پرواز وکړ اود پنځه څلویښتو دقیقو الوتنې نه وروسته د سهار په اته بجو او دېرشو دقیقو د ګردیز ولایت هوایې ډګر ته ورسیدو او د ولایت په مقام کې مو د پکتیا والي او مشاور

وزیر اسد الله وفا ، د امینه قوماندان جنرال حی ګل سلیمان خېل او نورو محلي چارواکو سره وکتل او د خپل سفر موخې مو ورته وویلې چې:
۱ـ دولسوالیو عمومي ارزیابي، د پرسونل، ودانیو او تجهزاتو له امله.
۲ـ د امنیتي وضع او اداري اصلاحاتو ارزیابي
۳ـ کومې یو میلیون ډالره چې د اساسي قانون په لویه جرګه کې د دولت رئیس کرزي صیب له خوا هر ولایت ته منل شوي دهغو لپاره دپروژو انتخابول.
اسدالله وفا زمونږ د پلاوي د راتګ نه مننه وکړه او وویلې چې مونږ دوه رهایشي یا استوګن ځایونو پروژې د مارانو چینې په سیمه کې چې هر یوه یې د دولس سوه کورونو لپاره دځمکې نمرې په کې په نظر کې نیول شوي او هم د ۲۷ لوړ پوړو ودانیو پروژه اونقشې نهه میاشتې دمخه د کورونو او ښار جوړولو وزارت ته د منظورولو لپاره لېږلي خو تر اوسه یې هېڅ درک نه شته دی، د ولسوالیو ټول مرکزونه د ودانیو لپاره ځمکې لري او ودانۍ جوړولو لپاره څه مشکل نشته دي. اریوب ځاځي، زرمت، سید کرم او ځمکنی ولسوالۍ یو څه ودانۍ لري خو نورې ولسوالۍ هېڅ ودانۍ نه لري. ده وویل چې کله چې مونږ دلته راغلو یو میل سلاح هم د امنیه په قوماندنې کې نه وه خو اوس د کورنیو چارو وزارت دوه سوه میله سلاح او ۸ جیپان رالېږلي دي خو د ولسوالیو سره مخابراتي سیستم نه لرو او صرف یو ستلایت تیلفون مو هرې ولسوالۍ ته ورکړی خو د ستلایت د کارت لپاره چې ولسوالان مونږ ته تیلفون وکړي پیسې نه لرو. همدا شان د پکتیا د ټولو مشرانو دا خوښه ده چې په هغه یو میلیون ډالره چې د ولایت لپاره وعده شوې د پکتیا د پوهنتون په جوړولو مصرف کړو او د پوهنتون د ځمکې نه دیوال پرې را تاو کړو. اسدالله وفا وویل د

پکتیا لپاره مهمه پروژه دمچلغو بند جوړول دي او همدا شان د ګردیز د ښار د سړکونو جوړول خورا مهم دي.

په هغه غونډه کې چې د قومي مشرانو او اداري پرسونل سره جوړه شوې وه، د پکتیا والي اسد الله وفا وویلې چې دلته موږ قومي شورا او حتی د ښځو د چارو د سمبالښت لپاره شوراګانې جوړې کړي او د حکومت سره همکاري کوي او غواړي چې د ټاکنو لپاره د رایو د کارتونو په پروسه کې برخه واخلي. په پکتیا کې ټوپک سالاران ختم شوي او ټول عایدات د ګمرکاتو د حکومت په خزانه کې تحویلېږي، ده وویل چې تېر کال یوازې ۸ لکه افغانۍ حکومت ته تحویل شوې وې او سږکال تر اوسه پورې څلور میلیونه افغانۍ د حکومت خزانې ته تحویل شوي خو ده وویل چې په پکتیکا کې امنیت د قومونو له خوا نیول شوی دی خو د خلکو سره ډېرې وعدې شوي او تر اوسه پورې یوه یې هم نه ده عملي شوې.

د پکتیا د والي د خبرو نه وروسته دمخابراتو وزېر محمد معصوم ستانکزي د کابل نه راغلي پلاوي په استازیتوب لومړی د دولت رئیس حامد کرزي سلامونه دوی ته ورسول او وویل چې په تېرو دوه لسیزو کې د افغانستان ټولو خلکو قرباني ورکړې مګر د افغانستان خلکو د آزادۍ د نعمت نه ګټه وانخستله او باالاخره نړېوال راغلل چې موږ بیا جوړ کړي، دا زموږ لپاره د تاسف ځای دی خو بیا هم باید موږ ددې فرصت نه ګټه واخلو، ځکه د ټوپک په زور وطن نه شي ابادیدای او د خلکو حمایت او همکاري ضروري ده که ډېر څه نه شو کولای یو څه خو کولای شو او هغه څه چې کولای شو هغه باید عملي کړو.

د ستانکزی صیب د خبرو نه وروسته د بیرنۍ لوی جرګې وکیل داود شاه نیازی خبرې وکړي او وویلې چې کله مشکل وي نو د پکتیا د خلکو نه

ملاتړ غوښتل کېږي خو چې کله د امیتاز وخت راشي بیا لویه پکتیا شاته واچول شوي. ده وویل چې شپږ میاشتې دمخه د پکتیا پوهنتون د کاغذ پر مخ منظور شوي خو عملي هېڅ ګام نه دی اخستل شوی، په رېږه او لونګۍ موږ ته القاعده ویل کېږي خو دا زموږ کلتور دی او د دې نه تېریدی نه شو، موږ پوهېږو چې څوک د افغانستان د وحدت لپاره کار کوي نو موږ د هغوی په څنګ کې ودریږو ده وویل چې موږ ۱۸۰۰ کسه ملي اردو ته لېږلي او دې ته حاضر یو چې ملي پولیسو ته هم نفر ورکړو.

د پکتیا په ولایت کې بل عمده مشکل د څلور غیر رسمي ولسوالیو موجودیت وو چې د ټولو داغوښتنه وه چې مرکزي حکومت هغه باید په رسمیت وپېژني او هم د پولیسو تشکیلاتو او تجهیزاتو ته جدي توجه وشي ځکه د ګردیز د ښار لپاره یوازې ۴۵ پولیس په تشکیل کې نیول شوي دي. دوی وویل چې درې کسه د منګلو او یو کس د ځمکنیو په سیمو کې چې د پاکستان له خوا تقویه کېدل او بمونه یې ایښودل د اربکیو له خوا ورسره جګړه وشوه چې دوه یې مړه او یو یې زخمي شو او د دوی د له منځه وړلو نه وروسته په سیمه کې ارامي راغلې ده.

د پکتیا د خلکو یو مشکل داوو چې دوی د هغه کسانو نه چې د امریکایانو سره کار کوي او د کمپاین په نامه یادېږي او په عملیاتو کې برخه اخلي شکایت درلوده چې دوی د کورونو د تالاشۍ په وخت کې غلاوې کوي او زیات مشکل دوی جوړ کړی دی.

د ګردیز نه وروسته د مې د میاشتې په یولسمه نېټه مازدیګر په دریو بجو او پنځه څلویښت دقیقو د ګردیز نه خوست ته په چورلکه کې لاړو او د شلو دقیقو پرواز نه وروسته دخوست په هوایي ډګر کې کیناستو د خوست والي معراج الدین پټان، دخوست د ولایت مرستیال ډاکتر محمد

ابراهیم، د امنیه قوماندان جنرال محمد ایوب، د فرقې قوماندان جنرال خیال باز او ګڼ شمېر مشرانو سره د ولایت په مقام کې مو وکتل او د خپل سفر موخې مو ورته تشریح کړې د مخابراتو وزیر ورته وویلې چې افغانستان زموږ او ستاسې مشترک کور دی اوداوطن به د افغانانو په لاسونو جوړېږي ځکه نړیواله ټولنه یوازې د موږ سره مرسته کولای شي، مخدره مواد، بهرني مداخلې، بې اتفاقي او اداري فساد زموږ د نه پرمختګ اصلي دلیلونه دي.

د خوست والي معراج الدین پټان په خصوصي غونډه کې وویل چې د خوست د دېرشو ادارو د مشرانو نه ۲۷یې غله دي او د دولت د جوړولو هېڅ اراده نه لري او ټول باید تبدیل شي، د خوست د والي احساسات او طرز تفکر دا و چې د خوست په سیمه کې Disney World (21) یعنې د دنیا د ننداري عجایب ګر جوړ کړي البته دا او داسې نورې پروژې چې ده په نظر کې درلودې د قدر وړ وې خوعملي اړخ یې نه درلوده، د خوست والي وویلې چې د ټنی، یعقوبي، صبری او سپېری ولسوالیو کې امنیتي یو څه مشکل شته خو په نورو سیمو کې امنیت ښه دی د خوست د ښار د اوبو د شبکې فعالول اساسي مشکل دي چې د خوست ښاریانو ته صحی اوبه ورسېږي او دا باید عاجل جوړ شي. د خوست د مشرانو یوه جدي غوښتنه دا وه چې که د خوست د طب فاکولته چې د لوړو تحصیلاتو وزارت له منځه وړي ببرته فعاله نه شي او د لوړو تحصیلاتو وزارت د خپلې دغه پریکړې نه صرف نظر ونه کړي نو د خوست ولایت به د مرکزي حکومت سره هېڅ همکاري و نه کړي او هم به د خوست ولس په ټاکنو کې

(۲۱) Disney world یا Disneyland عجایب ګر په ټوله دنیا کې په دریو ځایونو کې جوړ شوی دی چې دوه یې په امریکه او یو یې په فرانسه کې دی.

برخه وا نخلي، زموږ د سفر نه وروسته د لوړو تحصیلاتو وزارت د خپل دغه تصمیم نه تېر شو او د خوست د طب فاکولته یې بېرته په رسمیت وپېژندله.

د خوست مشرانو د کورنیو چارو وزارت نه مننه وکړه چې د پاسپورت موده پنځه کاله کړي او د مخابراتو وزارت دوی ته یوه مخابراتي دستګاه منظوره کړې تر څو په کار پیل وکړی او همدا شان یې د مالیه وزارت څخه چې د دوی پخوانۍ مالیه معاف کړې ده مننه وکړه.

د مې د میاشتې په دولسمه نېټه مو سهار د پکتیکا ولایت مرکز شرنې ته سفر وکړ او په چورلکه کې د څلویښتو دقیقو پرواز نه وروسته هلته ورسیدو او د پکتیکا د نوي والي ګلاب منګل سره مو ولیدل.

د شرنې ښار د بر وړوکي ښارګوټي و او د نوي والي د راتګ سره د دولتي ادارو د ودانیو د جوړولو یوځه کار د PRT په مرسته پېل شوي و.

پکتیکا ۱۹ رسمي ولسوالي درلودې او د څلورو نورو ولسوالیو پیشنهاد یې د کورنیو چارو وزارت ته لېږلی و چې منظور شي، د پکتیکا والي وویل چې د پکتیکا ولایت ۳۵۰ کیلومتره سرحد د پاکستان سره لري او د نفوسو شمېر یې د۱٫۵میلیونو په اندازه کې تخمین شوی دی.

پخوا کټواز او ارګون دوه لوی ولسوالي وې چې د لوی پکتیکا ولایت پورې مربوط وې خو وروسته دغه دواړه لوی ولسوالۍ سره یو ځای شوې او د پکتیکا په نامه ولایت چې مرکز یې شرنه شوه جوړشو.

د پکتیکا والي وویل چې په پکتیکا کې شپږ لیسې شته چې څلور یې ودانۍ لري او دوه یې نه لري. خو ابتدائیه او متوسطه ښوونځي هېڅ ودانۍ نه لري او یوه وړه شفاخانه په مرکز کې موجود ده او سرکونه حتی د ولایت په مرکز کې هم پاخه نه دي، هر ریاست اوس یوه خونه لري چې هم

دفتر دی او هم د مامورینو د خوب ځای او هم پخلنځای (آشپزخانه) !
ګلاب منګل وویلې چې د برمل ولسوالۍ تقریبا شل ورځې دمخه بیا فعاله شوې او شپته کسه مسلح پېره او ګزمه کوي ده وویل چې د ټولو ولسوالیو لپاره دولتي ځمکې شته چې ودانۍ په کې جوړې شي. که څه هم د شرنې ښار ماستر پلان د داود خان په وخت کې ترتیب شوی خو ځمکه وجود نه لري او دد ې ځای خلک ددې مانع ګرځي چې دغه پلان دلته تطبیق شي ځکه دوی قبالي لري او دولت باید د دوی د ځمکو بیه ورکړي.

دامنیه قوماندان مرستیال سمونوال شاه ولي سروضه وال وویل چې د پکتیکا په ولایت کې یوازې پنځلس کسه مسلکي صیب منصبان شته او نور ټول یې غېر مسلکي دي فعلاً جنګي عملیات نشته خو د کټواز، ورممۍ، تروې، ډیله او جاني خېلو ولسوالیو کې طالبان تګ او راتګ لري او ددې ځای نه په زابل او نورو سیمو کې هم فعالیت کوي، دنوې والي د راتګ سره په زیادترو ولسوالیو کې قومي شوراګانې جوړې شوی او امنیتي وضع ښه شوې ده.

د پکتیکا والي ګلاب منګل وویل چې زیاتره ولسوالي د محلي شوراګانو په قوت ساتل شوي او د تروې، ورممي او وازه خوا په ولسوالیو کې د شوراګانو او طالبانو ترمنځ یو څه تفاهم شته ځکه موږ دومره قوت د ملي اردو او ملي پولیسو نه لرو چې هلته یې ولېږو.
څوورځې دمخه د ائتلاف قواؤ د پکتیکا ولایت دمرستیال او د امنیت د رئیس په کورونو چاپه واچوله او هغه یې تالاشي کړل چې دې کار دولایت موقف ته یو څه ضرر ورساوه. د پولسو په تشکیل کې ۲۴۰ صیب منصبان لرو چې یوازې شل کسه یې موجود دي ګلاب منګل وویل چې مرستندویه

خبریه ټولنې شاګردانو ته یو څه کومک ورکوي مګر هغه هم د معارف رئیس په خپلو جیبونو کې اچوي او همدا شان د کلیو پراختیاریاست پخوا قراردادونه یوازې یوې NGO ته ورکول خو اوس مو ږ دا ټول بند کړي او هر سړي د قراردادونو په داوطلبۍ کې برخه اخیستلي شي، ده وویل چې په جنوبي وزیرستان کې د پاکستان د قواؤ دعملیاتو نه وروسته زیات طالبان افغانستان ته راغلي خو په ټول سرحد کې یوه امنیتي پوسته هم نشته چې مو ږ یې مخه ونیسو یوازې په شکین کې ائتلافي قواؤې یو مرکز لري. ګلاب منګل وویل چې د پکتیکا ولایت هغه ولسوالۍ چې بیا فعاله شوي باید ډېر ژر تقویه شي که نه د خلکو اعتماد پر حکومت کمېږي او دغه ولسوالۍ به بیا د مخالفینو له خوا ونیول شي.

د والي د لیدو نه وروسته مو د یوناما او PRT د استازو سره وکتل او ټولو د پکتیکا دنوی والي د کار نه خوښي څرګندوله.

په همدې ورځ یعنې د مې د میاشتې په دولسمه نېټه د غرمې ډوډۍ نه وروسته په چورلکه کې د پکتیکا ولایت نه د لوګر ولایت په لور حرکت وکړ چې د دېرشو دقیقو دالوتنې نه وروسته د لوګر ولایت مرکز پل عالم ته ورسیدو. د لوګر والي محمد امان حمیمي، د امنیه قوماندان پاسوال پکتین او نورو محلي چارواکو سره ولیدل. د لوګر والي وویلې چې د لوګر د شپږو ولسوالیو له جملې نه یوازې د خروار په ولسوالۍ کې امنیتي وضع ښه نه ده ځکه د غزني او پکتیا ولایتونو سره نښتې ده اودغه ولسوالي د طالبانو په وخت کې جوړه شوې ده چې پخوا د نرخ د ولسوالۍ مربوط سیمه وه خو خلک یې د لوګر ولایت نه ځان بیګانه احساسوي نو ښه به داوي چې دغه ولسوالي د غزني یا پکتیا ولایت سره یو ځای شي ځکه خلک یې د دغه دوه ولایتونو سره زیاتې اړیکي لري،

ده وویل چې په عبوري دوره کې ددغه ولسوالۍ خلک د طالبانو په نامه د لوګر ولایت د چارواکو له خوا زوریدلي او تهدید شوي وو نو ځکه د لوګر ولایت د مرکز سره اړیکي نه نیسي او سرک هم دغه سیمې ته نشته چې موږ هلته زیات تګ راتګ وکړو.

د امنیه قوماندان وویل چې دوی اوس د ټولو ولسوالیو سره مخابراتي اړیکي د دُوربعد (لرې واټن) مخابرې په اساس لري خو د پولیسو د جلب او جذب پروسه ورو روانه ده. ځیني ولسوالان او قوماندانان چې بې سواده دي او د دوی موقف په خطر کې دی یو څه ګډوډي او تشنج جوړوي خو د ټاکنو نه دمخه باید د لوګر ولایت په ټولو ولسوالیو کې یو څه تغیرات راشي.

د لوګر والي وویل چې ټولې ولسوالۍ ودانۍ نه لري او په ځینو حساسو سیمو کې لکه تنګي واغجان، بیني شېرافګن او په څرخ کې باید امنیتي پوستې واچول شي تر څو امنیتي وضع مطمُینه شي.

د لوګر د والي او امنیه قوماندان سره د خبرو نه وروسته د پل عالم دکوچیانو مکتب سالون ته لاړو چې ددغه ولایت د سپین ږیرو او مشرانو سره وګورو. د مخابراتو وزیر محمد معصوم ستانکزي زموږ د سفر موخې تشریح کړې او د خلکو همکاري یې دامنیت په راوستلو، بیارغونې او اداري اصلاحاتو په برخو وغوښته.

د لوګر ولایت مشرانو لکه حاجي سید محمد، ډاکتر فضل الله مجددی، محمد عثمان طارق، وکیل عنایت، وکیل بسم الله، ډاکتر اسدالله همتی او حاجي محمد عمر په خپل وار سره خبرې وکړې او د سیمې په مشکلاتو وغږېدل. دوی د دولت د رئیس د غوښتنې نه چې طالبان او اسلامي حزب کسان باید راشئ او په ټاکنو کې ګډون وکړي

خوښي ښکاره کړه دوی په خپلو خبرو کې د هغه کسانو په نیولو کې چې د حکومت سره همکاري هم کوي خو دائتلافي قواؤ له خوا نیول کېږي اندیښنه ښکاره کړه او وویل چې د ائتلافي قواؤ فعالیتونه باید د لوګر په ولایت کې د امنیه قوماندان، ملي امنیت او د اردو د قطعاتو سره همغږي شي ځکه خلک دولت ته ضرورت لري او دولت خلکو ته.

د لوګر ولایت د کتنې نه وروسته زموږ د پلاوي ټول غړي په موټرو کې کابل ته ستانه شول.

ددې سفر نه وروسته موږ یو تفصیلي راپور کابینې ته وړاندې کړ چې په هغه کې مشخص امنیتي، اداري او بیارغونې کارونو د پرمختګ او د ولس د اعتماد د جلبولو لپاره په کې وړاندیزونه موجود وو. همدارنګه د مې دمیاشتې په شپاړلسمه نېټه د مخابراتو وزیر او ما د ملګرو ملتونو د خاص استازي په کور کې ټولو مرستندویه هېوادونو استازو ته د خپل سفر په هکله معلومات ورکړل او د دوی نه مو وغوښتل چې خپل کارونه باید د محلي ادارو سره همغږي کړي او د افغانستان د تحکیم ثبات پروګرام سره باید مرسته وشي تر څو د افغانستان ولسوالۍ فعاله، ودانۍ یې جوړې او د شایستګۍ پر بنیاد پرسونل استخدام شي.

په قطر کې د افغانستان د پولیسو سره دحمایت په کنفرانس کې د کورنیو چارو د وزیر او ورسره پلاوي ګډون
د مې میاشت د اولسمې نیټې څخه تر نولسمې نیټې پورې، ۲۰۰۴زکال

د قطر کنفرانس لومړنۍ کنفرانس و چې د پولیسو سره د کمکونو د جلبولو په منظور جوړ شوی و، په دغه کنفرانس کې د ګاونډي هېوادونو دکورنیو چارو وزیرانو، د پولیسو سره د مرستو په برخه کې مخکښه هېواد جرمني د کورنیو چارو وزیر او د افغانستان دکورنیو چارو وزیر علي احمد جلالي او دسیمې د یو شمیر نورو هیوادونو استازو ګډون کړی وو. جلالي صیب سره په دغه سفرکې د کورنیو چارو د وزارت امنیتي مرستیال ډګر جنرال هلال الدین هلال، د ترویزم سره دمبارزې رئیس پاسوال عبدالجمیل جنبش، د پولیسو د ریاست مرستیال پاسوال محمد حسن اتمر د سرحدي قواؤ مرستیال مل پاسوال عبدالرحمن، دجنایې جرمونو رئیس پاسوال صبغت الله صایق د مخدره موادو پرضد دمبارزې رئیس سمونوال ستاري، دترافیکو عمومي رئیس پاسوال عبدالشکور خبر خواه او زه ملګري وو.

د مې د میاشتې په ۱۸ مه نیټه مخکې له دې چې کنفرانس په رسمي توګه په لسو بجو پیل شي د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالي د چین د خلکو دجمهوریت د پلاوي سره ولیدل او د چین پلاوي د پولیسو سره د کومکونو ژمنه وکړه، کنفرانس د قطر دولت د امنیت د وزیر له خوا پرانستل شو او ټولو راغلو پلاوو ته یې هرکلی ووایه. ورپسې جلالي صیب خبرې وکړې او دافغانستان په روانو حالتو او د پولیسو په

مشکلاتو يې رڼا واچوله او د ټولو ګډونوالو څخه يې مننه وکړه چې په دې کانفرانس کې برخه اخستې ده نوموړي له ټولو وغوښتل چې د افغان پوليسو سره دې په تجهيزاتي برخه کې مرستې وکړي.

د کنفرانس په جريان کې د روسيه، پاکستان، تاجکستان، هند، متحده عربي امارات، انګلستان، ازبکستان او دامريکا متحده ايالاتو پلاوي خبرې وکړې او دافغانستان د ملي پوليسو د روزنې او مجهز کولو ژمنې يې وکړې.

د کنفرانس په ترڅ کې جلالي صيب د مختلفو هېوادونو د پلاوو سره دوه اړخيزې ليدنې هم درلودې نو په دې برخه کې يې داېران د کورنيو چارو وزېر موسوي لاري سره دوه اړخيزه غونډه درلوده او دهغه غوښتنه داوه چې د دواړو هېوادونو ترمنځ دې يو امنيتي کميسيون جوړ شي تر څو په امنيتي مسائلوسره وغږيږي او دا غونډې بايد منظمې وي، د اېران د کورنيو چارو وزېر دا پيشنهاد هم وکړ چې که دافغانستان دبهرينو چارو وزرات په غوښتنه داېران دکورنيو چارو وزارت مرستيال ته د افغانستان د سفر زمينه برابره شي دابه ډېره ښه وي تر څو له نږدې په دې موضوعاتو مفصلې خبرې وکړای شو. ده وويل چې دا به ښه وي چې دکانفرانس د ختميدو نه مخکې دافغانستان د ګاونډيو هېوادونو پلاوي په خپلو منځو کې يوه مشترکه غونډه وکړي، د اېران د کورنيو چارو وزېر يادونه وکړه چې دوی د پاکستان سره هم د سرحدي مسائلوپاره يو مشترک کميسيون لري. د تاجکستان د کورنيو چارو وزېر سره په کتنه کې هغه هم په دې نظر و چې د دواړو هېوادونو ترمنځ بايد د سرحدي همکارۍ په اړوند يوه تفاهم نامه جوړه شي ځکه چې د تاجکستان سرحدي قواوې د کورنيو چارو د وزارت پورې نه دې تړل شوي. دواړو وزيرانو د افغانستان

د کورنیو چارو وزیر ته بلنه ورکړه چې په فرصت کې ددوی له هېوادونو نه لیدنه وکړي.

په همدې ورځ د ایټالیا د بهرنیو چارو وزیر مرستیالې د جلالي صیب سره وکتل او جلالي صیب ته یې د ایټالیا د کورنیو چارو وزیر له خوا بلنلیک ورکړ چې د ایټالیا نه کتنه وکړي. جلالي صیب هم په خپل وار د ایټالیا د حکومت او خلکو نه مننه وکړه چې په افغانستان کې د عدلي ریفورم په برخه کې مخکښه هېواد دی او زیاتې مرستې یې کړي دي. د ایټالیا د خارجه وزارت مرستیالې وویلې چې دوی په افغانستان کې د زندانونو او خاصتاً په شبرغان کې د بندیانو د وضعیت په هکله اندېښنه لري ځکه په عراق کې د بندیانو سره د امریکایانو بدچلند موږ په تشویش کې اچولي یو خو جلالي صیب اطمینان ورکړ چې د شبرغان بندیان د پلچرخي محبس ته انتقال شوي او موږ ته هم مشکله ده چې دا پاکستاني بندیان د زیات وخت لپاره وساتو. نړیوال سره صلیب ته اجازه ورکړی شوې چې وخت په وخت ددې بندیانو نه لیدنه وکړي.

په همدې ورځ د افغانستان د کورنیو چارو وزیر د جرمني د کورنیو چارو د وزیر Otto Schily او د پاکستان د کورنیو چارو وزیر ښاغلي فیصل سید صالح حیات سره ځانګړې دوه اړخیزې کتنې درلودلې دوی جلالي صیب ته د دوحا کنفرانس د بریالیتوب په اړه چې زیات کمکونه او حمایت یې د پولیسو لپاره جذب کړ مبارکي وویله.

د پاکستان د کورنیو چارو وزیر زیاته کړه چې عربي هېوادونو ونډه ډېره مهمه ده او د افغانستان سرحدي قواؤې باید تقویه شي تر څو سرحدي مشکلات حل شي ده زیاته کړه چې پاکستان د غلام خان په بندر کې غواړي چې د پاسپورت دخولي او خروجي مرکز جوړ کړي تر څو د

تروریستانو د تګ او راتګ مخه ونیسي ده زیاته کړه چې امریکا په سیمه کې یوې اوږدمهالې پالیسي ته ضرورت لري او که افغانستان ته د ده د سفر په موقع یوه شریکه تفاهم نامه خاصتاً د مخدره موادو د قاچاق د مخنیوي په لحاظ لاسلیک شي نو زیاته به ښه وي.
جلالي صیب د پاکستان د کورنیو چارو وزیر ته په خبرو کې وویل چې لومړي ستاسې نه مننه کوم چې په دې کنفرانس کې مو برخه واخیسته او ستاسې د حسن نیت او ښه پیشنهادونو هرکلی کوم خو درې نقطې ډېرې مهمې دي: اول دا چې باید یو بل سره ښه وپېژنو، دوهم دواړه هېوادونه د یو شان چیلنجونو سره لکه تروریزم او مخدره مواد مخامخ دی او بې له یو بل سره همکاري نه بله لار نشته ده، او درېیم افغانستان د پاکستان په اړوند ښه نیت لري او بې له ښه نیت درلودلو نه موږ کامیابیدای نه شو.
جلالي صیب زیاته کړه چې دا څلورم ځل دي چې زه او ته سره ګورو او په هر ځل لیدو زموږ ترمنځ د اعتماد او باور فضا زیاتېږي. فعلاً زموږ ۳۷کسه افغاني پولیس په پاکستان کې د تربیه او روزنې لاندې دي د افغانستان د سفېر په قول زموږ د پولیسو تربیه او روزنه په ښه توګه په مخ ځي. کله چې تاسې د جولای د میاشتې په یولسمه نېټه افغانستان ته تشریف راوړ دا تفاهم نامه به لاسلیک کړو، موږ باید د یو بل سره نږدې اړیکي ولرو او هر مشکل باید د تفاهم له لارې حل کړو.
په همدې ورځ د ماښام په اته بجو د افغانستان، ایران او جرمني د کورنیو چارو وزیرانو یو ځای سره کتنه درلوده او درې اړخیزو مسائلو باندې سره خبرې وکړې.
د ایران د کورنیو چارو وزیر جلالي صیب ته وویلې که دهقانانو ته په افغانستان کې د کوکنارو د نه کرلو پر ځای پیسې ورکړو ستاسې څه نظر

دی. د جرمني د کورنيو چارو وزير سمدستي وويل چې موږ د دې وړاندیز مخالف یو.

د افغانستان د کورنيو چارو وزير وويلې چې دوه کاله دمخه دهقانانو ته په افغانستان کې پيسې ورکړل شوې خو د کوکنارو کرل نور هم پراختيا پيدا کړه. دوه ګروپه کسان کوکنار کري چې يو يې دهقانان چې د مجبوريت له مخې کوکنار کري او بل جنايتکاران دي چې دهقانان دکوکنارو کرلو ته تشويقوي نو دهقانانو ته بايد متبادل کرکيلي شرايط مساعد کړو او د جنايتکارانو په مقابل کې بايد جدي برخورد وشي. جلالي صيب وويل چې موږ په افغانستان کې د جنايتکارانو لست برابر کړي او د دوی سره بايد قانوني جدي برخورد وشي د بېلګې په توګه په بدخشان کې جنګسالاران د کوکنارو د حاصل نه فيصدی اخلي او خلک د کوکنارو کرلو ته هڅوي.

د ايران د کورنيو چارو وزير وويل چې اوريدلي مې دي چې په هرات کې زعفران د کوکنارو نه زيات حاصل لاسته راوړي، په نورو سيمو کې چې هوا او شرايط د زعفرانو کرلو ته مساعد نه وي څه بايد وکړای شي؟

ددې پوښتنې په ځواب کې د جرمني د کورنيو چارو وزير د ايران د کورنيو چارو د وزير نه پوښتنه وکړه چې ستاسې په نظر سياسي تحولات په ايران کې څنګه دي؟

د ايران د کورنيو چارو وزير په ځواب کې وويل چې اول بايد د کوکنارو مسئله حل کړو خو د جرمني د کورنيو چارو وزير بيا وويلې چې دا ديپلوماتيک ځواب و نو ښه به دا وي چې تاسې د بهرنيو چارو وزير شئ ځکه د کورنيو چارو وزير بايد مستقمې خبرې وکړي. دا د جلالي صيب نه

پوښتنه وکړه چې آیا بعضې ددې جنګسالارانو نه ستاسې سره همکاري کوي او کنه؟

جلالي صیب ورته وویلې چې زه د عدلې او قضایې څانګو سره په تماس کې یم هغه مجرمین چې نیول کېږي باید محاکمه او محکوم شي ځکه یوازې نیول او ضبطول د مخدره موادو کافي نه دي.

د جرمني د کورنیو چارو وزیر وویلې چې دا مشکل هر چېرته دی بیا د ایران د کورنیو چارو وزیر د جلالي صیب نه پوښتنه وکړه چې څومره کسان د اړتیا په بنیاد کوکنار کري.

جلالي صیب ورته وویلې یوه برخه یې د اړتیا په اساس او دوه برخې یې د حرص په بنیاد کوکنار کري. د جرمني د کورنیو چارو وزیر وویلې چې دا یو جدي چیلنج دی که د افغانستان سرحدات بند شي شاید چې د مخدره موادو د قاچاق مخه ونیول شي.

د ایران د کورنیو چارو وزیر وویلې چې دا امکان نه لري چې سرحد بند شي ځکه د پاکستان سره موږ زیات مشکل لرو چې د هغه لارې نه مخدر مواد ایران ته وړل کیږي او ددې لپاره یوې نړیوالې همکارۍ ته د ملګرو ملتونو له لارې اړتیا ده.

د جرمني د کورنیو چارو وزیر وویلې چې هر څوک باید خپل مشکل په داخل د خپلو هېوادونو کې حل کړي ګډه همکاري، دهقانانو سره کومک، محاکمه د خلکو او داسې نور خو دا مسائل په دې یوه ورځ نه شي حل کېدای او ښاغلي جلالي په مطبوعاتي کنفرانس کې ډېر ښه ځواب ورکړ چې یوه سمه اداره، ښه پولیس او صحیح محاکم کولای شي چې ددې مسائلو مخه ونیسي.

زموږ په هېواد کې يو متل دی چې وايي هېڅ شی مؤفقه نه دی بې له مؤفقيت نه (Nothing is very successful than success) د جرمني د کورنيو چارو وزېر زياته کړه چې په افغانستان کې ټاکنې به هم يو مؤفقيت وي خو زه ددې کنفرانس د پايلې نه زيات راضي يم چې د افغانستان ګاونډي او د سيمې هېوادو استازو پکې برخه واخيستله او بې له دوي د همکارۍ افغانستان جوړول امکان نه لري.

د ايران د کورنيو چارو وزېر وويلې چې دوه خبرې په دې کنفرانس کې ډېرې مهمې وې چې مرکزي حکومت او پوليس بايد تقويه شي او دويم دا چې د ټولو په خبرو کې او خاصتاً ستاسې (د جرمني د کورنيو چارو وزېر) په خبرو کې او هم د امريکا د استازي په خبرو کې وويل شول چې تروزيزم د مخدره موادو قاچاق چيانو له خوا تقويه کېږي که چېرې موږ دغه دوه اصله په نظر کې ونيسو زيات مشکلات حل کېداى شي د ايران اسلامي جمهوريت دغه دوه اصلونو ته جدي پاملرنه لري.

د جرمني د کورنيو چارو وزېر وويلې چې د مخدره موادو د موضوع په هکله موږ ټول هم نظره يو. دا يران د کورنيو چارو وزېر په ځواب کې وويل چې په عمل کې به وګورو چې څه کېږي او ګفتار او عمل ترمنځ څه فرق دی.

د جرمني د کورنيو چارو وزېر وويلې چې موږ بايد تروريستان او قاچاق بران په ګوته کړو او هغه د عدالت منګولو ته وسپارو هغه تروريستان چې هم ځان وژني او هم خلک هغه بايد ونيول شي او د دوی فکرونه بايد روښانه کړاى شي.

د ایران د کورنیو چارو وزیر وویلې چې زه د تاسې سره موافق یم چې د القاعدې غړو سره باید همداسې رویه وشي چې ونیول شي او محاکمه کړای شي خو نه چې ګوانتانامو ته ولېږدول شي.

د جرمني د کورنیو چارو وزیر په ځواب کې وویلې چې موږ د یو ملک سره په جنګ کې نه یو بلکې د اشخاصو او افرادو سره په جنګ کې یو چې د تمدن مخالف دي نو د جینوا قوانین دا مشکل حل کولای نه شي.

د ایران د کورنیو چارو وزیر وویلې: ښه داده چې دا بحث پرېږدو ځکه چې زموږ د نظریاتو ترمنځ زیات تفاوت شته دی، امریکایان په عراق کې یو ازې فالوده خوري او وروسته خپل وطن ته ګرځي.

دجرمني د کورنیو چارو وزیر وویلې چې امریکا یو لوی هېواد دی او دې کې شک نشته چې امریکا دمشکل سره مخامخ ده خو د دنیا ثبات لپاره یې ډېر کار کړي دی هر څوک دې د خپل کور مخه په خپله پاکه کړي.

د ایران د کورنیوچارو وزیر وویلې چې موږ څه کولای شو؟ د جرمني کورنیو چارو وزیر وویلې چې موږ باید دا ابتکار په لاس کې ونیسو چې دافغانستان سرحدي پولیس تقویه کړو.

د ایران د کورنیو چارو وزیر وویلې چې د ښاغلي جلالي سره باید کومک او همکاري وشي.

د جرمني د کورنیو چارو وزیر وویلې چې اوس ښاغلي جلالي ډېرې پیسې لري.

د دوی د خبرو وروسته جلالي صیب دوی ته وویلې چې ستاسې خبرې اترې ډېرې دلچسپه او ښې وې البته د پولیسو روزنه وخت او زیات لګښت ته اړتیا لري چې د ټولو اړخونو همکاري ته اړتیا لرو.

د جرمني د کورنيو چارو وزير وويلې چې موږ بودجوي مشکل لرو او د ايران په شان سرمايه داره نه يو ، ستاسې د وخت نه مننه ډير دلچسپه بحث زما لپاره هم و.

ددې خبرې يادونه په کار ده چې د ايران او غربي نړۍ اړيکي ښه نه دي او ايران هئيت غوښته چې ددې کتنې په اساس د جرمني او ايران ترمنځ د خبرو اترو لار پرانيزي خود جرمني موقف داسې و چې دوی نه غوښتل چې د افغانستان مسائلو نه په غير په نورو مسائلو د ايران سره وغږيږي.

کابل ته د جرمني د کورنيو چارو وزېر Otto Schily سفر
د مې د مياشتې شلمه نېټه

د قطر د کنفرانس د ختم نه وروسته د شپې له خوا د کورنيو چارو وزېر علي احمد جلالي او ورسره پلاوی دمې په ۱۹ مه نېټه کابل ته ستانه شول تر څو په سبا يې د جرمني د کورنيو چارو وزېر ته په کابل کې هرکلی ووايې. د جرمني دکورنيو چارو وزېر چې د لږ وخت لپاره د قطر نه کابل ته راغلی لومړی يې د پوليسو د اکاډمۍ نه کتنه وکړه او بيا وروسته يې د جمهور رئيس کرزي سره کتنه وکړه او ورپسې يې د کورنيو چارو په وزارت کې دواړو وزيرانو دوه په دوه کتنه درلوده د کتنې نه وروسته د دواړو هېوادونو پلاوو په ګډون دواړو وزيرانو غونډه وکړه.

د افغانستان د کورنيو چارو وزېر علي احمد جلالي د جرمني د کورنيو چارو وزېر ته وويلې څه چې تاسې د پوليسو په اکاډمۍ کې وليدل دا د جرمني د حکومت مرسته د افغانستان سره ده او جرمني پخوا هم (د پادشاه او داود خان په وخت کې) د پوليسو سره زياتې مرستې کړې دي.

د جرمني د کورنيو چارو وزېر Otto Schily وويلې چې زه ستاسې د ګرم او ښه هرکلی نه زياته مننه کوم او خاصتاً چې د پوليسو اکاډمۍ کې ماته د ماشومانو له خوا هر کلي ډېر زيات په زړه پورې و مونږ د پوليسو سره مرسته دوه کاله د مخه پيل کړې او د افغانستان ښه راتلونکي ته سترګې په لار يو. د دولت رئيس د ليدو نه مننه کوم او ډېر ښه سياست مدار دی همدا شان زه ستاسې د شخصي هلو ځلو نه مننه کوم چې د پوليسو په روزنه کې کوښښ کوئ. دجرمنی دکورنيوچارو وزير وويلې چې زه به ددې مجلس نه وروسته هغه موټرې چې د جرمني حکومت د

کورنیو چارو وزارت ته تیارې کړي تاسې ته وسپارم خو ما غوښته چې یو موټر ځان ته وساتم خو هغه به زه تاته درکړم. دجرمني دکورنیو چارو وزیر زیاته کړه چې سبا چې زه بېرته جرمني ته ګرځم څه چې ما دلته ولیدل زما لپاره ډېر امید کننده دي او دا به د جرمني حکومت سره شریک کړم.

د ناټو د مشرانو سره د کتنې لپاره د افغانستان
د حکومت پلاوي سفر بلجيم ته
د ۲۲ـ ۲۵ مې ۲۰۰۴ز کال

د افغانستان حکومت پلاوی د جنرال شېر محمد کريمي په مشرۍ د کابل نه د مې د مياشتې په ۲۲مه نېټه حرکت وکړ تر څو دناټو د ملکي او نظامي مشرانو سره په افغانستان کې د ناټو د قواؤ د پراختيا او د افغانستان شمالي او جنوب غربي سيمو ته د PRT دجوړولو په پروسه باندې خبرې وکړي په دغه پلاوي کې د اقتصاد د وزارت معين ډاکتر نظېر احمد شهيدي د مالي وزارت معين محمد طارق فرمولي، د ښځو د وازرت مرستياله نجيبه شريف د ملي امنيت د شورا غړی ډاکتر عبدالقدېر امېر يار او ما د کورنيو چارو د وزارت په استازيتوب ګډون درلوده. په بروکسل کې مورږ د ناټو سکرتر جنرال جيک دهوپ شپر Jeap de Hoop Scheffer، د ناټو د سکرتر جنرال مرستيال په عامه پاليسي کې Jenn Fovrnet په شيپ کې

SHAPE (Supreme Headquarters of Allied Powers Europe) يا

د ناټو په نظامي مرکز کې، د پوځي مشرانو سره وکتل. د ناټو د چارواکو د معلوماتو په اساس په دې وخت کې ۲۵هېوادونو د ناټو عضويت درلوداو په شيپ کې يوازې ۲۵۰۰ کسانو کار کاوه او دناټو پوځي تړون هدف د سولې، بحران او د جنګ په وخت کې د يو بل سره د دښمن په مقابل کې همکاري ده، دوی وويل چې دوی لپاره اوسمهال موجوده خطر د تروريزم – د جنوب نه شمال ته او د شرق نه غرب ته مهاجرتونه – سرحدي لانجې- اقتصادي بحران- طبعي آفات، نژادي شخړې، افراطي

ناسونالیستي او مذهبي حرکتونه، منځنۍ ختیځ لانجه او خطرناکې جمعي تخریبي وسلو استعمال دي.
دوی وویل چې د ۲۰۰۱ م کال د سپتمبر د ۱۱ مې نېټې نه وروسته د ناټو د تړون پنځمه ماده، دناټو هیوادونو د لومړي ځل لپاره بیا احیا کړه چې حمله په یوه غړي هېواد باندې حمله د ناټو په ټول تړون ده. دوی وویل چې د ۹۰نه تر ۱۸۰ ورځو پورې ناټو کولای شي چې ۲۰۰۰۰هوایي او بحري قواؤې د جنګ لپاره اماده کړي او همدا شان په یوه کال کې ۲,۲میلیونه پوځ د جنګ لپاره تیارولی شي.
د ناټو سکرتر جنرال ته موږ وویل چې د ناټو ماموریت باید ډېر ژر د کابل نه ولایاتونو ته پراخ شي ځکه چې د افغانستان اردو او پولیس لا تر اوسه پورې په دې نه دي توانیدلي چې په ټول هېواد کې امنیت ونیسي. د ناټو سکرتر جنرال وویلې چې ناټو هېوادونه دې ته حاضر دي چې خپل ماموریت د کابل نه برسېره د افغانستان نورو سیمو ته پراخ کړي، ده وویل چې افغانستان د ناټو لپاره لومړیتوب حق لري خو دا ددې معنې نه لري چې زموږ کومکونه به د تل لپاره وي ځکه موږ نه غواړو چې افغانستان همیشه مرستو ته اړ وي، باید افغانستان په خپلو پښو ودریږي، د DDR (بې وسلې کولو) او د بن پروسه باید په بریالي توګه عملي شي ده وویل که موږ افغانستان له لاسه ورکړونو دا ددې معنې لري چې موږ ببېرته اولنې نقطې ته برګشت کوو ، که څه هم ښاغلی کرزی وایې هر چېرته چې دی ځي خلک PRT غواړي مګر دا هم مشکله پروسه ده چې د ټولو هېوادونو حمایت را جلب کړو نو د استانبول په کنفرانس کې چې د جون د میاشتې په اخره کې جوړېږي موږ به د ناټو د پراختیا په هکله فیصله وکړو.

د سرپل په ولایت کې د جنرال دوستم د تقرو له خوا د کورنیو چارو وزارت د پولیسود ځای پرځای کیدو مخنیوی د جون د میاشتې پولسمه نېټه ۲۰۰۴زکال

نن د کورنیو چارو وزارت د پولیسو یو سل کسیزه قطعه د سرپل ولایت ته په دې خاطر ولېږدوله تر څو د سرپل نوی والي غلام حسین شفق ته د تګ زمینه مساعده کړي. څو ورځې د مخه ښاغلی شفق د سرپل د والي په توګه تعین شوی و خو د جنرال دوستم دده د تقرر سره مخالفت کاوه. کله چې د کورنیو چارو پولیس سرپل ته رسېږي د جنرال دوستم نفر چې د مخه یې هلته ځای په ځای کړي و په پولیسو باندې د تېرو ګذارونه کوي چې یو کس پولیس زخمي کېږي او ددوی د موټرو شیشې ماتوي او دغه پولیس دې ته مجبورېږي چې بېرته مزارشریف ښار ته وګرځي. په دې وخت کې د دولت رئیس حامد کرزي او د کورنیو چارو وزېر علي احمد جلالي د امریکا په سفر وو او مارشال فهیم د دولت سرپرست رئیس و خو کله چې د کورنیو چارو وزارت امنیتي معین ډګرجنرال هلال الدین هلال د مارشال فهیم سره تماس نیسي چې څه باید وکړو خو هغه په دې هکله هېڅ تصمیم نه نیسي. دولت داسې ښکارېده چې روح په کې نه وي او د مرکزي حکومت د عدم تصمیم له وجې امنیتي وضعیت ورځ په ورځ مخ په خرابېدو و. ددې نه څو ورځې د مخه د جون د میاشتې په اتمه نېټه ما د ائتلافي قواؤ مرستیال جنرال کوپر (General Cooper) سره د هغه په دفتر کې وکتل او د موجوده امینتي وضعیت په هکله مو خبرې وکړې ما ورته وویلې چې په دولت د خلکو اعتماد کم شوی دی او دولتي افرادو سره د خدمت کولو انګیزه ورځ په ورځ کمېږي ځکه چې دولت کوم کسان

په بې کفایتۍ لرې کوي هغه وروسته په اوچتو پوستونو مقرربږي او همدا شان زیاتره کسان چې د مخدره موادو په قاچاق اخته دي په لوړو چوکیو مقرربږي چې داسې مقرري ګانې دا په خپله ثابتوي چې د مافیا او طالبانو نفوذ په دې حکومت کې ورځ په ورځ زیاتېږي که د ببړنۍ لوی جرګې نه را په دې خوا وګورو په هر مرحله کې په عوض ددې چې د خلکو اعتماد په دولت زیات شي کمېږي. ددې لپاره چې د خلکو اعتماد په دولت زیات شي جدي او موثر اقدام ته اړتیا ده چې ددغه جنګسالارانو نه باید یو څو کسه چې د دولت د پالیسو خلاف عمل کوي او قوانین د پښو لاندې کوي باید ونیول شي او همدارنګه دولت باید یوه مشخه ستراتیژي او پلان طرحه او هغه عملي کړي څکه د کرزي صیب او د بعضې تنظیمونو ترمنځ غونډې چې دټاکنو په سر معامله کوي د خلکو په منځ کې بې اعتمادي رامنځ ته کړې ده. ما جنرال کوپر ته وویلې چې په افغانستان کې استخبارتي شبکو تجارتي شکل نیولی او بې ګناه کسان نیول کېږي همدا شان د ائتلاف قواؤې باید د کورونو په تالاشیو کې احتیاط وکړي څکه چې زموږ ولس پرې خفه کېږي او د حکومت او د ائتلاف د قواؤ پر ضد د ولس کرکه زیاتېږي.

د کورنیو چارو د وزیر علي احمد جلالي سره د وزارت
په چارو خبرې اترې او مشورې
دجون د میاشتې ۲۱مه نېټه ۲۰۰۴زکال

نن سهار زه د وزیر صیب داخله کور ته ورغلم چې تازه له امریکا د سفر نه رأستون شوی و تر څو د افغانستان په حالاتو او خاصتاً د کورنیو چارو د وزارت په ستونزو ورسره خبرې وکړم.

ما جلالي صیب ته وویلې چې د افغانستان د خلکو اعتماد په دولت او د بُن په پروسه کم شوی او همدا علت دی چې اداري فساد، تخریبي عملیات او د مسلحو محلي چارواکو له خوا خودسري مخ په زیاتېدو ده. که موږ د افغانستان نقشې ته نظر واچوو ګورو چې په هر ولایت کې بدامني زیاته شوې ده که هغه دهېواد په شمال کې ده او که جنوب کې او که په ختیځ کې ده او که په لویدیځه برخو کې، که دولت او نړیواله ټولنه جدي اقدام ونه کړي حالات نور هم خرابېږي او دغه حالاتو د کورنیو چارو وزارت په فعالیتونو باندې هم مستقیم اغېز کړی دی څومره چې خلک دکورنیو چارو وزارت فعالیتونو ته خوشبینه او امیدواره وو اوس د خلکو ناهیلي مخ په زیاتېدو ده، هم د وزارت په دننه او هم د وزارت نه بهر باید جدي فکر وشي. د وزیر صیب د قناعت لپاره ما په وزارت کې دننه د مختلفو ادارو په فعالیتونو رڼا واچوله.

د دې خبرو نه وروسته وزیر صیب د سه شنبې په ورځ چې د جون د میاشتې دوی شتمه نېټه وه د کورنیو چارو وزارت ټول رهبري هئیت (د ټولو ادارو رئیسان) د معینانو په ګډون راوغوښتل چې د نوموړي د خبرو خلاصه یا نچوړ په لاندې توګه و:

جلالي صيب وويل چې ما خپلو همکارانو اوهم هغه اشخاصو او اداروته چې دمونږ سره مرستي کوي دنده سپارلې وچې دکورنیوچارود وزارت ازونه وکړی او ماته راپور راکړی نو زه نن د تاسې سره دهغه ارزیابې پایلي شریکوم. ده وویل چې زه واقع بین یم او نه شو کولای چې داسې کدرونه ولرو چې د هره پلوه رسیدلې وي خو چې بعضی برخي ددی ارزیابي زه لولم نو زه خجالت وباسم ځکه اداري فساد داسې اوج ته رسیدلی چې شاید مونږ پکې اول نمره شوی یو. هغه پولیس چې د لوي لارو امنیت ساتنې ته لېږو پخپله غله کېږی، هغه پولیس چې د کابل دښار د دخولي دروازو امنیت ساتي پخپله باج د خلکو نه اخلي، همداشان هر پولیس چې د وطن د خدمت په لاره کې شهید کېږي، په مسنقیمه یا غیر مسنقیمه توګه مونږ ټول پکې مسُولیت لرو، پرون یو تن پولیس په کندهار کې شهید شوی دی نور زه دا وضغیت نشم تحمل کولای.

جلالي صیب زیاته کړه چې مونږ باید تشکیلاتی ساختارکې تغیر راولو او باید یو شمیر کدرونه تبدیل کړم او ټول باید شریکه داداری فساد پر ضد مبارزه وکړو، زه ستاسې د هریو سره جلا جلا ګورم که څه مشکلات وي نو ما ته یې واضحه ووایې او که نه نو هیڅ دلیل نشته دی چې وضع سمه او ښه نشي. جلالي صیب زیاته کړه چې دوزارت په ځېنو تشکیلاتو کې پرسونل هسې عاطل او باطل ناست دي نو دي ته جدی توجه پکار ده چې د کدرونو نه صحیح ګټه واخستل شي، په بعضی حوزو کې چې ۱۰۳ نفر پرسونل لري یوازی دری کسه موجود دی نو په دا شکل مسلکې روزنه او امکانات هیڅ په درد نه خوري ځکه هیڅ تخنیک د انسان ځاې نه شی نیولي، زه په عمومي توګه نه وایم ځکه ښه اشخاص شته خو په مجموعې

توګه احساس د وظیفوي له منځه تللي دی نو مونږ ټول باید احساس د مسوُلیت وکړو.

جلالي صیب زیاته کړه چې ددی ټولو نیمګړتیاوسره سره یو څه ښه کارونه هم شوي دي د بیلګی په توګه ۱۹۲۰۰ کسه د پولیسو د تعلیمی مرکز نه فارغ شوي دي او ما د دولت د ریُس سره خبره کړی چې د پولیسو تنخواه با ید د ملی اردو د عسکرو سره باید یو شان وی، زه کوشش کوم چې هغه کسان چې وطن ته د خدمت په ډګر کې شهیدان کیږی باید دهغوی کورنیو ته ترڅوماشومان یي متکفل کیږي باید تنخواه ورکړل شی ځکه اوس چې کوم نا چیزه څه د شهیدانو کورنیو ته ورکول کیږی دا د دوی کورنیو لپاره اهانت دی.

د جون د میاشتې په څلورویشتمه نېټه د پنجشنبې ورځې په خبري کنفرانس کې د کورنیو چارو وزېر وویلې چې د غور ولایت وضع فعلاً آرامه ده او یو قطعه پولیس مو د کابل نه ولېږل چې د امنیي د قوماندان سره مرسته وکړي. همدا شان سږکال مو ۱۵زره هکتاره ځمکه په شپاړسو ولایتونو کې د کوکنارو د کرولو نه پاکه کړې ده جلالي صیب وویل چې سږکال مونږ اولس ټنه دمخدره موادو توکي نېولي دي داسې اټکل شوې وه چې د جون د میاشې تر اخره پورې شل زره پولیس باید په تعلیمي مرکزونو کې وروزل شي چې زمونږ د روزنو پولیس ددې نه زیاتېږي چې څلور زره ددې پولیسو نه د پولیسو په اکاډمی کې د ساتنمن او افسرانو په توګه روزل شوي دي.

څو ورځې دمخه د کندوز په ولایت کې څو تنه چینایانو چې د سرک جوړلو په پروژه کې کار کاوه وژل شوي وو نو د BBC نماینده دجلالي صیب نه پوښتنه وکړه چې داسې ښکاري چې ددې چینایانو په وژلو کې

ترهګرې ډلې لاس نه لري بلکې دمحلي رقابتونو په نتيجه کې وژل شوي دي ستاسې نظر په دې هکله څه دی ؟

د کورنيو چارو وزير په ځواب کې وويل چې تحقيقات جريان لري او داسې ښکاري چې دا کار د ترهګرو کار نه دی او د نورو رقابتونو په نتيجه کې وژل شوي دي څرنګه چې تحقيقات جريان لري نه غواړم چې نور تفصيل ورکړم ځکه زموږ تحقيقاتو ته صدمه رسيږي خو دا وايم چې تر څو سلاح جمع نه شي او راتلونکي پارلمان ته دملت اصلي نماينده ګان را نشي د افغانستان د خلکو مشکل حل کولای نه شي هغه پارلمان چې د زور او زر په واسطه راشي د دې پر ځای چې ستونزې حل کړي لا به ستونزې جوړې کړي. ددې خبرونه وروسته د کورنيو چارو وزير په وزارت کې دننه اساسی تغير راوسته اود دولسو مهمو رياستونو ريُسان کې دتبديل او يا د دندو نه لرې کړل. همداشان د ولايتونو په پرسونل کې هم کافی تغيرات راوستل.

په انټر کانټېننټال هوټل کې د مخدره موادو سره د مبارزې د ورځې د لمانځلو په موقع دکورنیو چارو د وزیر علي احمد جلالي بیانیه او ملي دفاع وزارت ته رسمي لیک د ۷۱۷غونډ د قوماندان د بندې کېدو په ارتباط د جون د میاشتې ۲۲مه نېټه ۲۰۰۴زکال

نن سهار د ټاکنو د کمیسیون د دفتر په یوه موټر کې د قول اردو روغتون سره نږدی(قوای مرکز سره) چاودنه وشوه چې درې کسه په کې مړه او یوولس زخمیان شول. دا پېښنه په داسې حال کې وشوه چې د کورنیو چارو د وزیر په دفتر کې د ملګرو ملتونو د عمومي سر منشي خاص استازي ژان ارنو، ډاکتر فاروق وردګ د ټاکنو د کمیسیون د دارلانشأ رئیس، د کورنیو چارو وزارت امنیتي معین جنرال هلال الدین هلال، د کورنیو چارو د وزارت د دفتر رئیس جنرال سید شبر آقا روحاني او ما د ټاکنو د امنیت د ساتلو په اړوند غونډه درلوده. ددې غونډې نه وروسته د کابل په انټرکانټېننټال هوټل کې د مخدره موادو پر ضد د مبارزې نړیوالې ورځې په اړوند کنفرانس جوړ شوي و او موږ هلته لاړو. جلالي صیب او زه په یوه موټر کې و او په لار کې یې مصلحت کاوه چې څه باید په خپلو خبرو کې ووایم ما ورته وویل تر اوسه پورې چې د مخدره موادو د مبارزې پر ضد څه فعالیتونه شوي د هغه یادونه وکړه او په راتلونکي کې څه پروګرامونه په نظر کې لرو؟ خو چې کله هلته لاړو د جلالي صیب لهجه بالکل بدله وه. په دغه کنفرانس کې د ملګرو ملتونو د سرمنشي خاص استازې ژان ارنو، د دولت د رئیس مرستیال هدایت امین ارسلا، دعدلیه وزیر ډاکتر عبدالرحیم کریمي او د بهرنیو چارو وزیر ډاکتر عبدالله عبدالله هم برخه درلوده.

جلالي صیب په خپلو خبرو کې وویل: دمخدره موادو په قاچاق کې دولتي کسان لاس لري او ما د کورنیو چارو په وزارت کې د مخدره موادو د کنټرول او ارزیابي شعبه جوړه کړي ده.

ده وویل هغه کسان چې دولتي بانفوذه کسان او یا ملیشه دي اود مخدره موادو په قاچاق کې لاس لري لستونه یې برابر شوي دي. ددې لپاره چې د دوی نومونه د جنګسالارانو، دمرګ سالارانو اوهېروین سالارانو په قطار کې رانشي نو باید د مخدره موادو د قاچاق نه ځانونه لري کړي که نه نو زه د دوی نومونه اعلانوم او په تاریخ کې به د دوی نومونه د مرګ سالارانو، جنګ سالارانو او قاچاق برانو په لست کې د تل لپاره پاتې وي.

دجون د میاشتې په ۲۹ مه نېټه چې د سه شنبې ورځ وه سهار دکورنیو چارو وزارت د دفتر د رئیس خونې ته ورغلم چې جنرال سید عزیز احمد د مخدره موادو پر ضد د مبارزې رئیس هلته ناست دی او د پزې نه یې وینې رواني دي او زخمي دی. ده وویل چې سهار پنځه بجې امنیتي معین ډګر جنرال هلال الدین هلال په امراو دمخکنې اطلاع په اساس چې موجوده وه، په یو کرولا موټر کې څلویښت کیلوګرامه هېروین بار دي او شمال ته د قاچاق په توګه وړل کېږي کله چې د خېرخانې کوتل سره د ښار د خروجي دروازې موظفین موټر نیسي او فاعلین ولچک کوي نو د ګارنیزون نفر چې هم په دغه دروازه کې مؤظف دي دوی نه پرېږدي چې دغه قاچاقبر او هېروین د مخدره موادو د مبارزې پر ضد ریاست ته راوړي. هماغه و چې د کورنیو چارو مؤظف کسانو جنرال سید عزیز احمد ته تیلفون کوي او دې په خپله د څلورو کسو سره د خېرخانې کوتل ته ورځي چې دغه نفر او هېروین خپل ریاست ته راوړي خو په دې وخت کې د کابل د ګارنیزون د

۷۱۷قطعه قوماندان جنرال نجیم د یو شمېر مسلحو کسانو سره رسېږي او غواړي چې دغه نفر او هېروین د ځان سره یوسي. جنرال سید عزیز احمد ورته خپل د هویت کارت ورښکاره کوي او ورته وايي چې دا صحیح نه ده ځکه د قانون په اساس دا نفر سره له موادو باید د مخدره موادو د مبارزې پر ضد ریاست ته یوړل شي ځکه چې دا زموږ وظیفوي مسؤلیت دی چې د دوی نه تحقیق وشي خو په دې وخت کې جنرال نجیم په جنرال سیدعزیز ګذار کوي او وايي چې تاسې خائنین د کورنیو چارو په وزارت کې جمع شوي یاست او اخ و ډب رامنځ ته کیږي ،کله چې د کورنیو چارو وزېر علي احمد جلالي ددغه واقعې نه خبرېږي ډېر سخت په غوسه کېږي او دا لاندې مکتوب دملي دفاع وزارت او نور دولتي ارګانونو او غېر رسمي کاپي ISAF، امریکا او انګلستان سفارتونو ته استوي.

د مکتوب متن په لاندې ډول و:

به مقام محترم وزارت دفاع ملي!

موضوع: در حین تعقیب و گرفتاری موتر کرولای (سرمه یی رنگ) که حامل تریاک و هېروین بوده در پوسته تالاشی کوتل خېرخانه رئیس مبارزه بامواد مخدره این وزارت از جانب قواندان ۷۱۷ و گروپ مسلح او مورد توهین، لت و کوب و جرحه قرار گرفته است:

با ارائه احترامات قبلی:

نظر به احکام مواد (۷)، (**۵۲**) و (**۵۷**) قانون اساسی کشور و فرمان نمبر (۴) مورخ **۱۳۸۲/۱/۹**مقام ریاست دولت انتقالي اسلامې افغانستان حفاظت جان و مال اتباع کشور، رعایت قانونیت، تامین امنیت داخلی، مبارزه با جرایم، ترور و دهشت افگنی، مبارزه با زرع، تورید ، ترافیک و

قاچاق مواد مخدر از جمله وظایف قانونی وزارت امور داخله بمثابه یگانه ارگان مسؤل توجیه و توضیح شده است.

در حالیکه متاسفانه به صبح ۱۳۸۲/۴/۹ در پوسته کنترول و تالاشی کوتل خیرخانه قضیه اتفاق افتیده که فشرده آن ذیلاً ارائه مي شود:

نظر به راپور های قبلی در یک موتر سرمه یی رنگ کرولا بدون نمبر پلیت ترافیک مقدار زیاد تریاک و هیروین جابجا شده در حال انتقال و فرار بوده، در ساحه دروازه کنترولی کوتل خیرخانه از جانب موظفین پولیس و پرسونل آن حوالی ساعت پنج بجه صبح ۱۳۸۳/۴/۹ متوقف و دستگیر شده در حالیکه موتر و متهمین مورد بررسی عاجل قرار داشته غرض رسیدگی به وزارت امور داخله انتقال گردند، جنرال نجیم قوماندان (۷۱۷) به همراهی گروپ مسلح خود وارد پوسته تالاشی شده مستقیماً و عملاً به جانبداری قاچاقبران به تهدید تفنگ مداخله نموده نخست رئیس مبارزه بامواد مخدره را به کلمات رکیک توهین و دشنام داده، زمانیکه جنرال عزیز احمد خود رامعرفی و قوماندان مذکور را به کودینه وظیفه قانونی متوجه گرداینده از طرف قوماندان (۷۱۷) مورد لت وکوب قرار گرفته که از ناحیه (انف و جهه) مضروب و مجروح گردیده که جرح باز خون ریزی دارد ،و سپس موتر را با مواد مخدر جبراً با تهدید سلاح از پوسته گرفته متهمین را از ولچک رها نموده با خود به جانب شهر برده اند، از اینکه قوماندان ۷۱۷ عملاً و عمداً به گروپ مسلح خویش برغم مصرحات مندرج قانون اساسي، مشی و پالیسی بین المللی دولت انتقالی اسلامي افغانستان در جهت مبارزه با (ترافیک و تهدیدمواد مخدر) با سوُ استعمال واستفاده از قدرت مفوضه دولتی (وظیفه و گروپ مسلح) خویش جنرا ل سید عزیز احمد رئیس مبارزه با

مواد مخدر را در حال اجرای وظیفه قانونی و مشروعش توهین و دشنام گفته و بعداً مورد لت و کوب قرار داده است که جریان و حقایق بررسی وظیفوی پوسته تالاشی کوتل خیر خانه، تیم بررسی محل واقعه صریحاً و دولت به تداخل و تجاوز وظیفوی قوماندان ۷۱۷ می نماید.

مزید به آن:

۱.جرم توهین و دشنام

۲.جرم لت و کوب رئیس مواد مخدر

۳.ادعای حق العبدی رئیس مبارزه به مواد مخدر

۴.جرم جانبداری از شبکه تورید و ترافیک مواد مخدر.

۵.جرم حمایت و پشتیبانی از قاچاقبران مخدر

۶. جرم رهایی واستخلاص متهمین وبردن موتر بامواد محموله مخدر آن

فوتوکاپی تذکره حاجی علم الدین متهم مسکونه (جرحسن تال بغلان) که درپوسته اخته شده بملاحظه ضماً ارائه میشود.

۷. جرم توجه وتهدید تفنگ علیه ممثل سلطه عامه (افسران پوسته – رئیس مبارزه باموادمخدر)

۸. اینکه بحیث ممثل ونماینده قوای مسلح (اردوی ملی) شخصاً وعمداً ثبات،نظم ودسپلین اداری،امنیت را درحوزه صلاحیت پوسته و شاهراه عامه قصداً مختل وبی ثبات گردانیده است.

بناً خواهشمندیم در جهت اجرا و رسیدگی قانونی قضیه محترم قوماندان (۷۱۷) را باکرولا حامل مواد مخدر باموا د محموله آن به وزارت امور داخله معرفی اعزام وهمکاری بفرمایند تا جهت رسیده گی وتحقیقات قانونی به معنیت نظامي خارنوالی قوای مسلح معرفی و

احاله گردد، در اخیر احترامانه خواهشمندیم تا به منظور پیشگری از تداخل و تثبیت غیر موجه و غیر قانونی درامر پیشبرد وظایف امن و نظم عامه در آینده شهر کابل و جلوگیری قبلی از تکرار همچو جرایم و تخطی صریح وظیفوی و تضعیف نه شدن اداره دولتی رجعت قطعه ۷۱۷ را از دروازه های تالاشی (دخولی و خروجی) شهر کابل به وضع الجیش اصلی اش هدایت بفرمایند.

توجه و همکاری های بی شایبه و متداوم آن مقام را آورز مي بریم.

بااحترام

علی احمد جلالي

وزیر امور داخله

کاپی ها:

- بریاست محترم عمومي اداره امور
- بریاست څارنوالی وزارت امور داخله
- به معنییت محترم امور امنیتی وزارت داخله
- به مدیریت محترم و قوماندانی امنیه ولایت کابل
- به ریاست محترم مبارزه با جرایم جنایی
- به ریاست محترم لوی څارنوالی

کاپی غیر رسمي به ISAF، سفارت امریکا و انګلستان

په همدې ورځ ماسپښین لوی درستیز جنرال بسم الله محمدی، د ګارنیزون قوماندان جنرال ایوب سالنګی مشهور په دل آغا او رئیس ارکان د ۷۱۷ قطعه د عذر په شکل دکورنیو چارو وزارت ته راغلل چې د کورنیو چارو له وزیر علي احمد جلالي نه معذرت وغواړي خووزیر صیب

دوی ته وویل چې دا د عذر مسئله نه ده. ددغه مکتوب په استناد باید عمل وکړي. قوماندان نجیم – مخدره مواد ، متهمین سره د کرولا موټر باید د کورنیو چارو وزارت ته وسپارئ.

په همدې ورځ سهار د کورنیو چارو وزیر د امریکا د جمهور رئیس خاص استازی او سفیر زلمې خلیل زاد سره وکتل او د جلالي صیب په قول هغه ته یې ویلې و چې دا د مافیا او قاچاقبرو یو باند دی او باید چې په دې هکله جدي اقدام وشي دا بانه چې د دولت په داخل کې وي نور زما له دوی سره جنګ اعلان دی اوزه نورمطبوعاتو ته د دوی نومونه افشا کوم او که بین المللي ټولنه جدی اقدام او ملاتړ نه کوي نو دا ددې معنې لري چې نړیواله ټولنه هم د قاچاقبرو ملګرې ده اودا حکومت د مافیا حکومت دی د دې نه وروسته زلمي خلیل زاد د دفاع وزیر او د دولت مرستیال مارشال محمد قسیم فهیم سره کتلی وو او نوموړي د جنرال نجیم د بندي کولو شفاهي امر ورکړی و خو تر مازدیګر پورې جنرال نجیم ونه نیول شو. د کورنیو چارو وزیر په قول ده پخپله هم مارشال فهیم ته په سهار کې ویلي و چې دا جدي مسئله ده او دا سې نفر چې ستا په شاوخوا کې دي ددې ضرر هم تا ته دي او هم ملت ته ځکه څه موده دمخه مو د شلمې فرقې قوماندان سره ۳۶۰کیلوګرامه مواد مخدر ونیول او اوس دا پېښه وشوه، همداشان په زابل کې مو ۸۰ کیلوګرامه هېروین ونیول چې په موټر کې د امنیت د معاون مکتوب او کارت ورسره و.

مازدیګر پنځه بجې او دېرش دقیقې د انګلستان سفیر ران نش Ron Nash د کورنیو چارو وزیر لېدو ته راغی او هغو ته یې وویل چې دا د مخدره موادو د قاچاق پر ضد جنګ دي او موږ دې ته حاضر یو چې تر اخري سرحده پورې که په هر چا تمامېږي وجنګېږو. که حکومت دا مبارزه

جدي نه کړي حکومت خپل اعتبار له لاسه ورکوي او د مخدره موادو مافيا د حکومت په داخل کې ده.

يو څه غواړم چې ضروري بولم اکثره کسان چې به د مخدره موادو او يا نور درندو جرايمو باندې نيول کېدل د عدلي او قضايي ارګانونو له خوا به خلاصيدل چې دا هم يوه لويه ستونزه امنيتي ارګانونو ته وه.

د مارچ د مياشتې په څوارلسمه نېټه د مخدره موادو د نظارت د کميټې مشر او د کورنيو چارو وزارت امنيتي معين ډګرجنرال هلال الدين هلال را ته وويلې چې يو کس مجرم مو د ۳۲ کيلوګرامو اپين سره څارنوالی ته وسپاره خو وروسته محکمې حکم وکړ چې دا مجرم سره له اپينو خوشې کړئ اوفيصله کې يې ليکلی چې کافی شواهددی مجرم سره نه ويعنی ۳۲ کيلوګرامه کافی شواهد نه حسابيږي نو څنګه به پوليس بيا خپل ژوند په خطر کې واچوي او د مخدره موادو قاچاقبران به ونيسي.

همدا شان ۲۰۰۳ م کال د جولای د مياشتې په دريمه نېټه د بي بي سي د پښتو څانګې خبرياله ملالۍ شينوارې زما دفتر ته راغله او وويلې چې د بي بي سي پښتو څانګه غواړي چې تاسې سره خبرې وکړي څنګه چې ملالۍ شينوارې د بي بي سي خبريال په خپله ستوديو کې زماسره په تيلفون رخ کړ نو د مانه يې پوښتنه وکړه چې د مزار شريف په ښار کې ۳۶ کيلوګرامه اپين نيول شوي او د استاد عطا محمد نور نفر وايي چې ددغه اپينو انتقال کې د مزار د امنيه قوماندان جنرال محمد اکرم خاکريزوال لاس لري خو خاکريزوال وايي چې دا يوه دسيسه ده او دروغ دي کله چې ما له خاکريزوال څخه په تيلفون کې پوښتنه وکړه هغه وويل چې د کندهار يو تجار په سرای کې خپل موټر جوړو او استاد عطا محمد نفر ورغلي او دا

تجار یې له ځان سره بیولی دی او ورته ویلې دي چې په دې موټر کې تریاک دي حال دا چې دا دروغ او دسیسه ده.

په همدی ورځ سهار شپږ بجې راته د کورنیو چارو وزیر سریاور جنرال امین الله امرخېل تیلفون وکړ چې د استاد عطا محمد نور نفرو د خاکریزوال ۲۰-۵۰ کسه بې وسلې کړي او هغه یې په کور کې محاصره کړی دی نو ما ورته وویلې چې همدا اوس وزیرصیب خبر کړه ځکه چې دامهمه مسئله ده .PRT هم ماته خبر راکړ چې استاد عطا محمد نور وایې چې خاکریزوال باید تبدیل شي. اصلاً دامنیت د امر جنرال عبدالرزاق چې د اسلامي جمعیت سړي و او د خاکریزوال تر منځ اختلاف و او استاد عطا محمد نور غوښتل چې د بلخ ولایت په ټولو مهمو وظایفو کې خپل نفر مقرر کړي او د بلخ په ولایت باید تسلط ولري ځکه جنرال دوستم د فاریاب او سرپل په ولایتونو کې خپل نفر ځای په ځای کړي وو او داسې راپورونه هم وو چې د جنرال دوستم او د وحدت اسلامي ګوند (هزارګانو) هم خپل نفر د مزار په ښار کې بیا ځای په ځای کړي دي نو ددې موضوع د حل لپاره د کورنیو چارو وزارت او د ملي دفاع وزارت یو مشترک هئیت مزار ته ولیږه چې دا مسائل له نږدې نه بررسي کړي. د استاد عطا محمد نور ادعا دا وه چې دا تریاک دده د نفرو له خوا نه بلکې د امنیت ملي د نفرو له خوا چې مشر یې سروري دي نیول شوي دي. دا لانجه بیا وروسته حل شوله او څه موده وروسته جنرال خاکریزوال د بلخ دولایت نه تبدیل او د کابل د امنیه قوماندان په توګه او جنرال خان محمد مجاهد د کندهار د بلخ د امنیه قوماندان په توګه تعین شولو.

د جولای د میاشتې په څلورمه نېټه دا افغانستان د دولت او نړیوالې ټولنې ترمنځ د امنیتي ستراتیژیک ګروپ (Strategic Securtiy Group)

غونډه وه چې د بې وسلې کولو پروسه ارزيابي کړي په دې غونډه کې د ملي دفاع د وزارت نه جنرال شېر محمد کريمي او جنرال نوری، د ائتلاف د قواؤ مرستيال جنرال جان کوپر General Croper، د ISAF د قواؤ مرستيال جنرال کورتی(General Korte)، د يوناما د دفتر نه د ملګرو ملتونو د عمومي منشي خاص استازي مرستيال فليپو ګرندي (Flippo Grandi) او د ملي امنيت شورا استازی موجود و د ټولو ارزيابي داوه چې د روان کال د پارلماني ټاکنو پورې په سلو کې ۱۰- ۱۲ پورې غېر مسؤل وسله وال نشي بې وسلې کېدای او ښه به داوي چې پارلماني ټاکنې معطله شي او يوازې د جمهوري رياست ټاکنې بايد ترسره شی همدا شان د ايساف قواؤې هم نه شي کولای چې شمال او غرب د افغانستان ته پراختيا ومومي، د يوناما استازي وويل چې يوناما دواړو ټاکنو ته همزمان تياری نيسي خو امنيتي ستونزې يو مشکل دی خو د اګست په مياشت کې دواړه ټاکنې (پارلماني او رياست جمهوري) ښايې امکان ولري او کنه. ده وويل چې تراوسه پورې ۵,۵ ميليونه کسانو ثبت نام کړي چې په سلو کې ۳۸يې ښځې دي، په دې غونډه کې دا تصميم هم ونيول شو چې د کورنيو چارو په وزارت کې بايد د ټاکنو يو عملياتي مرکز هم جوړ شي چې امنيتي وضعيت د نږدې نه وڅاري.

که موږ پورته جريانونو او پېښنو ته وګورو د افغانستان د حکومت زيات وخت، انرژي او امکانات په دې مصرفيدل چې څنګه په داخل دحکومت کې د هغو ډلو او اشخاصو سره په بې امنۍ او ګډوډۍ کې خپله بقا لټوي مبارزه وکړي نو اصلاً ستراتيژيکي مسايلولکه د تروريزم سره مبارزه، د ادارې پياوړي کيدل او خلکو ته د روزګار پيدا کول په اړه هيڅ فکر نه و او همدا علت و چې کله د ۲۰۰۵م کال په اخرو کې د کورنيو

چارو وزیر علي احمد جلالي او یو شمېر نور فعاله وزیران او چارواکي د حکومت نه ووتل، امنیتي وضع ورځ په ورځ مخ په خرابېدو شوه او خود سره چارواکو ته موقع په لاس ورغله چې د دولت ټول امکانات د ځان په ګټه استعمال کړي. نړیوالې ټولنې هم یې تفاوتي اختیار کړه چې اوس هم د دولت او هم د نړیوالې ټولنې نه لار ورکه ده.

د جولای د میاشتې په اومه نېټه د RPT د نظارت په عالي کمېټه کې چې مشري یې د کورنیو چارو وزیر علی احمد جلالي کوله د نورو کسانو سربېره د ائتلاف د قواؤ مشر جنرال ډیویډ بارنو (Gen. David Barno)، د ایساف د قواؤ د قوماندان مرستیال جنرال کارتي Gen. Korte او د مالي وزیر ډاکتر اشرف غني احمدزي هم برخه درلوده. د کورنیو چارو وزیر وویل چې د هرات، غور، فاریاب، سرپل او د بلخ ولایتونو په ځینو سیمو کې امنیتي وضع د محلي جنګسالارانو له امله مخ په خرابېدو ده. د تشنج د رفع کولو لپاره موږ د چټک غبرګون قطعات دغه سیمو ته لېږدو چې وضعیت نورمال شي خو ددې لپاره چې وضع په دایمي توګه ښه شي جدي تصامیمو ته هم د حکومت له خوا او هم د نړیوالې ټولنې له خوا ضرورت دی. موږ ددې کال تر اخېره پورې شاید پنځه دېرش زره پولیس وروزو خو دا کافي نه دي او باید PRT فعاله رول د امنیت په راوستلو کې واخلي. په تېرو دوه میاشتو کې چې په شمال کې وضع خرابه وه د مزار PRT چې د انګلستان د حکومت قواؤې هلته دي ډېر مهم رول ولوباوه مګر د نورو هېوادنو PRT چې جوړېږي دوی سمه همکاري نه کوي.

د ایساف قواؤ قوماندان مرستیال جنرال کورتي وویل چې د جولای د میاشتې د لومړۍ نېټې نه ایساف د مزار د PRT قومانده په لاس کې

اخستلې ده او په بغلان کې به هم PRT جوړ شي چې د امنيتي وضعيت په برخه کې کومک وکړي.

ډاکتراشرف غني احمدزي دPRT ستيرينګ يا نضارت کمېټې ته وويل چې د افغانستان څلور ميليونه کسان په ورځ کې د نيم امريکايې ډالر نه کم عايد باندې ژوند کوي نو امنيت د انکشاف لپاره حتمي او ضروري دی که امنيت نه وي موږ نه شو کولای چې خصوصي پانګوال دې ته تشويق کړو چې په افغانستان کې پانګه واچوي . ده وويل چې د ۲۰۰۴زکال د جنوري نه را په دې خوا د افغانستان امنيت خراب شوي او خلک لږ ځانونه مصؤن ګڼي. هسې شيندل د پيسو څه فايده نه کوي اوس هم په سلو کې ۴۰ نه تر۵۰ پورې پيسې بې ځايه مصرفېږي، خلک د جنګسالارانو د ژغ لاندې ژوند کوي او د خلکو اساسي حقوق د پښو لاندې کېږي. په سلو کې ۲۰ د ښوونځيو زده کوونکي په اول يا دويم صنفونو کې دي او په سلو کې ۶ خلک برق لري. ډاکټر غني وويلې چې ما اته مياشتې دمخه خبرداري ورکړه چې د افغانستان دولت په يو مافيايې هېواد باندې بدليدونکی دی ځکه چې که يو متر مربع کار حکومت په ۴۸ امريکايې ډالره کولی شي هغه NGO ګانې او قراردادیان يې په ۱۵۰۰ ډالره کوي نو دا د پيسو د مصرف طريقه ډېره مهمه ده بايد شفافيت او هماهنګي د حکومت او د نړيوالې ټولنې ترمنځ موجوده وي.

د ائتلافي قواؤ قوماندان جنرال ډيويد بارنو (Gen. David Barrno) وويل چې په افغانستان کې موږ د درې قسمه جنګ سره مخامخ يو.

۱ـ دتروريستان سره جنګ چې القاعده، طالب او اسلامي حزب په کې شامل دي.(! !)

۲ـ د جنګ سالارانو اود مواد مخدر مافيا د بېلا بېلو ګروپونو سره. (! !)

۳. سازمان یافته جنایي ګروپونو او لوږه (فقر) سره (!!)

د جولای د میاشتې په اتمه نېټه د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالي په خپل اونیز مطبوعاتي کنفرانس کې د پنجشنبې په ورځ وویل چې په سلو کې ۷۵ د دنیا اپین یعنې ۳۵۰۰ ټنه اپین سږکال په افغانستان کې تولید شوي دي. دا امکان نه لري چې ددې توکو قاچاق دې د دولتي افرادو له مرستې پرته سرته ورسېږي مونږ شواهد ټولوو او داسې ورځ به ورسېږي چې ددې قاچاقبرانو سره به محاسبه وشي.

د بي بي سي خبریال خپلواک ساپي پوښتنه وکړه چې د مزار وروستۍ پېښې (د استاد عطا محمد او خاکریزیوال تر منځ پېښه چې مخکې یې یادونه شوې) او په کابل کې د خارجیانو له خوا د شخصي زندانونو په هکله ستاسې نظر څه دی؟ ایا رښتیا ده چې د مخدره موادو سره د مبارزې رئیس د قاچاقبرانو د دستګیرۍ په وخت کې د یو ګروپ سره دجګړې پرمهال زخمي شوی دی؟

جلالي صیب په ځواب کې وویل چې د مزار د مسئلې په هکله تحقیق لا روان دي او زیات څه نه شم ویلی خو یوطرف ته قانون موجود دی او بل طرف ته ملیشه یې نظام دی چې دواړه سره متضاد دي. ملیشه ګران دوه کارته په جیبونو کې لري چې کوم یو یې په ګټه دی هغه راوکاږي او استعمالوي یي خو خلک باید په سیاسي لحاظ بسیج یعنی منظم شي چې خپل غږ اوچت کړ ي خو متاسفانه چې اوس د خلکو غږ نه پورته کیږي او د ملیشه ګرانو او قدرت سالارانو غږ اوچت دی، ابتدایي رپوټ دادی چې د یو سړي موټر یې نیولي او په امنیه قوماندان یې اتهام لږولی او امنیه قوماندان د قول اردو په قوماندان اتهام لږولی دی.

د خارجيانو د زندان په هکله جلالي صيب وويلې چې په کابل کې درې خارجيانو په غېر قانوني توګه يو ګروپ جوړ کړی وو چې ګوندې وښايې چې د تروريستي ډلو پر ضد فعاليت کوي او د ائتلاف د قواؤو سره اړيکي لري، دوی اته کسه نيولي وو او هم دې کسانو جعلې صادراتي کمپنۍ جوړه کړې وه. په شپږم د جولای ۲۰۰۴م امنيت ملي او پوليسو په شريکه دا درې خارجيان او د دوی څلور ترجمانان د کارته پروان په سيمه کې په يوه کور کې ونيول او ۸ کسه د دوی سره بنديان وو، دوی افغانان د القاعده او د اسلامې حزب په نامه نيول، شکنجه کول او د هغوی نه يې پيسې اخستې. د دې ډلې مشر يو تن امريکايې د Jonathan k. Idema په نامه کوي او د دوی د کور نه زياتې وسلې له څه نورو شواهدو سره هم پيدا شوي دي او د امنيت ملي له خوا ترې تحقيق روان دی. موږ د امريکايې قواؤ او د امريکا سفارت سره هم تماس نيولی او هغوی هم د دې خبرې پخلی کړي چې دوی د امريکا سفارت يا ائتلافي قواؤ سره هېڅ تړاو نه لري جلالي صيب وويلې وطن چې خاوند ونه لري نو هر څوک په تناره کې خپلې پيړې (زغالی) پورې کوي.

د دولت رئیس حامد کرزي د ۲۰۰۴زکال د جولای په میاشت کې د ریاست جمهوري د ټاکنو نه دمخه دخپلو معاوینیتو ټاکل دجولای د میاشتې ۲۲مه نېټه ۲۰۰۴زکال

نن د افغانستان د دولت رئیس حامد کرزي د روان کال د جمهوري ریاست د ټاکنو لپاره د اساسي قانون په اساس خپل دوه معاونین احمد ضیا مسعود د لومړي معاون په توګه او استاد عبدالکریم خلیلي د دوم معاون په توګه وټاکل او د مطبوعاتو له لارې یې اعلان کړل. د احمد ضیا مسعود ټاکل د اکثریت ولس د توقع په خلاف و چې ګوندې دی به د مارشال محمد قسیم فهیم پر ځای چې دواړه د پنجشېر دي وټاکل شي اوهم به احمد ضیا مسعود دې ته چمتو نه شي چې د مارشال محمد قسیم فهیم چوکۍ قبوله کړي.

دمخه اکثریت ناظرین په دې عقیده وو چې که مارشال فهیم بیا انتخابېږي نو دا به په دې معنی وي چې وضع نه ښه کېږي او هر څه به په خپل ځای پاتې وي او دا به د ولس لپاره چندان د قبول وړ نه وي. IRI (International Republic Institute) هم یوه سروې خپره کړې وه چې مارشال فهیم او استاد خلیلي په تاجکو او هزارګانو کې خپل محبوبیت د لاسه ورکړی او د دوی نفوذ په سلو کې ٪۲۷نه زیات نه دی. د IRI د دفتر د سیمې یوتن مسؤل ماته وویلې چې دوی ددې سروې پایلې د دولت رئیس ښاغلي حامد کرزي ته هم ښودلې دي.

د انګلستان د سفیرې Rosalind Marsden سره په یوه کتنه کې څو ورځې دمخه جلالي صیب یادونه وکړه چې مارشال فهیم اوس د دولت لپاره بوج یا Liability ده او که هغه بیا انتخاب شي نو د دولت اعتبار

نور هم کمېږي. په دغه کتنه کې جلالي صیب دا هم وويل چې د دولت رئیس به په طالبانو هم غږ وکړي چې په ټاکنو کې برخه واخلي او د هېواد په ثبات کې باید رول ولوبوي. همدا شان په شمال او لویدیځ کې به د دولت تصامیم (د چارواکوبدلون) به جنوب او ختیځو سیمو باندې هم تاثیر واچوي. جلالي صیب د انګلستان د سفېږي سره په کتنه کې وويل چې دغه ملیشه یې چارواکي دوه کارتونه په جیب کې لری یو یې ملیشه او بل یې دولتي ! ددې ملیشه یې چارواکو پر ضد باید جدی موقف ونیول شي تر څو امنیت ګډوډ نه کړي او ددې کار لپاره د نړېوالې ټولنې حمایت ضروري دي هغه کسان چې قابل اصلاح نه دي باید د هغوی په مقابل کې جدي تصمیم ونیول شي.

کله چې مارشال فهیم خبر شو چې د دولت رئیس دی د خپل معاون په توګه نه انتخابوي نو یو شمېر سرشناسه پنجشېریان او د هغوی هوا خواهان لکه محمد یونس قانوني، ډاکتر عبدالله عبدالله، بسم الله خان محمدي او محمد یوسف اعتبار په صدارت کې د مارشال فهیم په ګډون راټول شوي وو چې تعداد یې تقریبا پنځوسو کسو ته رسیده او احمد ضیا مسعود یې په دې قانع کړی و چې د جمهوري ریاست د مرستیالۍ دنده قبوله نه کړي. د جلالي صیب او د ملي امنیت دمشر امرالله صالح له قوله احمد ضیامسعود ماسپښین ارګ ته ورغی او د دولت رئیس ته یې وویل چې دی د خپل کاندیتوب نه د جمهوري ریاست د مرستیال په توګه منصرف شوی دی. دوی وویلې چې احمد ضیاُ مسعود هم دا خبره تائید کړه چې یو تعداد پنجشېریان چې تعداد یې پنځوسو کسو ته رسیده په دې دا فشار اچوي چې باید دخپل کاندیتوب نه تېر شي. دوي وويلې چې کرزي صیب هم دا خبره ټېنګه کړه او احمد ضیاُ مسعود ته یې وويلې چې

د پنځو سو کسو په خاطر ددې نه منصرف کېږې نو دا ښه کار نه دی. هماغه و چې احمد ضیا مسعودیې بیا قانع کړ چې د کرزي صیب د مرستیالۍ کاندیتوب ومني.

ددغه فیصلې سره سم محمد یونس قانوني هم دپوهنې د وزارت نه استعفا ورکړه او د جمهوري ریاست لپاره یې ځان کاندید کړچې تاج محمد وردګ او عالم بلخي یې خپل مرستیالان وټاکل. همدا علت و چې په دې ټاکنو کې کرزي صیب د پنجشېر نه یوازې ۳۲۷رای اخستې وې حتې په پنجشېر کې د مسعوده جلال او عبدالحفیظ منصور نه هم کمې رای د کرزي صیب وې.

د دولت د رئیس حامد کرزي د اعلان سره سم چې ګوندې احمد ضیا مسعود به لومړی مرستیال وي دا اوازې د کابل په ښار کې خپرې شوې چې د مارشال فهیم طرفداران شاید کومه ګډوډې جوړه کړي خو د کورنیو چارو وزارت، ایساف او د ائتلاف قواؤ د کابل ښار د امنیت لپاره لازم ترتیبات نیولي وو. په همدې ورځ په یولسو بجو موږ د یوناما په دفتر کې دټاکنو په هکله اونیزه ناسته درلوده چې په هغه کې د ایساف مرستیال Gen. Korte، د ائتلاف د قواؤ قوماندان مرستیال Gen. John Cooper، د ملګرو متلونو د خاص استازې مرستیال Fillipo Grandi او ما برخه درلوده خو موږ په غونډه کې د ټاکنو د امنیت په اړه خبرې و نه کړې او د کابل د ښار امنیت د ساتلو په ارتباط لازم ترتیبات ونیول شي.

له دې غونډې وروسته د ایساف قوماندان Gen. Rick Hillier او د ائتلاف د قواؤ قوماندان مرستیال Gen. John Cooper په ارګ کې د جلالي صیب سره وکتل او دا فیصله یې کړی وه چې د کورنیو چارو په وزارت کې باید یوه مشترکه قوماندانې د ایساف، ائتلافي قواؤ، امنیت

ملي او ملي دفاع وزارت په ګډون جوړه شي او په دې هکله بايد د ماښام په اوه بجو د کورنيو چارو په وزارت کې اضطراري غونډه وشي. د ماښام په اوه بجو غونډه کې د کورنيو چارو وزير علي احمد جلالي، د ائتلافي د قواؤ مرستيال Gen. Cooper، د ISAF قواؤ قوماندان Gen. Rick Hillier د ملي امنيت مشر امرالله صالح، د کورنيو چارو وزارت امنيتي معين جنرال هلال الدين هلال، د کورنيو چارو وزارت وياند لطف الله مشعل او ما برخه درلوده.

د دې نه دمخه د ماز ديګر په شاوخوا کې د کورنيو چارو په وزارت کې د قوماندانۍ ګډ مرکز فعال شو او د کورنيو چارو وزير ماته دنده را وسپارله چې د ائتلاف او ايساف د قواؤ سره په تماس کې بايد اوسېږم او هر عاجل خبر بايد هغه ته ورسوم.

په همدې ورځ بله مهمه پېښه وشوه چې د کورنيو چارو وزارت سره مخامخ د صدارت په څلور لارې کې د جمهوريت روغتون ودانۍ چې يوې چينايي کمپنۍ پرې کار کاوه د بيخه راونړيده چې دوه ويشت کسه په کې زخميان او درې کسه په کې مړه شوي وو. د سه شنبې په ورځ ماښام د کورنيو چارو وزير او زه پياده دغه ودانۍ ته ورغلو چې وګورو د ژغورنې کار څنګه روان دی. په سلګونو کسانو کار کاوه خو داسې وسايط نه و چې دغه درې مړي ژر را وکاږي چېرته چې د دوی جسدونه د ودانۍ د يو غټ کمر لاندې پراته وو.

کله چې مارشال فهيم د ايساف او ائتلافي قواؤ جديت وليده نو په کابل کې هېڅ داسې پېښه ونه شوه چې امنيت خراب کړي.

د جولای د مياشتې په اوه ويشتمه نېټه ماښام په شپږو بجو د کورنيو چارو په وزارت کې د ملي امنيت عمومي رئيس امر الله صالح، د کورنيو

چارو وزارت امنیتي معین جنرال هلال الدین هلال د ایساف مرستیال جنرال کورتي Gen. Korte، د ائتلافي قواؤ مرستیال جنرال کوپر Gen. Cooper، د ملي دفاع وزارت د پالیسي رئیس جنرال محب الله او ما د کورنیو چارو په وزارت کې غونډه درلوده. امر الله صالح وویل چې ده د سهار په لسو بجو مارشال فهیم سره غونډه درلوده او ورته یې ویلي و چې ښه به داوي چې مثبت رول ولوبي او په کابینه کې برخه واخلي. دده په قول مارشال فهیم ویلي و چې تر هغه به دی د حکومت پر ضد بیانیه ورنه کړي ترڅو دی د حکومت په کابینه کې وي یعنې د ټاکنو تر وخته پورې.

جنرال محب الله هم وویل چې لوی درستیز بسم الله خان ټولو قطعاتو ته ویلي که هره قطعه د یو ځای نه بل ځای ته حرکت کوي او یا د بې وسلې کولو پروسه عملي کوي نو باید چې دوی د تحرکاتو نه د مخه د ایساف او ائتلاف قواؤ ته خبر ورکړي ترڅو سؤ تفاهم پیدا نه شي.

د اګست د میاشتې په لومړۍ نېټه یعنې د یکشنبې په روځ ماښام ډاکتر فاروق وردګ د ټاکنو د کمیسیون د دارلانشأ مشر، محمد عمر داودزی د دولت د رئیس د دفتر مشر، زلمي غازي عالم او زه د کاؤن کاکړ په کور کې مېلمانه وو، موږ د داود زی نه پوښتنه وکړه چې کله کرزي صیب د ټاکنو د مبارزې لپاره خپل معاونین تعینول د ارګ په داخل کې فضا څنګه وه او ددې جریان په هکله مو ترې وغوښتل چې یو څه رڼا واچوي.

داود زي وویل چې تېرې یکشنبې په ورځ چې د جولای د میاشتې په پنځه ویشتمه نېټه شی د ملګرو ملتونو دعمومي سرمنشي خاص استازي ژان ارنو (Jean Arnanlt) د ائتلاف د قواؤ قوماندان جنرال ډیوید بارنو Gen. David Barno ،د ایساف د قواؤ قوماندان جنرال

ریک هیلېر Gen. Rick Hillier،او د امریکا سفېر زلمي خلیل زاد په ارګ کې د دولت رئیس حامد کرزي سره غونډه درلوده او دایي ورته وویل چې مارشال فهیم باید په راتلونکي ټاکنو کې ستا مرستیال نه وي.

نو ماته رئیس صیب (کرزي) وویل چې احمد ضیا مسعود سبا سهار ۹ بجې د مسکو نه باید کابل ته راوستل شي. باالاخره د آریانا سره مو تماس ونیوه او یوه الوتکه چې د سعودي نه ناوخته راتله هغه مو ترمیز ته ولېږله تر څو د ترمیز نه احمد ضیا مسعود کابل ته راولي ځکه چې د مسکو نه ترمیز ښار پورې الوتکې پیدا کیدلې، نو د شپې په دولس بجو مو زلمی خلیل زاد د خوبه راویښ کړو چې د امریکایې قواؤ سره تماس ونیسي تر څو ازبکستان د آریانا الوتکې ته په ترمیز ښار کې د کیناستو اجازه ورکړي، هماغسې وشو او سهار احمد ضیا مسعود کابل ته راورسېد او رأساً مو ارګ ته یوړو نوره قصه هماغسې د پورته په شان وه چې احمد ضیا مسعود د جمهوري ریاست معاونیت ومانه.

د کورنیو چارو وزارت د اداري معین په توګه زما ټاکنه
د اګست ۱۲مه نېټه ۲۰۰۴ز کال
۲۵ سرطان ۱۳۸۳هـ ش

دکورنیو چارو په وزارت کې د سرمشارو په توګه له دندې نه د څه د پاسه یوکال وروسته د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالي چې زما عملي کار او تجربه ولیده نو زه یې د کورنیو چارو دمعین په توګه پیشنهاد کړم او دغه پیشنهاد د سرطان د میاشتې په پنځه ویشتمه نېټه د دولت د رئیس حامد کرزي له خوا منظور شو (پیشنهاد او د منظورۍ سند ددې کتاب په اخېره کې ضمیمه دی). که څه هم د دې دمخه د کورنیو چارو وزیر جلالي صیب ماته د پولیسو دوجهې صندوق ، د PRT او د افغانستان د تحکیم ثبات پروګرام د چارو مسؤولیت په مستقیمه توګه رأسپارلی ووخو ددې نه برسېره ډېرې نورې مهمې دندې او خاصتاً د نړیوالې ټولنې سره روابط یې هم ماته سپارلي ووخو تقریبا د شپږ اوه میاشتو راپه دې خوا جلالي صیب غوښتل چې د پورته وظایفو برسېره د کورنیو چارو د وزارت د اداري معین دنده هم ما ته راوسپاري تر څو زه د کورنیو چارو په وزارت کې اجرائیوي صلاحیت هم ولرم خو دا کار د سیاسي ملحوظاتو په اساس او خاصتاً پخواني معین ته چې د جمعیت اسلامي د سهمېي په چوکاټ کې د جلالي صیب د راتګ نه دمخه مقرر شوی و کوم بل ځای پیدا کړو. په وروستیو میاشتو کې جلالي صیب او د کورنیو چارو د وزارت امنیتي معین هلال الدین هلال او هم نړیوالې ټولنې دا هڅه کوله چې ګوندې زه د مخدره موادو پر ضد د مبارزې د معین په توګه مقرر شم خو ما چې حالاتو ته کتل نو دا راته ګرانه وه چې زه پورتنې دنده په ښه

توګه اجرا کړم نو جلالي صیب ته مې وویل چې د اداري معینت دکارونو سره یو څه اشنایي لرم او که دا امکان نه لري نو خپله موجوده دنده چې د کورنیو چارو وزارت سر مشاوریت دی راته بهتر دی .

باالاخره جلالي صیب د کارونو د ښه والي په خاطر زما د تقرر منظوري د دولت د جمهور رئیس حامد کرزي نه واخستله او پخوانی معین ډګرجنرال فضل احمد عظیمي یې د مشاور په توګه مقرر کړ خو هغه د مشاوریت وظیفه قبوله نه کړه او په کور کیناست.

څنګه چې مخکې ما یادونه وکړه د معنیت سره زما مسؤلیت نورهم زیات شو ځکه چې د مشاوریت دندې هم زما په خپل حال پاتې شوې او د محلي اداري د جوړولو لپاره چې د هېواد د اداري سیستم اصلي رکن جوړوي زیات کار ته اړتیا درلوده.

په دې وخت کې د افغانستان اکثریت ولسوالیو کې دولسوالیو ودانۍ موجودې نه وې، د پرسونل د ظرفیت ارتقا یا اوچت والې لپاره باید جدي کار شوی وای،اداري اصلاحات هم باید د کورنیو چارو وزارت کې عملي شوي وی. البته دې کار د نړیوالي ټولنې نه د مرستو جلبولو اویو قوی سیاسي حمایت ته اړتیا درلوده چې له نیکمرغه دکورنیو چارو وزیر پر ما پوره اعتماد درلوده او د وزارت ټول صلاحیت یې ما او امنیتي معین ته راکړی و او دوزارت د ادارو کارونه د وزیر لاسلیک ته نه معطل کېده خو له بده مرغه د کورنیو چارو وزیر په سلو کې ۹۰ وخت په سیاسي کشمکشونو تېریده او دی یې نه پریښوده چې په ستراتیژیکه توګه په هېواد کې د امنیت راوستلو او د ادارو په ښه کولو فکر وکړي. چې څه نمونې یې ما مخکې په دې کتاب کې یادې کړې دي.

کله چې زه اداري معين شوم نو ما ددې معينت اداري پرسونل يعنې کارکوونکو ته په لومړۍ غونډه کې چې د کورنيو چارو وزارت په پخواني تالار کې جوړه شوې وه وويل چې که زه وکړی شم د خپل دې ماموريت په دوره کې درې کارونه چې يو يې د نوو تذکرو ويشل، د ولسواليو د ودانيو جوړول او د اداري اصلاحاتو پروسه چې د اداري اصلاحاتو او ملکي خدماتو د کميسيون له خوا پيل شوي عملي کړم نو دا به زما ډېر مؤفقيت وي.

که څه هم موږ د کورنيو چارو د وزارت د رئيسانو او خاصتاً د ثبت احوالو نفوس د رئيس عبدالرحمن معقول په مرسته د تذکرو د ويش پروسه، د کارتونوټول ډيزاين ، د تذکرې ارتباط د پاسپورت ، د ټاکنو دثبت نام، د موټرو د نمبر پليټ او ليسنس سره برابر کړی و او دوه کمپنۍ يوه يې جرمنۍ او بله يې چې انګليسي وه دې ته حاضر و چې ددې پروسې قرارداد امضأ کړی تر څو عملي کار پيل شي خو بعضې داخلي او بين المللي ادارو ددی کار مخالفت کاوه. د ماليه وزير ډاکتر اشرف غني هم په اخره کې دامنلی وه چې دا پروژه دمالي وزارت له خوابايد يو له دې دوه کمپنيو ته ورکړي شی خو متاسفانه چې هم ډاکتر اشرف غني او هم موږ د وزارت نه ډيرژر لاړو او دا پروژه تر اوسه پورې عملي نه شوه. دا پروژه د افغانستان د اداري سيستم اساس تشکيلوي چې په راتلونکي کې يې د ميليونو ډالرو د مصرف مخه نيوله او هم په اداري او امنيتي چارو کې خورا موثره و.

په هغه وخت کې په دې پروژې تقريبا څلويښت ميليونه ډالره مصرف په دريو کلونو کې راتله خو د ملګرو ملتونو د راپورونو له مخې يوازې د

ټاکنو د نوم لیکنې په پروسه تر اوسه پورې تقریبا د دوه سوو میلیونو ډالرو نه زیاتې پیسې لږېدلي دي.

دودانیو د جوړولو په برخه کې د ۳۶۰ ولسوالیونه تقریبا د ۱۵۰ ولسوالیو دودانیو تهداب زموږ په وخت کې کېښودل شو خو متاسفانه چې د بعضې ولسوالیو تهداب چې تقریبا اوه نیم کاله دمخه ایښودل شوي و تر اوسه پورې تکمیل شوی نه دی حال دا چې په هماغه وخت کې ددی ودانیو د جوړولو لپاره کافی پانګه موجوده وه. د افغانستان د تحکیم د ثبات یا ASP (Afghanistan stabilization Program) پروګرام لپاره مونږ تقریبا ۷۸میلیونه ډالرو ژمنه د نړیوالې ټولنې نه اخستې وه چې تقریبا ۴۷میلیونه ډالره یې د مالي وزارت ته انتقال شوې وې خو متاسفانه چې د تحکیم ثبات پروګرام د اداره د منجمنت د بې کفایتۍ په وجه تقریبا دېرش میلیونه ډالره چې مرستندویه هېوادونو ژمنه کړې وه، ورنه کړی او د خپلې ژمنتیا نه په شا شول.

د اداري اصلاحاتو پروسه هم دکورنیوچارو وزارت د همکارانو په مرسته پیل شوه چې لومړۍ مرحله یې د بلخ ، شبرغان او سمنګان په ولایتونو کې عملي شوه خووروسته زموږ د تګ نه دا پروسه هم ډېره بطی وه چې کلونه یې ونیول او څنګه چې لازمه وه هغسې عملي نه شوه او په عوض ددې چې اداري اصلاحات او د پولیسو ریفورم په افغانستان کې اداري ثبات راولي او امنیت ښه شي برعکس یې د اداري ثبات له منځه یوړل، په وظایفو کې بې ثباتي رامنځ ته شوله او امنیتي وضعیت نور هم خراب شو.

د DynCorp د دفتر سره چاودنه
د اګست د میاشتې دیرشمه نېټه ۲۰۰۴ز کال

نن ماښام د شپږو بجو په شاوخوا کې په خپل دفتر کې ناست وم او د خپل میز د سرکاغذونه مې لټول چې د یوې درندې چاودنې آواز مې تر غوږ شو چې زما د دفتر او دهلیز شیشې یې هم ماتې کړې ما فکر وکړ چې زما د دفتر تر شا چا بم ایښی دي ځنګه چې د له دفتر نه راووتم کتل مې پولیسو منډې وهلې او ما فکر وکړ چې د کورنیو چارو دوزیر دفتر ته چې زما د دفتر د ودانۍ تر څنګ و، چا بم ایښی دی خو هلته هم څه نه و. موږ د کورنیو چارو د وزیر د دفتر د ودانۍ سر ته (بام) وختلو کتل مو چې د انصاري چوک سره نږدې د کورنیو چارو وزارت شمال لوید یځ برخې ته د اورلمبې ښکاري، دغه چاودنه دومره درنده وه چې موږ فکر کاوه چې په لسګونو کسان به مړه یا ژوبل شوي وي. د ماښام په اوو بجو تقریبا یو ساعت د پېښې نه وروسته د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالي او زه د پېښې ځای ته ورغلو چې لیدل مو د سړکونو شاوخوا او حتی د ډېرو لرې پرتو ودانیو او کورونو شیشې ماتې شوي دي. په کومه کوڅه کې چې دا چاودنه شوې وه د موټرو پرزې حتی دوه درې سوه متره لرې پرتې وې. په دې پېښه کې لس کسه وژل شوي وو چې درې یې امریکایان، درې یې نیپالي پېره داران چې د ګورکه (Ghurkha) په نامه یادیدل او څلور محلي کارکوونکي وو، دغه چاودنه ډېره دقیقه طرح ریزي یا پلان شوې وه ځکه چې په همدې وخت د DynCorp د موسسې غړي چې د مخدره موادو پر ضد د مبارزې سره د کوکنارو په چپه کولو کې او هم د پولیسو په روزنه کې مرسته کوله په دغه ودانۍ کې د ډوډۍ خوړلو وخت و خو په دې

ماښام ددې دفتر ډېرې خارجيانو په يوه بله نږدې ودانۍ کې دماښام ډوډۍ خوړه ځکه چې په دغه ودانۍ کې چې دوی همېشه په همدې وخت د ماښام ډوډۍ خوړله څه د ترميم کارپکې روان و نو په دې ماښام دوی تغېر د ځای کړي وو اصلاً دا چاوديدونکي مواد د يوه ډاينا وړې لارې په منځ کې چې دې ودانۍ ته يې شګه راوړله ځای په ځای شوې وو نو ځکه د چاودنې طاقت يې د نورو چاودنو پرتله زيات و. که د DynCorp امريکايې کارکوونکو په دې ماښام ځای نه وای بدل کړی نو شايد چې په لسګونو امريکايان به په دې چاودنه کې وژل شوي وای، په دې پېښه کې اته اوږدې امريکايې شورليت جيپان هم له منځه تللي وو.

د هرات والي اسمعیل خان تبدیلیدل
د سپتمبر ۱۱ مه نېټه ۲۰۰۴ز کال

نن د سپتمبر د میاشتې په یولسمه نېټه د امنیت شورا بالاخره داتصمیم ونیوه چې د هرات والي اسمعیل خان باید تبدیل شي، د اسمعیل خان د تبدیلیدو اوازې او کار د یو کال نه را په دې خوا روان و خو د دولت رئیس حامد کرزي فکر کاوه که اسمعیل خان تبدیل شي نو د افغانستان غربي سیمې ولایتونوامنیتي وضعیت به ناآرامه او بې ثباتي به زیاته شي خو د کورنیو چارو وزیر نظر دا و چې کله دمرکزي حکومت لمن ولایاتونو ته پراخه شي او افغانستان د ملک الطوایفي نه خلاص شي نو د خلکو اعتماد به په حکومت زیات شي او که په موقتی توګه وضعیت یو څه خراب هم شی خو په اوږدمهال کې د خلکو به مرسته او ملاتړ امنیت ښه کېږی.

د اسمعیل خان د لری کیدو نه مخکې د کندهار والي ګل آغا شېرزی هم د کندهار د ولایت نه لرې او د فوائد عامې د وزیر په توګه تعین شوي و، له بله پلوه په دې وخت کې زیاترو پښتنو هم دا شکایتونه کول چې ګوندې مرکزي حکومت یوازې په پښتنو زور رسېږي او له جنرال دوستم، استاد عطا محمد نور او اسمعیل خان ته څه نه وایي چې په خپل سر د سیمې پاچیان دي. د پکتیا په سیمه کې خاصتاً پاچا خان ځدران حتی په بیړنۍ لویه جرګه کې دا ادعا کوله چې دوی ټول د بن د پروسې په اساس او د B-52 طیارو په زور بېرته افغانستان ته راغلي نو څنګه چې حاجي قدیر د ننګرهار ولایت، اسمعیل خان دهرات ولایت، جنرال دوستم د شبرغان او استادعطا محمد مزار ونیوه نو دی باید د لویې پکتیا د والي په توګه

تعین شي، کله چې باچاخان ځدران د پکتیا د والي په توګه تعین نه شو نو د مرکزي حکومت پر ضد یې مسلحانه فعالیت پیل کړ.

ددې فیصلې نه دمخه جلالي صیب امریکا ته تللي و او بېرته دوبۍ ته رأستون شوی و او یو شرط یې داو چې دی بېرته کابل ته نه ستنېږي تر څو اسمعیل خان د هرات نه بل چېرته بدل نه شي. د امریکا سفېر زلمی خلیل زاد هم په دې وخت کې د اسمعیل خان د لرې کولو طرفدار نه و ځکه چې په عراق کې امریکایي قواؤې د سخت مقاومت سره اخته وې او د بوش اداري غوښتل چې په ظاهري توګه د افغانستان جنګ مؤفقه ارزیابي کړي نوزما په اند خلیل زاد په دې فکر و چې د جنګسالارانو سره باید ګذاره وشي تر څو امنیتي وضع خرابه نه شي تر څو جمهور رئیس بوش د د دویم ځل لپاره د امریکا جمهور رئیس شي. د افغانستان د جمهوري ریاست ټاکنې چې په اکتوبر کې پلان شوې وې د همدې لپاره وې چې د نومبر په میاشت کې د امریکا د ټاکنو نه باید دمخه ترسره شي تر څو بوش په امریکا کې خپل ولس ته وښایې چې په افغانستان کې د د یموکرأسۍ پروسه په مؤفقه توګه روانه ده او دوی په افغانستان کې بریالي دي نو کرزی صیب هم د خپلو راتلونکو انتخاباتو په مقصد د زیاتې ګذاره نه کار اخسته.

خوبالاخره د جلالي صیب په اصرار زلمی خلیل زاد هم مجبور شو چې د دولت رئیس حامد کرزی په دې قانع کړي چې اسمعیل خان د هرات نه لرې او دحکیم تنهوال پر ځای یې د کانو او صنایعو وزېر مقرر کړي، د کورنیو چارو امنیتي معین چې د کورنیو چارو وزارت سرپرست و راته وویل چې پرون دوی اسمعیل خان ته وویل چې کابل ته راشي او هم مو ورته نن سهار تیلفون وکړ چې د دولت د رئیس هدایت دی چې ته باید

کابل ته راشي خو اسمعیل خان ورته ویلي و چې نه درځم او همدلته پاتې کیږم. دښاغلی هلال په قول اسمعیل خان ورته ویلي و زه په هغه حکومت کې چې دافغانستان د رهبرۍ قابلیت نه لري برخه نه اخلم. د ماښام په اوه بجو او پنځوسو دقیقو د کورنیو چارو وزارت سرپرست او امنیتي معین جنرال هلال راته تیلفون وکړو چې نن ماښام پنځه بجي مونږ په ارګ کې د هرات د مسئلې په هکله غونډه درلوده او کرزي صیب وویلې چې د ریاست دولت مرستیال پوهاند نعمت الله شهراني او زه سبا ته باید د هرات د نوی والي سید محمد خېر خواه سره باید هرات ته لاړ شو او دی د نوې والي په توګه معرفي کړو. سید محمد خېر خواه له دې نه مخکې په اوکراین کې د افغانستان سفیر و او په هرات کې د اسلامي جمعیت د بلې ډلې چې د شهید افضلي د ډلې په نامه یادېږي غړي و چې د اسمعیل خان سره مخالف و ، که څه هم د اسمعیل خان لرې کېدل ښه کار و خو د خېرخواه تعیندل د والي په توګه ښه نه و ځکه دا داسې ښکارېده چې ګوندې دی د شخصي خصومت په اساس لرې کېږي نه د ادارې د ښه والي په منظور، او همداسې وشو، خېر خواه چې چندان فعاله سړي نه و او هم یې د خپلې ډلې نفر مقرر ول نو د هرات وضعه ډېر ژر په دریو علتونو خرابه شوه یوه دا چې اسمعیل خان هم خپل طرفدارانو ته ویلي و چې د نوي والي سره همکاري ونه کړي، دویم دا چې خېر خواه هم چندان فعاله اداره چې نه وواو په خپلې ګوندي بازۍ اخته و او درېیم دا چې د دولت مخالفینو ته هم له دې موقع څخه ګټه پورته کړه چې د هرات وضع ناآرامه کړي.

په هر حال د سپتمبر د میاشتې په دولسمه نېټه په آریانا الوتکه کې شهراني صیب – زه او د هرات نوي والي سید محمد خېره خواه د یوه

پلاوي په مشرۍ د ماسپښين په يوه نيمه بجه د کابل نه حرکت وکړ او په دوه نيمو بجو هرات ته ورسيدلو په دغه پلاوي کې مشاور وزيران شهزاده مسعود ، محمد عالم رأسخ عرفاني او د ملي دفاع وزارت وياند جنرال محمد ظاهر عظيمي چې د اسمعيل خان د مخالفې ډلې نه و هم د مونږ سره و.

کله چې هرات ته ورسيدو د هرات په هوايې ډګر کې د هرات د ولايت مرستيال حاجي مېر د قول اردو قوماندان باز محمد احمدي، د ملي دفاع وزارت نه جنرال نوري او جنرال معين، امنيه قوماندان جنرال ضيأ الدين محمودي، د هرات د سرحدي قواؤ قوماندان غازي محمد ، د ملي امنيت رئيس جنرال مايل او يو ګڼ شمېر سپين ږيري او مشران هرکلي لپاره ولاړ وو.

په همدې ورځ جلالي صيب د دوبۍ نه کابل ته راغی او چې څنګه هرات ته ورسيدو نو ماته يې د کابل هوايې ډګر نه تيلفون وکړو په داسې حال کې چې موږ د هرات د هوايې ډګر نه د هرات ولايت په لوري روان وو چې وضعيت څنګه دی.

ددې نه دمخه د سهار له خوا د اسمعيل خان يو شمېر طرفدرانو د بسم الله ديوانه، حاجي عبدالباقي، معروف لنګ، غلام يحي سياوشان (۲۲) ، فيض محمد قوماندان او امين الله د امنيت امر په مشرۍ د دوه درې سوه

۲۲-غلام يحی سياوشان چې مخکې د هرات ښاروال و د همغه وخت نه يې د حکومت پر ضد وسلوال فعاليت کاوه چې بالاخره د ۲۰۰۹م کال د اکتوبر د مياشتې په شپاړسمه نيټه د سياوشان په سيمه کې د افغاني او بهرنيو قواؤ له خوا په يو عملياتي بريد کې د يوشمير ملګرو سره ووژل شو.

کسانو په حدود کې مظاهرې کړې وې چې د زراعت د ریاست دروازې او د یوناما په دفتر کې یې ځلور موټرې سیزلې وې.
د هرات د ملي امنیت رئیس جنرال مایل راته وویلې چې سهار یحی سیاوشان په موټرو کې ځلویښت کسه راوستي او په ښار کې یې خوشې کړي وو چې تخریب وکړي ،سهار چې امریکایې قواؤ خپل کماندو ښکته کړه دوی هلته دمخې نه ځای په ځای وو چې د اخ وډب په نتیجه کې یو امریکایې مړ او یو تن زخمي شو. ما د ملي اردو د قطعې قوماندان جنرال معین ته وویلې چې تاسې ولې دا نفر نه نیسئ ځکه چې دا خو مسلح آمیزه مظاهرې نه دي او د ودانیو او د موټرو سیځل او د خلکو وژل جرم دی نو دوی باید ونیسئ. جنرال معین راته وویلې چې کرزي صیب دوی ته امر کړی چې څوک ونه نیسي ځکه چې وضعیت باید نور خراب نشي نو په دې وخت کې زه د جلالي صیب سره غږېدم او راته یې وویلې چې هر څوک تخریب کوي هغه ټول ونیسئ نو ما ورته وویلې چې ښه ده همدا امر د ملي اردو قوماندان جنرال معین ته هم وکړه. جلالي صیب جنرال معین ته هم وویل چې څوک تخریب کوي هغه ونیسي. زه او د امنیت ملي رئیس جنرال مایل چې مخکې د کورنیو چارو په وزارت کې د مور سره کار کاوه یو ځای په موټر کې کیناستو او ماته یې وویلې چې د ټولو کسانو نیولو ته اړتیا نشته که یوازې غلام یحی سیاوشان، فیض محمد او حاجي عبدالباقي ونیول شي او امین الله د امنیت امر برطرف شي هېڅوک نور نشته دی چې په مظاهره کې برخه واخلي ځکه چې د مظاهره چیانو تعداد د اخري راپور له مخې د ځلویښت نه تر پنځوسو کسانو نه زیات نه دی. ما دې ته وویلې چې د کورنیو چارو د وزیر همدا امر دی چې څوک تخریب کوي هغه ونیسئ.

کله چې د دوی د نیولو هڅې پیل شوې مظاهرې ختمې شوې. د ماسپښین په درې بجو او شلو دقیقو د هرات ولایت مقام ته ورسیدو او شدید امنیتي تدابیر د PRT او افغاني قواؤ له خوا چې د مرکزي دولت طرفدار و نیول شوي وو نو دهرات سالون چې ډیر لوی و نیمایي ډک و کله چې موږ په سالون کې کیناستو د هرات ولایت اداري رئیس صمیمي ماته راغي او وویلې چې اسمعیل خان وایې چې کرزي صیب هغه ته تیلفون کړی چې نوی والي نن مه معرفي کوئ. ده دا خبره په داسې حال کې وکړه چې د هرات ولایت نه بهر د پراګنده ډزو آوازونه هم اوریدل کېږي. ددې خبرې سره د استاد شهراني رنګ هم یو څه ژیړ شو او وویل چې دا یو بل شرم دی خو ما ورته وویلې چې کله موږ دې سالون را ننوتلو نو زه د کورنیو چارو د وزیر سره په تیلفون کې وم او راته یې وویلې چې والي همدا اوس معرفي کړئ نو کرزی صیب چې اسمعیل خان ته په دې وخت کې تیلفون کوي ولې موږ ته تیلفون نه کوي چې موږ یې دلته رالیږلي یو. موږ یې نن معرفي کو او کرزی صیب دې سبا ته بېرته برطرفه کړي په همدې موقع جلالي صیب ماته په درې بجو او پنځه پنځوسو دقیقو بیا تیلفون وکړ چې نوی والي مو معرفي کړی که نه؟ ما ورته وویلې چې په سالون کې ناست یو او د معرفي پروګرام مرأسم روان دي خو دهرات اداري رئیس وایې چې اسمعیل خان ته کرزي صیب ویلي چې نوي والي نن مه معرفي کوئ. جلالي صیب وویلې چې زه د کرزي صیب سره ناست یم او دا خبره دروغ ده او داسې آوازې چې څوک خپروي هغه هم ونیسئ. ددې نه وروسته د کرزي صیب د دفتر رئیس جاوید لودین هم تیلفون راته وکړ چې حالات څنګه دي نوما ورته وویلې چې څه خبره نشته او نوی والي مو معرفي کړو او مظاهرې په ختمیدو دي.

د هرات د نوي والي د معرفي کېدو غونډه د قرآن عظیم الشان د څو ایاتونو په تلاوت پېل شوه لومړی د هرات د والي مرستیال حاجي مېر په مختصره توګه وویل چې زه اسمعیل خان او خېرخواه دواړه د نږدې نه پېژنم او د جهاد د ابتدا نه یې زیات زحمتونه ویستلي او مؤفقیت ورته غواړم خو د اسمعیل خان د فعالیتونو ستاینه یې وکړه.

شهراني صیب هم مختصرې خبرې وکړي او وویل چې دا د دولت لزوم دید دی چې تغیېرات راولي. هرات نوي والي هم ډېره مختصره وینا وکړه او وویلې چې یوه آزاده ټولنه د یوې واقعي ډیموکرأسۍ د راوستلو په اړوند کومک کولی شي، د هرات د نوي والي د معرفي کېدو نه وروسته د هرات وضع عادي شوه او د مازدیګر په پنځو بجو بېرته کابل ته رأستانه شو.څنګه چې د کابل هوایي ډګر ته راورسیدم د کابل د هوايي میدان مشر راته وویلې چې کرزي صیب غوښتل چې د تا سره خبرې وکړي خو څنګه چې تاسې په هوا کې وی، نو موږ ونه شو کړای چې تاسې سره تماس ټینګ کړم . کله چې زه د کورنیو چارو وزارت ته راورسېدم او جلالي صیب ته مې تفصیلي راپور ورکړ نو ترې پوښتنه مې وکړه چې د کابل د هوايي ډګر مشر راته وویلې چې کرزي صیب غوښتل چې ما سره وغږیږي څه خبره خو نشته ده؟ جلالي صیب راته وویلې چې کرزي صیب غوښتل چې زه باید یو څو ورځې په هرات کې د نوي والي سره هلته تېرې کړم خو دا چې تاسو بېرته کابل ته حرکت کړي وو نو ومو نه شو کړای چې د تاسې سره تماس ونیسم او نور څه خبره نه وه.

د سمنګانو د ولایت د مرسیتال حاجي غلام سخي معرفي کېدل
د سپتمبر د میاشتې څوارلسمه نېټه ۲۰۰۴زکال

دکورنیو چارو وزارت له خوا د بغلان ولایت پخوانی مرستیال حاجي غلام سخي د سمنګانو د ولایت د مرستیال په توګه تعین شوی و خو د سمنګانو والي غلام حسین شفق ددې معرفي کول دوه درې اونۍ ځنډولی و ، څرنګه چې د سمنګانو والي د هزاره د قوم نه او د امنیه قوماندان سید احمد د ازبک د قوم نه و نو د کورنیو چارو وزارت دا لازمه وګڼله چې حاجي غلام سخي چې د بغلان د پښتنو د قوم نه دی هلته د والي د مرستیال په توګه تعین کړ ي تر څو یو نسبي توازن هلته برابر شي ځکه چې په دغه سیمه کې چې پښتانه اقلیت وو او په تېرو څو دورو کې ورسره یو څه زیاتی شوی وو. حاجي غلام سخي چې پخوا بغلان کې د والي مرستیال و او کافي تجربه یې درلوده نو د کورنیو چارو وزارت په دې اند و چې دده په مقررۍ سره به پښتانه هم په دغه ولایت کې دحکومت نه ځانونه بېګانه احساس نه کړي او هم به دحکومت سره همکاري وکړي.

د حاجي غلام سخي د تقرر نه وروسته بعضې هزاره ګانو دا ادعا وکړه چې ګوندې حاجي غلام سخي د جهاد په دوره کې ددغه سیمې بعضې کسان وژلي دي نو شاید چې خلک ورسره یو څه حساسیت ښکاره کړي، ما د سمنګانو والي ښاغلی شفق ته تیلفون وکړ چې که دې خلکو څه ادعا درلودې نو ولې ددې د تقرر نه دمخه یې دا مسئله نه مطرح کوله نو ښه به دا وي چې تاسې د سمنګانو د ولایت دا نوی مرستیال معرفی کړئ خو د سمنګانو والي هغه او دغه کول نو ماسپښین ما د کورنیو چارو وزېر ته وویل چې د سمنګانو والي ،حاجي غلام سخي نه معرفي کوي څه باید

وکړو. جلالي صیب ډېر زیات په قهر شو او وویلې چې ته دې بې انصافۍ ته ګوره چې د سمنګانو ولایت په ټوله اداره کې دا یوازینې پښتون دی چې هلته معرفي کېږي خو دوی یې تحمل نه شي کولی بیا یې ماته هدایت راکړ چې والي ته ووایه که دا نه معرفي کوې نو موږ د مرکز نه هئیت درلېږو او هلته به دا معرفي کړي خو په هغه صورت کې به دا ستا بې کفایتي وښایې او دی به هم له خپلې دندې نه لرې کړي شی.

کله چې ماښام زه د سمنګانو دوالي سره وغږېدم او د جلالي صیب دا پیغام مې ورته ورساوه هغه بیا هغه دغه کول نو ما ورته وویل چې یوه خبره راته وکړه چې معرفي کوې یې او کنه؟ که نه یې معرفي کوې یې نو موږ سبا ته هئیت درلېږو او دا معرفي کوو. نو بیا والي زړه نا زړه وویل چې سمه ده خو که چا قبول نه کړ نو زه ورسره بیا هم بیرته درځم. ما ورته وویلې چې فرق نه کوي نو بیا تاسې هم وظیفه پرېږدئ او کابل ته راشئ. نووالي بیایې راته وویلې چې که ته د امنیه قوماندان ته تیلفون وکړې نو ښه به وي چې امنیت ونیسې، ما ورته وویل چې ته حاکم او مشر د منطقې یې، ته ورته ووایه او که هغه ستا امر ونه مانه نو بیا موږ ته شفر یعنی مخابروی خبر راکړه نو موږ به د هغه هم څه چاره وکړو. هماغه وه چې سبا د سمنګانو ولایت مرستیال حاجي غلام سخي معرفي شو او هېڅ څه پېښه ونه شوه او حتی تر اوسه هم هلته د سمنګانو د والي مرستیال دی. واقعا په داسې مواردو کې قاطع تصامیم ډېر زیات تاثېر لري او همېشه چې موږ د کورنیو چارو وزېر جلالي صیب نه د مهمو مسائلو په هکله هدایت اخستی ډېر قاطع هدایت یې را کړی.

د فراه PRT افتتاح
د سپتمبر د میاشتې پنځلسمه نېټه ۲۰۰۴ز کال

نن د فراه ولایت د PRT د افتتاح لپاره د دولت یو لوړپوړي هیئت د کابل نه فراه ولایت ته سفر وکړ تر څو د بیارغونې کارونه هلته ګړندي شي. په دې سفر کې موږ سره د عدلیه وزیر ډاکتر عبدالرحیم کریمي د عامې روغتیا وزیره ډاکتر سهیلا صدیق، د ښځو د چاره وزیره مېرمن حبیبه سرابي، د کرهڼې وزارت معین غلام مصطفی جواد، د اوبو او انرژي د وزارت معین ښاغلی عزیزي، د مخابراتو وزارت امنیتی مسوول جنرال محمدایوب اصیل، د امریکا ژاز دافېر ښاغلی ډیوېډ سدنی، د ملګرو ملتونو او د ائتلاف د قواؤ استازې موږ سره ملګري وو. د کابل د هوایې ډګر نه په C-130 الوتکه کې لومړی د شین دنډ هوایې ډګر ته په پنځه څلوېښت دقیقو کې ورسیدو او د هغه ځای نه په څلورو امریکایې الوتکو کې د نیم ساعت پرواز نه وروسته د فراه ولایت مرکز ته ورسیدو. د هوا نه مو چې د فراه ولایت ته نظر اچوه په غېر د خړو غرونو، د شنو شګو او ګرد غبار نه نورڅه نه ښکارېدل. کله چې د PRT مرکز کې زموږ چورلکي کیناستې هم غېر د شګو بادیدلو نه پرته نور څه نه و. د فراه والي اسدالله فلاح او امنیه قوماندان محمد شاه کاکو، دفراه ولایت د یو شمېر سپین ږیرو او مخورو، ښځو او ماشومانو سره د هر کلي لپاره ولاړ وو. د فراه وضع ته چې سړي ګورې ډېره وروسته پاتې ولایت دی او دا چې خلک څنګه هلته ژوند تېروي دا د هغوی د همت پورې اړه لري چې څنګه د ژوندانه ستونزې ګالي.

که څه هم د فراه ولایت ډېر زیات لوړ رتبه کسان په اوسني حکومت او هم په پخوانیو حکومتونو کې د جمهور رئیس د معاون تر څوکۍ پورې لوړ پوړې عهدې درلودې خو د دغه ولایت خلکو ته چندان کار نه دی شوی.

د حضرت اکبر وفادار شعر
د سپتمبر د میاشتې شلمه نېټه ۲۰۰۴ز کال

په افغانستان کې دا رسم او رواج شته څوک چې چېرته مقررېږي نو یو شمېر دوستان او ملګري ورته مبارکۍ ته ورځي نو په دې لړ کې د کنړ ولایت د پشد د کلي یو تن تکړه شاعر او لیکوال حضرت اکبر وفادار هم زما د نوي وظیفې مبارکې ته راغی او وویل چې د ګلانو په بدل کې ما درته دا لاندې شعر راوړی دی:

د مبارکي مراتب

راتلم مبارکۍ ته خو ناوخته شو په دې
ما ویلې درته جوړې کړم د سرو ګلو غنچې
چمن خزان وهلی دی ګلونه تالا شوي
ددې وطن مسکون خلک کوم بل وطن ته تللي
دریم قیامت تېر شوی خو حساب او کتاب نشته
ددې ملت تاریخ کې کوم صحیح انتخاب نشته
لیکمه، ټولومه مرغلرې د ادب
په تا باندې شیندمه دا خبرې د ادب
پند لیکه وفاداره له میاخیله څه پرده ده
باران دې د ډالرو خو کنړ باندې سوکړه ده
په درناوی
حضرت اکبر وفادار پشدی
۲۸ سنبله ۱۳۸۳هـ ش کال

البته ددې شعر مطلب دا و چې دکنړ ولايت اوس هم وروسته پاتې دي او بايد چې ددې ولايت بيارغونې ته موږ توجه وکړو، حضرت اکبر وفادر اوس په حق رسيدلی او روح دې ښاد وي.

د زابل ولايت يوه دردونکې پېښه: د سپتمبر د مياشتې په شپږويشتمه نېټه د زابل ولايت د خاک افغان د ولسوالۍ سپين رږيري دکورنيو چارو وزارت ته راغلل چې زما سره وګوري او ويې ويلې چې د دوی مشران طالبانو نيولي او هغه يې حلال کړي دي او بيا يې د مړو سره کاغذ (ليک) پريښی و او ليکلي و: دا چې موږ بندي خانې نه لرو اوبنديان نشو ساتلې نو ځکه دوی دغه کسان حلال کړي دي. د دوی په قول په وژل شوو کسانو کې د ارغنداب د سيمې د سايګس د ولسوالۍ شاه صيب چې د توخو د قوم مشر او ضابط عزت الله هم شامل و. افسوس په داسې محاکمه او داسې وحشت چې د افغانستان مشران په ډېره بې رحمۍ سره له منځه ځي او نه پوهيږو چې دا سلسله د ورور وژنی به تر څه وخته پوري روانه وي.

په افغانستان کې د جمهوري ریاست لپاره لومړنۍ ټاکنې د شنبه ورځ دمیزان ۱۸مه نېټه ۱۳۸۳هـ ش کال
(د ۲۰۰۴ز کال د اکتوبر نهمه نېټه)

د ۲۰۰۴زکال د جمهوري ریاست د ټاکنو امنیت اوهم دخلکو برخه اخستنه په ټاکنو کې یوه تاریخي موضوع وه چې شخصاً زما لپاره چې په لومړي ځل مې په افغانستان کې په ټاکنو کې برخه واخستله ډېره په زړه پورې وه ځکه چې الله تعالي یوځل بیا موږ ته دا موقع په لاس راکړه چې د خپلې خوښې کاندید ته رایه ورکړو. کله چې زه په پاکستان او یا امریکا کې ؤم نو کله به چې ټاکنې کیدې نو موږ د رای اچونې حق نه درلوده او د یوه عاطل مخلوق غوندې به د ټاکنو په هکله بې تفاوته وواو همدا ارزو مې د مهاجرت په وخت کې درلوده چې که خدای افغانستان آزاد کړی نو په ټاکنو کې به برخه اخلم او هم به ځان دولسې جرګې ته کاندیدوم او دا خو زما په فکر کې هم نه وه چې ګوندی زه به داسې دنده ولرم چې دټاکنو په امنیت کې به عمده رول ادا کوم.

که څه هم زموږ په هېواد کې د ډیموکراسۍ نه دوه معنې خلک اخلي یوه دا چې په ډیموکرأسۍ کې د چا څه خوښه وي هغه باید وکړي او دویمه دا چې بعضې خلک ډیموکرأسي یوازې ټاکنې ګڼي ، په تېرو ځو ټاکنو کې موږ ولیدل چې په ټاکنو کې درغلۍ له حده زیاته وه نو د خلکو په منځ ګې د ټاکنو پروسه هم بې اهمیته شوه حال دا چې ټاکنې د ډیموکراسۍ یوه برخه ده چې چارواکو ته مشروعیت ورکوي او که آزادانه او شفافه ټاکنې نه وي نو مشروعیت هم نه شي ورکولی خو اصلاً اداره یا حکومتداري په اعتبار چلېږي چې خلک په خپلو مشرانو که هغه منتخب وي او که

انتصابي اعتماد وکړي او د هغوی د پروګرامونو، پالیسو او سیاسي روند ملاتړ حاصل کړي. اصلاً ډیموکرأسي که د لفظي معنی نه وکاږو نو ډیموکرأسي د قانون د حاکمیت په معنې ده چې په یو هیواد کې وضع شوي قوانین به په ټولو اتباعو باید په یو شان تطبیق شي.

د ۲۰۰۱م کال نه راپدی خوا ما په ټولو ټاکنو او جرګو کې برخه اخستلې ده او امید لرم چې په راتلونکې ټاکنو کې هم برخه اخلم که ژوند و او همدا زما غوښتنه د ټولو افغانانو خویندو او ورونونه ده چې په ټاکنوکې با ید همیشه فعاله ونډه واخلی او بې تفاوته پاتی نه شی ولو که انتخابات د دوی له نظره ناسم او نیمګړي هم وی ځکه هغه څوک که په درغلی او نورو هیلو هم انتخابات وګټی خو دانه شي ویلی چې ګوندی ده او هغې څوکې په زور ګټلی او دا د دوی میراث دی او دا اندیښنه به ورسره همیشه وې چې ګوندی ولس د دوی نه یوه ورځ خامخا پوښتنه کوی.

البته دا ډیر لوی بحث دی او زه به ترې تیر شم خو زه غواړم په اصله موضوع چې د ۲۰۰۴زکال د جمهوري ریاست ټاکنې دي او په دې برخه کې د کورنیو چارو وزارت رول څه و په هغې به یو څه رڼا واچوم.

د ټاکنو دمخه د یوناما دفتر چې د بن د پروسې پر اساس یې د ټاکنو اصلي مسؤولیت په غاړه درلوده په رابطه کې ورسره و چې تقریبا پنځه زره د رای ورکونې مرکزونو امنیتي پلان جوړ کړو ځکه چې د حکومت د مخالفینو له خوا داسې اندیښنې موجودې وې چې د ټاکنو په ورځ به ګډوډي جوړه کړي او یا د رای ورکولو په مرکزونو باندې به بریدونه وشي.

ددې لپاره چې صحیح امنیتي تدابیر ونیول شي د کورنیو چارو وزیر په امر مو د ملي دفاع وزارت ، د ملي امنیت ، ایساف، یوناما او ائتلافي

قواؤ ترمنځ د کورنیو چارو په وزارت کې ګډ عملیاتي مرکز جوړ کړ او هم د معینانو په کچه کاري ګروپ چې په پېل کې یې په اونۍ کې یوځل او وروسته هره ورځ او د ټاکنو ته په نږدې ورځو کې یې سهار او ماښام غونډې کولې ، ددې غونډو مشري به د کورنیو چارو وزارت امنیتي معین جنرال هلال الدین هلال او ما کوله او د اړتیا په صورت کې ددې ادارو مشرانو هم عاجلي غونډې دا یرولې او همدا شان د همغږۍ عملیاتو مراکز مو په ولایاتونو کې جوړ کړي وو چې د کورنیو چارو وزرات له خوا مو ورته یو تن د جنرال په کچه ټاکلی و چې د محلي امنیتي چاروا کو سره امنیتي چارې سمبال کړي.

د اکتوبر دمیاشتې په اومه نېټه دکورنیو چارو وزیر علي احمد جلالي په خبرې کنفرانس کې وویل چې ټاکنې په خپل وخت یعنې دوه ورځې وروسته ترسره کېږي او تقریبا یو لک (۱۰۰,۰۰۰) امنیتي پرسونل د هېواد په بېلا بېلو سیمو کې ځای په ځای شوی دی. د ټولو امنیتي ارګانونو ترمنځ تشریک مساعي یا ګډه هکاري موجوده ده او چېرته چې امنیتي قواؤې ضعیفه دي هلته د چټک غبرګون له قطعې څخه پولیس لېږل شوي دي د بېلګې په توګه نن سهار سل کسه پولیس د بدخشان ولایت مرکز فیض آباد ته ولېږل شول.

جلالي صیب وویل چې د ټاکنو پر ضد فعالیتونو هم داخلي عوامل درلودل او هم بهرني. داخلي عناصر د مخدره موادو مافیا وه ځکه که په افغانستان کې ثبات راشي نو دوی فعالیت نه شي کولی نو باید چې ګډوډي جوړه کړي ځوک چې د ثبات مخالف دي هغه د وطن دښمنان دي، ده زیاته کړه چې تروریستان او جنګسالاران هم نه غواړي چې ثبات رامنځ ته شي، د جمهوري ریاست د کاندید مرستیال احمد ضیا مسعود

موټر ته چې پرون (یعنې د اکتوبر په شپږمه) د بدخشان د هوایې ډګر نه فیض آباد ته تللووړته ماین ایښودل شوی و چې په دغه چاودنه کې یو کس مړ او څلور کسه زخمیان شول او داسې شواهد شته چې دا کار د مخدره موادو مافیا کړی دی، دکورنیو چارو وزېر زیاته کړه چې په دې میاشت کې لس داسې پېښې شوي چې هغو کسانو چې ماینونه یې ایښودل په خپله د ماینونو د ایښودلو په وخت کې دچاودنې له امله وژل شوي دي، ددې نه برسېره دکورنیو چارو وزارت پولیسو د شلو واقعاتو مخنیوی کړی او د سلو نه زیات کسان د چاودیدونکو موادو سره نیول شوي دي، که څه هم د شپیتو نه زیات بریدونه شوي دي چې ۲۰ کسه مړه او د شپیتو کسو په شاوخوا کې زخمي شوي دي خو ددې سره شل کسه تخریب کار هم وژل شوي، دېرش زخمي شوي او ۴۴ ژوندي نیول شوي دي.

په همدې ورځ مازدیګر په څلور بجو په امنیتي غونډه کې راپور ورکړ شو چې په هېواد کې نن کومه مهمه پېښه نه ده شوې او د درې تخریبي عملیاتو مخه پولیسو نیولې ده چې په هغه کې یوه پېښه د کابل قلعه فتح الله په سیمه کې په یوه بوجۍ کې چاودیدونکي مواد چې پټاقۍ هم په کې ځای په ځای شوې وې پولیسو پیدا کړي دي. په همدې ورځ دکورنیو چارو ویاند لطف الله مشعل چې د ګډې هم آهنګۍ د مطبوعاتی دفتر مشری یې هم کوله وویلې چې ۷۷۴ ژورنالستانو په خبري کانفرانس کې برخه اخیستې وه چې ۴۱۷ یې د نړیوالو رسنیو او ۳۵۷ یې د افغاني رسنیو وو.

په همدې ماښام ناوخته د کابل د امنیه قوماندانۍ مرستیال مل پاسوال محمد شفیق فضلي او ماد کابل ولایت امنیتي حوزې او یو شمېر د ټاکنو مراکز وکتل تر څو دانتخاباتو لپاره امنیتي ترتیباتو

کنترول او نظارت وکړم. څرنګه چې د کورنیو چارو وزیر له خوا د لومړۍ درجې د تیاري امر ورکړل شوی و نو ټول امنیتي پرسونل باید په خپلو دندو کې حاضر وي او یوازې په استثنایې حالاتو کې که کوم څوک ضرورت ولري باید د وزارت د مقام نه د رخصت اجازه اخستی شي.

د نهمې امنیتي حوزې امر سمونوال محمد اکبر د خپل ټول پرسونل سره چې ۲۸۰کسه وو په خپلو ګمارل شوو دندو کې موجود وو چې بیا مو په همدغه سیمه کې د رای اچونې دوه مرکزونه هم وکتل چې د پلان له مخې شپږ کسه په هر مرکز کې حاضر وو.

همدا شان د اتمي امنیتي حوزې امر ملا عبدالصبور د خپل ټول پرسونل سره په خپلو دندو کې حاضر وو او په دې سیمه کې مو هم د رای اچولو دوه مرکزونه ولیدل او امنیتی ترتیبات یې سم وو وروسې مو د کابل دویمه امنیتي حوزه وکتله چې مل پاسوال محمد عظیم د خپل پرسونل سره حاضر وو او په استقلال لیسه کې د رای اچونی مرکز نه مو هم کتنه وکړه چې امنیتي کسان ټول موجود وو، وروسې مو د کابل لسمه حوزه وکتله او د حوزې امر مل پاسوال اکرام الدین د خپل پرسونل سره حاضر وو او همدا شان د کابل د ښار په ټولو لارو او چوکونو کې امنیتي تدابیر ښه وو چې واقعاً د پولیسو او نورو امنیتي ارګانونو کار د قدر او ستاینې وړ وو.

د اکتوبر د میاشتې په اتمه نېټه اوپراتیفي راپورونه راغلل چې په کندهار کې یو د تیلوتانک چې چاودیدونکي مواد په کې ځای په ځای شوي وو ونیول شو په دغه پېښه کې د تانکر ډرېور او دوه پاکستاني اتباع هم نیول شوي وو، د جلال اباد نه د کورنیو چارو وزارت د PRT نماینده سمونوال محبوب راپور راکړ چې د جلال آباد په ښار کې د زړې

څارنوالۍ سره نږدې درې راکټونه په دغه ماښام ولوېدل چې دوه ماشومان په کې زخمیان شوي وو.
همدا شان په جلال آباد کې لس تختې تروتیل انفجاریه مواد ونیول شول چې دوه کسه هم ورسره نیول شوي دي همدا شان د کنړ او نورستان ولایتونو ترمنځ د پیچ درې او غازي اباد ولسوالیو په سیمه کې په لارو کې ماینونه ښخ شوي وو خو د ائتلافي قواؤ له خوا خنثی یا شنډ شول.
په همدې سهار ما اومه امنیتي حوزه ولیده او د کورنیو چارو وزیر او امنیتي معین هم څو امنیتي حوزې او د رای اچونو مرکزونه ولیدل او امنیتي ترتیبات د دوی د قناعت وړ وو. په همدې ماښام د شپې په اوه بجو دکورنیو چارو وزیر په لسمې امنیتي حوزه کې د ژورنالستانو سره په خبرې کنفرانس کې دامنیتي وضعې په هکله خبرې وکړې او وویلې چې د افغانستان د ګوډ ګوډ نه موږ ته د امنیتي تدابیرو په هکله ډاډ راکړل شوی او د امنیتي ارګانونو پرسونل سبا ته د ټاکنو د ترسره کولو لپاره تیار او آماده دی.
سهار وختي د کورنیو چارو وزیر د وزارت معینانو او رئیسانو ته وظیفه ورکړه چې په امنیتي حوزو او د رای ورکولو په مرکزونو یو ځل بیا وګرځي او که چیرته څه مشکلات وي هغه حل کړي، زه پخپله د زړو او دریېم مکروریانو سیمې ته لاړوم چې سهار وختي اوو بجو نه دمخه خلک په قطار کې د رای ورکولو مرکزونو مخې ته ولاړو، که څه هم ډېره سختنه یخني وه خو خلک راتلل او په ډېرې آرامۍ سره په قطار کې ودرېدل بې له دې چې څه ګډوډي جوړه کړي. ما هیڅ فکر نه کاوه چې د افغانستان خلک پس له څو لسیزو جنګونو او ګډوډۍ نه، څنګه په یوه شپه کې راغی تغیرپکې راغی چې په خپله منظم په قطارونو کې ودرېږي او د قوانینو او

اصولو مراعات کوي. زه شخصاً د ټاکنو په ورځ د امنیتي وضعې نه سربېره د رای ورکولو په مرکزونو کې د ازدحام او ګډوډي په اړه ډېر اندېښمن وم چې څنګه به دا خلک کنټرول شي.خو د افغانستان خلکو په دې ورځ دا وښودله چې دوی د افغانستان د سیاسي پروسې سره مینه لري او حاضر دي چې د وطن د سولې په پروسه کې برخه واخلي.

ما خپله رایه د لسو بجو په شاوخوا کې د صدارت په حوزه کې واچوله او د ژورنالستانو سره مې هم د امنیتي وضعې په هکله خبرې وکړې او ورته مې وویلې چې تراوسه موږ ته د نورو سیمو نه داسې خبر نه دی راغلی چې کومه امنیتي پېښه شوي وي همداسې راپورونه موږ ته د ولایاتونو نه هم را ورسېدل چې خلکو ډېر په منظمه توګه رای اچولي. په بدخشان، نورستان او د افغانستان په مرکزي سیمو کې داورښت او واوري د ورېدو له امله یو څه مشکلات و خو بیا هم ډېرو خلکو په ټاکنو کې ګډون کړی وو.

ماسپښین څلور بجې د ټاکنو نړیوال ناظرینو لکه د اورپا اتحادیه، افغاني ناظرینو، FIFA او د بشر د حقوقو ادارو دغه ټاکنې د قناعت وړ وبللې خو د کاندیدانو دډلې نه څوارلسو کاندیدانو چې کمې رای وړې وې دا ټاکنې د قناعت وړ ونه ګڼلې او د دوی شکایت داو چې په ځینو سیمو کې د دوی ناظرینو ته د نظارت اجازه نه ده ورکړل شوې.

دا ادعا د دوی سمه نه وه ځکه چې کله زه د کابل د مکروریانو د الفتح په سیمه کې د رأی اچونې مرکز ته ورغلم نو ددې کاندېدانو یو شمېر ناظرینو غوښتل چې د ښځود حوزو په منځ کې نظارت وکړي خو دافغاني کلتور له مخې دا سمه نه وه او ما ورته وویلې چې ښه به دا وي چې ښځینه نظارت کوونکي باید راولېږي. یو کس یې وویلې چې موږ ښځینه نظارت

کوونکي نه لرو نو ما ورته وویلې چې ریاست جمهوري ته کاندید یاستئ او په سلو کې پنځوس رایه له ښځو غواړئ او یو کس نظارت کوونکی نه شئ پیدا کولی نو دا سمه نه ده چې نارینه دې د ښځو د رای اچونې مرکز ته داخل شي.

دټاکنو د کمیسیون په اټکل د دوه لکو کسانو په شاوخوا کې د سختي یخني له امله رای نه وې اچولې چې هغه هم یوازې شمال ختیځ، نورستان، کنړ، پنجشېر او مرکزي افغانستان سیمې وې، د کورنیو چارو وزارت د صندوقونو دانتقال اوهم احتمالي مظاهرو ته ترتیبات نیولي وو، د ټاکنو او هم د ټاکنو نه یوه ورځ وروسته هېڅ داسې پېښه په افغانستان کې ونه شوه چې د ذکر وړ وي.

د اکتوبر د میاشتې په اوه ویشتمه نېټه په امنیتي غونډه کې او هم د اکتوبر د میاشتې په اته ویشتمه د PRT د نظارت کمېټې په غونډه کې ټولو د کورنیو چارو وزیر جلالي صیب ته د مؤفقه ټاکنو د ترسره کېدو په اړوند او په خاصه توګه چې په امنیتي لحاظ سم تدابیر نیول شوي وو مبارکي ورکړه، په همدې غونډه کې د مالیې وزیر ډاکتر اشرف غني احمدزي هم جلالي صیب او نورو داخلي او نړیوالو امنیتي ارګانو ته مبارکي وویله.

په دغه غونډه کې ډاکتر صیب اشرف غني وویل چې اوس موږ باید د بیارغونې پروسه په انکشافي پروسه تبدیله کړو تر څو خلکو ته کار پیدا شي او د افغانستان د یو شخص کلنی عاید د ۲۰۰ ډالرو نه باید ۵۰۰ ډالرو ته لوړ شي او همدا شان د افغانستان بودجه د ۳۰۰ میلیونو ډالرو نه باید ۱،۵میلیارده ډالرو ته ورسېږي. همدا شان موازي اداري باید جوړې نه شي او کومکونه باید د دولت له لارې مصرف شي. د افغانستان لپاره سړک،

برق او د اوبو لګولو د سیستم جوړول لومړیتوب لري او یو اوږدمهاله پلان باندې باید کار وشي. ده زیاته کړه اوس د ټولو کمکونو په سلو کې **۵۲**د کابل په ښار کې او په سلو کې **۴۸** نور افغانستان کې مصرف شوي نور نو داتوازن باید سرچپه شي چې زیاتې پیسې باید په ولایتونو کې مصرف شي.

د ټاکنو نه وروسته د کورنیو چارو وزارت او امنیتي ارګانونه په دې مؤظف شول چې د منتخب جمهوررئیس د تحلیف مراسمو ته د ډسمبر په اومه نېټه باید تیاری ونیول شي.

په کابل کې د ملګرو ملتونو د درې کارکوونکو پرغمل (اختطاف) او د هغوی خلاصون
د اختطاف نېټه ۲۸ اکتوبر ۲۰۰۴زکال
د خلاصون نېټه ۲۳نومبر ۲۰۰۴زکال

د اکتوبر د میاشتې د جمهوري ریاست د ټاکنو نه وروسته دکورنیو چارو په وزارت کې د ورځني کارونو او مهینګونو (کتنو) بوج یا اندازه یو څه کمه شوې او د روژې مبارکه میاشت وه نو ما د کورنیو چارو وزارت امنیتي معین ډګرجنرال هلال الدین هلال سره مصلحت وکړ چې ډېر وخت کېږي چې موږ دواړه کورونو ته تللي نه یو نو دا به ښه وي چې په نوبت سره باید د کورنیو چارو له وزیر جلالي صیب نه رخصت واخلواودخپلو کورنېودلیدو لپاره باید لاړشو. هلال صیب راته وویل چې لومړی به دی لاړ شي او د اختر نه مخکې به بېرته د جرمني نه راوګرځي ځکه چې د هغه کورنۍ په جرمني کې وه او بیا به زه لاړ شم . د وزیر صیب سره د مصلحت نه وروسته هلال صیب جرمني ته لاړو او د اداري معنیت تر څنګ دامنیتي معنیت د سرپرست په توګه مې هم کار اجرا کاوه. په دې وخت کې چې د کورنیو چارو وزارت د دولت د ثقل د مرکز په توګه وه، ددې لپاره چې کارونو ته رسیده ګي وشي نو د کورنیو چارو وزیر موږ دواړه معینانو ته ټول صلاحیت رأسپارلی وو چې د وزارت کارونه اجرا اوورځني کارونه لاسلیک کړو تر څو د کوم ریاست او یا مراجعنیو کارونه وروسته پاتې نه شي. هغه چا چې په دغه وخت کې د کورنیو چارو په وزارت کې کار کړی وي هغوی پوهېږي چې کارونه په څه شکل او څومره زیات وو که څه هم موږ دواړو معینانو ډېرې دندې ټېټو قدمو ته سپارلې وې خو ددې سره

سره د افغانستان د اداري بېروکرأسۍ له امله موږ دواړه معنيان مجبور و و چې د ورځې په سلګونو لاسليکونه وکړو.

د اکتوبر په اته ويشتمه نېټه چې پنجشنبې ورځ وه د ماسپښين په دولسو بجو او ۵۰ دقيقو په شاوخوا کې د پوليسو اکاډمۍ په لور روان وم تر څو د مخدره موادو پر ضد د مبارزې پوليسو ته چې تازه فارغ شوي و د فراغت سندونه تقسيم کړم، نو کارته پروان په سيمه کې وم چې د کورنيو چارو د وزېر د د فتر نه راته تيلفون وشو چې وزارت ته ژر راشه ځکه شل دقيقې دمخه د کارته پروان د برکي په سيمه کې د ملګرو ملتونو درې کارکوونکي چا تښتولي دي. د کورنيو چارو وزېر سمدستي کابل امنيه قوماندنۍ اود کابل د ښار خروجي دروازو ته امر ورکړی وو چې ټولې لارې بندې او هر موټر بايد تالاشي کړي او زه هم سمدستې د کابل د امنيه قوماندان جنرال بابه جان سره وغږېدم چې موږ په جريان کې واچوي او په منظمه توګه دخپلو فعاليتونو راپور د وزارت مقام ته ورکړي.

وزارت ته لا رسيدلی نه وم چې د ملګرو ملتونو د عمومي سر منشي خاص استازي ژان آرنو Jean Arnault راته تيلفون وکړ چې د جلالي صيب سره غږېدلی يم او په دوه بجو د تاسې سره د کورنيو چارو په وزارت کې غونډه لرم. څنګه چې وزارت ته راورسيدم د کورنيو چارو وزېر راته هدايت وکړ چې څنګه دا مسئله ډېره حساسه او مهمه ده نو زه شخصاً بايد د کاري ګروپ مشري او سرپرستي وکړم. د کورنيو چارو وزېر زما په مشرۍدا لاندې د بررسۍ کاري ګروپ تعين کړو چې د موضوع ټول اړخونه وڅېړي او وخت په وخت بايد زه هغه ته راپور ورکړم.

د بررسۍ د ګروپ غړي په لاندې ډول وو:

۱. جنرال عبدالجميل جنبش د تروريزم پر ضد د مبارزې رئيس

۲. جنرال محمد حسن اتمر د پولیسو دعمومي ریاست مرستیال
۳. جنرال عبدالمنان فراهي د کورنیو چارو وزارت د استخباراتو د ریاست مرستیال
۴. جنرال بابه جان د کابل امنیه قوماندان
۵. جنرال محبوب امېري د چټک غبرګون یا واکنش سریع د قطعې قوماندان.

د ملګرو ملتونو کارکونکي دوه ښځې او یو سړی و چې یو یې د انګلستان تبعه Ms.Annetta Flanigen، بل یې د فلپین تبعه Mr. Nayan Angelito او درېیم یې کوسووو تبعه Ms. Hebibi Shqipe نومیدل چې د جمهوري ریاست د ټاکنو په دفتر کې یې کار کاوه او د ماموریت دوره یې مخ په ختمیدو وه.

دا پېښه په تفصیلي توګه ځکه لیکم چې د برغمل مسئله په ظاهره ډېره ساده ښکاري خو په حقیقت کې دا ډېره مهمه مسئله ده چې څنګه تښتول شوي کسان روغ رمټ خلاص شي او په څه شکل د برغمل کوونکو سره تماس ونیول شي..

که څه هم د کورنیو چارو وزارت د لوړ پوړو چارواکو، رئیسانو، ولایتي او امنیتي قوماندانانو دندې همېشه لپاره ۸ ساعته نه بلکې څلورویشت ساعته دندې دي خو بیا هم ددې موقع وی چې سړي ځینې وخت خوب یا استراحت وکړي او خپل ورځنې کارونه څه نا څه پلان کړي خو په داسې عاجلو وختونو کې د استراحت یا خوب وخت هم نه وي او ما لپاره په څو لحاظو سخته وه اول دا چې ددې کسانو د کمیسیون مشري زما په غاړه وه اود ټولو فعالیتونو جریان باید په منظمه توګه حتی په بعضی مواردو کې ساعت واریوازې دکورنیو چارو وزېرته ورکړم اوټولې

خبرى بايديواري دما سره مخفي پاتې وي دويم ما پخپله باید ټولو اړخونو سره تماسونه نیولي وي، دریيم دا چې ما باید د ورځې څو ځلې د مختلفو امنیتي ادارو چارواکو ته او خاصتًا د ملګروملتونو دعمومي سرمنشي خاص استازي ته معلومات ورکړی وی چې زموږ فعالیتونه په څه شکل روان دي تر څو د هغوی ټیم د برمته کسانو کورنیو ته معلومات ورکړی وي. همدا شان ټولو امنیتي استخباراتي ادارو معلومات لحظه په لحظه را کړی وای او د هدایت په صورت کې باید ما لازم او ضروري هدایت دکورنیو چارو د وزیر څخه اخستي وای.

ددې ترڅنګ یوازې زه مؤظف ؤم چې محدود معلومات د کورنیو چارو وزارت د ویاند له لارې د نورو ادارو سره په همغږۍ مطبوعاتو ته ورکړم او د اړتیا په وخت کې یوازې زه او یا د کورنیو چارو وزیر باید د مطبوعاتو سره غږیدلی وی، ددې نه برسېره ما باید د وزارت کارونه هم په نورماله توګه سرته رسولي وای او هم په لسګونو دولتي او غیر دولتي سرچینو سره د ورځې کتلي وای یعنې تر دوه اونیو پورې ما په څلور ویشتو ساعتونو کې ایله څلور ساعته خوب کاوه ، د کورنیو چارو وزیر سره یوځای کله کله د شپې له خوا په دفتر کې هم پاتې کیدو خو که په کور کې به هم وو نو اماده باش یا تیارسی به وم چې باید د ټولو موظفو قطعاتو سره باید په اړیکه کې اووسم.

ددې لپاره چې د برغمل دا مسئله بررسي شي موږ د ملګروملتونو د عمومي سرمنشي خاص استازي نه وغوښتل چې ددغه موټر ډریور باید د تحقیقاتو لپاره د کورنیو چارو وزارت ته وسپاري د ملګرو ملتونو ډریور چې محمد رفیق نومېده اصلاً د پغمان د سیمې و او د ملګرو ملتونو د یوناما د دفتر مامورین یې وړل خو په دغه ورځ ورته د ترانسپورت مؤظف

مامور ویلي و چې دا درې کسه نړیوال کارکوونکي د نوي ښار د یوه رستوانت څخه کانتېننتال هوټل ته یوسه.

ددغه ډرېور په قول د کارته پروان د بره کي په سیمه کې د دوی د موټر نه یو تور سرف (4- Runner) موټر چې ۷۲۲۴نمبر پلیټ یې درلوده مخکې کېږي او د دوی موټر ترمخه یې درولي او درې کسه چې پلنګي (کماندویي) دریشي یې اغوستي دي راښکته کېږي او دوه کسه یې په موټر کې پاتې کېږي نو څنګه چې دا درې کسه راښکته کېږي یو تن یې د ملګرو ملتونو ډرېور په څپېړه وهي او بهانه کوي چې ولې د دوی د موټر نه مخکې شوی یې او نور دوه کسه د ملګرو ملتونو کارکوونکي د خپل موټر نه په زوره راکاږي او خپل موټر کې یې وراچوي او د پېښې د ځای نه تښتي. د ملګرو ملتونو دریور وویلې چې د یو کس په غاړه چارخانه دستمال و که دی یې وګوري شاید چې ویې وپېژني.

ددې ابتدایي معلوماتو د حاصلولو نه وروسته د ملګرو ملتونو عمومي سرمنشي خاص استازی په دوه بجو د ماسپښین د کورنیو چارو وزارت ته راغی او د کورنیو چارو وزیر وویل چې دمازدیګر په څلور بجو باید عاجله امنیتي جلسه د ټولو امنیتي ارګانونو، ایساف او ائتلاف د قواؤ د مشرانو په ګډون دکورنیو چارو په وزارت کې باید جوړه شي تر څو ټول په ګډه امنیتي پلان ترتیب او ټول باید د یوبل په هځو خبر اوسوو.

مازدیګر په څلورو بجو په دغه جلسه کې چې د کورنیو چارو وزیر په ریاست وشوه د ملي امنیت رئیس امر الله صالح، د ائتلاف د قواؤ مرستیال جنرال جان کوپر Gen. John Cooper، د ایساف د قواؤ قوماندان مرستیال جنرال لویزر (Gen. Loeser)، د ملګرو ملتونو د سرمنشي د خاص استازي مرستیال فلیپو ګرینډي (Fellipo Grandi) او

ما برخه درلوده. په غونډه کې فیصله وشوه چې په درېو موضوع ګانو باندې کار وکړو اول د برغمل کوونکو ځای باید پیدا کړو، دویم دا چې څنګه هغه ونیسو او درییم دا چې دا عمل سیاسي دی او که جنايي، په دې غونډه کې دا پریکړه وشوه چې د امنیتي ادارو ترمنځ د رهبرۍ په کچه دې باید د مسئلې د حلولو پورې د ورځې دوه ځلې یعنې د سهار په یولسو بجو اود ماښام په اوه بجو باید غونډې وشي.

په لومړي ورځ د کورنیو چارو وزارت د تروریزم پر ضدد مبارزې ریاست رئیس جمیل جنبش او د امنیه قوماندان جنرال بابه جان دا ثابته کړه چې د اختطاف کوونکو مشر یو تن شریف الله نومېږي چې د پغمان دولسوالۍ دی او سازمان یافته جنايي باندونو سره اړیکي لري او د دې ډلې نور غړي د کچکول، رئیس خدایداد،مالک او یو شمېر نور کسان دي چې دا راپورونه وروسته د ملي امنیت دادارې له خوا هم تائید شول. د شریف الله د نیولو لپاره دوه ځایونه په خوشحال خان مېنه، یوځای دپغمان په چندل بايي سیمه کې ، دوه ځایونه د ګذرګاه په سیمه کې او څلور ځایونه د خېرخانې په سیمه کې تالاشي شول چې د تالاشۍ په دوران کې د شریف الله پلار او دهغه ورور د تور په نامه چېرته چې شریف الله پټ په خوشحال خان مېنه کې او سېدل ونیول شول، تر څو د شریف الله په هکله ترې معلومات حاصل کړو. دتحقیق په نتیجه کې د شریف الله هغه کور چې دې په کې اوسیده په نښه شو خو کله چې امنیتي پولیس دغه کور ته رسېږي تقریبا شل دقیقې دمخه د یولسمې حوزې د پولیسو نه یو تن په اغلب په ګمان امر د جنايي ، شریف الله ته تیلفون کوي چې پولیس درپسې درغلل او ددغه ځای نه باید وتښتې. شریف الله شل دقیقې دمخه ددغه کور نه تښتي او دوه کسه چې په دغه کور کې چې په خوشحال خان

مینه کې وو ،اوسیدل وویل چې شریف الله د درې کسانو سره چې پلنګې دریشي یې په غاړه وې له دې ځای نه وتښتېدل او یوه جوړه بله پلنګي دریشي یې هم په دغه کور کې پاتې وه چې هغه پولیسو له ځان سره راوړه.

په دغه کور کې یو بې نمبر پلیټه کرولا موټر چې تازه توري شیشې یې ورته سپینې کړې وې هم ولاړ و ، د ملګرو ملتونو د ډرېور دمعلوماتو په اساس پنځو کسو چې پلنګي دریشي یې درلودې په دغه اختطاف کې شامل وو نو شواهد را پیدا شول چې شریف الله او ملګرو یې پلنګي دریشي په ځان کې درلودي نو دا موږ ته ثابته شوه چې دا اختطاف د غلو د همدې ډلې له خوا شوی دی. دشریف الله ورور د خبرخانې په سیمه کې یو بل کور په ګوته کړو چې کله کله شریف الله هلته اوسېږي خوکله چې هغه کور تالاشي شو شریف الله هلته نه و.

د تحقیقاتو په نتیجه کې د ملګرو ملتونو په ډرېور باندې هم اشتباه زیاته شوه ځکه چې دی هم د پغمان و او دجهاد په وخت کې   د نادریه لیسې په سیمه کې یې مرکز درلوده.

کله چې موږ د شریف الله عکس دغه ډرېور ته وښوده نو ده وویلې چې هو دا شریف الله دی او د جهاد په وخت کې یې په پېښور کې لیدلی دی او دغه کس چې دې یې په ځپېړه وهلی دی شریف الله دی.

خو ده دا خبره د عکس د لیدو نه دمخه ونه کړه چې ګوندې شریف الله دی په ځپېړه وهلی دی خو دې دا دلیل راوړه چې ګوندې ده شریف الله څو کاله دمخه لیدلی و نو ځکه یې ونه پېژنده، دملګرو ملتونو د ډرېور ددې اقرار نه وروسته موږ سل په سلو کې متیقین شولو چې دا اختطاف د شریف الله او د هغه ډلې له خوا شوی دی.

د اکتوبر په ۲۲ مه نېټه دجیش المسلمین په نامه یوې ډلې چې تازه د طالبانو نه جدا شوې وه او مشری یې د اکبر آغا(۲۳) په نامه یو تن کوله اعلان وکړ چې د ملګروملتونو کارکوونکي د دوی د یوې ډلې له خوا تښتول شوي دي خو موږ په دې مطمین وو چې دا کسان د طالبانو له خوا نه بلکې د غلو دیوې ډلې له خوا تښتول شوي او د دې فرصت باید دوی ته ورنه کړل شي چې دوی دا بندیان د کابل له ښار نه کومې بلې سیمې ته وکاږي او یا یې طالبانو ته ورکړي.

په همدې ورځ جنرال بابه جان وویل چې یو تن طلاګی او د یوه قوماندان ځوی د سیفور په نامه هم دې غلو د ډلې ملګري دي او دده یو تن همکار د ذبیح الله په نامه کوښښ کوي چې موثق معلومات ده ته ورکړي خومشکل داوه چې نه استخباراتي شبکې او نه امنیتي ارګانونو خپل همکاران یو بل ته ښودل ځکه چې همکارانو یوازې د هغه چا سره تماس نیوه چې په هغوی یې اعتماد درلوده.

داکتوبر د میاشتې په دېر شمه نیټه د کورنیو چارو وزېر ماته یو تن د راتب پوپلزي په نامه چې د جمهور رئیس کرزي سره خپلوي لري او هم د طالبانو او خاصتاً د اکبر آغا سره ښې اړیکي درلودې معرفي کړ چې د اکبر آغا سره په تماس کې وي او د طالبانو له خوا به معلومات راکوي، له دې برسېره د طالبانو پخواني د کورنیو چارو وزارت معین

---

(۲۳) اکبر آغا د ۲۰۰۴ زکال د دسمبر په میاشت کې په کراچۍ کې د پاکستان دامنیتي اورګانونو له خوا ونیول شواو افغانستان ته یې ورکړ خووروسته جمهور رئیس کرزي د ۲۰۰۹ زکال کې د یو فرمان په اساس اکبر آغا د بندي خانې نه خوشي کړو.

ملاعبدالصمد خاکسار (۲۴) هم وزیر صیب را معرفي کړ چې داکبر آغا دنفرو سره تماس ونیسي.

د اختطاف په مسئله کې به د ټولو اړخونو سره تماس ټینګوې تر څو اختطاف کوونکو ته امید ورکړې چې که د هر هدف لپاره دوی کسان اختطاف کړي دي مقابل لوری خبرو او تماسونو ته حاضر دی تر څو د بندیانو سره سمه رویه یا برخورد وکړي اوهم هغوی بیځایه ونه وژني.

البته حکومتي ټولې اداري خپل کوښښونو ته دوام ورکوي تر څو د اختطاف چیانو او بندیانو ځای پیدا کړي او د هغوی د خلاصون لپاره هلې ځلې وکړي.

په همدې ورځ ماسپښین یوه سپینه کرولا چې دولتي نمبر پلیت یې درلوده او داسې ګمان کېده چې شریف الله په کې دي د باغ بالا د ګردنې په سیمه کې پولیس ورته لاس ورکړی خو موټر یې درولی نه و او د پولیسو سره د ډزو په نتیجه کې تښتیدلی و ددې ډزو په جریان کې دملګرو ملتونو یو تن بل ډرېور چې په دغه وخت کې د دغه سیمې نه تېریده زخمي شو چې وروسته هماغه کرولا موټر د نادرېې لیسې سره نږدې په یوه کوڅه کې پیدا شوه.

د اکتوبر دمیاشتې په یو دېرشمه نېټه د برغمل کسانو ویډیو د الجزیرې دتلویزیون له خوا خپره شوه او داسې ښکارېده چې دغه ویډیو په کابل کې اخستل شوې ده ځکه چې یو تن د اختطاف کوونکو چې په فلم کې ښکارېده چارخانه دستمال یې په غاړه درلوده او پتلون یې اغوستي و په دغه خبر کې اغا ویلي و چې د ګونتانامو نه باید ټول بندیان

(۲۴) ملا خاکسار د ۲۰۰۷ز کال د جنوري په څوارلسمه نېټه د طالبانو له خوا په کندهار کې ووژل شو.

خوشې او د ملګرو ملتونو اداره دې خپل ټول دفترونه له افغانستان څخه وکاږي نو دوی به بيا دا بنديان خوشې کړي، د دواړو چينلونو له لارې چې موږ د اکبر اغا سره اړيکي نيولې وې نو هغوی ته يې هم دغه پورتنۍ غوښتنې تکرار کړې وې.

ملي امنيت او نورو استخباراتي ادارو به هره ورځ راپورونه ورکول چې ګواکې دغه بنديان له کابل څخه ويستل شوي او د ميدان ښار او يا هم د لوګر په کومه سيمه کې ساتل کيږي خو عملا دا ټول راپورونه غلط وو.

برغمل کوونکو دمختلفو لارو غلط يا ناسم معلومات خپرول چې د دولت توجه هغه خوا ته وګرځوي تر څو د دوی پسې تعقيب کم شي خو دا چې د کورنيو چارو وزارت اطلاع همدا وه چې بنديان د کابل د ښارنه نه دي ويستل شوي نو د کابل ښار په مختلفو سيمو کې کشفي او عملياتي فعاليتونو جريان درلوده.

کله کله به دکوم مهم راپور و نو په بنسټ حتی د شپې په دوه يا درې بجو به هم دامنيتي ګروپ مشرتا به په کورنيو چارو وزارت کې غونډې درلودې. د دې لپاره چې معلومه کړو چې ايا اکبر اغا په رښتيا د برغمل نيوونکو سره اړيکي لري او که نه ؟ نو موږ د هغه سره د ارتباطي کسانو له خوا د بنديانو په هکله يو څو پوښتنې ورکړې او هغوی بېرته موږ ته سم ځوابونه راکړل نو موږ ته معلومه شوه چې دوی اړيکي لر.

د نومبر دمياشتې په څلورمه نېټه اکبر اغا مطبوعاتو ته ويلي و که د افغانستان حکومت د دوی سره د مازديګر پورې خبرې اترې پېل نه کړي نو دوی به بنديان يو په يو ووژني، ده ويلې و چې يوه ښځه ډېره مريضه ده او که مړه شوله نو دوی يې مسؤليت په غاړه نه اخلي ځکه چې دوی ډاکتر نه لری چې هغه تداوي کړي، نو موږ مولوی خاکسار ته وويلې چې ته د

اکبر آغا سره تماس ونیسه چې که د بندیانو لپاره دوا او جامې واخلي نو دا په خپله د مذاکراتو پېل دی خو د ماسپښین په دوه بجو مولوي خاکسار بېرته خبر راکړ چې هغوی دوا او جامې نه اخلي او وایې چې تاسې د مذاکراتو اعلان وکړئ نو بیا به موږ دمذاکراتو ځای در وښایو.

په همدې ورځ سهار په شپږو بجو راته د کابل امنیه قوماندان جنرال بابه جان تیلفون وکړ چې یو تن ددې غلو د ډلې نه د کچکول په نامه د پغمان د زرشخ په کلی کې نیولی دی.

د سهار دنهو بجو او پنځه څلویښت دقیقو په شاوخوا کې بیا بابه جان راته تیلفون وکړ چې د غلو یوه بله ډله چې آصف موش او زلمی کوه بند یې مشري کوي د زړو مکروریانو په سیمه کې ونیول.

په همدې شپه داتصمیم ونیول شو که د اکبر آغا د ضرب الاجل وخت پوره شي څه باید وشي؟ دکورنیو چارو وزېر وویلې که د هغوی غوښتنه همدا وي چې خارجیان دافغانستان نه ووځي داخبره د منلونه ده او بل دا چې برغمل د اکبر آغا په کنټرول کې نه دي خو د ملګرو ملتونو خاص استازی په دې فکر و چې د مذاکراتو چینل باید د اکبر آغا سره بېرته وي او هم مولوي خاکسار ته ده ویلې و دی په خپله غواړي چې د اکبر آغا سره مستقیم تماس ټینګ کړي خو د کورنیو چارو وزارت نظر داو چې بېلا بېل چینلونو په واسطه خبرې فایده نه لري او دا کار باید ونه شي. دملګرو ملتونو د مذاکراتو ټیم وویلې چې د ملګرو ملتونو پالیسي داده ، چې د برغمل کوونکو د خلاصون لپاره موږ هېڅ پیسې او یاخاص امتیاز نه ورکو او همداشان په دې قضیه کې شاملې خواوې لکه د افغانستان حکومت یا نړیواله ټولنې باندې موږ دا فشار نه اچو چې د برغملو دخوشې کېدو پر ځای دې د طالبانو یو څه بندیان خوشې کړي، دکورنیو

چارو وزیر وویلې چې زموږ د دولت پالیسي هم داده او موږ هېڅ امتیاز طالبانو ته نه ورکوو.

بالاخره اصلي مظنون شریف الله د نومبر د میاشتې په شپږمه نیټه د تیلفون په ذریعه د جنرال جنبش سره اړیکي نیولې وې او ویلې و چې دی د دې کسانو په تښتولو کې برخه نه لري او دا کار د طلاګي او شاه محمد له خوا چې د غلو یوه بله ډله ده شوی دی ځرنګه چې د کابل امنیه قوماندانۍ هم فعالیت زیات کړی و او د غلو څه کسان یې نیولي وو نو دغلو په ډلو فشار زیات وو او نه یې شو کولی چې برغمل کسان د یو ځای نه بل ځای ته انتقال کړي. دکورنیو چارو وزیر جنرال جنبش ته هدایت ورکړ چې د شریف الله سره بیا اړیکي ونیسي او که همکاري وکړي نو دوی به یې پلار خوشې کړي خو ورور به یې تر هغې پورې بندي وي تر څو ټول برغمل کسان نه وي خوشې شوي.

دنومبر د میاشتې په اومه نیټه د مازدیګر څلور بجو امنیتي جلسه کې تصمیم ونیول شو چې ددې غلو د باندې یو تن چې روښان نومېږي او پلار یې د نیمروز ولایت د امنیه قوماندانۍ د لوژستیک امر دی کابل ته راوغوښتل شو تر څو د خپل زوی سره اړیکي ونیسي او ددې بندیانو په خلاصون کې مرسته وکړي.

په همدې ورځ اکبر اغا زموږ ارتباطي نفر ته وویلې چې هغه مجاهدین چې د ملګروملتونو کارکوونکي یې برغمل کړي درې میلیونه ډالره غواړي چې برغمل کسان خوشی کړي او هم ۳۶ کسانو دطالبانو دبندیانو لست یې ورکړی وچې دوی هم باید خوشې شي. اکبرآغا وویلې کله چې د افغانستان حکومت درې میلیونه ډالره ورکړل نو یوه انګلیسي برغمله به

خوشې کړي او کله چې د طالبانو بنديان خوشې شول نو دوی به دوه نور کسان هم خوشې کړي.

په همدې ورځ يو تن چې خواني نومېده د جنرال جنبش او شريف الله تر منځ يې اړيکه برابره کړه او ورته يې وويلې چې موږ دې مصونيت ساتو خو همکاري وکړه. شريف الله بيا وويل چې ددې کسانو په تښتولو کې طلاکی، شاه محمد او ظريف لاس لري او دا ټرغمل کسان يې د ريشخورو سيمې ته وړي دي.

د نومبر د مياشتې په اومه نېټه د کورنيو چارو وزير د طالبانو په وخت کې د مخابراتو د وزارت پخواني معين په ذريعه يې د منځګړيتوب يو بل چينل پرانيست او د کورنيو چارو د دفتر رئيس جنرال سيد محمد قدوسي، د کورنيو چارو د وزارت د استخباراتو د رياست مرستيال جنرال عبدالمنان فراهي او د کورنيو چارو وزارت وياند لطف الله مشعل ته وظيفه ورکړه چې ددوی سره دې په تماس کې وي.

د کورنيو چارو وزير راته وويلې چې دطالبانو دوخت پخوانی د مخابراتو وزارت مرستيال جمهور رئيس کرزی ته ورغلي و او ورته يې ويلي و چې د طالبانو دوه تنه پخواني قوماندنان چې د کندوز او تخار ولايتونو اوسيدونکي دي وايې چې د ټرغمل کوونکو مشر چې ځان د پهلوان په نامه يادوی او د شکردرې د سيمې اوسيدونکی او په قوم ناصر دی ددوی سره په اړيکه کې دی چې وايې ټرغمل کسان د دوی سره دي. دوی دا ويلي چې پهلوان په پېښور کې دی او د ټرغمل کسانو ويډويې فلم يې هلته وړی و ټېرته نه دی راغلی خو دوی دوه ميليونه ډالره غواړي تر څو ټرغمل کسان خوشې کړي. دوی يو ميليون ډالر د حوالې په توګه په پېښور کې او يو ميليون په کابل کې غواړي.

دکورنیو چارو وزیر وویلې چې ددې ګروپ سره په هغه صورت کې خبرې کوو چې دوی موږ ته دا ثابته کړي چې دوی د برغمل کوونکو سره اړیکي لري هماغه و چې ددې خبرې د اثبات لپاره درې واړه بندیانو په خپلو ملکونو کې د خپلو خپلوانو سره خبرې وکړې او دا یې ثابته کړه چې پهلوان د برغمل کوونکو سره اړیکي لري.

د پهلوان په قول برغمل کوونکي د پنجشېر دي او دی یې ځکه پېښور ته لېږلی چې پښتون دی تر څو هلته په پېښور کې د طالبانو سره اړیکي ونیسي او ددې بندیانو په مقابل کې ترې پیسې ترلاسه کړي.

پهلوان دا هم ویلي و چې پېښور کې داکبر آغا مرستیال یې دمولوي ولسوال په نامه په اکوړه خټک کې لیدلی او د ویډوېي فلم په بدل کې یې ورته لس زره ډالره ورکړي دي، مولوي ولسوال ورته دا هم ویلي و که دا بندیان یې دوی ته په قبایلي سیمه کې وسپارل نو دوی به ورته دهر بندي په بدل کی یو لک ډالرورکړي او که دا بندیان یې ووژل نو د هر بندي په بدل کې به ورته پنځوس زره ډالره ورکړي.

کله چې پهلوان په کابل کې د خپلو ملګرو سره اړیکي نیسي ملګري یې زیاتې پیسې غواړي ، هماغه و چې د کورنیو چارو وزارت د طالبانو پخوانی قوماندان پېښور ته لېږي او د لارې یو څه خرچه ورکوي تر څو د پهلوان سره د نږدې نه وګوري دا قوماندان د یوې شپې نه وروسته بېرته کابل ته راځي او د کورنیو چارو موظفو کسانو سره یې د نومبر په اتمه نېټه په مکروریانو کې وکتل، دغه قوماندان وویلې چې ده د پېښور په نوی اډه کې دپهلوان سره وکتل چې دوه کسه نور چې تازه د کابل نه راغلي وو او یو تن یې په ویډوېي فلم کې هم و ولیدل او دواړه د پنجشېر وو. ده وویلې چې هغوی دوه میلیونه ډالره غواړي چې نیمایې پیسې باید

پېښور ته حواله شي او زه باید د حوالې رسید هلته یوسم او چې کله رسید دوی ته ورسېده نو دوی به برغمل کوونکي په موټر کې خوشي او دده ملګري ته به یې وسپاري او دکورنیو چارو وزارت به باقې نورې روپې د طالبانو دویم قوماندان ته ورکړي او لومړی قوماندان به ترهغه پورې پهلوان سره ناست وي تر څو دوی ته ټولې پیسې ورسیږي.

دغه قوماندان وویلې چې د پیسو د تسلمیدو په وخت کې باید په هغه محل کې پولیس یا نور امنیتي کسان نه وي او هم دا تعهد باید وشي چې دوی اختطاف کوونکي نه تعقیبوي او که تعقیب یې کړل نو دوی به په پېښور کې د دوی ملګری ووژني. دوی دا هم ویلې چې ددې معاملې نه وروسته باید یو جعلي (ساختګي) د اخ و ډب صحنه جوړه کړئ تر څو دا وښایې چې پولیسو دا بندیان د اخ ډوب په پایله کې خلاص کړي ځکه چې دوی د جیش المسلمین سره اړیکي لري او که هغوی پوه شي چې موږ دحکومت سره معامله کړې نو بیا په پېښور کې د دوی ژوند د خطر سره مخامخ کیږي. ددې پلان د تطبیق لپاره د ملي امنیت په ریاست کې ددې پلان د عملي کولو لپاره د شپې تر نیمایې پورې پلان جوړ شو او داسې اټکل شوه چې سبا ته تر پنځو بجو پورې به دا پلان عملي شي او بندیان به خوشي شي.

پنځه بجې ځکه وټاکل شوې چې د ماښام د اذان وخت دی او ټول خلک به د روژې ماتولو لپاره په خپلو کورونو کې وي نو په سرکونو کې به ببروبار هم نه وي او په دې توګه به دا پلان عملي شي خو د نړیوالې ټولنې د اماده ګي د نشتوالی په نتیجه کې د ملي امنیت ریاست دا پلان چې د خبرخانې د کوتل تر شا یې یوځای په نښه کړي و معطل شو، هماغه و چې د شپې په اوه نیمو بجو پهلوان د پېښور نه تیلفون وکړ او دا پلان یې

فسخه او ګواښ یې وکړ چې دوی به بړغمل کوونکي ووژني ځکه د دوی دتوافقاتو په خلاف هغه سیمه د ملي امنیت او نړیوالو قواؤ له خوا محاصره ده، نو اوس ټولې پیسې پېښور ته حواله نه شي نو دوی بړغمل کسان نه خوشې کوي.

ددې نه وروسته په سبا یعنې د سه شبنې په ورځ چې د نومبر نهمه نېټه وه د پهلوان سره بیا رابطه ټېنګه شوه او هغوی ټولې پیسې غوښتلې چې د کابل بانک له لارې هلته ولېږل شي او تر څو چې پیسې یې نه وي اخستې د طالبانو دغه قوماندان به د هغوی سره برمته وي. هماغه و چې دطالبانو دغه قوماندان موږ د پولیسو په موټر کې د شپې طور خم ته ولېږلو تر څو د پهلوان سره اړیکې ونیسي. خو پهلوان بیا اخطار ورکړ چې تاسې د بړغمل کسانو مړي د جبل السراج د پله لاندې وګورئ، هر څومره چې د کورنیو چارو وزارت نماینده ګانو ددې اخطار نه وروسته د هغه سره اړیکې ونیولې ځواب یې رانه کړ خو چې کله د طالبانو دقوماندان سره اړیکې ونیول شوې هغه وویل چې دې د پهلوان سره ناست و چې د کابل بانک مشر شېر خان هغه ته تیلفون وکړ چې تاسې پیسې د بانک نه نه شئ ویستلی ځکه چې د امریکا سفېر زلمي خلیل زاد د کابل بانک مشر ته ویلي و چې پهلوان ته باید پیسې ور نه کړئ ځکه چې د افغانستان حکومت او نړیواله ټولنه نه غواړي چې د پیسو په مقابل کې بندیان خوشې کړي. دافغانستان حکومت او نریوالې ټولنې دوی په دې توګه بړغمل کوونکي تطمیع کول. خو پهلوان دې قوماندان سره رابطه پرېښوده اوو ویلې چې دتاسې سره دامعامله نه کوم خو د زیاتو هلو ځلو نه وروسته دغه قوماندان د پهلوان سره بیا اړیکې ونیولې چې خبرو اترو ته باید دوام ورکړي خو د پهلوان ټېنګار په دې و چې پسې باید د مخه

ترلاسه کړي اما یوناما ، حکومت او نړیواله ټولنه دې ته حاضر نه وه چې د پیسو په بدل کې دې برغمل کسان خوشي کړي. د چهارشنبې په ورځ د طالبانو پخوانی قوماندان بیا کابل ته راغي او وویلې چې ددغه برغمل کوونکو یو تن چې په پېښور کې و نن کابل ته د طورخم له لارې راځي او دې یې پېژني. نو هماغه و چې د کورنیو چارو وزارت د څرخي پله په سیمه کې د طالبانو دې قوماندان او پولیسو ته دنده ورکړه چې هر موټر تالاشي کړي خو په دې وخت کې هغه نفر ده ته تیلفون وکړ او وویلې چې کابل ته رسیدلی او د پهلوان له خوا دا پیغام لري چې د دوی ملګري په کابل کې بې خرڅه شوي او نه شي کولای چې برغمل کسانو ته خواړه او نور د اړتیا وړ توکي ورسوي نو پنځه زره ډالره حکومت برغمل کوونکو ته باید ډېر ژر ورکړي.

دملګرو ملتونو دفتر او د انګلستان سفارت دې ته حاضر شو چې پنځه زره ډالره د خوراکي موادو او ضروري توکو په خاطر ورکړي.

دغه قوماندان د برغمل کوونکو سره اړیکي ټېنګې کړي اوورته وویلې چې حکومت دې ته حاضر دي چې پنځه زره ډالره درکړي هماغه و چې برغمل کوونکو وویلې چې د دوی یو تن ملګرى چې فوځي دریشي به یې اغوستې وي د ماسپښین په درې بجو او لسو دقیقو د شاه دوشمبرې سیمې ته درشي او پیسې هغه ته ورکړئ. داموضوع مو د ملي امنیت سره مطرح کړه او تر څو چې ملي امنیت تیاری نیوه دطالبانو دغه قوماندان شاه دوشمبري سیمې ته یو ساعت ناوخته ورسیده او نیم ساعت انتظار نه وروسته یو تن په موټر سائیکل باندې راغی او د مخکې نښې په ښودلو سره یې دغه نفر ته پیسې ورکړې. د ملي امنیت کارکوونکي چې دمخکې نه مؤظف شوي و دغه نفر چې د میوند جاده په لوري تللو تعقیب کړي خو

دغه نفر د بالاحصار د سيمې سره د ملي امنيت د کارکوونکو نه ورک شو او وی نه شو کړای چې دوی دغه نفر تعقيب کړي.
دوه ساعته وروسته پهلوان د پېښور نه تيلفون وکړ چې پيسې دوی ته ورسيدې او په دې پيسو به ېرغمل کوونکو ته اوبه، ډوډۍ او څو جلده انګليسي کتابونه واخلي او حاضر شو چې خبرو اترو ته دوام ورکړي.
د پهلوان ټينګار په همدې و چې تر څو پيسې هغه ته ونه رسېږي دوی ېرغمل کوونکي نه خوشي کوي خو د ملګروملتونو دفتر او دافغانستان حکومت دې ته حاضر نه وو چې پيسې ورکړي نو پهلوان وويلې چې د اختر د څلورمې ورځې پورې نور مذاکرات نه کوي او د مذاکراتو دا چينل هم په تعويق پريوت .
په همدې ورځ چې نهايت زيات ستړي وم د آزادۍ راډيو ما سره ددې موضوع په هکله ژوندۍ مرکه وکړه نو ما ورته وويلې چې د افغانستان حکومت د ېرغمل کسانو د خوشې کېدو لپاره هلې ځلې کوي او څه امکانات چې په لاس کې لري د هغه نه کار اخلي، نو د آزادۍ راډيو خبريالې بله پوښتنه وکړه چې د طالبانو غوښتنې دادي چې ملګري ملتونه بايد د افغانستان نه ووځي او د طالبانو ټول بنديان بايد خوشې شي ستاسې نظر څه دی؟
ما ورته په ځواب کې وويلې چې طالبانو موږ ته په رسمي توګه دا غوښتنې نه دي راکړي او دا غوښتني موږ د خبرې رسنيو له لارې اوريدلي دي، هغې بيا پوښتنه وکړه چې که دا غوښتنې په رسمي توګه درکړي نو د حکومت نظر به څه وي نو ما ورته وويلې که چېرې دا غوښتنې وي نو دا غوښتني د افغانستان حکومت ته د قبول وړ نه دي، ددې نه مخکې داسې خبرونه مطبوعاتو خپاره کړي وو چې د طالبانو او د افغانستان دحکومت

ترمنځ خبرې راونى، دي، سبا ته ټولو مطبوعاتو دا خبر زما له قوله خپور کړ چې د افغانستان حکومت د طالبانو غوښتنې رد کړي، البته باید ما ویلي وی چې کله دا غوښتنې موږ ته د دوی له خوا راکړل شوې نو د افغانستان حکومت به بیا پرې غور وکړي خو له مانه دا خبره وشوله.
جلالي صیب راته وویلې چې څنګه ده دا خبر سهار واوریده نو د قهر نه یې د چایو پیاله چې په لاس کې وه په دیوال وویشتله او راته تیلفون یې وکړ چې داسې مصاحبه څوک کوي او کېدای شي چې طالبان په غلو فشار راولي او دا بندیان ووژني.
ددې نه وورسته د نومبر په لسمه نېټه د کورنیو چارو امنیتي معین جنرال هلال الدین هلال دجرمني نه راغی او زه چې ډېر زیات ستړي وم د نومبر په یولسمه نېټه امریکا ته لاړم او امنیتي چارې اوهم د اداري معنیت چارې مې هغه ته وسپارلې.
ددې نه وروسته شریف الله که څه هم همکاري کړي وه خو د ېرغمل کسانو صحیح ځای یې نه ور ښودلی.
دکورنیو چارو دامنیتي معین جنرال هلال الدین هلال او د کابل د امنیه قوماندان جنرال بابه جان په قول باالاخره د نومبر د میاشتې په دوه ویشتمه نېټه د قره باغ په سیمه کې د طلاګي ډله دقوماندان امان الله ګذر د نفرو سره تصادفي برخورد کوي چې ددې اخ و ډب په پایله کې د طلاګی دوه ملګري د بېژن او الله محمد په نامه وژل کېږي او دی په خپله د دوه ملګرو (اجمل او یاسین) سره ټپیان کېږي او درې واړه د کابل څلورسوه بستریزه روغتون ته انتقالوي څرنګه چې روغتون دوی نه شو ساتلی نو د امریکا سفېر زلمي خلیل زاد نه غوښتنه کېږي چې دا درې واړه ټپیان دبګرام هوایې ډګر روغتون ته انتقال کړي. ددې پېښې نه وروسته ددې

ډلې یو بل تن ملګری حبیب استالفی د کابل امنیه قوماندان بابه جان ته تیلفون کوي او ورته وایې چې طلاګی او د هغه ملګري باید له منځه لاړ نه شی او دوی به درې واړه برغمل کسان خوشي کړي. هماغه و چې د شپې په لسو بجو درې واړه برغمل کوونکي بې له کومې معاملې د شهرنو سره نږدې د ښځو باغ (باغ زنانه) ترمخه خوشې کوی. خو طلاګی په سبا د بګرام د روغتون نه تښتي او بیا جنرال بابه جان ته تیلفون کوي چې زه خو خلاص شوم او اخطار ورکوي چې زه به تاسره ګورم. د جنرال هلال الدین هلال په قول طلاګی دبګرام د روغتون نه د نورو پای وازانو په قطار کې فرار کوي خو جنرال بابه جان او جنرال جمیل جنبش راته وویلې چې طلاګی د برغمل کوونکو کسانو دخوشي کېدو په بدل کې خوشې شوی و خو په هر حال برغمل کسان خوشې کېږي او د نومبر په درویشتمه نېټه د کورنیو چارو وزیر د یو خبرې کنفرانس په ترځ کې د برغمل کسانو د خوشي کېدو اعلان کوي اووایې چې د برغمل کوونکو هېڅ شرایط نه دي منل شوي او هر هغه څوک چې د دوې په تښتولو کې لاس لری هغوی به د قانون منګولو ته وسپارل شي.

دکورنیو چارو په وزارت کې د واقعاتو یا پېښو
یو څو نوري بېلګې

دکورنیو چارو وزارت مشرتابه هره ورځ په لسګونو مهمو پېښنو سره لاس او ګریوان وو چې دا پېښې د قتل، اختطاف، جنايي جرمونو او د قوانینو د تطبیق نه نیولې تر تروریستي پېښنو پورې شاملې وې چې ددې ټولو واقعاتو تعقیب، تحقیق او بررسي او نظارت زیاتو امکاناتو او ظرفیت ته اړتیا درلوده او ددې ټولو پېښنو مرتکبینو او یا مظنونو کسانو به د مختلفو ډلو، مشرانو او لوړپوړو دولتي چارواکو سره هم اړیکي درلودې او په عوض ددې چې دوی د قوانینو په تطبیق کې مرسته وکړي دوی به همیش ددې مانع کېدل چې د مرتکبینو سفارش وکړي او یا دوی خلاص کړي او حتی په بعضې وخت کې ددې مجرمینولکۍ به د نړیوالې ټولنې ځواکونو ته هم رسیده او یا به د هغوی له خوا هم په یو شکل د اشکالو حمایت کېدل. دا مداخلې نه یوازې د قوانینو د تطبیق مانع ګرځېدلې بلکې د بې ثباتۍ اصلي لامل ګڼل کېده او هره مسئله به د تحقیق په نتیجه کې دومره مغلقه کېدله چې اصلي مرتکب کوونکي به په کې ورک شول او د یو نوي تحقیق لپاره به یې زمینه پرانیستله د بېلګې په توګه دا لاندې مسئله څېړم:

د ۲۰۰۴ز کال د دسمبر د میاشتې په پنځمه نېټه دکورنیو چارو وزیر علي احمد جلالي، د کورنیو چارو امنیتي معین جنرا ل هلال الدین هلال، د ټاکنو دکمیسیون د دارالانشا رئیس ډاکتر فاروق وردګ اوماته وظیفه راکړه چې د ولسمشر حامد کرزي د تحلیف مرأسمو لپاره د مېلمنو لستونه د اخرې ځل لپاره وګورو تر څو د مرأسمو په منځ کې کومه امنیتي

ستونزه رامنځ ته نشي. د شپې د اوه بجو پورې مو په دغه لستونو کار وکړ او د کار نه وروسته ما ډاکتر صیب فاروق وردګ ته وویلې چې حاجي محمد نصیب د ودان افغانستان رئیس چې زموږ د دواړو نږدې ملګری دی دماښام ډوډۍ لپاره دعوت کړي یو نو هلته به لاړ شو. ډاکتر فاروق وردګ خپل موټر او باډي ګارډ رخصت کړ او موږ دواړه زما په موټر کې د ودان دفتر ته چې په کارته پروان کې و لاړو. هلته د USAID او IRI د دفتر درې کسه خارجیان هم وو او هم ډاکتر امان الله حمیدزی (**۲۵**) چې د امریکا نه تازه راغلی و هم موجود و. د ډوډۍ خوړلو نه وورسته ، ډاکتر فاروق وردګ د ما سره په موټر کې سپور شو او هغه مې ده بوري سره نږدې خپل کور ته ورساوه او ډاکتر امان الله حمیدزی د ودان افغانستان په موټر کې خبرخانې ته د خپل وروړ کور ته لاړ.

سهار شپږ بجې راته د ودان افغانستان مرستیال روح الامین (26)تیلفون وکړ چې د دوی ډرېور کوچي (۲۷) چې ډاکتر امان الله حمیدزی یې تېره شپه وړی و چا وژلي او موټر یې ترې تښتولی دی. ما سره سمدستي اندېښنه پیدا شوه چې ګوندې ډاکتر امان الله حمیدزي به هم وژل شوی او یا تښتول شوی وي.

نو سمدستي مې ډاکتر حمیدزي ته تیلفون وکړ او رأسره یې خبرې وکړې او وویلې چې کله دوی د شپې په لسو بجو د خپل وروړ کور ته نږدې شول نو د دوی موټر دوه کسو چې د پولیسو دریشي یې په غاړه وې

۲۵ډاکتر امان الله حمیدزی وروسته د ننګرهار د پوهنتون رئیس مقرر شو او اوس په کابل کې د تعلیم او تربیېې د پوهنتون رئیس دی.

کوچي ډرېور د شنوارو د ماما زرغون شاه دتره د زامنو له جملي نه و.

26روح الامین اوس د فراه ولایت والي دی

۲۷ کوچی ډرېور د شنوارو د ماما زرغون شاه د تره زامنو له جملې څخه وو.

ودراوه او کوچي استاد ورته دموټر دننه چراغ روښانه کړ، نو پولیسو پوښتنه وکړه چې سلاح درسره شته دی او کنه؟ مور ورته وویلې چې سلاح نه لرو. ډاکټر حمیدزي وویلې چې کله دی د خپل ورور کور ته ورسیدو نو کوچي استاد د موټر چراغونه هغه کوڅې ته برابر کړ چې تر څو زه کور ته ننوځم. ډاکټرحمیدزی وایې کله چې زه کور ته ننوتم نو کوچي استاد حرکت وکړ نور نو زه خبر نه یم چې څه پیښ شوي دي.

کله چې مور پولیس محل د واقعې ته ولېږل نو کوچی استاد په هماغه ځایه کې چې دغه پولیسو دوی ودرولي وو، په اغلب ګمان بېرته د راګرځېدو په وخت کې کوچی استاد دلته ودرول شوی ، او بیا همدلته ځای په ځای وژل شوی او موټر ترې تښتول شوی دی. دکوچي استاد د مرګ او د موټر د پیدا کولو لپاره ما د کورنیوچارو وزارت جنايي ریاست او د کابل امنیه قوماندان ته دنده وسپارله چې خپل ټول امکانات په کار واچوي او باید جدي پلټنه وکړي. دغه موټر چې شین رنګې پرادو لیندکروزر موټر وو ما لیدلي و اوچې کله به په ښار کې ګرځېدم او دغه قسم موټر به مې لیده نو اشتباه به مې پرې راتله.

د دسمبر د میاشتې په ۱۸مه نېټه چې د شنبې ورځ وه د کنړ نه کابل ته راغلم او په لاره کې خبر شوم چې د ډاکتر فاروق وردګ کوم خپلوان مړ دی او د وزیر اکبر خان په جومات کې یې فاتحې ده نو د لارې نه هماغسې دوزیر اکبر خان جومات ته ستون شوم او د فاتحه نه وروسته د کورنیو چارو وزارت په لورې روان وم چې د ایران د سفارت سره نږدې هماغسې یو شین پرادولیندکروزر چې نمبر پلیټ نه لري او یوازې ډریور په کې دی روان دی نو ما خپلو باډي ګارډانو ته وویلې چې دا موټر ودروئ چې ولې نمبر پلیت نه لري. ډریور راته وویلې چې دا موټر د ایساف دی نو ځکه

نمبر پلیټ نه لري خو ما ورته وویلې چې که د ایساف هم دی نو باید اسناد ولري، ډرېور وویلې چې اسناد لري نوما ورته وویلې چې اسناد یې ماته راوړئ، بیا ډرېور وویلې چې اسناد په دفتر کې پاتې دي.
زما اشتباه زیاته شوله نو خپلو باډي ګاردانو ته مې وویلې چې دا موټر او ډرېور وزارت ته راولئ چې زه ورسره خبرې وکړم. کله چې ډرېور یې زما دفتر ته راوست نو ما د ډرېور نه پوښتنه وکړه چې دا موټر دڅومره وخت نه را په دې خوا چلوې. ډرېور وویلې چې د یوه کاله زیاته موده کېږي نوما بیا د ډرېور نه پوښتنه وکړه چې همدا موټر د څومره وخت نه را په دې خوا چلوې ده وویلې چې همدا موټر د یوه کال نه زیات وخت کېږي چې چلوم یې . نو بیا ما ډرېور ته وویلې چې ایساف ته تیلفون وکړه چې موټر دکورنیو چارو وزارت نیولی دی او دموټر اسناد راوړي.
ډرېور تیلفون وکړ اوتقریبا دوه ساعته وروسته دوه امریکایي صیب منصبان چې د ائتلاف د قواؤ پورې اړه درلوده راغلل چې یو ترجمان هم ورسره دی نو ما ترجمان ته وویلې چې ته بېرون ووځه چې زه په خپله په انګلیسي خبرې کولی شم او د دوی سره غږیږم، زما اشتباه نوره هم زیاته شوه چې دا موټر د ایساف سره نه بلکې د ائتلاف قواؤ سره په کرایه دی.
کله چې زه د ائتلاف دقواو ددې افسرانو سره وغږېدم نو دا ټوله کیسه مې ورته وکړه چې داسې یو موټر ورک شوی او ډرېور یې وژل شوی دی نو موږ غواړو چې ددې موټر اسناد دهغه ورک شوي موټر داسناد سره مقایسه کړو نو ښه داده چې اسناد راوړئ نو پس له اسنادو د بررسۍ نه به موټر او ډرېور بېرته درکړو په دې شرط چې دا هماغه موټر نه وي.
د ائتلاف افسرانو خپل د ترانسپورت دفتر ته تیلفون وکړ او پوښتنه یې ترې وکړه چې دا موټر موخه وخت په کرایه نیولی دی هغوی ورته وویلې

چې دا موټر مو د ډسبمر په اومه نېټه کرایه کړی دی یعنې دوه ورځې وروسته د کوچي استاد د وژنې نه نو زما اشتباه نوره هم زیاته شوه ځکه چې دغه ډرېور مخکې ویلي و چې دا موټر د یو کال نه د زیاتې مودې را په دې خوا چلوي. د ائتلاف دا افسران لاړل چې استادراوړي مګرلا درکه شول او تر دوه ورځو پورې هېچا نه د ډرېور او نه د موټر پوښتنه وکړه، زما اشتباه زیاتیدله او همدا شان روح الامین او د ودان دفتر نور ډرېوران مو راوغوښتل چې دا موټر وګوري او د ټولو اشتباه همدا وه چې ګوندې همدا موټر به وي.

څرنګه چې ما سهوه کړې وه چې د ائتلافي قواؤ د افسرانو نومونه نه وو اخېستي نو نه پوهېدم چې د چا سره اړیکي ونیسم او مجبور شوم دا مسئله د ائتلاف د قواؤ د مشرتابه سره مطرح کړم او هم د کورنیو چارو وزیر جلالي صیب او امنیتي معین هلال الدین هلال د دې مسئلې نه خبر کړم.

هماغه و چې د ائتلاف د قواؤ مرستیال جنرال بیل کرست ته مې تیلفون وکړ که زما دفتر ته راشي نو ښه به وي چې د یوې مهمې مسئلې په هکله د تاسې سره غږیږم، هغه مازدیګر زما دفتر ته راغی او هغه ته مې ټوله قصه وکړه چې ستاسې دوه صیب منصبان هم بېرته رانغلل او دا مسئله جدي ده ځکه چې د ټولو امنیت ته زیان رسوي.

د ډسمبر په یویشتمه نېټه د ائتلاف د قواؤ د قوماندان مرستیال بېرته زما دفتر ته راغی او وویلې چې دغه موټر صفی الله چې سکرتر دی او د اسد په نامه چې ترجمان دی دوی ته په کرایه ورکړی او یو تن دمعین په نامه دا قرارداد کړی دی خو درې واړه تښتیدلي دي او بل دا چې دا موټر هېڅ اسناد نه لري. ده وویل چې دا یوازېنی موټر نه دی بلکې داسې تقریبا

دوه سوه بې اسناده موټرې د ائتلاف قواؤ په کرایه نیولي او په همدې رنګ او ماډل د دوی سره پنځه شپږ نورې موټرې هم شته دی اودا چې ایساف او یا نورو نړیوالو ادارو څومره بې اسناده موټرې په کرایه نیولي دي د هغوی خو هېڅ اندازه نشته دي. په دې وخت کې د لیندکروزرو موټرو غلاوې هم زیاتې شوې وې. ما د ائتلاف د قواؤ معاون ته وویل چې تاسې باید همکاري وکړئ او ترڅو چې هر چا دخپل موټر لپاره صحیح اسناد نه وي راوړي تر هغه پورې نه کرایه دموټرو ورکړئ او نه موټر بېرته په خپلو خاوندانو وسپارئ او موږ به ددغه کسانو دنیولو لپاره اقدام وکړو. که دا موټرې دغلا نه وي خو دې کسانو لااقل دګمرک محصول هم نه دی ورکړی او داموټرې باید ټولې محصول شي نو په دې توګه به د دولت بودجې ته یو څه پیسې تحویل شي. ده دا ژمنه وکړه او موږ ددې کسانو په پلټنه کې شو چې پیدا یې کړو او واقعیت معلوم کړو.

په همدې ورځ راته حاجی محمد نصیب تیلفون وکړ چې صفي الله چې زموږ د یو بل ملګري محمد نیسم چې د امریکا په کلفورنیا کې اوسېږي، دهغه اوښی دی او دده د دفتر ته تللی او وایې چې ما د دوی موټر نیولی دی او که دی واسطه شي چې موټر او ډرېور خوشي کړي. دې په دې خبر نه دی چې دا موټر د محمدنصیب د دفتر په قضیه کې نیول شوی دی. محمد نصیب وویل چې ترڅو اصلي مسئله معلومه شوي نه وي که هر څوک ددې موټر په تښتولو او دده د ډرېور په قتل کې لاس لری باید سزا ووینې ولو که زموږ اولادونه هم وي. ما ورته وویلې چې ته صفي الله په خبرو مصروفه کړه ترڅو زه د جنایې د ریاست نه دده دنیولو لپاره کسان در ولېږم او چې څنګه ستا د دفتر نه را ووت نو دوی به یې ونیسي هماغه و چې د جنایې د ریاست کارکوونکي مې د محمد نصیب دفتر ته ولېږل او

چې څنګه صفي الله راووت نو پولیسوهغه ونیوه. د صفي الله د نیولو نه وروسته اسد اومعین هم ونیول شول. زما ملګري ماته دکلفورینا نه تیلفون وکړ او هم یې ایمیل راولېږه چې که ته دوی په ضمانت پرېږدې نو ښه به وي ما ورته وویلې چې دا مسئله د قتل ده او په دې کې ضمانت نه کېږي اومسئله د موټر مې ورته تشریح کړه خو باالاخره هغه چې د شل کلونو ملګری مې و رانه خفه او تر اوسه سره خفه یو او دا کسان مې خوشې نه کړل تر څو تحقیقات تکمیل شوي نه وي.

په سبا یې صدیق چکري زما دفتر ته راغی او وویلې چې استاد رباني سلام کاوه او که ته دا نفر په ضمانت خوشې کړې نو ښه به وي نو ما صدیق چکري ته ټوله قصه وکړه او ورته مې وو یلې چې استاد رباني ته احترام لرم خو دا کار نه شم کولای.

باالاخره ددې موټرو اسناد مو د انجن او شا سي نمبر سره مقایسه کړل او هم مو هغه نور ټولې همدارنګه موټرې چې ائتلاف ته ورکړل شوې وې د خارجي او داخلي متخصصینو په واسطه سره مقایسه کړل خو دا هغه موټر نه و او ددې موټر نمبر مو د هرات د ګمرکاتو د لارې چیک کړ چې دا هغه موټر نه دی خو دوی هم د ګمرک محصول نه و ورکړی او په غیرقانونې توګه یې داموتر په کرایه ورکړی و نوځکه تښتیدلي وو. داتحقیقات په دوه اونیو کې تکمیل شول او وروسته مو دا درې کسان دتوقیف نه خوشې کړل خوموټر مو تر هغې ور نه کړ تر څو محصول د ګمرک یې تحویل کړی نه وو . ددې موټرونو تصفیه تر هغه پورې روانه وه چې ما د کورنیو چارو په وزارت کې څومیاشتې نور هم کار کاوه دا چې وروسته څه پېښ شوي ماته معلومات نشته دی.

دوالیانو، ولسوالانو او امنیه قوماندانانو تقرر او خودسري

کله چې مور د اداري په اړه بحث کوو نو ښه اداره ددې وسیله ګرځي چې په هېواد کې اقتصادي پرمختګ زیات او امنیت ښه شي. د ښې اداري لپاره ښه اشخاص ضروري دي چې ښه اداره وچلوي خو د افغانستان په اداري چوکاټ کې د والیانو، ولسوالانو او امنیه قوماندانانو رول ډېر زیات مهم دی ځکه دوی د قانون اصلي تطبیق کوونکي دي. خوله بده مرغه چې په افغانستان کې د څو لسیزو جنګونو له امله د والیانو، ولسوالانو او امنیه قوماندانانو د بي کفایتۍ او شخصي ګټو له امله بې ثباتي زیاته شوې او اداره خرابه شوې او فقر زیات شوی دی. البته څوک چې دوی مقرر وي او یا حمایت یې کوي د هغوی رول هم خورا مهم دي چې داسې کسان باید مقرر نه کړي چې اداره خرابه کړي. د افغانستان په اوسنۍ اداره کې حتی ولسوال هم د ولسمشر د فرمان په اساس مقررېږي او حتی ډېر وخت وزراتونه هم خبر نه وي یوڅوک رأسا د رئیس، والي او یا ولسوال په توګه مقررېږي.

د بېلګې په توګه د ۲۰۰۴ز کال د دسمبر په شپږویشتمه نېټه مې ماښام د تلویزیون خبرونه اورېدل چې ولسمشر فرمان صادر کړي و چې ګل آغا شېرزی د کندهار د والي او محمد حسین انوري دهرات د والي په توګه تعین شول. زه چې دکورنیو چارو وزارت اداري معین وم نو ددې مقررۍ نه د سره خبر نه وم او نه ما حتی ددوی پیشنهادونه لیکلي و ، نوما جلالي صیب ته چې دا وخت په امریکا کې وو تیلفون وکړ او د روغ بړ نه وروسته یې رانه پوښتنه وکړه چې په کابل کې څه خبرې دي ما ورته وویلې چې همدا اوس تلویزیون له لارې اعلان وشو چې ګل آغا شېرزی دکندهار د

والي په توګه او محمد حسین انوري دهرات د والي په توګه تعین شول.
یادونه په کار ده چې ګل آغا شېرزی او دکندهار یو شمېر نور چارواکي دوه درې میاشتې دمخه د خلکو د شکایتونو له امله دکندهار نه د جلالي صیب په هڅه دخپلې دندې نه لرې شوي وو او د فوائد عامه د وزېر په توګه په کابینه کې د کرزي صیب له خوا تعین شوي وو خو دی په وزارت کې خوشحاله نه و او غوښتل یې چې بېرته کندهار ته د والي په توګه لاړ شي.
جلالي صیب راته وویلې چې داسې به نه وي نو ما ورته وویلې چې همدا اوس مې په تلویزیون کې ددوی د تقرر خبر واوریده نو ځکه مې درته تیلفون وکړ کېدای شي چې تاسره مصلحت شوی وي ځکه زه خو دسره د دوی د تقرر نه خبر نه یم. بیا راته جلالي صیب وویلې چې د کورنیو چاروو وزارت امنیتي معین جنرال هلال نه پوښتنه وکړه چې هغه خو د دوی پیشنهاد نه دی امضا کړی نو کله چې د هلال صیب نه مې پوښتنه وکړه هغه هم وویلې چې دی هم هېڅ خبر نه دی او ده هم پیشنهاد نه دی امضا کړي.
نو جلالي صیب ته مو بیا تیلفون وکړ چې موږ دواړه د دوی په تقرر هېڅ خبر نه یو نو جلالي صیب ډېر زیات خفه شو او وویلې چې ددې حکومت سره نور کار امکان نه لري. دا چې دا دواړه والیان موثر وو او که نه جدا خبره ده خو یو والي یا د وزارت مامور چې رأساً د ارګ نه بې له دې چې وزارت په جریان کې وي مقررېږي نو داسې والي او یا مامور به خپل وزارت وزیر ته څنګه د احترام په سترګه ګوري او یا به د وزېر یا معین امر یا خبره ومني نوخامخا به په خپل سر په خپله سیمه کې کار کوي.
دموجوده اداري دخرابۍ یو عمده عامل همدا دي، چې سلسله مراتب هېڅ نه مراعات کېږي.

خو د دې سره سره د ۲۰۰۵ زکال دمې د میاشتې په نهمه د سهار په نهو بجو او دېرشو دقیقو په هغه غونډه (۲۸) کې چې د کابینې اعضا، والیان او د ادارو مشران حاضر وو کرزي صیب هم په ارګ کې د ادارې نه شکایت وکړ او وویلې «حکومت باید خدمتگار مردم باشد یک قسمت مشکل اداری است که سی سال تخریب شده و وقت مې خواهد که اصلاح شود، چیزی که باعث اذیت و آزار مردم میشود نیت اداره است. احساس من این است که مرا ملت بحیث یک باغبان و نوکر رای داده و انتخاب کرده، از استبداد، ظلم و اراکین دولت شکایت مې رسید. از قضات، والی ها، ولسوال ها، قوماندان ها وغېره - اداره را باید به اساس قانون اداره کنیم - والی باید از ولسوال باخبر باشد، هئیت که از بادغیس آمده، راپور بسیار خراب آورده که ۱۴ زن را قوماندان ها از شوهرهایش جدا کرده و به کسی دیگر داده. اسلحه باید جمع شود هنوز اسلحه سر مردم حاکم است. من از شما نه مې خواهم که همه اداره به یک روز جور شود - وقت مې خواهد. من یک چیز از شما مې خواهم که از راه مرحمت و انسان دوستی با مردم روش شود. من نمې خواهم که مامورین دولتی از نفوذ حکومت استفاده کند و وکیل انتخاب کند. به هیچ وجه جهان نمې ماند که (افغانستان) جای تریاک باشد. اگر گم نه شد همین خارجی ها ما را به پاکستان تسلیم مې کند. این بسیارمسئله حیاتی است که افغانستان را از این شر (تریاک) خلاص کنیم، پول اش را خارجی ها مې برد و بدنامې اش از ما است».

---

۲۸ د ۲۰۰۵ د مې د میاشتې په نمهه نیټه د کورنیو چارو وزارت د والیانو یو کنفرانس راغوښتی وو تر څو په خپلو سیمو کې په ستونزو او د حل په لارو چارو خبرې وکړي نو کرزي صیب د غه والیان د سهار چایو لپاره دعوت کړي وو.

که موږ د کرزي صيب د غه بيانيه وګورونو د پورته ذکر شوي مقرريو په شان دی پخپله سلسله د مراتبو نه مراعات کوله او نه يې کوی.

کله چې زه د کورنيو چارو وزارت اداري معين شوم او د واليانو،ولسوالانو او قوماندانانو احصائيه مې راټوله کړه نو د څلورد پرش واليانو له جملې نه ۹ کسه يې لسانس اوه نفره يې دولسم پاس او يونفر يې خصوصي تعليمات درلودل او د اولسو نورو واليانو د سره سوانح موجودې نه وې چې دوی تحصيل لري او کنه؟

همدا شان د ۳۶۴ولسوالانو نه يو کس ماستري، پنځه کسه ليسانسه، نه کسه فوق د بکلوريا، ۶۷کسه دولسم پاس، څلور کسه متوسط تعليمات اوه نفرو دخصوصي تعليماتو اود ۲۷۱ ولسوالانو دسره سوانح نه درلودې چې سواد يا تحصيل لري او کنه؟

د ۳۶۴ولسوالانو له جملې ۲۶۲ ولسوالانو دمرکز نه د تقرر منظوري درلوده او ۹۸ولسوالان د مرکز نه بېخې مقرر شوي نه وو يا خو د واليانو له خوا مقرر شوي وو او يا خو په خپل سر يې کار کاو.

د۳۶۴ ولسواليو د امنيه قوماندانانو نه ۱۲ کسه يې ليسانسه، ۵ نفر فوق د دولسم ټولګی، ۱۱۵کسه دولسم پاس، ۳۹کسه متوسط تعليمات، ۶ کسو خصوصي تعليمات او د ۱۸۳کسو هېڅ د تحصيل درجه نه وه معلومه.

د ۳۶۴دولسواليو د امنيه قوماندنانو دجملې نه ۲۷۰ کسو د مرکز نه د تقرر سلسله درلوده او ۹۴ کسو په خپل سر وظيفه اجرا کوله يعنې په دې توګه يو ثلث يا دربيمه برخه د ادارې د مرکزي حکومت سره هېڅ ارتباط نه درلوده او نه د دوي معاشونه د مرکزی حکومت له خوا ورکول کېدل.

تصادفاً د ۲۰۰۴زکال د ستمبر د میاشتې په نهه ویشتمه نېټه د ملي امنیت د شورا مرستیال انجنیر محمد ابراهیم سپین زاده ماته تیلفون وکړ چې رئیس صیب (کرزی) وایي چې د هرات ولایت د غوریانو او کهسان په ولسوالیو کې څوک ولسوالان دي، څرنګه چې د کورنیو چارو وزارت د اسنادو په استناد په دغه ولسوالیو کې یو څوک ولسوالان وو او هلته نور کسانو په خپل سر یا د والي په مشوره ولسوالي کوله نوما انجینر محمد ابراهیم ته وویلې چې مازدیګر پنځه بجې به زه د نږدې نه ارګ ته درشم او د اداري معنیت مشکلات به درته ووایم.

انجینر صیب محمد ابراهیم ته ما پوره تنی احصائیې ورکړې او په ضمن کې مې ورته دا لاندې پیشنهادونه هم ورکړل چې د رئیس صیب سره یې مطرح کړي تر څو باید یو اساسي تغېرات په اداره کې رامنځ ته شي.

زما پیشنهادونه په لاندې ډول وو:

۱. د منتخب حکومت نه دمخه په عبوري او مؤقت حکومتونو کې ولسمشر کرزي پړه یا ملامتي په جنګسالارانو یا دحکومت په جوړښت چې د بن د پریکړو پر اساس جوړ شوی او ائتلافي شکل یې درلوده اچوله خو د ۲۰۰۴زکال د ټاکنو نه وروسته دحکومت ټوله پړه، بریالیتوب او یا ناکامي په ده اچول کېږي او دی مستقیم مسؤولیت لري چې د اداري د ښه والي لپاره جدي او ګړندي قدمونه واخلي.

۲. د افغانستان ولس د محلي چارواکولکه مسلح قوماندان، ولسوالان، والیان اوامنیه قوماندانانو نه په عذاب دي نو موږ غواړو چې دکورنیو چارو په وزارت کې د دوی په هکله یوه عاجله سروې وکړو او دهغه ولسوالانو، والیانو او یاقوماندانانو نه چې ولس ترې شکایت کوي

بایدسمدستي د خپلو دندو نه لرې او په ځای يې پوه، مسلکي او پاک کسان چې پارت او پارت بازي ونه کړي مقرر يا وګمارل شي. دا هم ضروري ده چې د خپلې سيمې کسان بايد په خپلو سيمو کې دنده ونه لري او دا فارموله بايد له محاکمو، څارنواليو او ښارواليو په چارواکو هم عملي شي.

۳- ددې لپاره چې دا ډول تغيرات يا بدلونونه رامنځ ته شي دا نوې مقررۍ بايدد يو با صلاحيته کميسيون له لارې وشي او ټول لوړپوړي چارواکي حتى د ولسمشر په ګډون، جهادي مشران ياتنظيمي ډلې بايد په دې پروسه کې مداخله يا لاسوهنه ونه کړي ځکه د دوی لاسوهنه بيا پارت او پارت بازي رامنځ ته کوي.

۴- د اداري اصلاحاتو کميسيون پروګرام بايد صحيح ارزيابي شي چې ډېر زيات نواقص يانيمګړتياوې لري او په دغه شکل دا په افغانستان کې د تطبيق وړ نه دی ځکه چې ريفورم همېشه د پاس نه د ښکته په لوري عملي کېږي او که دا پروسه دواليانو دخوښۍ پورې تړاو پيداکړي وظيفوي بې ثباتي رامنځ ته کوي او منفي تاثېر په اداره لري. آزاد رقابت کې د ترفيع او تقاعد مسائل ډېر مهم دي او که دولتي مامورين د خدمت انګيزه ونه لري نو بيا دوی د خدمت لپاره نه بلکې د شخصي ګټو لپاره کار کوي او دا کار په افغانستان کې ځکه عملي کېدای نه شي چې موږ دنورې نړۍ په شان بيکاره کسانو لپاره د معاش ورکولو يا اجتماعي ضمانت چې (Social Security System) ورته وا يې نه لرو.

۵- د تذکرو بيا ويشل د افغانستان لپاره ډېره مهمه ده او موږ ټول ډيزاين او اړوند کارونه چې په نوي يا عصري توګه دهويت کارتونه وويشو تيارکړي دي او حتى دوه نړيوالې کمپنۍ هم دي ته چمتو دي چې دا

قرارداد وکړي نو ښه به داوي چې د ماليې وزارت ته هدايت ورکړي تر څو دا پروسه ګړندۍ کړي ځکه د يوه کال نه زياته موده وشوه چې دمالې وزارت په دې هکله هيڅ اقدام نه دی کړی. دهويت د کارتونو ويشل په سمه توګه په اداري او امنيتي مسائلو باندې ډېره مهمه اغيزه لري او بلکې د ښه حکومتدارۍ اساس تشکيلوي.

۶ـ زماد کورنيو چارو وزير جلالي صيب اوهم تاسې ته داوړانديز دی چې د يو ميانه رو حزب د جوړېدو لپاره ډېر زيات ضرورت دی ځکه د ديموکرأسۍ په لسيزه کې د ميانه رو ډلو د نشتوالي او نه ودې له امله اکثره ځوانان چپ او ښي افراطي ګوندونو ته لاړل چې زموږ د تېرو درې لسيزو ستونزې دهمدې خلا زېږنده ده.

۷ـ راتلونکي پارلماني ټاکنو ته بايد خاصه توجه وشي او يو صحيح ټيم بايد پرې کار وکړي چې صحيح کسان منتخب شي. داسې ټيم بايد نه وي چې کوم دجمهوری رياست دټاکنو لپاره تعين شوی وو او دا چې تاسې ته خلکو رای درکړي دا دخلکو شعوري قضاوت وو نه ستاسې دکمپاين دکميسيون فعاليت.

۸ـ دافغانستان د ثبات د تحکيم پروګرام ډېر مهم پروګرام دی چې دولسواليو جوړېدل او فعالول د دولتدارۍ مهمه برخه ده هغه ته د رئيس صيب توجه پکار ده. د لوګر د محمد آغه د ولسوالۍ(۲۷) ودانۍ تقريبا پرانستلو ته تياره اوآماده ده نود کورنيو چارو وزير جلالي صيب ته هم پيشنهاد وکړ چې دا ودانۍ په شريکه پرانيزي نو دا به خورامهمه وي ځکه چې درئيس صيب توجه به ولسواليو ته واړول شي. تر اوسه د ۱۴۹

---

(۲۷) د محمد آغه ولسوالي ودانۍ د ولسمشر کرزي او د کورنيو چارو وزير علي احمد جلالي له خوا په ګډه د ۲۰۰۵ز کال د مې د مياشتې په اومه نېټه پرانستل شوه.

ولسواليو دجوړېدو قراردادونه ورکړل شوي دي او هم يو شمېر نورې ولسوالۍ د PRT له لارې جوړېدای شي البته دکورنيو چارو وزارت په تاريخ کې د ۱۴۹ ولسواليو تهداب د لومړي ځل لپاره کېښودل يو لوی مؤفقيت و چې محلي ادارو ته په دومره لويه کچه توجه وشوله.(خو له بده مرغه اوه کاله وروسته اوس هم ځينو ددې ولسواليو ودانۍ لا هم نه دي تکميل شوي).

۹. بله مهمه مسئله داده چې ولسمشر بايد په خپله سلسله مراتب مراعات کړي او دا ضرور نه ده چې هره اونۍ ولسمشر واليان يا حتی ولسوالان ګوري که رئيس صيب **۲۷** کسه وزيران، تقريبا سل کسه معينان، د مستقلو ادارو رئيسان، **۳۴** واليان، ګڼ شمېر جهادي مشران او قوماندانان، مخور او سپين ږيري ټول په خپله ګوري نو وزارتونو ته هېڅ اړتيا نشته دی په دې کتنوکې د ولسمشر په سلو کې **۹۵**وخت ضايع کېږي او دولتي پروګرامونو ته هېڅ وخت نه پاتې کيږي.

انجينر صيب محمد ابراهيم ته مې وويلې دا زه چې نن ارګ ته راغلي يم ځکه راغلم چې وزير صيب بهر ته تللی خو که هغه موجود وی نوما ځانته دا حق نه ورکاؤ چې رئيس صيب وګورم او يا د هغه وخت ضايع کړم. ځکه زه بايد هر څه خپل وزير سره مطرح کړم اوهغه بايد رئيس صيب سره وګوري.

د **۲۰۰۵**زکال دجنوري د مياشتې په لومړۍ نېټه د مازديګر په شپږو بجو ولسمشر کرزي راته تيلفون وکړ چې د خوست والي نه سخت شکايت دی او هغه عاجل راوغواړه او په عوض يې بل څوک تعين کړه ما ورته وويلې چې ښه ده او ورته مې وويل چې ما يو څه پيشنهادونه انجينر صيب ابراهيم ته ورکړي که وخت راکړې چې په هغه پيشنهادونو باندې خبرې

وکړو نو ښه به وي. کرزي صیب راته وویلې چې هو هغه پیشنهادونه ماته را رسیدلي او په دې دوه درې ورځو کې خامخا راشه چې پرې خبرې وکړو. خو له بده مرغه چې دکورنیو چارو دوزارت نه د رخصتیدو پورې ما ونه شو کړای چې کرزی صیب وګورم. کله چې دخوست والي د کرزی صیب سره ګوری نوبیا د هغه د برطرف کېدو نه تېریږی او نوموړی تر ډېره وخته پورې نور هم دخوست والي و.

د جنوري په نهمه نېټه چې کله د کورنیو چارو وزېر جلالي صیب دامریکا نه راغی په دفتر کې ناست وو چې دکارونو پوښتنه یې کوله نو دنوې کابینه په هکله پوښتنه وکړه. جنرال جمیل جنبش چې هم ناست و وویلې چې دخلکو نظر مثبت دی خو ما ورته وویلې چې خلک ډېري وزېران نه پېژني خو ماته کاري کابینه نه ښکاري ،جلالي صیب هم زما خبره تائید کړه او وویلې څلور والیان چې موږ په بې کفایتۍ لرې کړي وهغه اوس ددې کابینې غړي دي نو دوی به څنګه خپل وزارتونه رهبري کړي.

په اخري درې میاشتوکې رئیس صیب هره ورځ کوشش کاؤ چې دتنظیمونو د مشرانو په غوښتنه او هڅو ببرته هغه کسان چې موږ دوه کاله د دوی په لرې کیدو تېرې کړې و بیا مقرر کړي نو یو ورځ د PRT اجرائیوي کمیټې غونډې ته د جلالي صیب سره یو ځای په موټر کې روان وم ماترې پوښتنه وکړه چې تاسې ولې د ا وروستۍ مقرری د پولیسو او یا په کورینو چارو وزارت په ملکي ادارو کې قبولې کړې ، نو جلالي صیب راته وویل چې نور ددې حکومت سره کار نه کیږي ځکه چې هره ورځ ارګ ته ځم نو رئیس صیب د غوشایې دوه چنډې په لاس کې نیولي او ماته

وايې چې کومه اخلې نو ما لپاره هېڅ فرق نه کوي که احمد مقررېږي او يا کلبي دواړه د غوشايې چنډې دي.

دامریکا د متحده ایالاتو سره دستراتیژیکې همکارۍ په اړوند جرګه

د ۲۰۰۵ م کال د مې د میاشتې په لومړۍ نیټه راته د کورنیو چارو وزیر جلالي صیب تلیفون وکړ چې کابینې فیصله کړې چې دمې د میاشتې په اتمه نیټه یوه جرګه را غواړو چې په هغه کې د اساسي قانون د لوی جرګې غړي ، دهر ولایت نه لس کسه مخور سپین ږیري او علماء ، دکابینې غړي جهادي او تنظیمي مشران باید پکې وي ترڅو امریکا ته دجمهور رئیس کرزي د تګ نه مخکې دامریکا متحده ایالاتو سره د ستراتیژیک تړون دلاسلیکولو په هکله ورسره مشوره وکړي. جلالي صیب ددې جرګې د داېرېدو او انسجام چارې ماته را وسپارلې البته د دې جرګې چارې باید په شپږ اوه ورځو کې سمبال شوې وې او وخت ډېر کم و ، د دې برسېره مو د مې د میاشتې په نهمه نیټه د افغانستان د والیانو سیمینار هم راغوښتی و او په همدې اونۍ کې یعنی د مې دمیاشتې په اومه نیټه جمهور رئیس کرزي او د کورنیو چارو وزیر د ګڼ شمېر بهرنیو د یپلوماتانو سره د لوګر ولایت د محمد اغه ولسوالۍ د ودانۍ د جوړېدو د افتتاح مرأسم هم پلان شوي و چې ددې درې واړو مرأسمو مسؤولیت په یوه اونۍ کې زما په غاړه و خو د کورنیو چارو وزارت د پرسونل په همکارۍ دا درې واړه مرأسم په ډېر ښه توګه ترسره شول چې د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالي او هم د جمهور رئیس کرزي له خوا یې مننه وشوه که څه هم د محمد اغه ولسوالۍ د افتتاح په مرأسمو کې زما او د امریکا د سفارت ترمنځ یو څه ستونزه رامنځ ته شوه خو دا چې د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالي زما سخت ملاتړ کاوه مګر داسې ملاتړ د

کرزي صيب له خوا نه و او بالاخره يوه مياشت وروسته چې د جون مياشت وه ماته جلالي صيب وويلې چې نور ددې حکومت سره کار نه کېږي او يوه مياشت وروسته د کورنيو چارو وزارت پرېږدم نو ستا څنګه خوښه ده؟ که څه هم زه د جلالي صيب د استعفا سره راضي نه ؤم او دا مې د افغانستان په خبر نه ګڼله خود هغه وخت شرايط او د کرزي صيب له خوا د کورنيو چارو وزارت د فعاليتونو د مخنيوي کومې بېلګې چې موږ ليدلي بله چاره نه وه چې وزارت پرېږدو. په دې مسئلې به وروسته رڼا واچوم خو اوس به د محمد آغه ولسوالۍ مسئلې ته راشم چې مشکل څه وو.

د مې د مياشتې په اومه نېټه چې سهار وختي د محمد آغه ولسوالۍ ته لاړم نو د افغانستان دېبرغ تر څنګ د امريکا د سفېر زلمي خليل زاد مؤظفو امنيتي کسانو د امريکا بېرغ هم ودرولی و نو ما د افغانستان د تحکيم ثبات د پروګرام سرپرست مسوول عبدالمالک صديقی او د کورنيو چارو وزارت وياند لطف الله مشعل ته وويلې چې دا بېرغ بايد دلته نه وي ځکه چې دا د افغانستان په خلکو او هم د تحکيم ثبات د پروګرام په نورو مرستندويه هېوادونو په استازو چې دلته راځي ښه تاثېر نه کوي. ددې نه برسېره د امريکا حکومت تراوسه ددې پروګرام سره مرسته نه ده کړې او زياتې پيسې تر اوسه د انګلستان حکومت او د ملګرو ملتونو مرستندويه ادارې يعنې يوناما ورکړې دي ،يا خو دا بېرغ بايد نه وي او يا بايد د نورو مرستندويه هېوادونو بېرغونه هم دلته وي تر څو هغه خفه نشي خو دا چې وخت ډېر کم دی او موږ نور بېرغونه دلته نه شو را رسولای نو ښه داده چې د امريکا بېرغ هم ددې ځای نه لرې کړو. خو لطف الله مشعل او عبدالمالک صديقي راته وويلې چې موږ د دوی سره خبرې کړي او دوی يې نه لرې کوي.

نو زه د امریکا د سفیر زلمي خلیل زاد امنیتي کسانو سره وغږیدم خو د هغوی ټینګار په دې وو چې چیرته د امریکا سفیر داسې مرأسمو ته ځی نو د امریکا بیرغ باید هم هلته وي لکه څنګه چې د PRT د افتتاح په مراسمو کې د دواړو هیوادونو بیرغونه موجود وی. ما ورته وویلې چې PRT د دواړو ملکونو ترمنځ دوه اړخیزه همکاري ده نو هلته څه فرق نه کوي خو دا ولسوالي ده او دلته دا د افغانستان حاکمیت د سوال لاندې راولي او ددې تر څنګ په دې پروګرام کې د امریکا حکومت تر اوسه مرسته نه ده کړې او نورو هیوادونو کړې ده او دا چې د نورو هیوادونو سفیران راځي او د هغوی بیرغونه نه وي نو دا په هغوی باندې شاید ښه ونه لیږي نو ښه ده چې دا لرې کړئ. دوی د امریکا سفارت سره په اړیکه کې شول او بیا یې ټینګار کاوه چې دا بیرغ دې دلته وي ما ورته وویلې چې ګورئ زه هم په امریکا کې اوسیږم او د امریکا د حکومت پالیسي دا نه ده چې د افغانستان د حکومت حاکمیت د سوال لاندې راولي خو دوی دا خبره ونه منله نو باالاخره ما ورته وویلې چې تاسې ما دلته دعوت کړي یاستئ یا دا بیرغ لرې کړئ او کنه د امریکا د سفیر راتګ ته اړتیا نه شته دی او دا خبره سفارت ته ورسوه.

ددې خبرې نه وروسته هغوی د امریکا سفارت سره اړیکي ټینګې کړې او بیرغ یې لرې کړ. ددې مسئلې نه دمخه یو بل مشکل هم پیدا شو چې یوه ورځ دمخه مونږ ددې پروګرام لپاره اجندا داسې جوړه کړې وه چې د قرآن کریم تلاوت نه وروسته به د لوګر والي محمد امان حمیمي میلمنو ته هر کلی ووایې، ورپسې به زه د افغانستان د تحکیم ثبات په پروګرام باندې رڼا واچوم ،بیا به د سیمې یو تن سپین ږیری خبرې وکړي. څرنګه چې زلمي خلیل زاد هم د خبرو تقاضا کړې وه نو ورپسې به هغه خبرې

وکړي او د هغه نه وروسته به جلالي صيب او په آخره کې به کرزی صيب خبرې وکړي.
څرنګه چې کرزي صيب ويلي و چې دی يوازې شل دقيقې وخت لري چې د محمد آغه په ولسوالۍ کې يې تېر کړي نو جلالي صيب ته يې ويلې و چې د لوګر والي، زه او خليل زاد به هم خبرې نه کوي او يوازې جلالي صيب، د سيمې يو تن سپين ږيری او کرزی صيب به خبرې وکړي. که څه هم ما جلالي صيب ته وويلې که نور کسان خبرې ونه کړي فرق نه کوي خو د لوګر والي د سيمې د مسؤول په توګه بايد مېلمنو ته مختصر هرکلی ووايې خو جلالي صيب وويلې چې ده کرزي صيب ته ويلې خو هغه يې نه مني. زه فکر کوم چې زلمي خليل زاد شايد دا فکر کړي وي چې د بېرغ د مسئلې نه وروسته ما دده نوم د خبرو د لست نه ويستلی دی خو دا کار ما نه وکړی بلکې کرزي صيب په خپله د هغه په نوم خط وهلي و.
کله چې کرزي صيب د محمد آغه ولسوالۍ افتتاح يا پرانيستلو لپاره راغی نو د شل دقيقو په عوض يې د يوه ساعت نه زيات وخت تېر کړ هوا هم ډېره ښه وه او د سنځلو ونو ونو ګلان کړي وو او ډېر ښه بوی يې کاوه نو کرزي صيب او اکثريت مېلمنو د ودانۍ ټولې خونې وليدلې. د افغانستان بېرغ يې په ولسوالۍ کې اوچت کړ حتی هغه نوی موټرې چې ولسوالۍ ته ورکړل شوي وي په هغه کې کرزی صيب کيناسته او هغه يې چالان کړ او په سرک يې پياده مزل هم وکړ او ډېر زيات ددې پروګرام نه او د محمد آغه ولسوالۍ ته د تګ نه خوښ شو.
د محمد آغه ولسوالۍ د افتتاح نه وروسته موږ د افغانستان د بېلا بېلو ولايتونو نه د اساسي قانون د لوی جرګې د غړو په ګډون تقريبا يو زر او دوه سوه کسان د امريکا سره د اوږد مهاله ستراتيژيکي همکارۍ په

اړوند د مشورې لپاره چې راغوښتلې وو هغه جرګه مو په ډېره ښه توګه د کورنیو چارو د وزارت د همکارانو او په خاصه توګه د جنرال ګل نبي احمدزي په همکارۍ تنظیم کړه او دا جرګه د مې د میاشتې په اتمه نېټه د ارګ د سلام خانې په تالار کې افتتاح شوه چې ددې جرګې عمومي ناظم د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالي و.

د مې د میاشتې په اتمه نېټه جلالي صیب ماته وویلې چې زه باید ارګ ته لاړ شم او د کرزي صیب سره ددې جرګې په اجندا وغږیږم که څه هم ما جلالي صیب ته وویلې چې تاسې ورسره وغږیږئ نو ښه به وي خو جلالي صیب وویلې چې زه ستړی یم او ته لاړ شه ، په یولس نیمو بجو زه ارګ ته لاړم او د کرزي صیب د دفتر رئیس داود زي صیب ماته وویلې چې د غرمې د ډوډۍ نه وروسته به په ګډه رئیس صیب وګورو او ددې جرګې د اجندا په هکله به سره وغږیږو ځکه چې د غرمې ډوډۍ ته کرزي صیب د هزارګانو قوم یو شمېر استازي راغوښتي او د هغوی او د کوچیانو ترمنځ په ستونزو غږیږي، د هزارګانو ادعا داوه که کوچیان سږکال هزارجاتو ته لاړ شي نو دوی مهاجر کېږي او دا به د دولت لپاره یو مشکل را پیدا کړي، د ډوډۍ په وخت دوی په خبرو کې دا هم وویلې چې دولت باید کوچیانو ته ځمکې ورکړي تر څو دوی د مدنیت سره آشنا شي.

وروسته ښاغلي کرزي صیب وویلې : بزرگان قوم بسیار خوش آمدید. امروز شما مشکلات خود را بیدون ملاحظه گفتید خوب شد مشکل کوچی ها مشکل قدیمې افغانستان است این مشکل تنها در هزارجات نیست در خوست و گردیز هم است ، در جلال آباد هم است ، در تخار هم است این مشکل از یک و دو قوم نیست ، کوچی ها طرز زندگی اش همین است که از یک چراگاه به دیگر مېرود ، آنها هم حقوق و امتیازات در

کشور دارد و راه حل این مشکل باید پیدا شود، نفوس افغانستان زیاد شده و مشکل زمین است و در سی سال مشکلات زیاد شده و راه حل را باید پیدا کنیم، کوچی ها عریضه کرده که جای برایش بدهم دو راه دارد که این مسئله حل شود اول مشکلات اولیه و فوری را حل کنیم از طریق ایجاد کمیسیون که عرفانی، شهزاده مسعود، رأسخ و مولوی بلوچ تعین شده و دوم حل دوامدار که به کابینه این مسئله را پیشنهاد کنیم و کمیسیون مقتدر انتخاب شود و پیشنهادات خاص نماید که چطور مشکل کوچی ها را حل کنیم در کمیسیون دولتی باید نماینده گی هر دو طرف باشد.

د ښاغلی کرزی صیب د خبرو نه وروسته هزارګانو وویلې چې په دې مشرانو دا مسئله نه حل کېږي ځوانانو ته وخت ورکړي نو کرزي صیب په ځواب کې ورته وویلې: این جوانان است جرگه را نمې فهمد، ریش سفیدان مې فهمد که چطور (این مسئله را) حل کند.

ددې مجلس نه وروسته د کرزي صیب دفتر ته لاړو چې کاوون کاکړ، ډاکتر فاروق وردګ، شهزاده مسعود، عمرداود زی او ولی منور هم وو. څنګه چې کرزی صیب راغي او د خپل میز تر شا کیناسته نووویلې چې خبرې ژر کوئ زما وخت مو ضایع کړ، زه غلې شوم نو ډاکتر صیب فاروق وردګ راته وویلې چې اجنډا ورته تشریح کړه ځکه زه د کمیسیون مشر وم نو ما کرزي صیب ته وویلې چې موږ خو لا خبره پېل کړي نه ده نو څنګه موږ وخت ضایع کړ. په هر حال د اجندا په تفصیل چې مو خبرې پېل کړې نو کرزي صیب راته وویلې چې تاسې خلک (دجرګې غړي) راولئ نور زه پوهېږم چې څنګه خبري ورسره وکړم مشکل ددی مشرانو (تنظیمي او جهادي) سره دی چې خلک باید دوی پوه کړي نو ماته یې دکورنیو چارو

په وزارت کې د يو تن رئيس نوم واخيست او ويې ويلې چې هغه ددې خلکو نه لرې وساته چې د خلکو جيبونه ونه وهي د کرزي صيب دا خبره زما خوښه نه شوه ځکه چې د موضوع سره يې هيڅ ارتباط نه درلوده او زما وېره داو ه چې په ارګ کې د دوی نه څوک جيبونه ونه وهي. بېرته چې وزارت ته راغلم نو جلالي صيب ته مې دا قصه وکړه.

په دغه جرګه کې لومړی د قرآن عظيم الشان د تلاوت نه وروسته چې د مولانا قيام الدين کشاف په واسطه تلاوت شو جلالي صيب د جرګې اهداف تشريح کړ او ورپسې کرزي صيب خبرې وکړې او وويلې :

مجلس امروز ما يک مجلس مشوره است. مجلس تصميم گېری يا فيصله نيست بخاطر اينکه چار ماه بعد افغانستان صاحب پارلمان مې شود و پارلمان درباره مسائل تجديد نظر مې کند که خدمات ملل متحد و جامعه بين المللی که به همين ترتيب امروزی بماند و ياافغانستان را کامياب فکر کند که باشد و يا برود (به اساس) فيصله ۱۳۷۳ شورا امنيت (ملل متحد) که امريکا (به افغانستان) آمد، باشد يا برود به هر دو زبان مې خواهم که مسائل راتوضيح نمايم اگر کسی نمې فهمد دست خود را بالا کند. (يو شمېر کسانو لاسونه اوچت کړل چې موږ نه پوهېږو) کرزي صيب وويلې : ملل متحد د موږ نه سوال وکړ چې د پارلمان نه وروسته به کومکونو ته دوام ورکړواو کنه؟ په جاګارتا کې. د ملل متحد مشر ته ما وويلې چې زه به دملت سره مشوره وکړم، د تروريزم پر ضد جنګ اوهم ايساف څه وکړي ځکه چې امريکايان غواړي چې د خپلو قواؤ قومانده ناټو (NATO) ته وسپاري.

اوس چې افغانستان ټاکنې وکړې او اساسي قانون جوړ شو تر اوسه پورې د افغانستان حکومت دملل متحد په فیصلو کې برخه نه درلوده اوس حکومت باید برخه ولري.

په داخل د افغانستان کې ټول عملیات باید د یو دوجانبه توافق په صورت کې په نظر کې ونیول شي چې آیا ضروري ده او کنه؟آیا ددې توان لرو او کنه چې دملل متحد او نړۍ د مرستو پرته پاتې شو؟آیا د امریکا سره ستراتیژیک اړیکې ولرو کنه؟ امریکا موږ ته وویلې چې پس له دې تاسې باید د اردو خرچ ورکړئ. ۱۳بلیونه (ډالر) مصرف ، حال داچې زموږ یوازی د اردو مصرف ۲۲۰ میلیونه ډالره دي حال دا چې عادی بودجه ۵۵۰ میلیونه ډالره ده ،تا ده سال آینده بودجه عادی مملکت خود را داده نمې توانیم، امریکا باید برآید مثل که بعد از شکست روس دست خود را قطع کرد و ما باز در بدر شدیم. ما باید جهان را نه گذاریم که برود خصوصاً امریکا و ملل متحد. امریکا باید با ما تا ده – پانزده سال کومک منظم کند مثل که بلیون ها دالر امسال کومک کرده. ما تازه بیست هزار اردو ملی و چهل هزار پولیس داریم،قوه هوایی مطلق از بین رفته، رادار نه داریم ، هر کشور که طیاره اش داخل میشود ما خبر نه داریم ما باید رادار داشته باشیم ما از بودجه خود خرید یک طیاره را نه داریم، ما به امریکا گفتیم که با ما دوست باشید ، و تعهد دوامدار بسپارد آنها گفت که ملت افغانستان با ما رابطه داشته باشد ، منظور از پایگاه نیست، اگر امریکا به ما بگوید که به ما پایگاه بدهید و بیست میلیون دالر مې دهیم ما این را قبول نمې کنیم پایگاه مثل گراج است که به کرایه مې دهیم ما از امریکا ضمانت عدم مداخله کشور های بین المللی و کومک به بهبود افغنستان مې خواهیم ما با جنگ با تروریزم با امریکا شریک هستیم، ولی باید این

طور نه شود که امریکا به خانه (افغانها) برود و کسی را بگېرد.(په دی وخت کې د جرګه غړو چک چکي وکړي نوښاغلی کرزی صیب وویلي چې چک چکي مه کوی چې زه خبری کوم. حضرت صاحب صبغت الله مجددي وویلي چې مزه يي په چک چکو کې ده او ستا دخبرو تأيد دی).

ښاغلی کرزی صیب خپلو خبرو ته دوام ورکړ او وویل: ما باید به سی یا چهل، پنجاه سال بعد فکر کنیم تا اولاد ما باز مهاجر نه شود و مملکت ما تحت تهاجم واقع نه شود. (بیا چک چکې وشوی)..... این در صورت شده مې تواند که جهان را نمانیم که بی وقت از افغانستان برآید. اگر اسامه را کسی تسلیم کند یا پاکستان و باز امریکا بگوید که کار ما خلاص شد وبرود ، اگربکند(خارج شود) ، باز این بلا پس به جان شان مې رود.

کرزي صیب په پښتو ژبه خپلو خبرو ته دوام ورکړ او وي وویل :نن زه د تاسې سره په دوه مسئلو مشوره کوم سبا ته د اروپا پارلمان ته ځم اوورته وایم چې د موږ سره باید کومک وکړي او لاړ نه شي، او د چارشنبې په ورځ ناټو ته ځم ۲۲ تاریخ (مې) ، د امریکا یو پوهنتون ته دعوت شوی یم او ورپسې د امریکا د ولسمشر سره ګورم نو زه ورته څه ووایم. موږ باید ورته خپل شرایط ووایو او هغوی هم شرایط لري ،موږ خپل بندیان باید په خپله وساتو ،که پارلمان راغی او قبول یې کړ او کنه؟ الله بلا در ګردن ملا (بیا چک چکې وشوي).

د کرزي صیب د خبرو نه وروسته جهادي او تنظیمي مشرانو او د هر ولایت نه یو کس د خپل ولایت په استازیتوب خبرې وکړې. لومړی حضرت صیب صبغت الله مجددی خبرې وکړې اوووېل: تمام چیزها را که آغای کرزی گفت به مصلحت مردم افغانستان است. همه مې گفتند که آغای ښاغلی کرزی نفر امریکا است اما معلوم شد که این نفر افغانستان

است امریکای ها به راپور می آمدند و نفر را مي گرفتند و عملیات مي کردند. سفیر امریکا گفت که دیگر ما بیدون مشوره حکومت عملیات نمي کنیم. وقتیکه ما احتیاج به کومک نه بودیم دیگر ضرورت نیست و این منافع آنها هم است تا جای که عقل من می رسد این به خبر مردم است.

د حضرت صیب نه وروسته استاد عبدالرب رسول سیاف خبري وکړې او وویل: زه به مخامخ بې مقدمې خپله خبره وکړم ،دې کې هېڅ شک نشته چې افغانستان رنګ دی او امنیت یې د خطر سره مخامخ دی ددې ټولو تر څنګ افغانستان یو با عزته ملک دي، جهادي ټولنه ده او کمونیزم سره یې جنګ کړی او شکست یې ورکړی، موږ مسلمان ملت یو ، باعزته ملت یو (چک چکې شولې) موږ مشورې کړي او یو څو وړاندیزونه لرو ،موږ په نړۍ ډېر حق لرو ،په امریکا باندې نړۍ برید کړی، افغانستان نه ده کړی، القاعده نړیوالو موږ ته راوستې ده او موږ د نړۍ د ثبات لپاره خپلې ککرۍ قربان کړې، د شرقي اروپا آزادي د دې نښه ده، نړۍ باید موږ سره بې شرط او قیده کومک وکړي، موږ ضرورت لرو چې د دنیا کومک جذب کړو او منتخب حکومت باید دا کار وکړي چې استقلال او ملي عزت د پښښولاندې نه شي، د ټولې نړۍ نه باید دولت خواهش وکړي چې زموږ د حکومت په داخلي چارو کې ګوتې ونه وهي ځکه حکومت ضعیف کېږي، موږ منتخب حکومت جوړ کړ او زموږ حکومت پرېږدي چې بهرني هېوادونه مداخله ونه کړي،موږ سره دې نړۍ کومک وکړي خو موږ باید خپله اردو په خپله جوړه کړو که اوس شپږ ډالره د ورځې په اردو مصرف کوو که دا کومک نه و سبا ته ټوله له منځه ځي دولت چې د هر چا سره قرارداد کوي یو بین المللي چتر باید ولري، ښه ده چې ملل متحد باید

ناظر وي چې څوک خلاف ورزي ونه کړي، زه د یو آزاد ، مستقل او په پښو دریدلای افغانستان لپاره دعا کوم.(چک چکې شولې).

د استاد سیاف نه وروسته پیر سید احمد ګیلاني په مختصره توګه وویل څه چې رئیس صیب (ښاغلي کرزي) وویل هغه باید په موافقه راشي او موږ یې تائیدو او د خلکو عزت او آبرو باید وساتل شي.

ورپسې محمد یونس قانوني خبرې وکړي او وویل : از جناب رئیس جمهور افغانستان تشکر، سر مسائل بسیار مهم ابتکار مشورت نمود ، با همه احزاب، مشران جهادی، رئیس صاحب گفت که بسیار خوب است که مشوره کنیم تصمیم گیری مربوط پارلمان است، تعهد جامعه بین المللی برای بازسازی و دفاع افغانستان، بحیث یک افغان آزاد ، ما دوام متعهد جامعه بین المللی را مې خواهیم و بیدون کومک آن ها نمی توانیم که جامعه خود را آباد کنیم و خاصتاً از امریکا شکر گذار هستیم بخاطر حمایت علیه تروریزم ، به حضور نیروهای نظامې دنیا باید تنها تکیه نه کنیم و با ملت باید اتکا کنیم اگر ما مې خواهیم که متکی به خود باشیم باید اردوی ملی و پولیس ملی خود را جور کنیم به کومک و پیشتیبانی جامعه بین المللی ، اگر مشکل اقتصادی داریم ما مې توانیم که به شکل جلبی عسکر بگیریم ،حضور نیروهای خارجی مربوط به پارلمان است و نماینده های ملت افغانستان باید تصمیم بگیرد.

د محمد یونس قانونی دخبرو نه وروسته د وحدت ملي دحزب مشر حاجي محمد محقق خبرې وکړي او وویل : دفع کمونیزم محصول قربانی مردم افغانستان بود گرچه جهان کومک کرده حالاً که به طرف آرامی میرویم قانون اساسی داریم و رئیس صاحب (ښاغلی کرزی) که امروز مشوره کرده از ایشان تشکر می کنیم گرچه وظیفه دولت است و با ما

مشوره کرده تشکر میکنم از خاطر که حکومت منتخب است تا دایر شدن پارلمان حق دارد. ما که پارلمان داریم ،چند ماه بعد تصمیم می گیرد. ما از دنیا گدایی نمې کنیم، آنها رسالت انسانی دارد که با ما کومک کند ، دنیا به اساس فیصله سازمان ملل متحد اینجا است و فیصله های بن، پس حضور شان قانونی است، بعد از پارلمان ما هم ضرورت به قوای خارجی و کومک ملل متحد را ضرورت داریم و باید ما از دنیا تقاضا کنیم که باشد در افغانستان ،کومک های اقتصادی، سیاسی و نظامې کند و این حکومت صلاحیت و قانونیت دارد.

د حاجی محمد محقق د خبرو نه وروسته د هر ولایت نه یو یو کس په استازیتوب وغږیده.

د لغمان ولایت نه مولانا قیام الدین کشاف وویلې چې دا د اسلام سره سم کار دی چې مسلمانان سره مشوره کوي، کومې خبرې چې ولسمشر زموږ مخې ته کیښودې یو شمېر سوالونه یې حل کړي دي. یوه مشوره داده څه چې زموږ دین ته ضرر رسوي هغه نه شو منلای او بیا استقلال او ملي حاکمیت مهم دی، په هره ساحه کې موږ پنځه قدمه په خپل سر نه شو اخیستلای فلهذا موږ د نړیوالې ټولنې مرستې ته په هره ساحه کې ضرورت لرو. د ۱۱۰ (۲۸) ماده د قانون اساسي به عملي کېږي وروسته د پارلمان نه.

ناصر جمال د سمنګانو ولایت نه وویل چې عامل د ټولو بدبختیو خارجي مداخلات دي، مولوي شهزاده شاهد د کنړ نه وویل چې د

۲۸-داساسي قانون ۱۱۰ ماده د لوې جرګې په هکله ده چې وایې: لویه جرګه دافغانستان د خلکو دارادې ترټولو ستر مظهر دی.

افغانستان مسائل په مشورو ختم شوي نه په زور اوس چې منتخب حکومت لرو موږ په دې اعتماد لرو چې د افغانستان په خېر به کار کوي.

داود اکبری د بامیانو ولایت نه وویل چې دا یو سنت دی چې منتخب حکومت تل په مسائلو کې د خلکو نه مشوره اخلي نن چې منتخب حکومت د نړیوالو قواؤ د شتون په هکله له موږ نه مشوره اخلي نو د دې حکومت د فیصلو تائید کوو ځکه چې موږ اردو ملي نه لرو نو د دوی سیاسي حضور غواړو.

حاجي ګل احمدزی د پاکستان د مهاجرو په استازیتوب وویل چې موږ کله نړۍ پرېښودو افغانستان کې وینې توی شوې کومه فیصله چې ولسمشر کرزی کوي هغه د ملت فیصله ده او موږ یې تائید وو.

وکیل غلام سخي د نورستان په استازیتوب او سید حسین فیضاني د سرپل د خلکو په استازیتوب هم د ولسمشر د خبرو تائید وکړو.

د پنجشېر نه مولوي حبیب الله وویل چې: ما در هر ملک سه مرز داریم، جغرافیوی، عقیدوی و ناموس و عزت، در صورتیکه به قوای خارجی ضرورت است این تضمین را که مې دهد که تجاوز به این مرزهای مانه شود این همه بدبختی ها چرا ؟ زیرا که بېرونی ها مداخله کرده، دنیا باید مداخله نه کند و ما با ملت خود متکی بمانیم.

د لوګر دولایت نه مېرصیب هم د کرزي صیب د خبرو تائید وکړو.

داکتر نوشابه شهاب د غور دولایت په استازیتوب وویلې چې موږ باید د ملت منافع په نظر کې ونیسو او خارجي کومک باید په همدې خاطر وي او د اساسي قانون په اساس.

د بغلان ولایت په استازیتوب ملا شېر محمد وویلې تر څو چې کله موږ د اردوی ملي او پولیس ملي خاوندان شولو نو بیا دې خارجي قواؤې ووځي تر هغه وخته موږ خارجي قواؤ ته اړتیا لرو.
د زابل ولایت نه ښارنوال نظر محمد هم د ولسمشر د خبرو تائید وکړ. د خوست ولایت په استازیتوب محققه سائره شریف د ولسمشر کرزي د خبرو تائید وکړ او وویلې چې کومکونه باید د دولت له لارې کنټرول شي چې ضایع نه شي. د فراه ولایت نه وکیل عبدالصمد وویل چې د نړیوالو قواؤ او امریکا موجودیت د افغانستان په خېر دې. حاجي ناصري د غزني ولایت په استازیتوب زیاته کړه چې د افغانستان د ملت ارزو امنیت، اقتصادي او نظامي استقلال دی او دا اروز چې د هرې لارې تامین کېدای شي موږ هغه غواړو او موږ د ولسمشر حمایت کوو ده وویلې چې ولې استاد رباني په دې مجلس کې نه شته دی نو کرزي صیب ورته وویلې چې هغه په خارج کې دې.
د پکتیا ولایت نه ډاکتر اکرم خپلواک هم دولسمشر کرزي د خبرو تائید وکړو. د کندوز د خلکو په استازیتوب حکیم سالم وویل چې ما فکر کاؤ چې دا جلسه به د ناندریو جلسه وي خو چې ولسمشر خبرې وکړې ټول یې تائیدوی او دا دافتخار ځای دی چې ټول همنوا یو. د ننګرهار ولایت نه ملک نظېر، د میدان وردګ ولایت نه حاجي صیب محمد، د نیمروز ولایت نه امان الله عابد، د پروان دولایت نه عبدالواحد عایل، د بلخ د ولایت نه محمد ګل یونسي، د دایکندی د ولایت نه صادقي زاده، د پکتیکا د ولایت نه وکیل حاجي سرور، د بدخشان د ولایت نه مېر بهادر، د کندهار د ولایت نه خالد پښتون، د هلمند ولایت نه حاجي سید عمر آغا، داورزګان ولایت نه عبدالعزیز آغا، د فاریاب د ولایت نه وکیل

محمد طارق، د جوزجان د ولایت نه وکیل عبدالحی یاسین، د بادغیس د ولایت نه مولوي نظام الدین، دهرات د ولایت نه مولوی جمعه خبرې وکړي او د جمهور رئیس کرزي د خبرو تائید وکړ او زیادتره په دې نظر وو چې ښایې نهایې فیصله باید پارلمان وکړي. د کابل ولایت په استازیتوب انجینر احمد شاه احمدزي خبرې وکړي او وویلې چې شکر گذار یم چې د مشورې مجلس دی، هغه کارونه چې په جرگو اومشورو کېږي جنگ ته ضرورت نشته دی نودا سلسله باید باقي وساتل شي، نړۍ باید د افغانانو د احسان مرهون وي او خپل فلسفي او کلتوري فعالیت باید ونه کړي ځکه افغانستان عقیدتي هېواد دی ، افغانان باید خپل وطن ته راشي، وحدت ملي باید قایم شي ځکه بې له دوی امنیت نه شي راتلای. هغه کسان چې دولت ته مزاحمت ایجادوی باید راوغوښتل شي.

د تخار د ولایت نه مېرولي خان وویل چې زمونږ وطن روسانو خراب کړي نو ولي تری جنگي غرامات یا تاوان نه اخلی او حتماً باید شل میلونه ډالر کومک وکړي.

د ټولو د خبرو نه وروسته ولسمشر کرزي د خبرو نچوړ تکرار کړ او وویل چې موږ دنړیوالې ټولنې همکاري ته ضرورت لرو، د افغانستان استقلال، عزت، دین او نوامیس باید وساتل شي، اجباري عسکري او د خارجي قواؤ د شتون دوام د پارلمان کار دی چې تصمیم ونیسي.پیشنهادات دادي:

۱. د جهان مرستې ته افغانستان ضرورت لري زموږ د قانون، دین او استقلال خیال باید وساتي.

۲.دنیا دې موږ ته خپل بندیان تسلیم کړي او بې اجازې دي عملیات نه کوي.

دا ستاسې نظريات به ولرم خو زه په يوه ټکي کې د تاسې سره اختلاف لرم چې موږ خپل استقلال په خپله ساتو ، دنيا که وي او که نه وي ، کومک کوي او که نه يې کوي ، مستقل يو ولې غريب يو او بايد په خپلو پښو ودريږو ، شيطانک ها را از خاک ما بند کند ، مداخلات بيرون را در افغانستان نه ماند ، خداوند به آن ملت سروری نه داده که تقدير خويش را خودش ننويشت.

د دې خبرو نه وروسته د جرګې مرأسم په رسمي توګه پای ته ورسيدل.

د بغلان، سمنګان او بلخ ولايتونو ته د جمهور رئيس مرستيال کريم خليلي سره کاري سفر
۲۰۰۵م کال د مې د مياشتې ۱۲ ـ ۱۸مې نېټې پورې
۲۲ ـ ۲۸ د ثور مياشت ۱۳۸۴کال هـ ش

د مې د مياشتې په پنځلسمه نېټه د کورنيو چارو وزير علي احمد جلالي راته وويلې چې د جمهوري رياست مرستيال کريم خليلي د کابينې د ځينو غړو سره د بغلان، سمنګان او بلخ ولايتونو د کارونو د ارزيابۍ په خاطر سفر کوي نو د کورنيو چارو وزارت نه بايد زه ورسره لاړ شم.

د دوشنبې په ورځ چې د مې د مياشتې شپاړلسمه نېټه وه سهار مو د کابل نه حرکت وکړ چې د سالنګ نه تېريدو نو زموږ د کاري سفر کاروان دموټرو تعداد چې اکثره يې لينډکروزرې او نوې پرادو موټرې وې تعداد پنځه ويشت شاوخواته ورسيده او کله چې د سالنګ نه تېر شولو نو زموږ د موټرو تعداد تر اويا موټرو هم زيات شو چې له مانه يې بيا حساب غلط شو. د مخابراتو وزير محمد معصوم ستانکزی او زه چې په يوه موټر کې ناست وو او قصې مو کولې نو ما ورته وويلې چې دا کاري سفر نه دی بلکې يو نمايشي سفر دی چې سياسي ملحوظات لري ځکه چې دا د ۲۰۰۱م کال نه را په دې خوا د کريم خليلي لومړی سفر و شمال ته. بل دا چې ولس دا دومره لينډکروزرې ګوري نو دا په خلکو ښه نه لږېږي او د خلکو اعتماد په مرکزي حکومت نور هم کمېږي ځکه چې دوی به دا فکر کوي چې مرکزي حکومت ټولې پيسې په دې لينډکروزرو او په کابل کې د خپلو ځانونو لپاره حيف او ميل کوي. په کاري سفرکې بايد ډېر محدود غړي وي چې کارونه صحيح بررسي کړي.

خو په هر حال د خنجانو په سيمه کې د ښوونځيو زيات شاګردان او محلي سپين ږيري زموږ د کاروان هرکلي ته ولاړ وو خو جناب خليلي صيب ورته نه ودريده او همداسې د لاس په خوزولو ترې تېر شو. ستانکزی صيب او ما سره وويل چې دا ښه کار ونه شو او بايد دوی ته ودريدلي واي.

د کيلګي په سيمه کې چې زيات هزاره هلته ميشت شوي وو هم د هر کلي لپاره ولاړ وو اوخليلي صيب ورښکته شو او څو شيبې يې هلته توقف او دخلکو سره يې روغ بړ وکړ. د کيلګي له دمې نه وروسته دغرمې نه لږ د مخه پلخمري ته ورسيدو او په جامع جومات کې مو دخلکو سره وليدل.

يو تن د حاجي محمد داود په نامه ډېر جامع وغږېده، په سياسي، امنيتي او بيارغونې په مسائلويې او د خلکو په مشکلاتويې هر اړخيزه رڼا واچوله. وريسې د بغلان والي جمعه خان همدرد خبرې وکړې او وويلې: موږ تصور درلوده چې تاسې به څوورځې دلته تېروئ او د دولتي ادارو کار و کيفيت او مشکلات به د نږدې نه ګورئ خو دا چې تاسې ډېر لږ وخت لرئ چې دلته يې تېر کړې نو زموږ مشکلات دادي چې د باز سازۍ (بيارغونې) په ساحه کې دلته کم کار شوی دی، مخکې (پخوا) چې موږ به چېرته تلو خلکو سلاح او مهمات غوښتل خو اوس مکتب او بيارغونې پروژې غواړي، په ولسواليو کې ودانۍ نشه دي اوموږ مخابراتي اړيکي ورسره نه لرو. PRT وعدې راکوي خو تراوسه پورې څه يې نه دي کړي، دلته (بغلان کې) نسبې امن شته دي خو متأسفانه چې د مرکز نه (کابل نه) ګوتې وهل کېږي، د مرکز نه د ولسوالانو په تقرر اصرار کېږي خو د ولسوالانو ښه او بد موږ پيژنو ، کابينه له موږ سره همکاري نه کوي ،

باید زموږ په کارونو کې مداخله ونه کړي، یو وزیر باید موږ ته خپل او خپلوان مقرر نه کړي خلکو زما د تقرر ډېر ښه استقبال کړی خو همداسې موږ نه د کار انتظار هم لري.

ورپسې د بغلان ولایت د کلیو د پراختیا رئیس په خپلو کارونو رڼا واچوله : په دې سفر کې د کورونو او ښار جوړولو وزیر انجینر محمد یوسف پښتون هم له موږ سره وو.

د دوی د خبرو نه وروسته استاد محمد کریم خلیلي وویل : من از طرف خود وهمراهانم تشکر میکنم که با شما میبنیم ،غرض از آمدن ما هم خبرگیری وهم چنین رسیدگی به اداره بود ، مشکلات مردم زیات است و بازسازی کند است، آنچه که مهم است مرور اجمالی به وضعه و اداره می کنیم. ارتباط مرکز با ولایت باید هماهنگ باشد و هم ارتباط ولایت با ادارات و مردم باید همنوا باشد،ما حاکم نیستم بلکې نوکر و خدمت گذار مردم هستیم، نقص در مرکز است و هم در ولایات ،امروز مردم از حکومت ما ناراض است و این نارضایتی به اوج رسیده و مخالفین حکومت از این سوا استفاده مې کند ، پس چطور اداره را به سوی اصلاح به پیش ببریم. در سه روز ، ولایت که یک سلسله مشکلات و پیشنهادات دارد کتبی بدهد و راه حل اش را نیز بدهد و هم یک لست روسای ادارات با درجه تحصیلی و ترکیب قومې بدهد ، ما باید خود را قانون مند بسازیم و صفحه نو باید واز کنیم، این عصر از هر کس تقاضای جدید مې خواهد و خود را باید عیار کنیم.

موږ ګورو چې د بغلان د والي او د ولسمشر د مرستیال د خبرو ترمنځ څومره تفاوت موجود دی او د ادارې د نه همغږۍ همدا ښه نمونه ده.د استاد خلیلي د خبرو نه وروسته د کورونو او ښار سازی د وزارت وزیر

انجینر محمد یوسف پښتون وویلې چې مشکل په افغانستان کې د صحیح اداري پرسونل نشتوالی دی هغه څوک چې دېرش کاله پخوا لسانسه یا تحصیل یافته وو مګر د اوسني نړۍ د پرمختګ سره د دوی تحصیل ډېر فرق کوي نو زیات تعلیم او تربیه ته ضرورت دی.
ددې نه پس محمد معصوم ستانکزی چې د بې وسلې کولو د کمیسیون مرستیال هم و ، خبرې وکړې او ویې ویلې چې تراوسه یوازې شل په سلو کې سلاح او مهمات جمع شوي او په سلو کې ۸۰ سلاګانې نه دي ټولې شوي چې دې وسلو یو اجتماعي مشکل رامنځ ته کړی دی ، د ائتلاف قواؤې هر چېرته ځې او د خلکو کورونه تالاشي کوي او سلاوې پیدا کوي چې دا ښه کار نه دی ،ددې لپاره چې دا سلاوې راټولې شي نو باید په هر ولایت کې کمیسونونه د وسلې د راټولو لپاره جوړ شي چې په هغه کې افغاني او نړیوال امنیتي اداره د یوناما په شمول باید برخه ولري تر څو د بې وسلې کولو پروسه چټکه شي که دا سلاح ژر را ټولې نه شي او صحیح تدابیر ورته ونه نیول شي نو د بغلان ولایت د باجګاه د سیمې په شان ناورین به رامنځته کړي. د بغلان ولایت دباجګاه په سیمه کې د مهماتو یو ډیپو یې انفجار کړي و چې ډېر کسان په کې مړه او ژوبل شوي وو.
د بغلان نه په همدې ورځ د ماښام په شپږو بجو د سمنګانو ولایت مرکز د ایبک ښار ته ورسیدو چې ګڼ شمېر محلي سپین ږیري او مشران او د مکتب زده کوونکي د سمنګانو ولایت دوالي غلام حسین شفق په شمول په دې ناوخته کې هر کلي لپاره ولاړ وو. د سمنګانو والي وویل چې د سمنګانو ولایت هم په تېرو څو لسیزو کې تخریب شوی او د دی ولایت د ادارو دروازې د مرکز د عالي رتبه هئیت د غړو پر مخ ببرته دي او هر ډول بررسې چې دوی غواړي کولی شي.

ده وویل :که ولایت مامورینو د قوانیو مطابق خپل کارونه سرته رسولي وي باید مکافات شي او نه یې وي رسولي نو باید مجازات شي. د سمنګانو والي زیاته کړه چې ۹۵زره هکتاره ځنګلات لرو خو ددې ځنګلاتو د حفاظت لپاره تراوسه پورې یو بایسکل هم چا نه دی ورکړی همدا شان یوه بوجۍ سره یا تخم هم دې ولایت ته چا نه دي ورکړي او موږ ۲۴۸۰۰ هکتاره زراعتي ځمکه لرو خو دریمه حصه یې هم د اوبو دنشتوالي له امله نه ده کرل شوې او حتی د ایبک په ښار کې د څښلو اوبو هم یو لویه معضله ده نو د یو بند جوړول نهایت ضروري دي.

ورپسې استاد خلیلي خبرې وکړې او وویلې چې حکومت د خلکو خدمتګار دی او دا د ولسمشر نظر دی او موږ نوکران یو که چېرته مقاومت د افغانستان نه وي نو د افغانستان وضع به د عراق نه هم بدتره وي.

په همدې ماښام راته د جلالي صیب یاورجنرال ګل آغا روحاني تیلفون وکړ چې یوه ایتالوي ښځه د شهرنو نه چا تښتولې ده.(۲۹)

شپه مو د والي په کور کې تېره کړه چې خلیلي صیب ، ستانکزی صیب، پښتون صیب او زه هلته پاتې شولو او نور مېلمانه په ښار کې د مختلفو کسانو سره تقسیم شول ځکه چې د ایبک په ښار کې کوم غټ هوټل یا

۲۹-دغه ښځه Clementina Contoni نومیده چې د Care International په دفتر کې یې کار کاوه او وروسته معلومه شوه چې دا ښځه د تیمور شاه په نامه د یو مشهور غله له خوا تښتول شوې ده ، تیمور شاه د خلیل ځداران د زوی حفیظ الله ځداران په تښتولو او وژلو کې هم لاس درلوده چې وروسته تیمور شاه ونیول شو ، دا عدام حکم پرې وشو خو کله چې دی د پنځلسو نور کسانو سره چې هغوی هم په اعدام محکوم شوي وو ، په ۲۰۰۷ میلادي کال کې پلچرخي زندان ته څیرمه د اعدام ځای ته وړل کیده په داسې حال کې چې د نوموړي لاسونه تړل شوي هم وو ، د پولیسو د منګولو څخه په تیښته بریالی کیږي او باقي نور کسان اعدامیږي او دی تراوسه ازاد ګرځي داسې ویل کیده چې دنوموړي په خلاصون کې دپولیسو او جیګپوړو چارواکو لاس درلوده.

مېلمستون نه و. د سهار چاى مو د جهادي فرقې قوماندان احمد خان سره وڅښنه چې ډېر زيات مصرف يې کړي و. قسم قسم کبابونه، فرنى، ماسته او وچې ډوډۍ چې په پخوانيو ښايسته ګردنر لوښو کې تيار کړي وو. خليلي صيب، د سمنګانو والي او زه چې په يوه غوري ناست وونو ما دخليلي صيب نه پوښتنه وکړه چې دا مصارف د حکومت دکوم باب او فصل نه ورکول کېږي؟ د سمنګانو والي شفق وويل چې ماته معلوم دي يعنې مطلب يې دا و چې د نامشروع لارې نه يې پيدا کړي دي. دچاى نه وروسته د ولايت مقامت ته راغلو او د مامورينو سره مو وکتل. د سمنګانو والي د مسلح قوماندانانو نه سر ټکاوه او وويلې چې محاکم ډېر غېر فعاله دي او حتى په يوه ولسوالۍ کې فعاله محکمه نه شته دى ده وويلې چې يو غل مو چې د فېروز چونټه په نامه و، ونيوه او مکرر مجرم و چې د هغه دنيولو نه وروسته ټولې غلاوې ورکې شوې خو اوس ځارنوالۍ بېرته هغه پريښودلى دى او آزاد په بازار کې ګرځي او پوليس هم هغه اوس نه نيسي ځکه چې بېرته يې قضا او ځارنوالي خوشي کوي.

په ولايت کې مامورينو سره د کتنې وروسته سمنګانو کې تخت رستم او د هغه د ښار ګوټې نه چې تاريخي ځاى دى کتنه وکړه او ددغه ځايونو د کتنې نه وروسته مو د مزار شريف د ښار په لورې حرکت وکړ. د ستانکزي صيب سره په موټر کې يو ځاى ناست وُم چې ډاکتر فاروق وردګ راته تيلفون وکړ چې داودزي صيب ده ته ويلي چې د باميانو والي حبيبه سرابي د کرزي صيب سره کتلى او رئيس صيب امر کړي چې د داخله، ښار جوړولو او ماليه وزېران را وغواړه چې ددې سره وګوري او څه مشکلات چې لري هغه ورته حل کړي. ما ورته وويلې چې دا خبره د اداري پرنسيپ په خلاف ده چې دوى وزېران يو والي ته احضار او را وغواړي که

والي مشکلات لري نو مربوط وزیرانو دفترونو ته دي ورشي، ډاکتر فاروق وردګ هم زما خبره تائید کړه او وویلې چې دی به ببرته داودزي صیب ته ووایي چې دا سمه نه ده.

په لاره کې زموږ کاري سفر په سیاسي سفر بدل شو په لاره کې د وحدت د حزب زیات کسان هر کلي ته ولاړ وو او د بلخ والي استاد عطا محمد نور هم مخې ته راغلی و. لومړی مود حضرت علي کرم الله وجهه د روضه زیارت وکړ او دهغه ځای نه د بلخ ولایت صالون ته لاړو تر څو د خلکو سره وګورو.

استاد عطا محمد نور د هر کلي نه وروسته وویل چې مرکزي حکومت د بلخ په ولایت کې حاکم دی او د قانون نه څوک تېښته نه شي کولای ده وویل: مخکې د بلخ ولایت عواید د څو قدرت لرونکي کسانو ترمنځ تقسمیدل خو اوس دا عواید سل په سلو کې د دولت حساب ته تحویلیږي، پروسږ کال ۵۲۰ میلیونه افغانۍ د دولت په حساب کې اچول شوي مګر سږ کال د دولت عاید ۱۲۰۰ میلیونه افغانیو ته رسیدلي دي ،ده زیاته کړه چې د بلخ ولایت لومړنۍ ولایت دی چې د اداري اصلاحاتو پروسه یې دلته عملي کړې ده.

استاد خلیلي په خپلو خبرو کې هماغه خبرې چې په بغلان کې یې کړې وې بیا تکرار کړې، د ښار سازۍ او کورونو جوړولو وزیر وویلې چې د ځمکو غصب یوه مهمه مسئله ده چې په لومړي درجه په کابل کې او په دویمه کچه په مزار کې د زور واکو کسانو له خوا ځمکه غصب شوې ده.

د ماښام ډوډۍ مو د بلخ دروازې سره نږدې د استاد عطا محمد نور په شخصي مېلمستون کې چې ډېر ښایسته یې جوړ کړی و وخوړه. دغه صالون د امریکا د دولتي ودانیو د صالونونو نه هم ښه او لکس و چې په

تشابونو کې ښايسته جيکوزي لږيدلي وو سړي ورته حېران پاتې کېده چې په داسې غريب ملک کې دومره مصرف د کوم ځای نه کيږي.

د چهارشنبې په ورځ چې د مې د مياشتې اتلسمه نېټه شي زه د دې هئيت نه جدا شوم او د بلخ ولايت د مرستيال ښاغلي وحدت او د کورنيو چارو وزارت د ثبت احوال نفوس د رئيس مېر عبدالرحمن معقول سره يوځای د شولګرې ولسوالۍ ته لاړم تر څو د افغانستان دتحکيم ثبات د پروګرام له خوا د ولسوالۍ د ودانيو د جوړولو کارونه وګورم. د شولګرې د ولسوالۍ پورې د موټر په واسطه دوه نيم ساعته لار وه او د ولسوالۍ د ودانۍ کار مو وليده چې په چټکۍ سره روان و او هم مود خلکو سره په جامع جومات کې خبرې وکړې. د ولسوالۍ د ليدو نه وروسته بېرته د مزار ښار ته رأستانه شولو.

په همدې ماښام راته د کورنيو چارو وزارت نه تيلفون وشو چې د هلمند په ولايت کې د USAID د کيمانيک د دفتر څلور کسه کارکوونکي او يو ډرېور مخالفينو وژلي دي او د دوی جنازې يې د پنجشنبې په ورځ چې د مې د مياشتې نولسمه نېټه کيږي د کندهار نه کابل ته انتقالولې چې د زابل ولايت د شاه جوی په سيمه کې بيا طالبانو د جنازو په دغه موټرو حمله کړې وه او شپږ کسه نور يې هم وژلي دي.

موږ د پنجشنبې په ورځ ټول بېرته کابل ته وګرځېدو. دا وو زموږ د کاري سفر جريان.

د پنجشېر د والي ضابط بهلول تقرر
۱۲د ثور ۱۳۸۴

نن راته د پنجشېر ولایت نوي والی ضابط بهلول دبلنې کارت راولېږه چې دی مقرر شوی او د ولسمشر د مرستیال احمد ضیا مسعود له خوا خپلې نوې دندې ته معرفي کېږي نو که تاسې هم راشئ. دده تقرر هم په داسې وخت کې وشو چې ښاغلی کرزی صیب ایتالیا ته د پاپ ژان پال د ښخیدو مرأسمو ته تللی و او احمد ضیأ مسعود د ولسمشر د ریاست د سرپرست په توګه دنده اجرا کوله او نوموړی د هغه له خوا وټاکل شو.

د ضابط بهلول د تقرر نه زه او نه د کورنیو چارو په وزارت کې څوک خبر و او رسما ورته د دولت سرپرست رئیس د تقرر فرمان ورکړی و نو ما ورته وویلې چې زه پنجشېر ته ددې د معرفي مرأسمو ته نه شم تللی او دا چې د ولسمشر معاون په خپله یې معرفی کوی دا د هغه کار دی. خو د څه مصروفیت له امله احمد ضیا مسعود هم ونه شو کړای چې پنجشېر ته لاړ شي نو بیا یې د مانه وغوښتل که زه یې معرفي کړم نو ما هم د معرفي کېدو نه ډډه وکړه ځکه زه لکه د واده د مراسمو په شان د کارت رالیږلو په ذریعه بلل شوی وم او دا ما د کورنیو چارو وزارت ته توهین ګاڼه نو په خپله خبره ودرېد م او لاړ نه شوم. که یو والي په داسې شکل مقررېږي نو هغه به څنګه د خپل مربوط وزارت اوامرو ته احترام وکړي . دداسې والیانو د شایستګي دوه بیلګي ددی کتاب په اخره کې کتلي شي چې یو والي هم د تقرر پشنهاد پخپله کوی او هم احکام پخپله ورکوی او بل والي صیب د خپل د بندي کېدو امر پخپله صادروي.

د قاضي القضات له خوا ټيلفون
۱۴ ثور ۱۳۸۴ هـ ش کال

نن سهار راته د سترې محکمې اداري رئیس تیلفون وکړ چې قاضي القضات مولوي فضل هادی شینواری غواړي درسره خبرې وکړي. د تیلفون په لیکه د رخ کېدو نه وروسته راته شینواري صیب وویلې چې پرون یې د کرزي صیب سره خبرې کړي چې د قلعه فتح الله په سیمه کې د جمعیت العلمأ یوه حویلۍ ده او هغه لپاره باید امنیتي پوسته تشکیل شي. ده وویلې چې کرزي صیب راته وویلې چې د کورنیو چارو د وزارت امنیتي معین ضرار احمد مقبل سره وغږیږه چې امنیتي تدابیر ونیسي خو ما ورته وویلې چې زه میاخیل پېژنم او هغه ته به ووایم. په دغه وخت کې ښاغلي مقبل تازه دامنیتي معین په توګه مقرر شوی و. قاضی القضات صیب ته ما وویلې چې دا اسانه ده څه مشکل نه دی او زه به د کابل امنیه قوماندان ته ووایم چې هلته امنیتي پوسته واچوي.

که موږ دغه پورته موضوع ته وګورو چې د افغانستان د اجرائیه او قضائیه قواؤ مشران د یوې پوستې په اچولو چې دا اصلاً د مربوط حوزه په سطحه کار دی او ولې دوی خپل وخت په دومره وړو خبرو ضایع کوي. دا د سترې محکمې د اداري څانګې کار دی چې د امنیه قوماندانی سره اړیکه ونیسې او خپل مشکل ورته ووایې او یا رسمي مکتوب دکورنیو چارو وزارت ته راولېږي او اجرات به وشي.

د ادارې د اصولو په اساس په کار نه ده چې د یو هېواد ولسمشر او قاضي القضات دې په داسې وړو خبرو چې د یوې امنیتي حوزې د امریت پورې اړه لري ضایع کړي.د ادارې په لحاظ دې ته مایکرو منجمنټ

(Micro Management) وايې يعنې د هر واړه کارونه لويان کوي او اصلي کارونه چې ستراتيژيک مسائل دي پاتې کيږي او بالاخره داسي اداري دناکامۍ سبب ګرځي

د کورنیو چارو د وزارت نه زما استعفا

کرزی صیب ما د ۱۹۸۷کال نه را پدې خوا پیژنده ځکه په دغه کال د اګست په میاشت کې مونږ دواړه د اوه نورو افغانانو سره امریکا ته یو ځای رسمی سفر وکړ تر څو د امریکا د مطبوعاتو، دولتي اوغېر دولتي ادارو سره وګورو او د افغانستان د جهاد به هکله حمایت ترلاسه کړو. مونږ سره په دې سفر کې ښاغلي سردار روشن د ملي محاذ د تنظیم نه، ښاغلي حامد کرزی د ملي نجات د جبهې نه، ښاغلي محمد یعقوب شرافت د خالص د اسلامي حزب نه، ښاغلي انجینر محمد کریم دحرکت انقلاب اسلامي د تنظیم نه او ښاغلي سید فضل اکبر، ښاغلي حاجي سید داود، ښاغلي سید مسعود مجروح، ښاغلي زرغون شاه شینورای او زه د آزادو مطبوعات په استازیتوب په دې سفر کې ملګري وو. په هغه وخت کې زه د امریکا غږ راډیو محلي خبریال وم او دغه سفر چې د امریکا د فرهنګي مرکز له خوا برابر شوی و یوه میاشت یې دوام وکړ او بېرته چې پېښور ته راغلو نو مونږ ټولو سره ښې اړیکي درلودې خود حکومت سره د کار کولو موقع ماته جلالي صیب برابره کړه او ځرنګه چې زما لومړی امر جلالي صیب و نو په دوه کالو کې ما یوازې یو ځلې د کرزي صیب سره دوه په دوه کتلي و او یو ځلي هم دجلالي صیب له خوا ولېږدول شوم چې د امریکا سره د ستراتیژیکي همکارۍ د راغوښتل شوې جرګې په اجنډا خبرې وکړم. ما په دوه کلونو کې دا غوښتنه نه وه کړې چې زه کرزي صیب یو په یو وګورم او یوازې په رسمي مجلسونو او محافلو کې به مو سره لیدل او یا په اصطلاح یوازې سترې مشي مو کوله ځکه چې ما ځانته دا حق نه ورکاؤ چې زه د کرزي صیب وخت ضایع کړم ځکه سلسله مراتب دا

ایجابولو چې زه باید خپل نظریات د جلالي صیب سره مطرح کړم او دا د هغه کار دی چې د دولت د رئیس سره یې مطرح کوي او کنه؟ کوم وخت کې چې ماته کرزي صیب په خپله وویل چې یو ځلې راشه تر څو زما په هغه پیشنهادونو وغږیږم چې ما انجینر صیب ابراهیم ته ورکړي و خو زما د وار وار غوښتنې سره ماته د کرزي صیب د لیدو زمینه برابره نه شوله.

په هر حال کله چې جلالي صیب د کورنیو چارو وزیر شو د کابینې د یو وزیر (...) په قول ماته یې وروسته وویلې چې په هغه وخت کې دی د کرزي صیب سره ناست و چې مارشال فهیم تازه د روسیې نه راغلي و او د روسیې مشر ولادیمیر پوتین سره یې لیدلي و نو کرزي صیب ته یې وویلې چې پوتین ده ته ویلي و چې د جلالي صیب حمایت امریکایان ددې لپاره کوي چې ګوندې دی به یو ورځې د کرزي صیب ځای نیسی.

زما په اند کرزي صیب همیشه کوښښ کاوه چې په یو شکل د اشکالو د جلالي صیب د محبوبیت مخه ونیسي ځکه دی د کورنیو چارو په وزارت کې ډیر مؤفقه و او د خلکو په منځ کې شهرت یې ورځ په ورځ زیاتیده.

کله چې په ۲۰۰۴م کال کې د جمهوري ریاست لپاره دکاندیدو شپې او ورځې نږدې شولې د سر چوک داسې آوازې وې چې ګوندې جلالي صیب هم جمهوری ریاست ته ځان کاندیدوی او زما په اند دا آوازې هغه چا خپرولې چې غوښتل یې د جلالي صیب او کرزي صیب ترمنځ فاصلې پیدا کړي ځکه د کورنیو چارو په وزارت کې چې زه له یوې خوا د جلالي صیب ملګری او له بلې خوا مرستیال وم نو هیڅکله یې ماته حتی د اشارې په توګه هم نه وو ویلي چې دی غواړی ځان کاندید کړي.

یوه ورځ محمد اسمعیل یون او لطف الله مشعل زما دفتر ته راغلل او وویلې چې بیرون ټینګه آوازه ده چې جلالي صیب ځان کاندیدوی خو ما

ورته وويلې چې دا دروغ ده. يون صيب زه هم په شک کې واچولم او وويلې چې تاته به يې نه وايې او دا خبره باالکل صحيح ده نو ما ورته وويلې چې تاسې زما په دفتر کې انتظار وکاږئ اوزه به د جلالي صيب سره وغږيږم. کله چې د جلالي صيب دفتر ته ورغلم او ورتهومې ويلي چې دا خبره رښتيا ده او کنه چې ځان کانديدوې ځکه بېرون داسې آوازې دي، جلالي صيب راته وويلې چې خپل کار دي کوه دا هسې آوازې دي او زه ځان نه کانديدوم. زه بېرته خپل دفتر ته راغلم او يون ته مې وويلې چې دا هسې آوازې دي او جلالي صيب ځان نه کانديدوی.

کله چې د ۲۰۰۴م کال د اکتوبر په ۹ کنو کې کرزی صيب د ولسمشر په توګه انتخاب شو نو جلالي صيب او ما فکر کاوه چې ګوندې اوس به کرزی صيب د جلالي صيب د پلانونو او کارونو پوره حمايت کوي تر څو اداره او امنيت ښه شي خو په عوض ددې چې حمايت يې وکړي کرزي صيب او د هغه ځينو کسانو داسې اوازې خپرې کړې چې جلالي صيب د خپل پاسپورټ نه نه تېريږي او کرزی صيب ددې په عوض اسعميل خان د کورنيو چارو د وزېر په توګه ټاکي او دا کوښښ يې هم کاوه چې د کورنيو چارو وزارت کارونه د شعاع لاندې راولي.

يوه ورځې ما د جلالي صيب نه پوښتنه وکړه چې کرزی صيب ولې داسې کوي ځکه چې دی خو اوس انتخاب شو نو بايد چې زموږ کارونه وستايې اوپوره حمايت وکړي تر څو په هېواد کې اداره او امنيت بهتر شي. جلالي صيب راته وويلې چې زه هم نه پوهېږم او يو څو مياشتې نور هم صبر کوم که په ښاغلی کرزی صيب کې بيا هم څه تغېر رانغی نو بيا به وظيفه پخپله پرېږدم ځکه زه د راتلونکو پنځو کلونو لپاره هره ورځ دده

سره لانجې نه شم کولی. په دې توګه د جلالي صيب د دندې د پريښودلو اوازې به کله سرې او کله تودې شولې.

د۲۰۰۵ م کال د مارچ د مياشتې په څلورمه نېټه چې د جمعې ورځ وه ماسپښين په خپل دفتر کې ناست وم او په خپلو دوه مقالو باندې مې کار کاؤ چې په سويدن کې يې د مارچ په لسمه او يولسمه نېټه په يوه کنفرانس کې چې د افغانستان په هکله د سويدن د کميټې له خوا جوړ شوي و ولولم نو لطف الله مشعل راته تيلفون وکړ چې اسمعيل يون او ډاکتر محمد اکرم خپلواک د کرزي صيب سره کتلي او هغه ورته يو عاجل پيغام ورکړی چې جلالي صيب سره وګوري نو ما ورته وويلې چې د وزير صيب ياور ګل آغا ته تيلفون وکړئ چې وخت ورکړي ځکه هغه په کور کې دی. پيغام داوه چې کرزی صيب وايې که جلالي صيب د خپل تابعيت نه تېر نشي نو د هغه پر ځای په اغلب ګمان اسمعيل خان تعينوي او همدا نن بايد بېرته احوال کرزي صيب ته يوسي، ددې نه دمخه کاوون کاکړ هم ماته تيلفون وکړ چې غواړم عاجل درسره وګورم نو ما ورته وويلې چې مازديګر په پنځه بجو دفتر ته راشه او د نږدې نه به خبرې وکړو ،ددې نه دمخه ما جلالي صيب ته وويلې چې د خليل زاد، پاچا او د کرزي صيب د شاوخوا کړيو نه داسې آوازې دي چې ګوندې ستاسې پر ځای بل څوک مقرروي خو هغه راته وويلې چې دا صحيح نه ده تر څو چې زه استعفا ونه کړم بل څوک نه مقررېږي.

دوه اونۍ دمخه هم داسې آوازه شوله چې ګوندې انجينر محمد ابراهيم سپين زاده يا زلمي رسول د کورنيو چارو د وزير په توګه تعينېږي خو جلالي صيب بيا دا آوازې رد کړې.

دا آوازې ټولې ددې په خاطر وې چې د جلالي صیب شهرت ته صدمه ورسوي او یا دا چې دی دې ته مجبور کړي چې باالاخره استعفا وکړي.

کله چې کاوون کاکړ مازدیګر زما دفتر ته راغی نو څرنګه چې زه د موضوع نه دمخه خبر وم نو ماته یې وویلې چې څه خبرې دي ما ورته وویلې چې خبرې خو په ارګ کې دي او داسې آوازې دي چې اسمعیل خان د جلالي صیب پر ځای مقررېږي، کاوون کاکړ چې په پارلماني چارو کې د ولسمشر سلاکار وو وویل چې هو ! ده وویلې چې دوه ورځې دمخه مابنام زه کرزي صیب ته ورغلم او ورته ومې ویلې چې نن درته د زړه خبرې کوم او رسمي خبرې نه دي. کرزي صیب وویلې چې سمه ده. کاوون وویلې چې ډاکتر زلمی رسول هم ناست و نو ما ورته وویلې چې ته اوس اسمعیل خان راولې او ددې دمخه دي جنرال دوستم هم راوسته داخلک به څه وایې ځکه چې دا کارونه د هغه وعدو خلاف دي چې تا په ټاکنو کې د خلکو سره کړي دي او ویلي دې و چې جنګسالاران به زما په کابینه کې نه وي بل دا چې نړیواله ټولنه به څه وایې؟ کرزي صیب وویلې چې د نړیوالې ټولنې په سر کې امریکا ده او هغه څه نه وایې نو ما ورته وویلې چې یوازې امریکا نه ده ملل متحد، داروپا اتحادیه او د بشر د حقوقو اداري ټولې ددې تعیناتو پر ضد دي نو کرزي صیب راته وویلې چې قانوني څنګه دی؟ نو ما ورته وویلې چې دا به ډېر ښه پرمختګ وي یعنې موږ بېرته په شا روان یو.

ما کاوون ته وویلې چې رئیس صیب ته ووایه چې دلته د کورنیو چارو په وزارت کې یو ټیم چې نظام جوړول او د قانون حاکمیت غواړي شپه او ورځ کار کوي او د جلالي صیب تر څنګ راټول شوي دي نو دوی د اسمعیل خان سره کار نه شي کولی. اول خو جلالي صیب باید لاړ نه شي او

كه هغه خامخا ځي نو داسې يو څوك بايد راوستل شي چې د كورنيو چارو وزارت دا ټيم ورسره كاروكړای شي. ماته كاوون كاكړ وويلې چې متبادل به څوك وي نو ما ورته وويلې چې د جلالي صيب متبادل مشكله ده چې پيدا كړي.

زه شخصاً ددې خبرو په اوريدو ډېر خفه شوم او په عين حال كې ګيله هم راته پيدا شوله چې ولې جلالي صيب ماته د خپل تګ صحيح نېټه نه ښايې ځكه د هغه د تګ سره زموږ سرنوشت هم تړلی دی. په هر حال مابنام راته لطف الله مشعل وويلې چې موږ د جلالي صيب سره د هغه په كور كې وليدل او ټولو ورته وويلې چې ته بايد استعفا ونه كړې او حتی يون ورته وويلې چې ستا په تلو كې د ملت خېر نه شته دی. جلالي صيب وويلې چې د تابعيت مسئله مهمه نه ده زه ترې تېر يم خود كرزي صيب سره زه په نورو مسائلو اختلاف د نظر لرم د بيلګې په توګه چې ګل آغا شېرزی يې بې زما له مشوری كندهار ته وليږه او يا نور جنګ سالاران چې ما لرې كړي دي، هغه دې يې په كابينه كې نيسي.

داهم صحيح خبره نه وه چې ښاغلی كرزی صيب دا پيغام د بل چا په لاس جلالي صيب ته را ليږي ، ځكه جلالي صيب د كرزي ملګری، فعال او مهم وزېر و ، نو ځكه هر څه يې بايد په خپله ورسره مطرح كړي وای خو د دې معنی دا وه چې كرزي صيب هم غوښتل چې په يو شكل يو اشكالو د جلالي صيب د تګ او يا له پاسپورت څخه دنه تېريدو اوازې خپرې كړي.

د مارچ په پنځمه نېټه د سهار په اوه نيمو بجو راته ډاكتر فاروق وردګ تيلفون وكړ او همدا مسئله يې را سره مطرح كړه او وويلې چې موږ كرزي صيب ته وويلې چې اسمعيل خان بايد په هېڅ صورت كې رانشي او هغه

دا ومنله خو که جلالي صیب نه وي نو په متبادل باید فکر وکړو او ښه به داوي چې کوم ماښام دواړه په ګډه کرزي صیب ته ورشو او هلته به ورسره ډودۍ هم وخورو او خبرې به ورسره وکړو ،ما ورته وویلې چې دا زمینه په دوه درې ورځو کې برابره کړه ځکه په اتم د مارچ زه سویدن ته ځم خو دا زمینه برابره نه شوله.

دا آوازې درې میاشتې روانې وې بالاخره د جوزا د میاشتې په شپاړلسمه نېټه مازدیګر پنځه بجې جلالي صیب خپل دفتر ته راغی او زه یې وغوښتم او راته یې وویلې چې چاته مه وایه زه ددې میاشتې په اخره کې استعفا کوم ځکه نور نه شم کولای چې د کرزي صیب سره کار وکړم. مشکل د کرزي صیب سره دی ځکه چې ما جنرال دوستم ، ګل آغا شېرزی او اسمعیل خان د خپلو عهدو نه د زیات فشار او هلو ځلو سره لرې کړل خو ده بیا هغه راوستل اومقرر یې کړل او د کابینې پوستونه یې ورکړل.

لکه څنګه چې ما مخکې یادونه وکړه دا آوازې د څو میاشتې را په دې خوا روانې وې خو دا لومړي ځل و چې جلالي صیب ماته نېټه په ګوته کړه. نو ماورته وویلې دا چې تاسې کار نه کوئ نو د ما لپاره هم مشکله ده چې خپل کار ته دوام ورکړم نو زه هم خپله استعفا درکوم. جلالي صیب راته وویلې چې ته صبر وکړه. د جون د میاشتې په دیارلسمه نېټه مازدیګر راته جلالي صیب بیا یاده کړه که د ننګرهار د والي په توګه لاړ شې څنګه دې خوښه ده؟ ما ورته وویلې که چېرې ته دلته په وزارت کې په خپله وظیفه پاتې کیږې. نو ماته موجوده دنده چې د اداري معنیت دی ښه ده او تر یو حده په خپله دنده کې مؤفق هم یم او که چېرې ستا تصمیم قطعي وي چې وظیفه پرېږدې نو بیا ښه ده چې ننګرهار د والي په توګه لاړ شم ځکه دا معلومه نه ده چې څوک به په راتلونکي کې د کورنیو چارو

وزیر وي او آیا زه د هغه سره کار کولی شم او کنه؟دا خبره همدلته پاتې شوله.

د جون د میاشتې په نولسمه نېټه سهار د جلالي صیب دفتر ته ورغلم چې د دفتري کارونو لپاره د اجراتو په هکله ترې هدایت واخلم نو بیا راته جلالي صیب وویلې چې ستا څه پروګرام دي؟ ما ورته وویلې چې د څه په مورد کې؟ هغه وویلې چې زه په دوه درې اونیو کې خپله دنده پرېږدم، نو ما ورته وویلې چې مخکې خو ما درته ویلي و چې که ته په وزارت کې یې په هر پوست او یا دنده چې ته لازمه وګڼې هغه به اجرا کوم ځکه چې تاسې ماته د یوه استاد او مشر ورور حیثیت لرئ او که تا د مانه دا غوښتنه نه وی کړی چې په حکومت کې کار وکړم نو ما هېڅ فکر نه کاوه چې زه به په حکومت کې کار کوم.

ما جلالي صیب ته وویلې چې زه فکر کوم چې کرزي صیب ستاسې د کار ستاینه ونه کړه نو زمونږ خو دسره نه کوي. مونږ خپله دنده په پوره ایمانداری، صداقت او د خپل وطن د خلکو د ګټو په خاطر ترسره کړې او خاصتاً زما کار اوخدمت الله (ج) او تاسې ته او د کورنیو چارو وزارت مامورینو ته چې زما نږدې همکاران دي معلوم دی چې تر اخره سرحده پورې ما د صداقت او ایمانداری نه کار اخیستې او په دې فخر کوم که څوک دولتي دنده اجرا کوي او غواړي چې خدمت وکړي باید چې پاکې ولري او که څوک غواړي چې پیسې پیدا کړي نو بیا ښه داده چې تجارت وکړي نو فکر کوم چې د ولایت په خاطر هم کوښښ مه کوه ځکه په دې نظام کې کار کول که په هره دنده باندې وي مشکله ده.

جلالي صیب راته وویل چې زه ستا په صداقت او ایمانداری کې هېڅ شک نه لرمه او داسې خدمت دې کړی چې واقعاً د توصیف وړ دی او تا

زما د ښي لاس په حیث کار کړی او دا د ستاینې وړ ده. جلالي صیب زیاته کړه چې موږ خپل ژوند په خطر کې واچاوه او د ټولو جنایت کارانو، قاچاقبرو او خائنو عناصرو سره لاس او ګریوان وو او هیڅ نوع تشویق نشته بلکې زموږ پښې وهل کیږي نو په داسې اداره کې کار کول هیڅ معنی نه لري او ښه داده چې خپلې پښې وکاږو او خپل ایماني او وجداني مسؤولیت مو تر یوه حده پوره ادا کړی دی.

د جون د میاشتې په درویشتمه نېټه چې د ۱۳۸۴کال د سرطان دویمه نېټه شي د ډېر سوچ او فکر نه وروسته دې تصمیم ته ورسیدم چې باید استعفا وکړم ځکه چې د کورنیو چارو وزیر جلالي صیب هم اخري تصمیم ونیوه چې استعفا ورکړي، د جلالي صیب په قول د کرزي صیب دا خوښه ده چې اسمعیل خان د کورنیو چارو وزیر په توګه وټاکي خو د نړیوالې ټولنې او په خاصه توګه د ملګرو ملتونو دفتر د هغه د ټاکنې سره مخالف دی ځکه چې کله اسمعیل خان د هرات نه تبدیلېده نو دیو شمیر مظاهره چیانو له خوا په هرات کې د ملګرو ملتو دفتر وسوځول شو او هغوی د دوی د دفترونوپړه په اسمعیل خان اچوله ، له بله پلوه د دولت په ټولو تعیناتو کې هیڅ معیار نشته او هم کرزی صیب خپل دوست او دښمن نه پیژني او یو قسم ګنګ حالت دی.

جلالي صیب وویلې دا چې تاسې هم استعفا کوئ نو زما کرزي صیب ته مشوره همدا ده چې د پارلماني ټاکنو پورې باید بل وزیر ونه ټاکي او امنیتي معین ضرار احمد باید د سرپرست په توګه کار وکړي.

په هر حال د کورنیو چارو د وزارت نه زموږ استعفاګانو دامعنې درلوده چې دهغه کارونو تهداب چې موږ ایښی وو ببرته وران شي. البته د یو افغان په توګه ددې تهداب د خرابیدو ننداره ډېر ځورونکې ده ځکه

چې موږ ګورو د ۲۰۰۵م کال د جولای د میاشتې نه را په دې خوا هره ورځ د افغانستان حالات مخ په خرابیدو روان دي. زما د استعفا متن په لاندې ډول وچې یو نقل زما لاسي لیکنه ددې کتاب په اخره کې مل دي:

جلالتماب محترم رئیس جمهور جمهوری اسلامې افغانستان!

اینجانب که از مدت اضافه تر از دوسال ابتدا بحیث مشاور وزارت داخله و بعداً بحیث معین اداری و مسوول پروګرام های ملی تحکیم ثبات افغانستان (ASP) تیم های بازسازی ولایتی PRT و صندوق وجهی پولیس (LOTFA) ایفای وظیفه مې نمودم، تحت نظر و رهنمای جلالتماب وزیر صیب داخله وظایف محوله خویش را مطابق استعداد و توان خویش به طور احسن و صادقانه اجرا نموده ام که البته وزیر صاحب داخله و همکاران عزیز من در وزارت و حکومت از نتایج اجرات من قضاوت به خصوص خواهد داشت.

بنده بنا بر معاذیر که دارم نمې توانم که وظایف محوله خویش را به طور احسن اجرا نمایم امید است که استعفا بنده را از تاریخ اول اسد ۱۳۸۴ منظور فرموده و امید است که شخصی دیگری را به عوض بنده تعین نموده تا در این چند روزی که ایفای وظیفه مې نمایم وظایف خویش را برای ایشان تحویل و همکاری نمایم.

من در اخر از جناب شما و وزیر صیب داخله اظهار امتنان می نمایم و سپاس گذارم که برای بنده شرایط کاری را مساعد فرمودید تا در اعمار، بازسازی و امنیت افغانستان حصه گرفته و توانستم که به حد توان خویش به مردم افغانستان خدمت بنمایم.

به امید سعادت و پیروزی افغانستان

با عرض احترام

سید شاه محمود میاخیل معین اداری و مسؤول پروگرام های
ASP,PRT, LOTFA

جلالي صیب د مانه پوښتنه وکړه چې څه پروګرام دې دی نو ما ورته وویلې چې اوس خو هیڅ پروګرام نه لرم او وروسته به فکر کوم خو همدلته په افغانستان کې پاتې کیږم بیا یې راته وویلې چې ولې استعفا کوې نو ما ورته وویلې چې ستا علمیت او شناخت د کرزي صیب او هم د نړیوالې ټولنې سره د مانه ډیر زیات دی، دا چې تاسې ونه کړی شول چې د کرزي صیب نظر او یادکار په رویه کې تغیر راولې او یا ددغه ګډوډیو مسیر ته تغیر ورکړې او نه هغه ستا د کارونو نه راضي دی نو زه خو په هیڅ صورت کې ددغه ګډوډیو مخه نه شم نیولی. نو دا بهتره ده چې ځان د ګډوډیو نه تر څنګ کړم او دا خو به څوک نه وایې چې د ګډوډیو مخه نه شي نیولی نو ولې هسې مو څوکۍ اشغال کړي دي او علی الا قل د ملامتۍ نه خو به ځان وساتو.

جلالي صیب راته وویلې چې استعفا دلته پریږه او ګورو به چې حالات او وضعیت کومې خواته ځي خو د استعفا دمنظوریدو یې راته هو او نه ونه وکړه. څنګه چې د جلالي صیب د دفتر نه راووتم نو نږدې همکارانو ته مې وویل چې ما خو استعفا ورکړه او اکثریت زیات خواشیني شول. د جمعې ورځ مې په کور کې د نورو ورځو په انډول آرامه تیره کړه ځکه چې نه مې د چا سره وعده درلوده او نه د وزارت د کارونو تشویش را سره و. څوکۍ او مقام چې څومره صلاحیت لري هماغومره مسؤلیت هم لري. او آرامه ورځ مې په کور کې تیره کړه.

د ۱۳۸۴کال د سرطان په څلورمه یعنې د شنبې په ورځ چې سهار د کورنیو چارو وزارت ته راغلم نو د جلالي صیب دفتر ته ورغلم او پوښتنه

مې ترې وکړه چې زما استعفا دې کرزي صيب ته ورکړه او کنه؟ جلالي صيب راته وويلې چې دا زما کار دی چې قبوله يې کړم او کنه؟ ما ورته وويلې که ته يې قبلوې او که کرزي صيب خو زه نور کار نه کوم او چې وخت پوره شو نو زه ځم. په همدې ورځ نن ماسپښين ما د ډاکتر فاروق وردګ سره په اداره امور کې وليدل او هغه هم خواشينی و او راته يې وويلې چې هېڅوک ستا د کار نه سترګې نه شي پټولی او که څوک يې پټوي نو دا به جفا وي.

د سرطان په شپږمه نېټه د کرزي صيب ورور قيوم کرزي په وزېر اکبر خان کې په خپل کور کې مېلمه کړم چې د کنړ والي اسد الله وفا، په پارلماني چارو کې د کرزي صيب سلاکار کاوون کاکړ، د کليو او پراختيا د وزارت سلاکار ډاکتر عمر زاخيل وال، محمد اسمعيل يون او ډاکتر محمد اکرم خپلواک يې هم را غوښتي وو تر څو ما په دې قانع کړي چې استعفا ونه کړم ، ما ورته وويلې که جلالي صيب پاتې کېږي نو زه خپل کار ته دوام ورکوم خو د اسمعيل خان او يا امنيتي معين ضرار احمد د سرپرستۍ لاندې کار نه کوم که بل داسې څوک لکه زلمي رسول، محمد حنينف اتمر يا معصوم ستانکزي وزېر شي نو کېدای شي چې د هغوی سره کار وکړی شم نور نو ستاسې خوښه.

د سرطان په پنځمه نېټه راته دملګرو ملتونو د خاص سرمنشي استازي مرستيالې امېره حق تيلفون وکړ چې که وزارت پرېږدې نو موږ تاته ښه پوست چې ستا په خوښه وي درکوو او وويلي چې زه د ملګرو ملتود سرمنشي دخاص استازي ژان ارنو سره هم غږيدلې يمه او هغه هم موافقت لري. ما ترې مننه وکړه اوورته مې ويلې چې زه غواړم چې په دولتي چارو کې د يوناما د سلاکار په توګه يعنې Governance Advisor په توګه

وظيفه اجرا کړم نو هغې راته وويلې چې ستا دفتر به تيار وي او هر کله چې تا تصميم ونيوه نو موږ در ته هرکلی وايو.
ځرنګه چې دا ما لپاره ډېره ښه او مناسبه دنده وه او په نړيواله کچه يې امتياز را کاوه نو دې هغه متل سره سرخوږ چې وايې که د کرزي صيب د (پادشاهي)دربار وتړل شي نو د الله (ج) دربار خو نه دی تړل شوی او د کورنيو چارو د وزارت نه راته ښه دنده پيدا شوله. نو د سرطان په اومه نېټه ماسپښين ما بيا جلالي صيب ته وويلې چې زما د استعفا منظوري ځنګه شوله. هغه راته وويلې چې دا استعفا خط زما په نامه وليکه چې د مکتوب په ذريعه يې کرزي صيب دفتر ته ولېږم.
ما ورته د هماغه پخواني استعفا مضمون چې کرزي صيب په نامه مې ليکلی و په لږ تفاوت وليکه او يوازې د اسد د اولې نېټې په ځای مې د سرطان شپاړلسمه نېټه د خپل کار اخري ورځ وټاکله ځکه چې ماته د ملګرو ملتو په دفتر کې بله ښه دنده پيدا شوله او وزير صيب مې هم پرې خبر کړ. په همدې ماښام چې د جون د مياشتې اته ويشتمه نېټه وه ، د اروپا اتحاديې ددغه اتحاديه رئيس د خدای پاماني د مرأسمو لپاره ماښامنۍ جوړه کړې وه چې زه يې هم بللې وم، ورغلم چې د ملګرو ملتو مشر، زياتو سفيرانو او د افغانستان د حکومت مشرانو او کابينې غړو په کې هم برخه اخستې وه چې ځنګه زه د اروپايي اتحادې د دفتر انګړ ته ورننوتم نو د ملګرو ملتو مشر ژان ارنو دمانه پوښتنه وکړه چې د جلالي صيب د تګ آوازه ربښتيا ده او کنه؟ نو ما ورته وويلې چې د هغه نه خو خبر نه يمه خو ما نن استعفا ورکړه، نو ټول ډېر خواشيني شول او ورته ومې ويلې چې جلالي صيب هم ځي. په سبا يې د ملګرو ملتو مشر او د ائتلاف د قواؤ قوماندان جنرال کرل ايکنبري Gen. Karl. Eikenberry

او یو شمېر سفېران ټول د جلالي صیب کورته ورغلي وو او هغه یې بالاخره دې ته مجبور کړی و چې د پارلماني ټاکنو پورې باید لاړ نه شي او که استعفا هم کوي نو باید د ټاکنو نه یې وروسته وکړي. کله چې وزیر صیب سبا ته خپل دفتر ته راغي نو د مانه خواشیني و چې ولې ما ددې د استعفا نېټه وښودله ځکه دده لپاره دا دوی میاشتې نور کار کول سخت و.

په هر حال د جولای دمیاشتې په اتمه نېټه چې د سرطان د شپاړلسمې نېټې سره برابر وه د پنجشنبه ورځ سهار زه او جلالي صیب د PRT اجرائیه کمېټې د مشرانو غونډې ته لاړو نو د ایساف د قواؤ مرستیال جنرال Wachter وویلې چې وروستي تغېرات په حکومت کې او په خاصه توګه د پولیسو په لیکو کې مناسب تعینات نه وو چې دا دحکومت لپاره اوهم د PRT په اعتبار او کارونو اغېز لري، د ائتلاف د قواؤ مشر جنرال ایکینبری وویل چې موږ ښاغلی جلالي په دې قانع کړی چې د پارلماني ټاکنو پورې به استعفا نه کوي.

د PRT د مجلس نه چې بېرته د کورنیو چارو وزارت ته را روان وو نو ما جلالي صیب ته وویل چې نن زما د استعفا د نېټې اخري ورځ ده او د شنبې د ورځې نه را په دې خوا نور زه نه راځمه. جلالي صیب هم دا نه باور کوله نو ما ورته وویلې دا چې تاسې د ټاکنو پورې پاتې کېږئ ستاسې خوښه ده او تاسې لا استعفا نه ده ورکړې خو ما استعفا ورکړې او ټول خلک خبر دي او بېرته د استعفا اخستل ښه کار نه دی او بل دا چې ما د ملګرو ملتو په دفتر کې ځانته ښه کار پیدا کړی او د یکشنبې په ورځ مې ورسره وعده کړې چې درځم او هغوی ما هتله خپلو همکارانو ته په رسمي توګه ور پېژني.

بالاخره وزیر صیب خپل دفتر رئیس ته امر وکړ چې د ماسپښین په دوه بجو د وزارت رئیسان او لوړ پوړي چارواکي د وزارت صالون ته راجمع کړي تر څو زما د خداي په اماني په مرأسمو کې برخه واخلي.

په دغه مرأسمو کې د کورنیو چارو وزیر جلالي صیب په تېرو دوه کلونو کې زما د کارونو ستایسنه وکړه او وویلې چې د معنیت اداري کارونو تر څنګ مې په نورو پروګرامونو کې لکه د پولیسو د وجهې صندوق، د افغانستان د تحکیم ثبات پروګرام او د ولایاتونو د بیا رغونې د ټیمونو د همکارۍ دندې چې په غاړه درلودې په مؤفقانه توګه پرمخ بیولي او د نړیوالې ټولنې اعتماد مې د کورنیو چارو وزارت لپاره د کومکونو په جذب کې تر لاسه کړي دي چې ددغه پروګرامونو د پلې کېدو له امله په لسګونو میلیونه ډالره کومکونه جذب شوي دي او زما تګ یې یوه لویه ضایعه وګڼله.

وروسې ما خبرې وکړي او ومې ویلې ما چې څه د کورنیو چارو په وزارت کې کړي هغه د وزیر صیب په هدایت او د وزارت د همکارانو په ملاتړ او همکارۍ شوي دي او موږ ټولو د یو ټیم په شکل په شریکه کار کړی دی ،د کورنیو چارو په وزارت کې ډېر پوه، صادقه او په وطن مین کسان شته دی که دوی ته زمینه د کار مساعده شي نو د موږ نه به هم ښه کار وکړای شي خو متاسفانه چې هغه میکانیزم چې ښو کسانو ته موقع ورکړي او کار ترې واخیستل شي نه شته دی. ما فکر وکړ چې په دې شرایطو کې زه نور موثر کار کولی نه شم نو ښه به داوي چې چوکۍ باید یوازې ونه ساتم او کیدای شي چې بل څوک د مانه ښه کار وکړي.

زما د خبرو نه وروسته د ثبت احوال نفوس اوخارجي اتباعو عمومي رئيس مېر عبدالرحمن معقول د اداري معنيت او د وزارت د پرسونل په استازيتوب خبرې وکړې او وويل:

به اجازه دانشمندان گرامي جلالتماب وزیر امور داخله، حضار محترم!

به قول شاعری:

در کار خانه یی که ندانستند قدر کار

هر کس که زود دست کشد کاردان تر است

بیش از یک ماه است که شایعه استعفای جلالتماب وزیر امور داخله یاس وناامیدی را برقلوب و روان مردم رنجدیده ما که به آینده با سعادت کشور چشم امید بسته اند مستولی نموده است. مردمی که از شکنجه بیداد سلاح، زور گویی، قانون شکنی و فساد بجان آمده اند و چشم براه آزادی، دیموکرأسی و ثبات اند، هنوز این شایعه روان مردم دلبسته به حاکمیت قانون را مې آزرد که خبر استعفای یکتن از همکاران صدیق ایشان منسوبین با درد این وزارت را تکان داد. استعفای محترم سید شاه محمود میاخیل معین با درد، آگاه و فعال وزارت. هر چند تقرر، تبدیلی، استعفا در اداره چیز نامانو س و غیر عادی نیست اما برای ما مشکل خواهد بود در محفل اعلام استعفای و خدا حافظی محترم میاخیل صحبت نمایم زیرا بمن یکی از همکاران نزدیک ایشان اهداف، پروگرام های کاری، دلسوزی به وطن و مردم، و کار و تلاش ایشان کاملاً واضح و روشن است. اجازه دهید نه به عنوان یک مامور دولت بلکې در عین حال بحیث یک تبعه این کشور مظلوم صریح تر صحبت نمایم. در دستگاهی که هنوز فساد تقریبا عمومیت دارد، قانون شکنی و زور گویی بیداد می کند و دلسوزی به وطن مردم کمتر سراغ میشود، و داع با انسان حامې

قانون و دلسوز به وطن کار آسانی نخواهد بود. وای بحال مردم و دولتی که چنین عناصر را از دست میدهند. خدمات ارزنده محترم میاخیل در تاریخ اجرات وزارت امور داخله ثبت است و هر گز فراموش نخواهد شد. من به نماینده گی از کارمندان معنیت اداری با عرض سپاس از خدمات ایشان از بارگاه خداوند سعادت همیشگی برایشان ارزو مینمایم. **تشکر**

د مېر عبدالرحمن معقول د خبرو نه وروسته عبدالمالک صديقي د ولاياتي چارو او ښاروالیو عمومي رئیس چې د افغانستان د تحکیم ثبات پروګرام د چارو سرپرست هم و جلالي صیب ته وویلې چې زموږ ګیله د وزیر صیب نه ده چې څنګه یې میاخیل صیب ته اجازه ورکړه او استعفایې قبوله کړه. جلالي صیب ورته وویلې چې هغه دلایل چې ماته میا خیل صیب وویل هغه قناعت کننده وو نو ځکه ما دده استعفا قبوله کړه.

ددې مراسمو د ختم نه وروسته ما په ډېرې خواشینې سره د کورنیو چارو وزارت منسوبینو سره خدای پاماني وکړه او کله چې زه مکرویانو کې خپل کور ته لاړ وم نو د شپې تر دریو بجو پورې د وزارت منسوبین ډلې ډلې راتلل او د مکروریانو د ودانۍ لاندې په لسګونو موټرې ولاړې وې تا به ویل چې د کومې فاتحې یا جنارې مراسمو ته خلک را ټول شوي ځکه چې د مکروریانو کورونه خو واړه وه نو یوه ډله به کیناسته او بله ډلې به انتظار کاوه او هر یو به خواشیني ښکاره کوله او همدا به یې ویل چې ته اوس هم زموږ معین یې او هر څه امر او خدمت وي نو اوس امر کولی شې او موږ به یې اجرا کوو چې همدا زما لپاره افتخار و چې په نیک نامۍ مې خپله دنده پریښوده.

نن چې دا کتاب لیکمه نو د کورنیو چارو وزارت نه تقریبا شپږ نیم کاله کېږي چې راوتلی یم خو اوس هم د کورنیو چارو منسوبین چې کله ما

ګوري په اخلاص روغبړ کوي او يا څه خدمت چې وي هغه په ډېر اخلاص او چټکۍ سره اجرای کوي چې دا زما لپاره لويه معنوي ګټه ده او زه د کورنيو چارو د ټولو منسوبينو نه ډېرې ښې خاطرې لرم. دا بايد ياده کړم چې د افغانستان د خلکو سياسي شعورد نورو هېوادو حتی د سياست مدارانو نه هم زيات دی او څوک چې ښه کار وکړي نو دوی سره يې قدر شته او هميشه ستاينه يې کوي.

د وزارت د خدای پامانۍ نه وروسته ما د آزادۍ راډيو خبريالې حميده عثمان او د طلوع تلويزيون خبريال حميد مومند سره د خپلې استعفا په هکله مرکې وکړې او ومې ويلې چې د دولت هر عالي رتبه مامور چې په خپله دنده کې موثر او مؤفق نه وي بايد خپله دنده پرېږدي نور زه په خپله دنده کې موثر نه وم او دا مې لازمه وګڼله چې استعفا ورکړم او خپله دنده پرېږدم بل دا چې موږ د سيستم په جوړولو فکر نه کوو او زيات په اشخاصو فکر کوو خو که سيستم جوړ نه وي نو د اشخاصو بودن او يا نه بودن مهم نه دی او دا داسې مانا لري چې که د موټر انجمن خراب وي نو ډرېور يې که څو ځلې تبديل هم کړي دا موټر چېرته نه ځي نو زموږ د نظام انجن يعنې سيستم خراب دي.

پای

شاه محمود مياخيل

د شنبه ورځ د نومبر د مياشتې شپږمه نېټه

۲۰۱۰م کال - کابل - چارراهي قمبر

خپل کور - د سهار لس بجي او څلويښت دقيقې